

7 551

BIBLIOTECA ACADEMIEI R. P. R.
Fondul de proiect

INSTITUTUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI BALCANICE
SERIA FILOLOGICĂ Nr. 1.

DAMIAN P. BOGDAN

G L O S A R U L

CUVINTELOR ROMÂNEȘTI
DIN
DOCUMENTELE SLAVO-ROMÂNE

BUCUREȘTI
1946

539/1948

Int. 818 / 1946/2

INTRODUCERE

Adunând, încă de acum doisprezece ani, material pentru un dicționar slav-român al textelor scrise în slavonește în țările românești în decursul veacurilor XIV-XVII¹, am fost impresionat de abundența fenomenelor românești, în morfologia, sintaxa și vocabularul documentelor slavo-române, fapt care ne-a îndemnat să culegem aceste elemente, publicând, pe baza lor, articolul nostru: *Caracterul limbii textelor slavo-române*², iar astăzi, când ni s'a oferit prilejul, să le prezentăm în Glosarul de față.

Materialul cercetat. — Glosarul nostru cuprinde nu numai cuvintele comune și proprii, dintre acestea din urmă numai cele care au legătură sau derivă din cuvintele comune, extrase din documentele slavo-române publicate în ediții de documente și dispărut în diferite studii și reviste, ci și cuvintele extrase din diferite colecții publice și particulare, documente în mare parte inedite. Între aceste colecții enumărăm bogatele colecții din București: a Arhivelor Statului, Bibliotecii Academiei Române, Eforiei Spitalelor Civile, Creditului Funciar Rural, Eforiei Kretzulescu, a d-lui I. C. Miculescu-Prăjescu, a Obștei moșnenilor din comuna Dragoslavele județul Mușcel și a Metohului Sf. Mormânt din Constantinopol — prin fotografiile ce ni le-a pus la dispoziție, acum câțiva ani d-l Marcu Beza. Cercetarea noastră începe cu primele documente slavo-române care se știe că apar în a doua jumătate a secolului XIV și sfârșește cu ultimul document scris în slavonește, în veacul XVII, în Țara Românească, Moldova sau Transilvania.

Cuprinsul Glosarului. — Am găsit nimerit de a reda nu numai cuvintele comune ci și pe cele onomastice și toponomastice care derivă sau sunt în strânsă legătură cu cele comune, aceasta

¹ Cf. și Damian P. Bogdan, *Actele moldovenești dinaintea de Ștefan cel Mare*, București, 1938, p. 6.

² Ce se publică în *Balkanica*, VIII, 1, 1943.

spre a se vedea și mai evident influența românească asupra limbii documentelor slavo-române. Însă întrucât unele cuvinte românești apar în flexiune românească iar altele în flexiune slavă, am format două capitole distincte, cuprinzând primul: *Cuvinte românești în flexiune românească*, iar al doilea: *Cuvinte românești în flexiune slavă*. Dar influența limbii românești, cum vom vedea mai jos, a fost atât de puternică încât a influențat chiar și cuvintele curat slave, românizându-le prin flexiunea ei. Pentru a se vedea și această influență am cuprins în Glosarul nostru și un al treilea capitol: *Cuvinte slave în flexiune românească*. În ansamblu Glosarul cuprinde trei capitole, ce le-am enumerat, împărțite fiecare din ele în două subcapitole: A. *Cuvinte comune* și B. *Onomastică și toponomastică*.

Importanța Glosarului. — Lipsa unei atare publicațiuni era de mult simțită în lexicografia românească căci documentele care formează izvorul acestei lucrări sunt, după cum spunea încă pe la jumătatea veacului trecut B. P. Hasdeu. *unicul mijloc autentic de a studia limba română în formele sale până la jumătatea secolului XVI*¹. Acelaș lucru îl formula la începutul acestui veac regretatul nostru filolog erudit Ovid Densusianu, care în lucrarea sa clasică *Histoire de la langue roumaine* scrie textual: „pentru a afla formele românești vechi mai numeroase și mai interesante trebuie să ne adresăm documentelor”². Iar importanța unei atari publicațiuni o remarcă acum cincisprezece ani învățatul croat profesorul P. Skok de la Universitatea din Zagreb care este și un adânc cunoscător al limbii românești, căci într-o recenzie făcută unor lucrări ale profesorului Ilie Bărbulescu el scrie următoarele: „o listă (relevue) detaliată a cuvintelor românești și a numelor de locuri de origine curat românească care se află dispersate în documentele slave cirilice ale celor două principate va fi fără îndoială foarte utilă pentru studiul ortografiei cirilice românești”³...

Am arătat pe larg și documentat, în articolul nostru citat mai sus, că puternica influență a graiului vlt românesc asupra constituției documentelor slavo-române din secolele XIV și XV

¹ Cf. Damian P. Bogdan, *Caracterul limbii textelor slavo-române*, în *op. cit.*

² Ovid Densusianu, *Histoire de la langue roumaine*, I, Paris, 1902, p. 392.

³ Prof. P. Skok, *Des rapports linguistiques slavo-roumains*, în *Slavia* VIII (1930), p. 777. Am tradus textual referințele prof. Skok, sublinierea însă ne aparține.

se manifestă chiar asupra structurii însăși a flexiunii, semnaland și reținând cu acele prilej, apariția, uneori, în cuvântul slav a genului din limba română, în loc de genul respectiv slav¹, apoi: *cazuri slavonessii adoptate după cazuri românești și cazuri românești transpuse textual în slavoneste*². Drept cazuri în flexiune românească menționăm între altele următoarele cuvinte care în documentele slavo-române din secolele XIV și XV apar ca Nominative singulare românești în loc de Genitive singulare slave: *hotaru, spătar, spătaru, zapisu, zapisul, Clocârțle, Polană, Runcu, Săcară, Săpatul, Vâlcia*. Ca Genetiv posesiv avem a *Iu*. Ca Dative exemplificăm aici: *monastirei, vâl* (forma populară pentru *vâiet*), *zăpodit* (forma populară pentru *zăpodiet*), *Căpătăroasi, Făgulețului, Florei, Largiei, Luminatei, Măstachinului, Peducelului*. Drept cazuri românești la plural notăm, între altele, Nominativele: *hotare, judecți, martori și marturi, mejiast, poeni, stejerei, vamest, vectni, vrajmași, Moldoveni, Munteni, Spineni, Strâmbătati, Turbati, Urlători*. Iar ca Dative: *bunilor, Arămeștilor, Băhnenilor, Cornilor, Fânateilor, Flămânzilor, Soctilor, Ulmilor, Ungurașilor, Urzicentilor*.

Formele românești ale articolului hotărît și nehotărît erau așa de puternice în flexiunea limbii documentelor slavo-române încât ele se manifestă deopotrivă atât în vocabular cât și în onomastică și toponomastică. Ca exemplificare indicăm forma articolului hotărît: *holteul, judecția și judecțiile, nepoata, pitarul, portarul, spătarul, surlartul, tarina, Albul, Bărbosti, Cretul, Fulticlanii, Groșii, Netedul, Poenile, Purcelescul, Rătundul, Săpatul, Tătarul, Turcul, Soimul*, iar în forma articolului nehotărît: *aurarui, cenușar, jude, judecți, judei, mejiast, pahărnice, pahărniceii, poeni, portar, spătar, Cret, Roșu, Salce, Sățcelu, Spinănt, Ullu, Vaduri, Vulpe*.

Însă articolul românesc a fost atât de puternic încât a influențat chiar și cuvintele slave. Și avem ca exemplu în acest sens: *dvornicu, birciul, cliuțarul, Blatul, Blisceaful, Mrașorul, Nămisnticii*.

¹ Damian P. Bogdan, *op. cit.* din rev. cit. Cf. și: *ѣднѣ крѣнь* din românescul *un păr*, în loc de slavonescul rutenizat *femenin ѣднѣ крѣнь*, într'un act moldovenesc din 1400 (la Mihai Costăchescu, *Documentele moldovenesti înainte de Ștefan cel Mare* I, 31) și *ѣднѣ ани*, din românescul *un telu*, în loc de slavonescul *ѣднѣ аниа*, într'un act moldovenesc din 1490 (la Ioan Bogdan, *Documentele lui Ștefan cel Mare*, I, 439).

² Damian P. Bogdan, *op. cit.* din rev. cit.

Aceleași documente din secolele XIV și XV ne atestă apoi pe lângă gradul comparativ românesc, adjective, pronume și prepoziții românești.

Argumentam pe larg în articolul nostru *Caracterul limbii textelor slavo române* că influența românească asupra limbii textelor slavo-române s'a resimțit nu numai în *cuvințe slave create de scriitorii români ai acestor texte, și în cuvinte slave și cu un sens propriu textelor slavo-române* ci chiar și în *structură frazei*.

Dar pe lângă *traducerea textuală din românește în slavo-române a structurii frazei* mai avem și *expresii tipice românești traduse ad-litteram din limba română în limba slava*.

Și tot în sintaxa limbii documentelor slavo-române, constatăm prezența, între altele, a următoarelor sufixe românești de origine latină¹: ar (ăre): amar, aurar, birar, brăfară, ciubotar, cordar, făurar, pescar, portar, scutar, spătar, Blidar, Brumar, Căldare, Cărare, Gătnar, Olar, Pacurar, Văcar, Varzar, Vulpar; ~ at (ată) Adâncat, Bărbat, Buzat, Căcata, Inferat, Mărgelat; ~ătate: Bogătate, Celate, Direplate, Jumătate; ~ ciune: Fătăciune; ~ ec: judec; ~ el (ea): Copăcel, Cercel, Fântânea, Frumusel, Muncel, Pântecel, Purcel, Sângereț, Urțel, Ușurel, Vițel; ~ esc (pl. esti): Bărbătești, Călugărești, Florescul, Preuțescul; ~ easă: Băneasă, Duceasa; ~ et: Brădet, Bungeț, Făget, Frâșinet, Spinet, Spăret; ~ ic (ică): Frățic, Bădăcă; ~ ie: cumătră; ~ ilă: Frățilă, Futlă; ~ ior (ioară): Căștoară, Pictor, Trestioară; ~ iune: Fătăciune, Răpejiune, Tăciune; ~ oae: Fătoae; os, ~ ios: Bărbos, Rătoasa; ~ șică: Frumusică; ~ toare: eșitoare; ~ tor: croitor; ~ tură: Curătură, Cursură, Măncătură, Ruptură, Vărsătură; ~ un: Păun; ~ ur (ură): Gaură, Grăur, Arsură, scândură; ~ șor (șoară): Nucșoară, Omșor, Ușor; și ~ ut: Bănuț, Drăguț.

Influența românească s'a manifestat deasemeni, — ne-b. arată documentele cercetate — și prin prezența sufixului adjectival ~ ufi, care sufix este un interesant compromis între sufixul românesc diminutival ~ ufi... și între sufixul diminutival compus al Slavilor în general și al Rutenilor în special ~ oletz². Așa avem: Crai-nicoufi, Ștroufi, Zamcoufi.

Apoi glosarul confirmă și întărește părerea de până acum

¹ Pentru originea sufixelor românești, cf. Dr. G. Pascu, *Sufixele românești*, București, 1916.

² Cf. B. Petricelcu Hasdeu, *Etymologicum Magnum Romaniae*, III, coloana 2853, părere adoptată și de Pascu în *op. cit.* p. 246.

că onomastica și toponomastica documentelor slavo-române începând chiar din a două jumătate a secolului XIV de când da tează primele documente slavo-române, este, în marea ei majoritate, românească și nu numai ca formă, ci chiar și ca fond¹.

În sfârșit, lucrarea noastră prezintă un șir întreg de cuvinte cunoscute limbii românești din secolele XIV-XVII, dar inaccesibile cercetătorilor prin faptul că aceste cuvinte lipsesc din dicționarele limbii românești. Astfel am glosat de pildă: *aoaș, cărbobăitură, căutar, cavat, chipurte, corătoare, desimir, didrahmă, dijmărie, dlanmă, gruiușoală, haracear, hlăbnicel, lăcătar, lopătăs, mărșă, miedar, mierar, podușcă, roman, sandaeiu, schilei, scutărie, sculas, semărie, sinetar, solărie, soloașan, spată-paloș, suljerie, sufăr, tărăban, ticmă, trepăzar, vinar, zălojie* (zălogie) și *zănogea*.

Din cuprinsul Glosarului ce prezentăm se desprinde concluzia că *limba românească din secolele XIV și XV era atât de bine încheată și puternică, încât ea a putut influența, și a și influențat, în mod profund o limbă tradiționalistă cum era atunci limba slavă la noi.*

Odată cu aceasta se vede cât de puțin întemeiată a fost părerea exprimată în 1905 de istoricul bulgar St. Romanski, al cărei text cuprindea afirmația că *abia dacă se poate vorbi de o influență serioasă a limbii române asupra limbii textelor slavo-române*².

Și dacă limba românească era atât de încheată încă în veacurile XIV și XV caracterul ei specific apare și mai evident în veacurile următoare.

Metoda de lucru. — În cercetarea noastră am folosit în primul rând originalul documentului în chestiune și numai atunci când ediția lui inspiră încredere am apelat la aceasta. Copiile slave, mai ales cele făcute în secolele XVII-XIX de diferiți dascăli de slovenie nu prea ne inspiră mare încredere mai ales în ceea ce privește redarea exactă a cuvintelor românești sau slave românizate, astfel că nu le-am folosit în Glosarul nostru. Totuși am recurs la copiiile făcute de St. Nicolaescu după originale slave particulare, prezentate spre traducere la Arhivele Statului din București cum și copiiile aceluiasi, aflate în Biblioteca Academiei Române, dar toate aceste copii le-am folosit cu cir-

¹ Cf. și cele scrise de noi în *op. cit.* din rev. cit.

² Cf. Damian P. Bogdan, *op. cit.* din rev. cit.

cumspeciune dat fiind discutabila probitate științifică a lui St. Nicolaescu.

Am remarcat apariția cuvântului o singură dată și anume am citat cel mai vechi document în care acesta apare, am dat însă ambele numere: singularul și pluralul cum și diferite forme fonetice—dacă bineînțeles acestea existau—și chiar și grafice.

În ceea ce privește cuvintele românești de origine slavă care apar în documente, pe acestea nu le-am menționat decât numai atunci când apar în flexiune sau în formă românească.

Am preferat formei fixate în lexicoanele românești a cuvântului, forma care apare pentru prima oară în documente, înțlobând sub aceste forme și cele posterioare. Totuși pentru o mai ușoară consultare am dat și forma uzitată, făcând însă trimiterea la forma care este cea mai veche, adică cea care apare pentru întâia oară în documente.

Cuvintele care apar în metatezele *ak, ok* le-am trecut în capitolul: *Cuvinte românești în flexiune românească* căci nu se pronunța de pildă *КРАИИТЕСКИ, КРАКЪК* și *ТРАКЪА* ci *Cârlițatură, târgul și Vâlcea*, așa cum dealtfel apar uneori și în documente, deseori aflându-se amândouă formele.

Explicații cu privire la sensul cuvintelor nu am dat, în general, decât numai la cuvintele puțin cunoscute.

Am dat etimologia de obicei numai atunci când aceasta este cunoscută, când însă există discuții asupra acesteia ne-am oprit asupra celei ce ni s'a părut mai aproape de adevăr sau am citat părerile contradictorii. Adăugăm însă că uneori cercetările făcute ne-au dus și la alte etimologii decât la cele cunoscute până acum.

Când cuvântul onomastic sau toponomastic compus apare în flexiune românească și slavă, l-am trecut în capitolul *Cuvinte românești în flexiune românească*.

Adăugăm, în sfârșit, că în capitolul *Cuvinte românești în flexiune românească* și în subcapitolul: *Cuvinte comune* am cuprins și trimiterile pentru cuvintele care apar în capitolul II: *Cuvinte românești în flexiune slavă*.

Desigur că lucrarea noastră are lacune, o recunoaștem noi înșine, căci este prima lucrare în acest gen la noi. În afară de aceasta, într'o astfel de lucrare, în care a trebuit să cercetăm un material extrem de vast, în mare parte inedit, au putut să ne scape unele lucruri. Vom fi bucuroși — și recunoscători — dacă specialiștii, în deosebi filologii, ne vor atrage atenția asupra lacu-

nelor, exprimându-ne dorința ca discernământul lor să fie nu numai o critică propriu zisă ci să și lămurească sensul cuvintelor ca, de pildă, *căutar*, *ghiană*, *lopătaș*, *mârșă*, *opacinaș roman*, *semărie*, *solovan*, *suljerle*, *taraban*, *ficmă*, *trepăzar*, *zalogte*, ceea-ce nouă nu ne-a fost în puțință a o face. Apoi faptul că lucrarea de față este datorită unui istoric cu preocupări filologice și nu unui filolog specialist, ar putea să fi contribuit, uneori, la nerezolvarea unor etimologii, etc., sarcină ce revine acestora, în baza materialului ce li-l prezentăm.

PRESCURTĂRI FOLOSITE ÎN TEXT

ach.	achiziții
adj.	adjectiv
adv.	adverb
AIR.	<i>Arhiva Istorică a României</i>
alb.	albaneză
anal.	analogie
ar.	arabă, ~ este
arom.	aromână
art.	articulat
AS.	Arhivele Statului București.
ASI.	Arhivele Statului București, secția istorică.
ASS.	Arhiva Eforiei Sfântului Spiridon din Iași.
aufl.	augmentativ
BAM.	Bogdan Damian P., <i>Acte moldovenesti dinainte de Stefan cel Mare</i> , București, 1938.
BAR.	Biblioteca Academiei Române.
BCC.	Bogrea V., <i>Câteva considerații asupra toponimiei românești</i> , în <i>Dacoromania</i> , I.
BCI.	Buletinul Comisiunii istorice a României.
BCMI.	Buletinul Comisiei Monumentelor Istorice.
BCO.	Bogdan Damian P., „ <i>Cărți orășenești</i> ” inedite de la județii și pârgarii Bucureștilor, în <i>Buletinul „Bucureștii-Vechi”</i> , I-V (1930-1934).
BDB.	Boga T. L., <i>Documente Basarabene</i> .
BDJ.	Bogdan Damian P., <i>Despre jurători și două războaie din secolul XVI</i> , extras din <i>Revista Arhivelor</i> , III No. 8/1939, București, 1939.
BDPD.	Bogdan Damian P., <i>Patru documente muntene din anii 1595-1630 din Arhiva Fundației culturale M. Kogălniceanu</i> , extras din <i>Arhiva Românească</i> , III, București, 1939.

- BDR. Bogdan Ioan, *Documente și regeste priitoare la relațiile Țării Românești cu Brașovul și Ungaria în secolul XV și XVI*, București, 1902.
- BDSR. Bogdan Damian P., *Diplomatica slavo-română din secolele XIV și XV*, extras din *Revista Istorică Română*, V-VIII, București, 1938.
- BDȘM. Bogdan Ioan, *Documentele lui Ștefan cel Mare*, I-II, București, 1913.
- bl. bulgară, ~ este.
- BMC. Biblioteca Municipiului Chișinău (astăzi doc. se află în Biblioteca Institutului moldovenesc de cercetări științifice din același oraș).
- BPD. Bogdan Ioan, *Patru documente dela Mihai Viteazul ca domn al Țării Românești, al Ardealului și al Moldovei*, în *Prinos lui D. A. Sturdza la împlinirea celor șaptezec de ani*, București, 1903.
- BRB. Bogdan I., *Documente priitoare la relațiile Țării Românești cu Brașovul și cu Țara Ungurească în sec. XV și XVI*, I, București 1905.
- BSDM. Băleanu Alex. I. și Stoide C. A., *Documente moldovenesti priitoare la familia de boeri Neaniul cu un studiu*, Iași, 1938.
- BTDB. Bălan Teodor, *Documente Bucovinene*, I-II, Cernăuți 1933-1934.
- CAF. Costăchescu Mihai, *Arderea Țărquului Floci și a Ialomiței în anul 1470*, Iași, 1935.
- CAR. Costăchescu M., *Documente moldovenesti din județul Neamt*, în *Arhiva Românească*, IV și V.
- CBCK. Colecția Bibliotecii Centrale din orașul Kiev.
- CBK. Colecția de documente a d-lui Barbu Katargi.
- cc. circa
- CCFR. Colecția de documente a Creditului Funciar Rural din București.
- CCR. Capitolul *Cuvinte Comune Românești*, din *Glosarul de față*.
- CCRS. Capitolul *Cuvinte-Comune Românești în flexiune slovă*, din *Glosarul de față*.
- CD. Condică de documente originale.
- CDB. Colecția Damian P. Bogdan de documente originale, copii și fotografii după originale.

- CDBV. Costăchescu Mihai, *Documente moldovenești dela Bogdan Voevod*, București, 1940.
- CDE. Candrea Aurel I., *Dicționarul enciclopedic „Cartea Românească”*, București, 1931.
- CDM. Costăchescu Mihai, *Documentele moldovenești înainte de Ștefan cel Mare*, I-II, Iași, 1931, 1932.
- CDMR. Capidan Th., *Mengleno-Români*, III, *Dicționar mengleno-român*, Academia Română, *Studii și cercetări*, XXV, București <1935>.
- CDȘM. Costăchescu Mihai, *Documente Moldovenești dela Ștefan cel Mare*, Iași, 1935.
- CDȘV. Costăchescu Mihai, *Documente Moldovenești dela Ștefăniță Voevod (1517-1527)*, Iași, 1943.
- ceh. cehă
- CEK. Colecția de documente a Eforiei Kretzuțescu din București.
- CESC. Colecția de documente a Efortei Spitalelor Civile din București.
- cf. conferă
- CGDF. Colecția de documente a d-lui G. D. Florescu.
- CIRM. Colecția fotografiilor de documente a d-lui Ion Radu Mitrcea.
- cit. citat
- cf. conjuncție
- cl. copie litografiată
- cmp. cumpărat
- CMP. Colecția de documente a d-lui I. C. Miculescu-Prăjescu.
- CMSG. Colecția de documente a muzeului Al. Saint-Georges.
- CMSM. Colecția de documente a metohului Sf. Mormânt din Constantinopol.
- COMD. Colecția de documente a moșnenilor Obștei Dragoslavele din județul Muscel.
- contr. contracțiune
- CRA. Costăchescu M., *Trei urlice vechi moldovenești*, în *Revista Arhivelor*, I, No. 1-3.
- CRS. Capitolul *Cuvinte Comune românești în flexiune slavă*, din *Glosarul de față*.
- es. Copie slavă făcută după original de Damian P. Bogdan.

- CSP: Cople slavă făcută de Stolca-Nicolaescu după document particular original prezentat spre traducere.
- CSR: Capitolul *Cuvinte Comune Slave în flexiune românească*, din *Glosarul de față*.
- CU: Codrescu Theodor, *Urtecarul sau colectiune de diferite acte care poate servi la Istoria Românilor*.
- cuv. cuvântul
- cuvv. cuvintele
- D. Document
- d. din
- DB: Puiu Visarion, Tomescu Const., Berechet Ștefan, Ciobanu Ștefan, *Documente din Basarabia*, Chișinău, 1928.
- dc. decalc
- DDBE: Dančov N. G. și Dančov I. G., *Българска Енциклопедия* (Enciclopedia bulgară), Sofia, 1936.
- DDN: Dragomir Silviu, *Documente nouă privitoare la relațiile Tării Românești cu Sibiul în secolii XV și XVI*, extras din *Anuarul Institutului de Istorie Națională* al Universității Regele Ferdinand I din Cluj, IV (1924-1925), București.
- dial. dialectal
- DLR: Academia Română, *Dicționarul Limbii Române*.
- dm. diminutiv.
- Dml. Document scris în Moldova.
- Dn. Donații
- Dnc. Documente necatalogate.
- DP. Depunerii particulare.
- DRA: Dinculescu N. G., *Trei documente inedite*, în *Revista Arhivelor*, III, 2 (1939).
- DRB: Documente Rosetti-Bărcănescu.
- ДСБЯ: Диувернуа А., *Словарь болгарского языка по памятникамъ народной словесности и проведениямъ новѣйшей печати* (= *Dicționarul limbii bulgare după monumente ale literaturii populare și a celor mai noi publicații*), Moscova 1885-1889.
- DT. Document scris în Transilvania.
- Di. Dativ.

DTI.	Depunerea Tribunalului Ilfov din anul 1942, dela Arhivele Statului București.
ДТС.	Дал' Vladimir, Толковый словарь живого великорусского языка (Dicționarul comentat al limbii velikoruse vorbite), ediția a treia, 1-4, Moscova, 1903, 1905, 1907, 1909.
D'ŔR.	Document scris în Țara Românească.
eps.	episcopia
Et.	Etimologia
etc.	et cetera
ext.	extindere
F.	Fotografie, ~ ii
f.	femenin
fac.	facsimil
fam.	familiar
FAO.	Fotino George, <i>Documente slavo-române inedite</i> , în <i>Arhivele Ottenici</i> , 1923.
fg.	figurat
fl.	fila
flex.	flexiune
GC.	Giurescu C. C., <i>Contribuțiuni la studiul marilor dregători în secolele XIV și XV</i> , extras din <i>Buletinul Comisiei Istorice a României</i> , V, București, 1927.
ГСУЯ.	Grinčenko B. D., Словарь украинского языка (= Dicționarul limbii ucrainiene), Berlin, 1925.
гер.	geridă
GIZ.	Ghibănescu Gh., <i>Ispisoace și zapise</i> .
gn.	gen
got.	gotic
gr.	greacă, grecește
GRIR.	Giurescu C. C., <i>Despre ilis</i> , în <i>Revista Istorică Română</i> , VII (1957).
grm.	germană
GSI.	Ghibănescu Gh., <i>Surete și Izvoade</i> .
НСТ.	Hasdeu B. P., <i>Glose romane din secolul XVI</i> , în <i>Columna lui Traian</i> , VIII (1877).
ibid.	ibidem
IDHD.	Iorğa Nicolae, <i>Două Hrisoave domnesti pentru mănăstirea Mărgineni închinată muntelui Sinaï</i> .

- extras din *Academia Română, Memoriile Sect. Istorice*, Seria III, Tom. XVII, București, 1935.
- II.B. Iorga N., *Istoria Bucureștilor*, București, 1939.
- ILMB. Iorga N., *Legături descoperite de d. M. Beza*, extras din *Academia Română, Memoriile Secției Istorice*, seria III, Tom. XVI, București, 1934.
- IMV. Iorga N., *Mosnenii de pe Vârbitău și de pe Valea Buzăului*, extras din *Academia Română, Memoriile Secției Istorice*, seria III, tom. XII, București, 1932.
- IN. Ion Neculce, *Buletinul Muzeului municipal din Iași*
- inc. începutul
- ind. prez. indicativ prezent
- inf. influență
- injur. injurios
- intr. interjecțiune
- iron. ironic
- ISD. Iorga N., *Studii și documente cu privire la Istoria Românilor*.
- it. italiană, ~ enește
- jud. județul
- KL. Karadschitsch Vuk. Steph., *Lexicon serbico-germanico-latinum*, ediția a patra, Belgrad, 1935.
- KHI'. Kačanovskij Vladimir, *Неизданные грамоты из Афонских архивов* (= Documente inedite din arhivele Athosului), extras din *Извѣстія Общества Археологій, Исторій и Этнографій при Императорскомъ Казанскомъ Университетѣ*, VI, fasc. 2, Kazan, 1888.
- lc. loco citato
- LDD. Lupaș Marina, *Două documente slavo-române (1556 și 1620)*, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională al Universității Regele Ferdinand I*, Cluj, VI (1931-1935), facsimilele.
- lit. literar
- lt. latină, ~ este
- МБФР. Markov B., *Българско-френски и френско-български джебень рѣчникъ*, *Dictionnaire de poche bulgare-française et français-bulgare*, I, Leipzig, 1912.

MCH.	Melchisedec, <i>Chronica Husilor și a Episcopiei cu aseminea numire</i> , București, 1869.
MCR.	Melchisedec Episcop, <i>Chronica Romanului și a episcopiei de Romanu</i> , București, 1874.
MDP.	Miletic L. Dr. și Agura D., Дакo-ромънятъ и тѣхната славянска писменостъ (= Daco-românii și scrisul lor slav), extras din Сборникъ за народна умотворения, наука и книжнина, IX, Sofia I, 1893.
mgf.	mengleno-română
mgr.	medio-greacă
mgrm.	medio-germană
MI.	<i>Magazin istoric pentru Dacia.</i>
ml.	moldovenesc, ~ ească, moldovenism.
MLPS.	Miklosich Fr., <i>Lexicon paleoslovenico-graeco-latinum</i> , Viena, 1862-1865.
mlt.	medio-latină
MOD.	Mihailovici Paul, <i>Opt documente moldovenesti dinaintea de Stefan cel Mare</i> , extras din <i>Cercetări Istorice</i> , VIII-IX, Iași, 1935.
mr.	mănăstirea
ms.	manuscris
mș.	moșia
intr.	mitropolia
MZ.	Murzakevič N., Молдовлахійскія граматы хранящіяся въ Бессарабиі, in Записки Императорскаго Одесскаго общества Исторій и Древностей, II, III, V.
n.	neutru
NDA.	Nandriș Grigore, <i>Documente slavo-române din mănăstirile muntelui Athos</i> , București, 1936.
NDPȘ.	Nicolaescu St., <i>Date noi despre filiațiunea lui Petru Vodă Schiopul Domnul Țării Românești 1574-1579; 1582-1591 și tratatul comercial din 27 August 1583 încheiat cu Elisabeta Regina Angliei</i> , București, 1937.
NDSR.	Nicolaescu St., <i>Documente slavo-române cu privire la relațiile Țării Românești și Moldovei cu Ardealul în sec. XV și XVI</i> , București, 1905.

- NDVV. Nicolaescu St., *Domnia lui Vlad Ventilă Vodă dela Slatina în lumina unor noi documente istorice inedite*, extras din *Arhivele Olteniei*, Nr. 83-85, Craiova, 1936.
- neart. nearticulat
- nec. necunoscută
- necat. necatalogate
- netreb. netrebnice
- ngr. neogreacă
- nm. numeral
- nsi. neoslav
- nt. nota
- OI. *Oltenia*, Documente. Cercetări. Culegeri.
- on. onomastic
- onmp. onomatopeic, ~ă
- orig. origine
- OTR. Capitolul *Onomastica și Toponomastica Românească* din Glosarul de față.
- OTS. Capitolul *Onomastica și Toponomastica Românească în flexiune slabă* din Glosarul de față.
- OTSR. Capitolul *Onomastica și Toponomastica Slaavă în flexiune românească*, din Glosarul de față.
- P. În traducerea românească a lui G. Pessiakov dela Arhivele Statului din București.
- p. pentru
- PĂ. Documente cu peceji atârinate.
- PADO. Ploșor-Nicolăescu C., *Documente oltenesti*, Craiova, 1933.
- pc. pachetul
- PCD. Popescu Orest-Dr., *Câteva documente moldo-vene*, extras din *Candela*, Cernăuți, 1895.
- PDS. Panaitescu Petre P., *Documente slavo-române din Sibiu (1470-1653)*, Academia Română, Studii și cercetări, XXXII, București, 1938.
- PDTR. Panaitescu P. P., *Documentele Țării Românești*, I, București, 1938.
- pers. personal
- PEW. Pușcariu Sextil Dr., *Etymologisches Wörterbuch der rumänischen Sprache*, in *Sammlung Rumänischer Elementarbuch*, Leipzig, 1905.

pl.	plural, ~ ul
pln.	plaișă
pol.	polonă
pop.	popular
pos.	posesiv
pr.	pronume, ~ le
prep.	prepozițiune.
prf.	pronume, ~ ele femei
prm.	pronume, ~ le masculin.
pron.	pronunțat
prs.	prescurtare
prsn.	persoană
pri.	participiu, ~ l
pș.	plaișe
RDSR.	Reli Simeon, <i>Documente slavo române din sec. XV-XVII păstrate în „Arhiva Statului” din Cernăuți</i> , în <i>Codrul Cosminului</i> , II-III (1925, 1926), Tiktin H. Dr., <i>Rumänisch-Deutsches Wörterbuch</i> , I-III, București, 1903-1925.
RDW.	
rf.	reflexiv
RI.	<i>Revista Istorică</i>
RIAF.	<i>Revista pentru Istorie, arheologie și filologie.</i>
rom.	romănesc, ~ ște
rs	rusă
rt.	ruțeană
rtm.	rotocism
s.	substantiv
SAHV.	Sacerdoșeanu Aurelian, <i>Două acte Hategane și unul Vâlcean</i> , în <i>Academia Română, Memoriile Secției Istorice</i> , seria III, Tomul XVII (1935-36).
sc.	secolul
sch.	schitul
SD.	Scriban August, <i>Dictionarul limbii românești</i> , Iași, 1939.
SDL.	Sava Aurel V., <i>Documente prietoare la târgul și tinutul Lăpusnei</i> , București, 1937.
SDO.	Sava Aurel V., <i>Documente prietoare la tinutul și târgul Orhelului</i> , București, 1943.
SDST.	Stevović J. N., <i>Речник српско-француски речник, Dictionnaire de poche serbe-français</i> , Belgrad, 1895.

sef.	seif
sfpl.	substantiv, ~ul feminin plural.
sfr.	sfârșitul
SIFPC.	Sinatskij Ivan, <i>Греческо русский словарь</i> , (=Dicționar greco-rus), I-II, Moscova, 1879.
sg.	singular
sl.	slavă, ~ onește
SM.	Sreznevskij I. I., <i>Материалы для словаря древнерусского языка по письменнымъ памятникамъ</i> (<i>Materiale pentru dicționarul limbii ruse după monumentele scrise</i>) I-III, S. Petersburg 1893-1905).
sm.	substantiv, ~ ul masculin.
SMS.	Sova Miloš, <i>Malý slovník česko-francouzský</i> (= Dicționar mic ceh-francez), Paris, 1928.
sn.	substantiv, ~ul neutru.
СПЯ.	Словарь церковнославянского и русского языка (= Dicționarul limbii slave bisericesti și rusești), I-IV, S. Petersburg, 1847.
srb.	sărbă, ~ este
suf.	sufix, ~ ul
sup.	suplin
ș.	și
șa.	și altele
ȘDE.	Șăineanu Lazăr, <i>Dicționar universal al limbii române</i> , ediția a șasea, Craiova, 1929.
ȘDSR.	Ștefulescu Al., <i>Documente slavo-române relatate la Gorj</i> , Târgul-Jiului, 1908.
SMT.	Ștefulescu Alexandru, <i>Mândăstrea Tismăna</i> , București, 1909.
ȘSC.	Ștefulescu Alexandru, <i>Schitul Crasna</i> , București, 1910.
ТБК.	Труды Бессарабской губернской ученой архивной Коммисіи.
TC.	<i>Teodor Codrescu</i> , <i>Revista Istorică</i> .
TDSR.	Točilescu Gr. G., <i>534 documente istorice slavo-române din Țara Românească și Moldova pritoare la legăturile cu Ardealul, 1346-1603</i> , București, 1931.
TFYL.	Sermed Muhtar Alus, <i>Türkçe - Fransızca Yent</i>

	<i>Lugat</i> , Nouveau Dictionnaire Turc-Français, ediția II, Istambul-Ankara, 1935.
<i>tp.</i>	toponomastic
lr.	turcă, ~ este
trad. v.	traducere veche
triv.	trivial
ll.	tatară, ~ este
fig.	ligănească, ~ este
unġ.	ungară, ungurește
v. sau V.	vezi
var.	variantă
<i>ob.</i>	verb
VDI.	Velichi Constantin N., <i>Documente inedite de la Stefan cel Mare la Ieremia Movilă</i> , extras din <i>Revista Istorică</i> , Vălenii-de-Munte, 1934.
VI.	Venelin Iuric, Влахоболгарскія или дако-славянскія граматы (= Documente valaho-bulgare sau daco-slave), S. Petersburg, 1840.
vgrm.	germana veche
vrs.	rusa veche

I

CUVINTE ROMĂNEȘTI ÎN FLEXIUNE
ROMĂNEASCĂ

A

CUVINTE COMUNE

- a art.:** al, a lu, DȚR., 1425 Iulie 17, PDȚR. 145.
- abăioară sf.:** v. abăitură.
- abăitură sf.:** abăioară, dm. din *abate*, pătură de cal RDW., АБЖЮРК, DȚR., 1609, BAR., PA. N. 153, Et. srb. абаија.
- ac sn.:** pl. ace, аци, DȚR., 1509, TDSR., 472. Et. lt. *acus*.
- această pr. f.:** v. această.
- această pr. f.:** această, ацеста, DML. sc. XVII, GSI., I, 177. Et. lt. *eccu-iste*.
- acru adj.:** v. Lapte acru, în OTR.
- adămască sf.:** v. adămască.
- adămască sf.:** adămască, damască, stofă scumpă de mătăsă cu flori, fabricată la Damasc, DLR.; АДАМАСЪ АДЪМАСЪКЪ. DML., 1618 AS., mr. Neamt, VII, 5. Et. lt. md. (a)damascus, DLR.
- adânc, ~ă, v. Adâncă, în OTR.**
- adâncat, ~ă, adj.:** v. Adâncata, în OTR.
- adăogi v. Adaoge, în OTR.**
- aer s. m.:** pânză pe care este lucrată, de obicei, răstignirea Mântuitorului, DML., 1567, GSI., XIX, 68. Et. lt. *aer*, DLR.
- afumat, v. Afumații, în OTR.**
- agă sm.:** comandant, БИР ВІАНКН-АРК ЗА ДЪРЖАВНИ = *post mare agă de dărăbanii*, DȚR. 1654, AS. Șc. Obedeanu. Et. tr. *aga*.
- agru sn.:** ogor, АДНН АРЪС..., 6 АРЪ ЗА МЪКЕЪ = *un agru...*, 5 *agre de loc*, DȚR., 1630 Ianuarie 20, AS. cs. Et. lt. *agrum*.
- ai art.:** ~ *popel*, DȚR. 1657 Februarie, BAR. cmp. 1937 dela d-na Zefkary. Et. lt. *ille, illa*. V. ș. a.
- alătărea adv.:** alătorea, АЛАТЪРЪК DȚR. 1618, ȘDSR. 369. Corespunde lt. *ad-latera*, DLR.
- alăutar sm.:** lăutar, DML. 1570 (?) CU. XVIII, 178, АЛЪУТАРЮ, DȚR. 1577-1583, RIAF. I, 384. Et. *lăută*, după SD. probabil din grm. *laute*.
- alb, ~ă v. Alba, Albent și Barbă-Albă în OTR; Albil și Albul în OTS.**
- albi v. Albestii în OTR.**
- albie v. Albia în OTR.**
- albină v. Albina, în OTS.**
- ale art.:** *ale nostre*, DȚR. cc. 1523-1527, TDSR. 431.

- ales sm.:** rezultat, ДОБЪР АЛЕС-
bun *ales*, rezultat, DȚR. cc.
1432-1437, BRB. 254. Et. *prt.*
vr. *alege*, d. lt. *alego*, -ere.
- altu adj. alt**, ши АЛТЪ ШРЕС, Dml.
1605 Martie 20, BAR. Dn.
Rosetti-Solescu, Et. lt. *alter*.
- ajun v. Alunul**, in OTR.
- alunei v. Alunei**, in OTS.
- amar v. Amara ș. Amarul** in
OTR.
- ămări v. Amărăști**, in OTR.
- amartol sm.:** haiduc, pl. АМАРТОЛ
АМАРТОЛЪ И ТАХАРИ = *niste răi*
amartoli și tâlhari, DȚR. 1610,
AS. mtr. București, CLXVIII, 5.
Et. gr. *αμαρτολόσ*, prin bl. *амар-*
толь, DDBE.
- amegiaș v. megiaș.**
- amnar v. amnarlu.**
- amnariu sn.:** amnar, unealtă de
oțel cu care se scot scântei din
cremene spre a aprinde iasca,
DLR. АМНАРЮ, DȚR. 1509, TDSR.
470. Et. lt. *igniarium*, SD.
- angara sf.:** muncă gratuită for-
țată, pl. АНГХРИН, DML. 1617
Februarie 1, BAR. ms. rom.
5152. Et. tr. *angharîa*, d. ngr.
ἀγγαρεία.
- anin sm.:** o specie de arbore, на
АНИН НА УГОР = *la anini (a ogor,*
DȚR. Matei Basarab, BAR.
CVIII, 6. Et. lt. *alninus*, d.
alnus. V. ș. **Anini**, in OTR.
- aniniș v. Aniniș** in OTR.
- aninos v. Aninoasa**, in OTR.
- anume adv.:** DȚR. 1603, NDSR.
303. Et. *a + nume*.
- aoaș sm.:** deal, и сь АВАШ СНО-
ЖАЧА = *și cu aoaș cu fâne-*
luri, DML. 1556, BAR. LX-6,
копца жи шинцине и сьткьорна
едно шине за снѡжати = *a să-*
pat 110 curături și a făcut un
oos pentru fânat, DML. 1617,
BAR. CLXXXI-75, in același D.
шине, шинса ș. шинсе. Et.
probabil ung. *hávas*; v. și dealul
cu numele **Aoaș**, ce apare încă
in actele lui Ștefan cel Mare, cf.
DML. 1475, BDȘM. I, 206.
- apă sf.:** v. **Apele ș. Apele vii**,
in OTR.
- aprod sm.:** funcționar domnesc,
aprod ca să adune oameni și
să împartă niste moșii, trad.
din sl. DML. 1600-1606, AS.
sch. Doljești, VIII, 1; ~ul, DȚR.
1523, ȘMT. 216; pl. *aprodzi*,
апродзи BDB. X, 5. Et. ung.
aprod.
- arab v. arap.**
- aramă v. Arămești**, in OTR.
- arap v. Arapul**, in OTR.
- arbănaș sm.:** albanez, arnăut, pl.
АРБАНАШ, DML. 1621, ȘDSR.
416. Et. srb. арбанас.
- arbure v. Arbure**, in OTR.
- arc v. Arcești**, in OTR.
- arcă sf.:** v. **Arca ș. Arcani**, in
OTR.
- arcuț v. Arcutescul**, in OTR.
- arman sm.:** armean, ар. ИОРДАН
АРМАНА, DML. 1628 Mai 17
MSG. pl. армани, DML. 1576,
GSI. V, 226. Et. sl. арманинъ.
- armaș sm.:** funcționar domnesc,
executor al poruncilor, DȚR.

1456-1459, BRB. 92 Nr. LXIX, *арамша*, DȚR. 1583 Mai 9, BAR. achz. Ianuarie 1941. Et. d. *armă*, d. lt. *arma*. V. ș. **armășel**.

armășăl v. armășel.

armășel sm.: subaltern al armașului, *арамшеа*, DML. 1602, BAR. IX, 50 ~ *ul*, DȚR. 1628, BAR. XLII-42, *арамшица*, DML. 1630, GSI. II, 298, ~ *ul*, DȚR. 1650, ȘMT. 324. Et. dm. d. **armaș**.

armășoae sf.: soția armașului, v. cuv., *княгкя арамшиде* = fostă mare armășoae, adică soția marelui armaș, DȚR. sc. XVI, BAR. PA. 74. Et. d. **armaș**, v. cuv.

armean v. arman. V. ș. **Armanul**, in OTR.

ars v. Arși, in OTR.

arsură v. Arsură ș. Arsuri, in OTR.

arvună sf.: à *compte*, *аркунъ*, DȚR. 1644 Mai 14, ASI. Et. gr. *ἀράβων*, DLR.

ascuțit, ~ă v. Ascuțita, in OTR.

aslam sn.: cămătă, dobândă, DLR., DML. 1635, GSI. XXI, 36. Et. rs. *осламы*, v. cuv. la DTC.

aspru sm.: monedă, DȚR. 1482-1496, BRB. 196 Nr. CLXI. Et. mgr. *ἀσπρον*, d. lt. *asper*.

astar sn.: un fel de pânză groasă care servea mai cu seamă pentru căptușeală la haine, DLR. *астарк*, DȚR. 1509, TDSR. 471, pl. ~ *re*, *ibid.* 474. Et. tr. *astar*, d. arab. *astar*.

asupreală sf.: v. **asupreală și asuprenie**, in CRS.

aștărnôt sn.: așternut, 1. ceea-ce se așterne; 2. un fel de țesătură românească întrebuințată ca macat, *аштарнот*, DML. 1588 AS. mr. Sf. Sava XXVI-1. Et. prt. vr. *așierne*, d. lt. *asternere*.

atlaz sn.: satin, *атлазъ*, DȚR. 1462-1496, BRB. 297, Nr. CCXLII. Et. tr. *atlaz*, d. arab. *atlas*.

ațână sf.: до ацъна потекъ = *până la ațâna potecii*, DML. 1633 Septembrie 4, CDB.

ațigan v. țigan.

aurar sm.: cel ce extrage aur din mină sau din râu, DML. 1484, BDȘM. I, 285. Et. lt. *aurarius* sau formația rom. d. *aur* s. suf. ~ *ar*, DLR. V. ș. **Valea Aurarilor**, in OTR.

azap v. Azăpeni, in OTR.

B

babă v. Babe, Babele ș. Băbăni in OTR.

băca v. Băca ș. Băcani, in OTR.

băcan v. Băcanul, in OTR.

baciul v. Baciul, in OTR.

bade v. Bade, in OTR.

bădică v. Bădica, OTR.

bădișor v. Bădișoară, in OTR.

bae v. Bae, în OTR.

baeră sl.: baieră; 1. partea aceea a unui obiect — de obicei o împletitură sau o curea — de care acesta atârnă sau poate fi apucat; 2. salbă, DLR. *ѢДНЪ БАЕРЪ* = o *baeră*, DTR. inc. sc. XVI, BDR. 300 Nr. CLXIX.

bahnă sl.: loc înlăștinos pe care crește papură și stof, DLR.; DML. 1605, GSI. XX, 150. Et. rt. *БАХНЪ*, DLR. V. ș.: **Bahna** ș. **Băhucni**, în OTR.

băhnar v. Băhnarii, în OTR.

băhois v. Băhnașul, în OTR.

băiaș sm.: lucrător în baie • mină, *мнер, Станция въмшва*, DTR. 1620, LDD. facs. II. Et. d. *baie* p. sens, cf. ung. *banya*. V. ș. **Băceșcul** ș. **Băcești**, în OTR.

bale v. Bala, Bala de fer ș. **Băllă**, în OTR.

baleră sl.: v. *baeră*.

băjenar v. bejenar.

băjențe v. Băjențe, în OTR.

baĵaban v. Balaban, în OTR.

bălat, ~ ate v. Bălat și **Balaie**, în OTR.

bălălău v. Balaleu, în OTS.

bălan v. Balan, Bălănești, ș. **Băłani**, în OTR.

bălărie v. Bălărie, în OTR.

bălaur, bălaur, v. Balaur, în OTR.

bălibașă sm.: vătaful unei șatre de țigani, *БЪЛИБАШЪ*(Ъ), DML. 1634 Noemvrie 18, BAR. Dnc. pc. 266. Et. tr. *buluk bašy*.

băligos v. Belegosi, în OTS.

baltă sl.: o întindere mai mare de apă stătătoare, *БАЛТЪ* *baltă*, DTR. 1508 Decem. 23, ȘDSR. 63. Et. sl. *БАЛТО*, prin metateză. DLR. V. ș.: **Balta, Bălțean** ș. **Bălțeni**, în OTR.

baltac, baltac sn.: armă în formă de secure cu două tășuri, DLR.; *посечна по ШЕРБЪ СЪС ЕДНЪ БАЛТАК НА ЕДНА РЪКА* = *1-a tălat pe Serbu cu un baltac la o mână*, DTR. 1624, AS. eps. Buzău, XXVIII, 2. Et. tr. *baltak, baltag*, SD. V. ș.: **Băltag**, în OTR.

băltat v. Băltătuț și **Băltăți**, în OTR.

ban sm.: 1. deținătorul care conduce Oltenia; 2. ban de județ sau bănișor, era funcționarul care executa poruncile banului Craiovei sau ale domnului și judeca pricinile mai mici ale sătenilor, GC. 55; *БНЖНИ И Иван сътворихи съгрѣшихи със банва Шербан бан, таже си сът нагьсгани комати* = *Bifft și Ioan au săvârșit greseală dimpreună cu banul Șerban, așa dar ei și-au pierdut bucatetele* (proprietățile), DTR. 1540, BAR. XCV-46, *БАНІИ УТ СЪД* = *banii de județ*, DTR. 1483 Iunie 9, ASI. V. ș.: **bănișor**, în CCR; **Ban** ș. **Băniță**, în OTR.

ban sm.: monedă, impozit, *ѢДНЪ МЪ СЪ ДАСТ ИИ ЕДНЪ БАНЪ* = *căci tut nu i s a dat nici un ban*, DTR. 1482-1496, BRB. 197; *pl. bani*, DTR. 1413, BRB.

3; *вх^т* аспри или бани • *cu*
 1500 *aspri însă bani*, DȚR.
 1572 *Aprille 15*, ASI.; *pl. arl.*
 банін, DȚR. 1614 *Mai 19*, ASI.;
 да му принесут банін на днь •
să-l aducă lui banii la zi (*la
 termen), DȚR. 1623, ȘDSR. 424;
 да ест сло... мирно и слово
 за бир... и за бани • *să fie satul...*
în pace și slobod de bir... și
de bani, DȚR. 1616. ȘMT. 297;
 се acordă scutiri, и за банін
 ит краюци • *și de banii de*
marginie (*dela hotarul țării),
 DȚR. 1626, AS. mr. Dealul, ne-
 trebnice XXII, 7. V. și *bănuț*.
bandor v. *Bandur*, in OTR.
băneasă *sf.*: soția banului, *arl.*
 бѣнѣса, DȚR. 1610, VI. 260,
 бѣнѣса, DȚR. 1649, NDA. 204.
Et. ban. V. ș. *băneasă*, in
 CRS.
bănesc v. *Bănești*, in OTR.
bănișor *sm.*: v. ban, 2. ban de
 județ; *каждѣ билѣ Мѣхѣна воєвода*
 бѣнишор с едѣ Мѣх • *când a*
fost Mthai voevod bănișor în
judetul Mehedinți, DȚR. 1613,
 ȘDSR. 333; *pl. bănișori*. *scu-*
ture de dare ннжѣ за поклони
 бѣнишори • *nici pentru plo-*
coane pentru bănișori, DȚR.
 Matei Basarab, AS. eps. Argeș,
 II, 24. *Et. dm. d. ban*, v. *cuv.*
 V. și *Bănișori*, in OTR.
banii v. *Baniță*, in OTR.
bănuț v. *Bănuț*, -a, in OTR.
bărăgan v. *Bărăgan*, in OTR.
 și *Drumul Bărăganului*, in
 OTS.

bărar *sm.*: econom al mănăstirii,
 мѣаннк и върар за свакнх по-
 трѣк свѣтосл монаштрѣ •
morar și bărar pentru toate
trebuințele sfintei mănăstiri,
 DML. 1606, BAR. LXXII, 17.
Et. poate în legătură cu sl.
 бираръ.

bărat *sm.*: preot catolic, что ест
 с Тръговниче подан въраци • *ce*
este în Târgoviște lângă bărați,
 DȚR. 1630, AS. mr. Radu Vodă,
 XVI, 16. *Et. din ung. barát.*

barbă v. *Barbă, Barbă-Albă,*
Barbă-Lată și Barbul, in OTR.

barbat v. *Bărbat, Bărbăteiu* ș.
Bărbătești, in OTR.

barber *sm.*: bărbier, бѣрбер,
 DȚR. 1649, NDA. 200. *Et. d.*
 II. *barblere.*

barbler v. *barber.*

barbos v. *Barbos, Barbos* și
Bărbosii, in OTR.

bărc *sn.*: tufiș, dumbravă, pădu-
 rice, iăstar, huceag, DLR., ză-
 voiu SD.; и ит поля и ит
 въркс • *și din câmp și din*
bărcu, DȚR. 1579, ȘDSR. 213.
Et. ung. berek.

bărc v. *Bărcă*, in OTR.

bărcuță v. *Bărcuța*, in OTR.

bărnă v. *Bărne*, in OTR.

bărnă v. *Burnărești*, in OTR.

bărnă v. *Valea Bărna*, in OTR.

bășcuța v. *Bășcuța cu Piatră*,
 in OTR.

bășină v. *Bășinești, Bășești,*
Beșină, Dealul Bășineștilor,
 in OTR.

bătăculu v. *Bătăculu*, in OTR.

bătrân, ~ă v. **Bătrâna** ș. **Bătrânelul**, în OTR.

bătrânel, ~a v. **Bătrânele**, în OTR.

bătrânesc v. **Bătrânești**, în OTR.

băzdăc v. **băzdăg**.

băzdăg v. **Băzdăgă**, în OTR. ș. **Băzdăgă**, în OTS.

băzmănar v. **bezmenar**.

bejenar v. **Bejenarul** în OTR.

bejenie v. **băjenie**.

belciug v. **Belciugul**, în OTR.

belefu v. **Beleul**, în OTR.

beleuj v. **Beleujă**, în OTR.

benga v. **Benga**, în OTR.

berbântă v. **Berbântă**, în OTR.

berbece v. **Berbêce**, în OTR.

berbință v. **berbântă**.

berc v. **Bercea**, în OTR.

beserecă v. **Beserecanii**, în OTR.

beși v. **Beșicureni**, în OTR.

beșină v. **Beșină**, în OTR.

bezmenar *sm.*: funcționarul însărcinat cu strângerea bezmă-nului = embaticului = arendeii de pe o proprietate concesionată pe timp îndelungat, DLR. *pl.* безменари, DML. sc. XVII, BAR. XLVI 132, безменари, DML. 1685, BAR. XLVI-127. **Et. d.** *bezmân*, d. rs. безменъ v. cuv. DTC.

bidiviu *sm.*: cal arăpesc, mic și sprinten la fugă, ȘDE.; DML. sc. XVI, TDSR. 541. **Et. tr.** *bedeni*. V. ș. **Bidiviul**, în OTR.

bîr *sn.*: impozit, tribut, art. бирса бѣгъ ест за харачъ четитигоме царис..., ~ за покоси и за ка-

пана..., ~ за крѣпъ и за крѣпъ = *bîrul ce este pentru haraciul cinstitului împărat* (sultanului turcesc), ~ *pentru plocon și pentru coramă, pentru găleți și chile*, DȚR. Mihai Viteazul, BAR. L-12; бирса Бѣхаріевъ отъ снхърѣи = *bîrul lui Zaharia pentru spătării*, DȚR. 1642 August 3, BAR. achiz. 1945. **Et. ung. ber.** V. ș. **bîr** în CRS.

bîrar *sm.*: perceptor, pl. *bîrari*, DȚR. 1605, GSI, VI, 175. **Et. d.** *bîr*.

bîrărie *sf.*: funcțiune de bîrar = perceptor, dreptul de a percepe birul, localitate unde se colectau birurile unei regiuni; a Станица логѣфетъ въ тогдѣ естъ виа посела въ Панѣ вистіаръ къ една бîраріе съ едѣтко Романаци, ѣкоже да еккурентъ тѣхъ бîраріе. Таже даа нхъ естъ Станица логѣфетъ вѣе разлѣга, а за ѣ за жити въ естъ ветла анес = *iar Stancul logofăt el atunci fusese trimis de Pană vistier într'o bîrărie din județul Romanali, ca să adune acea bîrărie. Deci el, Stancul logofăt, a dat pentru tot seamă, însă cu 200 de galbeni el a rămas lipsă*, DȚR. 1624; AS. mr. Câmpulung-Muscel, I-5. **Et. d.** *bîrar*.

bîrău *sm.*: jude comunal, бирѣс, DȚR. 1477, BRB. 133. **Et. d.** ung. *bîro*. V. ș. **Bîrăești**, în OTR.

bîrciu *sm.*: vestitor al poruncilor stăpânirii, art. бирчиса, DȚR.

- 1489, PDȚR. I, 382. Et. lt. *biriuć*, *birćli*, *biric* cu același sens, v. DTC., SM. V. ș. **Bircii**, în OTR.
- birnic** *adj.* impozabil, *pl.* *дѣлом мѣришномъ бирничѣ* = *partea meglasilor birnici*, DȚR, Matei Basarab, BAR. CXXII-11; *вѣнчѣ и сѣтѣнѣ и бирничѣ* = *ocline pustli și birnice*, DȚR., Matei Basarab, BAR. CXCVIII-86 ș. *art.* *бирничѣн*, DȚR. 1590, RIAF. I. 189. Et. d. *bir*. V. ș. **birnic**, în CRS.
- biserică** v. **beserecă**.
- bivol** *sm.*: *pl.* *биволи*, DȚR. 1652, NDA. 222. Et. d. *bi*. *биволю*.
- blană** v. **Blănești**, în OTR.
- blând** v. **Blândul** și **Blândzii**, în OTR.
- bleandă** v. **Blendea**, în OTR.
- blid** v. **Blid** ș. **Blidea**, în OTR.
- blidar** v. **blidar**, în CRS.
- boacă** v. **Boacă**, în OTR.
- bo(a)lă** *sf.*: *maladie*, он ест назант по Стан за зла коак ... что ест даа емс Господь Богъ терм лежаа с нег годнии, даи коает емс вни ест екс черкѣн = *el l-a îngrijit pe Stan de o grea boală... ce i-a dat-o lui Domnul Dumnezeu, căci a zăcut cinci ani, iar boala lui era cu piermi*, DȚR. 1584 Iunie 12, ASI. *к(о)лак* DȚR. Alexandru Coconul, F. CIRM. Et. sl. *коак*.
- boar** *sm.*: *preceptorul dijei pe boi*, на бирарѣ за даи бир..., на коарѣ љ коли = *la birari peniru un bir..., la boari* 4 *boi*, DȚR. 1612, AS. *mr. Sf. Gheorghe Nou*, XXXVII-1. Et. lt. *bo(ə)arius*. V. ș. **Boari**, în OTR.
- boartă** v. **boartă**, în CRS.
- boartă** *sf.*: *un fel de pește*, DLR. *pl.* *борци*, DȚR. 1582 August 27, ASI.
- bob** v. **Bobul**, în OTR.
- bobletic** v. **Boblăteci**, în OTR.
- boboc** v. **Boboci**, în OTR.
- bobou** v. **bobov**, în CRS.
- bocănc** *sm.*: *bocănciu*, *boconciu*, *gheată făcută din postav*. RDW., DLR.; *pl.* *бокѣнчѣ*, DML. Alexandru Lăpușneanu, NDSR. 163; *вѣкѣнчѣ* = *bucănci*, DML. 1612, AS. *mr. Bistrița*, XIV 5. Et. ung. *bakancs*, *boakancs*.
- bocată** *sf.*: *bucată*, *ѣна бокатѣ* за втѣнѣс = *o bucată de mosie*, DML. sc. XVI, GSI. XX, 28. Et. d. lt. *buccata*, DLR.
- boeresc** *adj.*: *pl. ltoezile boeresti*, DȚR. 1584, ȘDSR. 241. Et. d. *boer* = *boier*, d. sl. *коларь*, prin rs. *боярь*.
- bogasie** *sf.*: *bogasiu*, *stofă sau pânză colorată și lustruită, importată din Orient, întrebuintată mai ales la căpușeală*, *pl.* *борасѣн*, DȚR. 1474-1476, BRB. 121 Nr. XCV. Et. tr. *bogasy*.
- boğătate** v. **Bogătești**, în OTR.
- boghîu** v. **Boghîul**, în OTR.
- boieresc** v. **boeresc**.
- boișor** v. **Boișoară**, în OTR.
- bolu** v. **Boile**, în OTR.
- bolboacă** v. **bulboacă**.
- bolboră** v. **Bolboră**, în OTR.

bold v. **Boldești**, în OTR.

boldan v. **Boldănești**, în OTR.

boldi v. **Boldescul**, în OTR.

boldiș v. **Boldiș**, în OTR.

bolnav *adj.*: † Пятранско дорникъ вина и некал аже биа виа адофитъ колнавъ † *Pătrascu vornic a îndrumat și a iscălit căci marele vornic era bolnav*, DML. 1609, AS. nr. Biserțani, XVI-2. Et. bl. болнавъ.

bolovan *sm.*: bloc de piatră, de sare, *art.-ul*, и паятна ест болованъа ит скартаѣя по двѣ аспри: *și a plătit bolovanul la tăietori câte doi aspri*, DȚR. 1613 Ianuarie 10, ASI; *pl.* боловани, DML. 1605, GSI. II, 373. Et. sl. болванъ. V. ș. **Bolovan**, în OTR.

borălă v. **Borălovici**, în OTS.

borcân v. **Borcani** ș. **Siliștea Borcanilor**, în OTR.

bordelu v. **Bordeiul Nebunului**, în OTR.

borduș v. **Bordușani**, în OTR.

bori v. **Borăscul**, în OTR.

borș v. **Borșul**, în OTR.

bostuc v. **Bostiuc**, în OTR.

botnar *sm.*: butnar, meșesugar care face sau vinde bute, dogar; котнар, DML. 1619, AS. CD. 179, D. 7. Et. d. grm. *büttner* prin rt. ботнаръ.

botușar *sm.*: lucrător de botășe-opinci în formă de papuci, făcute din piele scoasă de pe la coatele picioarelor de dinapoi ale cailor și vitelor, DLR. DȚR.

sc. XVI, TDSR. 456. Et. bl. бо-тушь = cizmă, v. cuv. la DCBȚ.

boț v. **Boț** ș. **Boțul**, în OTR.

boți v. **Boțescul**, în OTR.

bou v. **Boul**, **Bou-Roșlu**, **Furciturile Boulul** ș. **Ochtul-Boulul**, în OTR. ș. **Apa Boulul**, în OTS.

bour v. **buor**, în CCR. ș. **Boorescul**, **Buorean** ș. **Buorêni**, în OTR. ș. **Buor**, în OTS.

boz v. **bozle**.

bozle v. **Boziile Gramel**, în OTR.

bracnari *sm.*: *pl.* brăcinari, pantaloni, за шитие врачинари, DȚR. 1509, TDSR. 472. Et. d. *brăcirar*, d. lt. pôp. *bracile*, SD.

brad *sm.*: o specie de arbore, DML. 1490, BȚSR. I, 439. Et. lt. *bratus*, SD. V. **Brad** ș. **Brădescul**, în OTR.

brădățel v. **Brădățel**, în OTR

brădet v. **Brădet**, în OTR.

brâncă v. **Brâncă**, în OTR.

brândușă v. **Brândușă**, în OTR.

brândză v. **Brândzêni**, **Brânză**, **Brânzoae**, în OTR. ș. **Brândza**, în OTS.

brânză, v. **Brândzêni**, **Brânză**, **Brânză-Veche**, **Brânzoae**, în OTR. ș. **Brândza**, în OTS.

brășară *sf.*: ornament de metal prețios sau de altceva pe care-l poartă femeile la braț, *pl.* връцъри, DȚR. 1611-1617, BAR. LXXIV - 188, връцъри, DML. 1621, AS PA. Et. lt. *brachiale*. **brazdă** *sf.*: fâșie de pământ răsturnată cu plugul. DLR., DȚR. 1567, ȘDSR. 158; *pl.* *brazdi*:

- да бждет за споканіе бразди за
петрикс манном • *să fie pentru
ruperea de brazdi pentru tre-
buința morii*, DȚR. 1670, CCFR.
mș. Ciortolomu. Et. sl. бразда.
- breaslă v. Breasla** in OTR.
- broască v. Broască și Broșteni**,
in OTR.
- brod sn.: v. Brodul Droslov și
Brodul Vracniței**, in OTSR.
- brumă v. Brumar, Brumărești**,
in OTR. ș. **Prisaca lui Bru-
mar**, in OTS.
- brustur sm.: v. Brasturi ș. Bru-
sturoasa**, in OTR.
- brusture v. brustur.**
- bubă v. Culmea Bubei**, in OTR.
- buburudz v. Buburudz ș. Bu-
burudzenii**, in OTR.
- buburuz v. buburudz.**
- bucânc v. bocânc.**
- bucată v. bocata**, in CCR. **bu-
cată**, in CCRS. ș. **Bucată**, in
OTR.
- bucea sf.: veriga care îmbucă o
parte a unei unelte**, DLR. *pl.*
всучка • *bucele*, DȚR, 1582
August 27, ASI. Et. dm. d.
bucșă, dm. d. lt. *bucca*, SD.
- bucim sm.: bucium, buștean**, *pl.*
ї погон и половина за мкето
кис всчани • *1 pogon și jumă-
tate de loc fără buctmi*, DȚR.
1619, BAR. LXXVI-2. Et. lt.
bucina. V. ș. **Bucin ș. Bucina**,
in OTR.
- bucium v. Bucium, Buciumea-
nul, Buciumeni, Buciumi ș.
Valea Buciumilor**, in OTR.
- buciumaș v. Buciumaș**, in OTR.
- bucșă v. Bucșanii**, in OTR.
- bucura v. Bucur ș. București**,
in OTR.
- bucuros adj.: DȚR. poate dela
Basarab ceii Tânăr**, TDSR. 102.
Et. d. *bucurie*, d. alb. *bukurt*.
- budău v. Budăești**, in OTS.
- budur v. budurac.**
- budurac v. Budurac**, in OTS.
- budză v. buză.**
- budzat v. buzat.**
- buestru adj.: buiestru**, mersul
calului de călărie, care calcă
cu amândouă picioarele deo-
dată; DLR.; - *ul*, DML. al lui
Stroici mare logofăt, BAR.
LXXXIV, 163. Et. după DLR.
d. lt. pop. *ambulester*, după
RDW. d. lt. *bovestris*, după
SD. d. *ambo extra*.
- buftea v. buhtea.**
- buhtea v. Buhtea și Groapa
Buhții**, in OTR.
- bufor v. Bufor**, in OTR.
- bulboacă v. Bulboacă**, in OTR.
- bulbuc v. Bulbucani**, in OTR.
- buleac v. Bulac**, in OTR.
- bulhac v. Gârla Bulhacului**,
in OTR.
- bulibașă v. bălibașă.**
- bumb v. Bumbul**, in OTR.
- bumbac sn.: plantă textilă**, всм-
как, DȚR. 1437, TDSR. 53, N. 54.
Et. *bombax-cis*.
- bumbi v. Bumbesti**, in OTR.
- bun adj.: Dt. pl.**, вшнлаор, DȚR.
1482-1492, BRB. 294 Nr.
CCXXVIII. Et. lt. *bonus*. V.
ș. **Buna ș. Bunea**, in OTR.
- bundjet v. bunget.**

căcățoi v. **Căcățoi**, in OTR.
căciulul v. **Căciulătești**, in OTR.
cădelniță v. **Cădelniță**, in OTR.
căftan *sm.*: haină largă, albă și cusută cu măsurii galbene sau cu fir galben, cu mânecile lungi până în pământ și despicate pe la umere, pe unde scoate mâinele când o îmbracă rămânând mânecile atârinate, DȚR. 1485, PDTR. 348, КАЗТАН, DȚR. 1562, ȘDSR. 145. Et. tr. *kalfân*.
căftan v. **caftan**.
căhul v. **căul**.
câine v. **Câine** ș. **Câneni**, in OTR.
cal v. **Valea Calului**, in OTR.
calapăr v. **Calăpăr**, in OTR. ș. in OTS.
calapod v. **Calapod**, in OTR.
călăraș *sm.*: soldat de cavalerie, călăreț; ~ *ul*, DȚR. 1526, BAR. I. 15; *pl.* КАЗРАШИ, DȚR. 1654, VT. 329. Et. d. *călaru* sau d. *călare*. It. *caballaris*, *caballarius*, DLR. V. ș.: **Călărașii** ș. **Călărașul**, in OTR.
călărășesc v. **călarșki**, in CRS.
călăre v. **Călărești**, in OTR.
căldăraru *sm.*: meșteșugar care face sau repară căldări și alte vase de aramă, КАЗДЖАР, DML. 1658 Mai 21, BAR. Dnc. pc. 266, art. КАЗДЖАРНА, DȚR. 1626, CU. XVIII, 371. Et. d. *căldare*, d. It. *caldaria*.
căldare v. **Căldare**, in OTR.
căldărușă v. **Căldărușa**, in OTR.
cale *sf.*: drum, art. КАЗК ВАНКА • *calea mare*, DȚR. 1610 Ianua-

rie 9, ASI. Et. It. *callis*. V. ș. **Călești**, in OTR.
căliște *sf.*: mocirlă, *pl. art.* ТРАПЕЗНИЦАȘ И КВАЩИНА, DȚR. 1612 Februarie 25, ASI. Et. sl. КВАЩИЦА.
calopăr v. **Calopăr**, in OTR.
călugăr *sm.*: DȚR. 1628, GIZ. I. 2, 200; ~ *ul*, DȚR. 1579, TC. V, 129, DML. 1642, GSI. II, 65. Et. КАЗЛУГЕРЪ, d. gr. καλογερος. V. ș.: **Călugăreni**, **Călugărești**, **Călugări**, **Călugărul** in OTR., **călugăr**, in CRS. ș. **Calugerul**, in OTS.
călugăresc *adj. m.*: КАЗЛУГЕРЕСКЪ, DȚR. 1642 August 3, BAR. achz. 1945. Et. d. *călugăr*, v. cuv.
călugărie *sf.*: DȚR. 1608 Martie 15, CESC. mș. Cobia.
călugăriță *sf.*: art. КАЗЛУГЕРИЦА, DML. 1575 Iulie 3, BAR. Dnc. pc. 266, DȚR. 1603, NDSR. 303. Et. sl. КАЗЛУГЕРИЦА. V. ș. **Călugărița**, in OTR. ș. **calugerița**, in CRS.
camână *sf.*: impozit pe care-l plăteau cărciumarii, cojocarii, măcelarii, se plătea la început prin pietre de ceară, de unde și numele d. sl. КАМЕНА, exista *camăna mare* ș. ~ *mică*; să lase în pace, adică să scutească, КАМАНАРОМ Ъ КРЪЧМИ ВЪДКИ И Ъ КОЖОКАРИ И Ъ МЕСЕРЧИИ И Ъ ХОЩИНАРИ ЗА КАМЪНИЖ • *camănarilor 2 cărciumari, 2 mesercii și 2 hoștinari pentru cămână*, DML. 1610. BAR.

- LXI-16. *art.* КАМЪНА ВЕЛИКА И МАЛА УТ ПИКИЦА ИХ УТ КЕРВЕЗРІЕ = *camăna mare și mică dela pionița lor dela cherpăsărie*, DML. 1612, AS. nr. Galata, XI-18. Et. sl. камень, cf. bl. камънь = piatră, DCBЯ.
- cămănar sm.**: funcționar care percepea *camăna*, v. cuv.; *кәмнар*, DML. 1626, CMSM. Et. d. *camână*, cf. bl. камънаръ.
- camară sf.**: cămară, odaie, *камара*, DTR. 1509, TDSR. 470; *pl. art.* *кәмзарат*, DTR. 1589, IIB. 338, Nr. III. Et. gr. *καμαρα*, cf. sl. *камара*, ș. bl. *кама а*. V. ș. **cămară**, în CRS.
- cămară v. cămară.**
- cămăraș sm.**: 1. funcționar la *cămara* (camera de culcare) Domnului sau la alte servicii ale cămării domnești (= administrației veniturilor speciale ale Domnului — dela ocne, dela vămi, din dijme); 2. funcționar la vama turcească, DML. 1599, CAR. IV, 277, *внв кәмраш в кервезрїе = fost cămăraș la cherpăsărie*, v. cuv. = DML. 1650, BAR. XLVI-35; ~ *и*, DML. Alexandru Lăpușneanu, TDSR. 543, *pl. art.* *тѣм радї н вн пркителї господства ми кәмнаршїн*, (sic în loc de *кәмнаршїн*) *кої хокїте вїтн в Бѣанка Ѡкнѣ... а вн в мїрно н слободно да встанїте вечїни свѣтомѣ монастырѣ вт Глод радї кәмнаршїн = pentru aceasta și voi dregători ai domniei mele*
- cămărașii ce vești fi la Ocna Mare...*, *iar doi să lăsați în pace și liber pe vecinii sfintei mănăstiri dela Glod de cămărașii*, DTR. 1611, AS. nr. Gova, XXV-10. Et. d. *camară*.
- cămărașie sf.** darea percepută de cămăraș, *pl. cămărașii кәмрашїн v. DTR. 1611, cit. sub cămăraș*. Ed. d. *cămăraș*.
- camătă sf.**: dobândă, *камѣт*. DTR. 1590, Decembrie 11, ASI. Et. sl. *камѣта*.
- cămătat sm.**: cămătar, cel ce dă bani cu camătă = dobândă, *pl. cămătași, н в кәмѣтаци на вкрїи = și la cămătași la ovrei*, DTR. 1587 Ianuarie 12, ASI. Et. d. *camătă*.
- cambulă v. Cambur**, în OTR.
- camhă sf.**: stofă de mătasă, *паллома вт камухъ = plapomă de camhă*, DTR. cc. 1462-1463, BRB. 298 Nr. CCLII; *pl. camhă*, DTR. 1481 Sept. - Dec. BRB. 167. Et. gr. *καμουχας*.
- cămilă v. Cămilă**, în OTR.
- câmp v. Câmpul lui Balotă**, în OTR.
- câmpian v. Câmpenii ș. Câmpian**, în OTR.
- câmpină v. Câmpina**, în OTR.
- canaf sm. și n. ciucure**, DLR. *pl. canaf*, DTR. 1517 ASI. Et. ung. *kanaf*.
- candelă v. candilă.**
- candilă sf.**: candelă, DLR. *pl. кандил(ѣ)* DTR. 1509, TDSR. 474. Et. lt. *candela*, prin sl. *кандило*.

cândrea v. **Cândrolul**, in OTS.
câne v. **Câine** și **Câneni**, in OTR.
cânepă *sf.*; plantă, *одна кривина за каник* : o *crinoia de cânepă*, DȚR. 1619, ȘDSR. 381. Et. lt. pop. *canapa*. V. ș. **Cânepă**, in OTR.
cânesc v. **Cânești** in OTR.
căpăstru *sn.*: legătura cu care se țin caii, alcătuită dintr'un ochiu de funie care se pune în capul calului (măgarului, etc.), numit *botniță* și dintr'un ștreang sau uneori lanț de fier de care se leagă la iesle, se duc la apă; *каникстръс*, DȚR. 1509 TDSR. 475, *pl. канистри*, DȚR. 1509, TDSR. 471 și 474. Et. lt. *capistrum*.
căpățână v. **Căpățână**, **Căpățâne**, **Căpățânenii**, **Căpățânești**, **Căpățânoaia** și **Căpățâni** in OTR.
căpățânos v. **căpățâros**.
căpățâros, ~ *oasă*, v. **Căpățâroasa**, in OTS.
căpățînă v. **Căpățîni**, **Căpățînoaia**, **Căpățână**, **Căpățâne**, **Căpățâneni** și **Căpățânești**, in OTR.
caplichibaie *sl.*: reprezentantul domnilor români pe lângă Poarta otomană, *или Кърт Чираби каникхала*, DML. 1630 Martie 15, CMSG. Et. tr. *kapu keh-lasy*.
căpitan *sm.*: comandant, *кани-тан*, DȚR. Nicolae Pătrașco, BAR. XI. - 89; ~ *de sârbi*,

DȚR. 1622, BAR. CCI-14; ~ *ul* DȚR. 1604, ȘDSR. 304. Et. lt. *capitano*, prin bl. *капитанъ*, DLR.
capră v. **Căprent**, in OTR. și **Dumbrava Caprei**, in OTS.
căprioară v. **Căprioară**, in OTR.
car *sn.*: un fel de vehicul de transportat lucruri grele, *pl. cară*, по нст *карлор* = *pe drumul carălor*, DȚR. 1620, Iunie 21, AS. cump. 1935. Et. lt. *car-rus*. V. ș. **căruț**.
caraban v. **Caraban**, in OTR.
cărăbăț v. **Cărăbăț**, in OTR.
carabete v. **cărăbăț**.
caragiu s. *postav prost*, DLR. *одна зиг надраци караџис бело* : o *pereche de nădrați de caragiu alb*, DȚR. 1589 Mai 28, ASI. DML. Vasile Lupu, BAR. CLVI-47, *караџис*, DML. 1638, CU. XXIII, 135. Et. cf. ung. *karazsia*, DLR.
carâmb v. **Carâmbu**, in OTR.
cărămidă *sf.*: *pl. cărămizi*, в кк-ржани в черъ = *la cărămizi la ceru*, DȚR. 1617, ȘDSR. 359. Et. după DLR. d. *căra*, d. lt. *carrare*, după SD. d. *car*, cf. ngr. ș. sl. *keramida*. V. ș.: **Cărămizi**, in OTR. și **Cărămidă**, in OTS.
cărare *sf.*: drum îngust de umblat cu piciorul, *кярарџ кривинка*, DȚR. 1519 Iunie 28, F. CIRM. Et. lt. *carraria*. V. ș. **Carare** și **Cărăreni**, in OTR.
căras v. **Căras**, in OTR.
carafiu v. **caragiu**.

cărăuș *sm.*: om care *cară* mărfuri cu carul sau cu căruța, pe plată, *pl. cărăuși*, кяркшнш, DML, 1645, CU. XXIII, 196.

cărbune *v.* Cărbune, Cărbu-nești, Cărbure ș. Cărburi, in OTR.

cărbure *v.* Cărburești ș. Cărburi, in OTR.

cărcă *v.* Cărcă, in OTR.

cărceiu *v.* Cărceiu, in OTR.

cârje *v.* Cârje, in OTR.

cârjovăitură *sf.*: cotitură, *art. 8* кяржовкитѳра водевѳ « in cārjovăitura apei, DȚR. 1579, p. moșia Micșeneștii de jos, ASI. Et. cārjovăitură = cotitură, cf. ș. tr. Peșacov, cf. ml. cārfoitură.

cărlan *v.* Cărlani in OTR. și in OTS.

cărlig *v.* Cărlig, in OTR. și in OTS.

cărligat ~ *ă* *v.* Cărligatul, in OTR. și Cărligata, in OTS.

cărligătură *v.* Cărligătura, in OTS.

cărligătel *v.* Cărligătelul, in OTR.

cârnu, ~ *ă* *v.* Cârna, Cârnești, Cârnu, Drumul Cârnuului, Piscul Cârnu, in OTR. ș. Cârnu, in OTS.

cârniură *v.* Cârniutura, in OTR.

carpen *sm.*: o specie de corac, *pl. carpeni*, кярпннш, DȚR. 1567, ȘDSR. 158, кярпннш, DȚR. 1583 Mai 9, BAR. achz. Ianuarie 1941. Et. lt. *carpinus*.

cărpeniș *sn.*: pădurice de (sau partea din pădure plină cu)

carpeni mici și deși, deși de carpeni, DLR. кярпннш, DML. 1610, TC. III, 147. Et. *carpen*, d. lt. *carpinus*. V. ș. Cărpentiș, in OTR.

cărpi, *or.*: repara, за кярпнт п-нш = *pentru cărpit papucii*, DȚR. 1509, TDSR. 474. Et. sl. кярпнтн.

cărpit, *v.* Cărpitu, in OTS.

cărunt *adj.*: *v.* Cărunți, in OTR.

căruț *sm.*: căruță trasă de cai, DLR. еднн кярщц скс дѳ конн = *un căruț cu 4 cai*, DȚR. 1555, BDR. 305, Nr. CLXXII, TDSR. 444, *pl. кярщцн*, DȚR. 1546, AIR. I, 49. Et. d. *car*.

casap *v.* Casapul, in OTR.

casca *v.* Cascul, in OTR.

căscoi *v.* Căscoi, in OTR.

caș *sm.*: brânză scursă de zer, DLR.; *pl. кашн*, DȚR. 1524 Iulie 24, ASI. Et. lt. *caseus*. V. ș. Cașul, in OTR.

cășărie *sf.*: darea din caș, *v. cuv.*; se scutește și de кяршрѳе, DȚR. Matei Basarab, AS. mr. Bistrița I-20, кяршрѳе, DȚR. 1664-1665, AS. mr. Tismana VII-18. Et. d. *cas*, *v. cuv.* V. ș. cășărie, in CCRS.

cășlă *sf.*: adăpost p. vite, *pl. кѳшлѳ гадголомн кошарѳ*, да ѳст за добнток || за скот. *cășle* numite *cosare*, *ca să fie pentru dobitoace și pentru turmă*, DȚR. 1629, AS. Enache II, 8. Et. tr. *kyšla*, prin bl. кѳшла, DLR.

câșlegi *spl.*: timp în care se mănâncă de dulce, DLR. КЪШЛЕГИ, DȚR., Matei Basarab, BAR. LXXXVII, 69. Et. d. *caș* + *leagă*.

catană v. *cătană*.

cătană *sf.*: soldat, *pl.* како нзгнѣ въ кѣтанѣ когдѣ прѣдоша съ Михѣлемъ воєвода надъ землю господства ми = *cum a pierit din pricina cătanelor când au venit cu Mihai voevod asupra țării domniei mele*, DML 1605, GSI. II, 374, ș. *катанѣ*, art. *катанѣ*, DȚR. 1609, AS. *mr. Hurezi XVIII, 3*. Et. ung. *kátona*, prin *srb. катана*, DLR. V. ș.: *Cătană*, în OTR.

cătărămă v. *Cătărămă*, în OTR.

catină v. *Catina* și *Cătina*, în OTR.

cătină *sf.*: o specie de mărăcină, *кѣтнѣ*, DȚR. 1615 Mai 15, CEK. Et. pare d. lt. *catena*, DLR. V. ș. *Catina* ș. *Cătină*, în OTR.

cătun v. *Cătun*, în OTR.

cătușar *sm.*: cel care la închisoare are sarcina de a pune cătușe celor închiși, *art. кѣтѣшарюа Или пѣшкарюа*, DȚR. 1622 Ianuarie 15. CEK. Et. *cătusă*, d. lt. *catta*, prin suf. *dm.* = *ușă*.

cață v. *Cață*, în OTR.

cățel v. *Cățelești*, în OTR.

căul v. *Căul*, în OTR.

căuș v. *Căușul*, în OTR.

căuțar *sm.*: Гамсон кѣтар въ

Гвчѣнца, DML. 1598, GSI. II, 223.

cavat *sn.*: o îmbrăcăminte pe deasupra, deschisă în față, la piept și lucrată din cea mai bună țesătură, «Дни каватъ за мѣ флорини = *un cavat de 40 florini*, trad. TDSR. 314, DȚR. 1529-1530, *wh est дароваа по Гтога съ едно каватъ добръ = el l-a dăruit pe Stoia cu un cavat bun*, DȚR. 1572, BAR. PDA. N. 257. Et. poate din *prsn. kabā* și *ar. abā*. v. Lubor Niederle, *Быт древнихъ славян*, p. 164 ș. n. 5 ș. p. 165, cf. ș. *ceh. kabát*, *bl. кабада*, *srb. кабад*, *pol. -l uzicianul kabat* ș. *rs. кабатъ*.

cazac *sm.*: oștean făcând parte dintre soldații călăreți cu acest nume, aflați la cataractele Niprului — Zaporozhie —, pe Don, etc. *pl. казачи*, DȚR. 1604, BAR. XL-07, *казачи*, DML. 1575, NDSR. 270. Et. *tr. казак*, SD. V. ș.: *Căzacu!*, în OTR.

cazac, v. *cazac*.

caznă *sf.*: pedeapsă, *казнь*, DML. 1446, CDM. II, 244. Et. *sl. казнь*.

căznilă v. *Căznilă*, în OTR.

ceapă v. *Ceapă*, *Cepar!*, ș. *Șeapă*, în OTR.

ceapraz *sn.*: pasmanterie, DLR. *чапраз въ хѣр = ceapraz de hir* (=fir). DȚR. Matei Basarab, BAR. LIX, 35, *pl. чапраз!*, DȚR. 1638, AS. *mr. Căldărușani*, XXXIII-1. Et. *tr. çapraz*.

ceasornicar, *sm.*: часорникар,
DML. 1649, GSI. III, 132. Et.
sl. часорникъ.

ceată *sl.*: art. din ceală = grupă,
чата, DȚR. 1521, ȘDSR. 80.
Et. sl. чата.

ceatma *sf.*: un fel de țesătură
fină, mătase, DLR. чатма, DȚR.
1509, TDSR. 474. Et. tr. *ca-*
ma, DLR.

ceaur v. **Ceauri**, in OTR.

ceaurar v. **Ceaurarii**, in OTR.

ceaus *sm.*: 1. marele *ceaus* avea
sub a sa autoritate 40 de sluj-
bași și o temniță la mahala p.
delicte mici, SD; 2. căpitan care
comanda 500 de ostași și anu-
me ceata *roșilor* și a *portari-*
lor; чкъмса, DȚR. 1535-1545,
TDSR. 440, чкъм за портари =
ceaus de portari, DȚR. Matei
B., BAR. XXI, 2; чкъмс wt
черкѣиѣ = *ceaus de roșii*, DȚR.
Matei Basarab, BAR. LIV, 2.
Et. tr. *caus*.

cebăluț v. **Cebăluț**, in OTR.

cecșiri *smp.*: ceacșiri, pantaloni
turcești, largi și roșii, mai lungi
ca șalvarii, DLR.; една зръѣ
чекшѣри = *o pereche de cecșiri*,
DȚR. 1580, AS. mr. Dintr'un
lemn, XXIII, 3; една зръ чек-
шѣри = *o pereche de cecșiri*,
DȚR. 1583, AS. mr. Dintr'un
Lemn, XV, 7. Et. tr. *čakšyr*.

cemetie *sf.*: cimotie, rudenie,
DLR. Станѣика еке братѣм си
и еке вкс чеметѣ их = *Stancul*
cu frații săi și cu toată cemetia
lor, DȚR. Matei Basarab BAR.

LXXII, 50. Et. ung. *csimola*,
csemete, *csomola*.

cenușă v. **Cenușe**, in OTR.

cenușar *sm.*: scriitor de cance-
larie, scrib, grămatică; чншшар,
DȚR. cc. 1437, BRB. 255. Et.
d. *cenușă*, d. lt. *clnusia*.

cepos, ~ *oasă*, v. **Piscul Cepo-**
sa, in OTR.

ceprăzar *sm.*: ceaprazar, fabri-
cant sau negustor de *ceapraz*,
v. cuv.; черпзар, DȚR. 1615,
AS. mtr. București, CXIII, 1.
Et. d. *ceapraz*.

cer *sm.*: o specie de stejar, въ
едини черъ = *intr'un ceru*, DȚR.
1613, ȘDSR, 334. Et. lt. *cērrus*.
V. și **Cerțurēni**, in OTR.

ceară v. **Cerașani**, in OTR.

cerb v. **Cerbul**, in OTR.

cercel v. **Cercel** in OTR.

cerchej v. **Cerchěj**, in OTR.

cerdac *sn.*: foișor, виноград ек
чердак = *oie cu cerdac*, DML.
1662 Noembrie 27, CMSM.
Et. tr. *čardak*, d. pers. *čartak*,
cf. bl. чердакъ.

ceretei *snp.*: copăcei care fac
desișul pădurilor, pomșori mici
și spinoși, măcieși ce nu cresc
mari, DLR.; черетѣи, DML.
1400, CDM. I, 41, Nr. 13. Et.
rt. череть, очареть v. cuv. la
GCЧЯ. V. și **Cereteoani** și **Ce-**
retiani, in OTR.

cergă v. **Cergēni**, in OTR.

cest *pr.*: acest, чѣст сурникъ,
DML. 1431, CD. I. 315. Et. lt.
eccu-iste.

cetate v. **Părăul Cetăților** în OTS.

cețateja v. **Cetățea, Cetățele** și **Poiana Cetățeli**, în OTR.

cețățule v. **Cetățuța** în OTR.

ceteră v. **Ceterianii** în OTR.

chefe *sf.*: perie, κίφη, DȚR. 1509, TDSR. 470. Et. ung. *kefe*, DLR.

chele *sf.* v. **Chăeae** și **Chelani**, **Chlae**, în OTR.

chelar *sm.*: cel ce ține cheile cămării și ale pivniței, DML. 1538-1540, TDSR. 522, Nr. 504. Et. lt. *cellarius*, cf. gr. κελάρης, SD., la noi prin sl. κελаръ.

chelciug *sn.*: chelșug, cheltuială, κελχιουγ, DȚR. 1441-1442, BRB. 76; аспри ѱ, аспри за κελυβα = *aspri* 500, *aspri de chelșuf*. DML. 1613, AS. CD. D. 2. Nr. 179. Et. din ung. *költšég*, DLR.

chelșul v. **chelciug**.

cheltuială *sf.*: κελτβιαλα, DML. 1603, GSI. XXI, 144; κελτβιαλα, DML. 1607 Martie 6, AS. P.A. Et. d. *cheltui*, d. ung. *költeni*.

cheotoare *sf.*: una din cele două băieri sau mai ales amândouă băierile fiind o podoabă a cămășii cu cănăcei mulți cu care se încheie gura cămășii în loc de nasture, DLR.; *pl.* κελτορη за синало = *cheotori de mătase*, DȚR. 1509, TDSR. 472. Et. lt. pop. *clautoria*.

cheptoare v. **Cheptărești**, în OTR.

chervăsărie *sf.*: = carvasara, edificiul vămii turcești, κερβεσάριε DML. 1612, AS. mr. Galata XI, 18; κερβεσάριε, DȚR. 1633, AS. mr. Barnovschi, V - 2. Et. tr. *kerban-serai*, d. pers. *kârôân-serai*.

cheș v. **Cheșanul**, în OTR.

chezaș v. **chezăș**.

chezăș *sm.*: garant, κεζαση, DȚR. 1495-1508, PDS. 20; κεζαση, DȚR. 1482, BRB. 187, *pl.* κεζαση, DȚR. 1474, BRB. 116 ș. κεζαση, DȚR. 1594 August 17, ASI. Et. ung. *kezes*.

chezeș v. **chezăș**.

chietuială v. **cheltuială**.

chilă *sf.*: măsură de capacitate pentru cereale, χί κηλε προς = 12 chile de meu, DȚR. 1587, ȘDSR. 262. Et. tr. *kile*, DLR.

chilie *sf.*: cămărușă de călugăr la mănăstire, место ут килне = *loc de chilie*, DȚR. 1512-1521, ASI. Et. d. lt. *cella*, ngr. κελλη, SD. la noi prin sl. κεληηα.

chinavariu v. **chinovariu**.

chindisî *ob.* a broda, DLR. κηη-δησηт сѣ поакѣ = *chindisî* cu *mătăsă*, DML. 1591, AS. mr. Adam, VI, 2. Et. ngr. κεντῶ, κεντῶω.

chinovariu *sn.*: cinabru, sulfură de mercur roșie aprinsă, SD., извадилом господство мн именованъ ввемъзи людѣ киниофени сѣс киноварию ут киниофехъ что ест именованъ ии и за скъпованіе и за дѣдннѣ шкоже да се знайтъ кто ест кини и

КТО ИСТ УСТАА КИЕС ДА НЕ БУ-
ДИТ И ПКА ПРИТЕНУИЕ НАН АХ-
ЦИИИ = *si am scos domnia mea*
numele acestor oameni mai
sus zisi cu chinovariu din
cărtile ce ei le-au avut de
cumpăratură și de moșnente,
ca să se știe cine este vecin
și cine a rămas cnez, să nu
fie ore-o băntuire sau amă-
gire, DȚR. 1626, CCFR., mș.
Gostavățul, кннвварю, DȚR.
1635, AS. mtr. București,
XXXVII, 4. Et. gr. κιννάβηρι,
poate prin rs. кинноварь.

chintes sm.: contăș, haină băr-
bătească de deasupra, de modă
aruseană, lungă și blăntă, pur-
tată de domni și boieri, DLR.
кннтеш, DȚR. 1582 August 27,
ASI, DML. 1582, GSI. XIX,
169; ~ u, DȚR. 1572 Septem-
vrie 25, ASI. Et. cf. ung. *köntös*,
bl. tr. *kontoš*, pol. *kontusz*.

chip sn.: mod, reprezentant, и в
кон кип = *si'n ce chip*, DȚR.
1508, BDB. 226; кипс госпо-
дина мн = *chipu domnului meu*,
DȚR. 1480, ibid. 279 Nr.
CCXXXVII. Et. ung. *kep*, prin
sl. кнпк.

chipurie sz.: grădinărie, «ДНА
КИПСРІЕ УТ ДЯРЕТЯ = *o chipurie*
pentru dărstă, DȚR. 1577,
BAR., CXXXIV, 11. Et. gr.
κηπουρία.

chivăsărie v. chervăsărie.

chivăran v. Chivăran, in OTR.

cic v. Cicul, in OTR.

cicșlri v. cecșlri.

cimotie v. cemetie.

ciocl v. Cinci, in OTR.

cingătoare sf.: lucru cu care se
încinge mijlocul corpului, cum
e o curea, brâu etc. pl. чингя-
торн, DȚR. 1509, TDSR. 472.
Et. d. *încinge*, d. lt. *in-cingere*.

cinste v. ciste.

cinstit v. cuv. in CRS.

**cioară v. Cioară, Ciorăști, Dea-
lul Ciorii ș. Plaiul Cioarel,**
in OTR.

cioareci simpl.: îmbrăcăminte ță-
rânească corespunzând panta-
lonilor orășenești de pânură
albă, groasă, de lână, de dimie,
DLR.; «ДНА ЯИ ЗА ЧОАРЦИИ = *o*
perche de cioareci, DȚR. 1620,
ȘDSR. 398. Et. poate in legă-
tură cu arom. cioară = sfoară
de legat ciorapii, TCD. IV, 265.
V. ș. **Cioarecul, in OTR.**

ciorsă v. Ciorsăcești, in OTR.

cioban v. Cioban, in OTR.

ciobănesc v. Ciobănești. in
OTR.

ciobotar sm.: ml. p. cizmar, чо-
ботар, DML. 1627, GSI. XXIV,
203. Et. d. *ciobotă*.

cloc v. cic.

ciocan v. Ciocan, Ciocanul ș.
Ciocănești, in OTR.

ciocănaș sm.: lucrător liber, care
sparge cu ciocanul și scoate
sare, in ocelele de sare, DLR.
pl. art. чоккнашии за сол = *ciocă-*
cănașii pentru sare, DȚR. 1620,
AS. ep. Argeș, LXIX, 11 (= sl.
посккатиан, in acelaș D.). Et.
d. sl. чиканя, prin bl. чокань.

ciocărlat v. **ciocărlit**, in CRS.

ciocărlite v. **Ciocărlite**, in OTR.

ciocbină v. **Ciocbină**, in OTR.

ciocoiu v. **Ciocoiul**, in OTR.

ciohodar sm.: slujbaş care îngrijea de încălțăminte Domnului și ale curții, art. ЧОХОДАРЮА, DȚR. Matei Basarab, BAR. XLIII, 68. Et. tr. *Cožadard, Cokadar*.

ciolan v. **Ciolan**, in OTR.

ciolan v. **Ciolan** ș. **Ciolănești**, in OTR.

ciolpan v. **cioltan**.

cioltan v. **Cioltani**, in OTR.

cioltar v. **cioltar**.

ciorap sm.: pl. ~i, ЧОРАП, DȚR. 1509, TDSR. 471. Et. tr. *Corab*.

ciorciolot, ~ă v. **Ciorciolnă**, in OTR.

cioroiu v. **Cioroiu**, in OTR.

ciortar sn.: cioltar, postav sau altă materie (impodobită cu cusături, etc.) întrebuințată ca pătură sau ca așternut subt șaua calului DLR.; ЕДИН ЧОРТАР ЧЕРВЕН • un ciortar roșu, DȚR. Mihai Viteazul, BAR. CXCVII, 46. Et. tr. *Coltar*.

cireș v. **Cireșul**, Dealul Cireșului, in OTR.

cireșel v. **Cireșelul**, in OTR.

cislă sf.: cotă de impozit, вт числа нх за бир • din cislă lor de bir, DȚR. Matei Basarab, AS. sch. Sürpatele II, 5. Et. sl. число. V. ș. **Cislăul**, in OTR.

ciste sf.: cinste, ни кам ни ест чисти • nici două nu dă este ciste • cinste, DȚR. 1474, BRB. 132. Et. sl. чьсть.

clură v. **Citura**, in OTR.

clubăr sn.: hărdău, pl. дѣт чубѣри за рне • două clubări pentru pește, DML. 1631, BAR. LXXVII, 78. Et. vgrm. *zvobar, zviabar*, SD. prin ung. *csöbör, cseber*, sau sl. чьбрь. V. ș. **clubr**, in CRS.

clubotă sf.: încălțăminte, cizme, prin derivație, amendă ce trebuia să o plătească (celor ce îi aduceau) acela care era adus cu sîla spre a fi judecat; indemnizație pentru alergătură (pentru ruptul *ciobotelor*), DLR.; pl. чуботѣ, DML. 1612 lunie 17, ASL; и взимает им чуботе и глоабе • si să ta lor ciobote și gloabe, DML. 1627, BAR. LXXXIV-159. Et. rt. чобота. V. ș. **cizmă**.

ciuci v. **Ciucescul**, in OTS.

ciucur v. **Ciucur** ș. **Ciucărăscul**, in OTR.

ciucuri v. **Ciucuri**, in OTR.

ciumă v. **Ciumești**, in OTR.

ciung v. **Ciuncești**, **Ciungul** in OTR. ș. **Ciungi**, in OTS.

ciup v. **Ciupăscul** ș. **Ciupești**, in OTR.

ciupărcă v. **Ciupărcă** ș. **Ciuperceni**, in OTR.

ciupercă v. **Ciupărcă**, in OTR. ș. in OTS.

ciur sn.: unealtă de cernut pieava, gunoțul, năghina din grâu, orz, etc. DLR. 4898, DȚR. 1509, TDSR. 470. Et. lt. *ciurum*, DLR. V. ș. **Ciurea** ș. **Ciurești**, in OTR.

- clutărie** *sl.*: staul, члутаріе, DȚR. Matei Basarab, BAR. XIV-26. Et. d. *clută* = cerboaică, cf. alb. *šute*, bl. шутъ, srb. шут, ung. *csut*. V. ș.: **Ciutărie**, in OTR.
- clutură** v. **Citura** ș. **Ciutărești**, in OTR.
- cizmă** *sl.*: pl. чизаме, DȚR. 1508, TDSR. 469, Nr. 472. Et. ung. *csizma*, DLR.
- cizmar** *sl.*: ~ *iul*, чизмарка, DML. 1570? CU. XVIII, 179. DȚR. 1589, IIB. 358, Nr. III, *pl.* чизмарш, DML. 1637, GSI. XVI, 61. Et. d. *cizma*. V. ș. **clobotar**.
- clacă** *sl.*: corvoadă, muncă gratuită pe care țărani și șerbii o datorau domnului, boierilor sau mânăstirilor SD. *pl.* един ичинцие что ии ичинтна ит есковини цѣкан сѣе сѣ скономи люди ет клачи и сѣ скономи есенди и сѣ скономи цигани • o *curătură ce et a curățat o în codru toată țelînă cu ai săi oameni cu clăci și cu vecinii și țiganii săi*, DML. 1617, BAR. CLXXXI-75. Et. sl. тлѣка, cf. rt. клака. V. ș. **Clăcești**, in OTR.
- clădit** v. **Dealul Clădittei**, in OTR.
- clae** *sl.*: clăie, grămadă, една клѣе на сѣнѣ • o *clae de fân*, DȚR. 1582, ȘDSR. 227. Et. sl. клѣсти, cf. bl. srb. ș. rt. *kladnja*.
- clăie** v. **clae**.
- clanță** v. **Clanța**, in OTR.
- clăți** v. **Clătești**, in OTR.
- clefu** *sl.*: substanță p. lipit, клѣк, DȚR. 1509, TDSR. 473. Et. sl. клѣкн (клѣн), DLR.
- clenciu** v. **clăciuc**.
- clește** *sm.*: instrument p. scos cuie, de apucat lucruri fierbinți, клѣщци, DȚR. 1509, TDSR. 474. Et. sl. клѣшта *pl.* клѣщци.
- clinclu** v. **Clăciuc**, in OTR.
- clîpi** v. **Clipo**, in OTR.
- clislar** *sm.*: clisier, paraclisier, арт. клѣсарѣа, DȚR. 1649, NDA. 198. Et. dm. d. *paraclisier*, d. *paraclis*, d. ngr. παράκλησις, prin sl. параклѣсѣ.
- clislarh** *sm.*: cântăreț de biserică, непракѣнк ѡргѣа клѣсарѣѣ, DȚR. 1522, Fevruarie 3, ASI. Et. pop. p. *écclislarh*, d. ngr. εκκλησιαρχης, prin sl. ѣеклѣсарѣѣ.
- clisier** v. **clislar**.
- clucereasă** *sl.*: soția *clucerului*, арт. клѣчарѣка, DȚR. 1610, VF. 259. Et. *clucer*.
- cloci** v. **Clociți**, in OTR.
- clopot** v. **Clopot** ș. **Clopotesti**, in OTR.
- clopotniță** *sl.*: клопотница, DML. 1617, GSI. V, 121. Et. d. *clopot*, d. sl. клопотѣ.
- cloș** v. **Cloșani**, in OTR.
- clucer** *sm.*: slujbașul care avea sarcina procurării și conservării tuturor proviziunilor trebuincioase curții și în păstrarea lui erau cheile cămărilor domnești, DLR. клѣч(ѣр), DȚR. 1507 Iunie 20, ASI. Et. sl. клѣчарѣ.
- cneaz** v. **cnez**.

- cnez sm.**: om liber, megiaș, moșnean; княз, DȚR. 1624, Fevruarie 12, CEK, *pl.* князи = мегіашин (= megiași) = наследници = moșneni DȚR. 1615, Mai 15, CEK. Et. sl. князь.
- coadă sf.**: *art.* коада, DȚR. 1579, HCI. VIII, 585. Et. lt. *coda*. V. ș. Coadă ș. Codăești, in OTR.
- coajă sf.**: v. coajă in CSR.
- coardă sf.**: stoară, DLR.; «Дна коарда за мѣсто = o coardă de loc, DȚR. 1626, ȘTDS. 434 ș. forma коарда, DȚR. 1579. Et. lt. *chorda*.
- coastă sf.**: povârnișul unui deal, планином си коаста = *coasta platului său*, DȚR. 1502, ȘDSR. 46. Et. lt. *cōsta*. V. ș. Coasta ș. Coasta Judelui, in OTR.
- cocie sf.**: trăsură DLR.; и тѣ кочію съ двон кивн и съ ащѣрнот = și o cocie cu doi cai și așternut, DML. 1588 AS. nr. Sf. Sava XXVI-1 și forma кочіа și кочіа, DML. 1613, GSI, XX, 208 și 210. Et. ung. *kocsi*, prin srb. кочије.
- cocoană sf.**: v. cucoană.
- cocor v.** Cocorăști, Cocoranul, Cocoreanul, Cocoreni, Cucoreanul ș. Cucoreni, in OTR.
- cocoș v.** Cocoș ș. Cocoșani, in OTR. ș. Cocos, in OTS.
- cocoșilă v.** Cocoșilă, in OTS.
- cocuța v.** Cucuța, in OTR.
- codalb v.** Codalbul, in OTR.
- codrean v.** Codrăni, in OTR.
- codru sm.**: bucată, «Дни кодръ за мѣсто = un codru de loc, DȚR. 1567, ȘDSR. 159. Et. lt. *quodrum*, DLR.
- cofterle sf.**: stofă prețioasă din care se făceau dulămi boierești și cingători femeiești, DLR. кофтири, DȚR. 1509, TDSR. 474, кофтири DȚR. 1573, VI. 205, *pl.* кофтирин DȚR. 1596, Iunie 20, CEK. Et. tr. *kuffert*.
- coftirie v.** cofterle.
- cojoc sn.**: haină țărănească făcută în întregime din piei de oaie tăbăcite și lucrate, DLR. *pl.* кожолче, DȚR. 1631, CCFR. mș. Putineiul. Et. sl. кожоухъ.
- cojocar sm.**: cel ce lucrează sau vinde cojoace, DȚR. 1525 și *pl. art.* кожокарин, DȚR. 1631, CCFR. mș. Putineiul. Et. d. *cojoc*. V. ș. Cojocariul, in OTR.
- colac sm.**: aluat (cocă) de făină (de grâu) copt în cuptor (un fel de pâine), de obicei de formă rotundă, DLR. *pl.* колачи, DML. 1610, BAR. LXI-16. Et. sl. колачь.
- colac sm.**: veste, DȚR. 1504, BRB. 218, V. ș. Colac ș. Colaciul, in OTR.
- colibă v.** Coliba lui Petrișor, in OTR.
- colibaș v.** Colibași, in OTR.
- colivă v.** Colivă in OTR.
- colnic v.** Colnicul Pribolului in OTR.
- colț v.** Colțea, in OTR.
- colun v.** Colun, Colunești ș. Sectul Colunului, in OTR.

comând sn.: ospaț în amintirea mortului; а по смърти си да имавет комѣнд си ехтворити и нинѹ что екстрѣногѹ мѣтвомѣ = *iar după moartea ei să aibă a-t face comând și altele care trebuiesc unui mort*, DML. 1634, GSI. III, 228. **Et. d. a comânda**, d. lt. pop. *commandare*. V. cuv. ș. în CRS.

comis sm.: 1. dregătorul care avea grije de caii domnești, 2. funcționar subaltern, identic comișelului. - v. cuv. - sau ostaș ce făcea parte din ceata comișilor și era subordonat unui vâtaf de comiși; комисел, DTR. 1658, NDA. 232, *art. комисел*, DTR. 1647, ȘDSR. 536, *pl. вѣтар за коминни • oâtaf de comist*, DML. 1600, Ianuarie 9, ASI. **Et. ngr. комис**. V. ș. **Comișescul**, în OTR. ș. **comis**, în CRS.

comișel sm.: funcționar subaltern al marelui comis cum și al comisului al doilea și al treilea, care avea de fapt în seamă îngrijirea cailor domnești, GC. 150; комисел, DML. 1507. CDȘM. 175. **Et. dm. lui comis**.

comnat v. cumnat.

comoară v. Comoară, Drumul Comorii, în OTR. ș. **Comoară**, în OTS.

conac sn.: 1. stațiune, popas, loc de oprire, rezidență, casă la moșie; 2. zi de lucru; и написахъ азъ Содре логофѣт еѹ конакъ на дрѣвницици дѣлае лозѣкъ •

și am scris eu Soare logofăt la conac la Drugănești, dealul oilor, DTR. 1647 Iulie, AS. cs.; *pl. se acordă scutire и за кеначи • si de conaci*, DTR. 1664 Ianuarie 15, ASI.; и за коначи за сѣлушъ • si pentru conace pentru sulglu, DTR. 1664-1665, AS. nr. Tismana VII-18. **Et. tr. konak**.

copăcel v. Copăcel, în OTR.

copaciu sm.: copac, arbore, *art. коначица*, DTR. 1615, GSI. XX, 215. **Et. alb. kopaç**. V. ș. **Copăcianii**, în OTR. ș. **copaciu**, în CRS.

corătoare, sf.: șanț pentru scurgerea apei, *pl. art. да имавет шпирати и раздажати корѣторниѹ штъ глак нинѹ, да не ехтворѣт корѣтори по глак нинѹ, нѣж да ехтворити корѣтори в ане далекъ • să aibă a oprî și strica corătortle dîn capul ogorului, ca să nu facă corători în capul ogorului, ct să facă corători departe în pădure*, DML. 1597, GSI. XX, 53. **Et. sl. корѣито**.

corb v. Corbi, Corbii din Platră, Corbul, Groapa Corbului, Ogașul Corbului, Piscul Corbului, în OTR. ș. **Platra Corbului**, în OTS.

corban v. corbean.

corbean v. Corbeanul ș. Corbeni, în OTR.

corcodel v. Corcodel, în OTR. **corcolat v. Corcolati**, în OTR.

- cordar** *sm.*: fabricant de coarde, spade = săbii, ко́рдарь, DML. 1519, AIR. I, 1, 86. Et. d. **coardă**, d. sl. ко̀рѣдѣ. V. §. **Cordăreni**, in OTR.
- corn** v. **Coarnele**, **Corneni**, **Corneștii**, **Cornii**, **Cornul**, **Părăul Cornilor**, in OTR. §. **Fântâna Cornului**, in OTS.
- cornet** v. **Cornet**, in OTR.
- corniță** v. **Corniță**, in OTR.
- cosi** *or.*: *prt.* cosit, и сѣно вѣде сѣ іамѣ сѣкѣти коситъ » și *fânul 1 se dă lui lui cosit*, DML. 1610, BAR. CLVII-86. Et. sl. косити.
- cosiță** v. **Cosiță**, in OTR.
- cosișan** v. **Cosișan** §. **Cosișeni**, in OTR.
- cosișat** v. **cosișan**.
- costă** v. **coastă**.
- costiș** *sn.*: coastă de deal, costișă - v. *cuv.* - *art.* ко̀стнѣшѣ, DȚR. 1622 Ianuarie 15, CEK. Et. *dm.* d. **coastă**, v. *cuv.*
- costișe** *sf.* costișă, coastă de deal mică ca întindere, pantă prăpăstioasă, DLR.; по ко̀стнѣшѣ Ларгѣла » *pe costișe a Largului*, DML. 1605, GSI. II, 373. Et. *dm.* d. **coastă**.
- coș** v. **Coșescul**, in OTR. §. **coș**, in CRS.
- coșar** *sn.*: staul, *pl.* ко̀шарѣ ннѣ за о̀вци ннѣ за свини » *coșare nici pentru oi, nici pentru porci*, DML. 1592, AS. *mr.* Pângărați III, 5, Et. sl. ко̀шара, prin bl. ко̀шарѣ. V. și **câslă**.
- coșciug** v. **Coșciug**, in OTR. §. in OTS.
- cot** v. **cot**, in CRS.
- coteaș** v. **Măgura Coteașului**, in OTR.
- cotelu** v. **coteaș**.
- coteț** v. **Cotecearii**, **Coteț**, **Piscul Cotețului** §. **Vâlceaua Cotețului**, in OTR.
- cotlon** *sn.*: gaură în malul unui râu sub pânza apei, *copcă*, in care se aciuiază racii și se ascund peștii, DLR.; котлон, DML. 1598, GSI. IX, 66. Et. got. *kallē*, SD. prin ung. *kotton*.
- coțofană** v. **Coțofană**, **Coțofeanul**, **Coțofeni** §. **Iazul lui Coțofană**, in OTR.
- covor** *sn.*: țesătură groasă de așternut, ко̀вор, DȚR. 1482-1496, TDSR. 174, Nr. 183. Et. sl. ко̀врѣ.
- cozonac** v. **Cozonac** in OTR.
- cracea** v. **Cracea**, in OTR.
- crăciunel** v. **Crăciunei** in OTR.
- crăesc** v. **Crăescul**, in OTR.
- crainic** v. **Crainicești** §. **Crainicul**, in OTR.
- craiu** *sm.*: principe, *art.* Бѣтлен Габор краюл ѡт Ардѣла » *Bethlen Gabor craiul de Ardeal*, DȚR. 1624, BAR. XLII, 15. Et. sl. краля, d. vgrm. *Karl*, SD. V. §. **Craiu**, in OTR.
- cramă** *sf.*: clădirea dela vie (dimpreună cu pivnița) unde se păstrează teacul și toate celelalte unelte ale vierului, *pl.* краме, DML. 1541, AIR. I, 1,

125. **Et. d. grm.** *kram*, prin rt. *крам*.
- crâng v. Crângenii, Crângu lui Manea, Crângu Mare, Crângul Popei**, în OTR., **Crângurii** ș. **Păraul Crângului**, în OTS.
- crăpăcios v. Crăpăciosul**, în OTR.
- crăpătură v. Crăpăturării**, în OTR.
- cremene v. Crēmene ș. Cremenescul**, în OTR.
- creștin v. Creștin** în OTS.
- creț, ~ eafă v. Creața, Creț, Crețean, Crețescul, Crețesti ș. Crețulești**, în OTR.
- crîngu sn.**: crâng, pădurice, *вт крннгѣ дорн до тѣн ннвѣ* : *din crîngu până la acel ogor*, DȚR. 1508, GSI. I, 319. **Et. sl.** *крѣгъ*.
- crivină sf.**: 1. desiș de mărăcini mari, cu arbori subțiri printre ei, pădurice de arbori tineri spinoși dela cotitura nisipoasă a unei ape, unde se adăpostesc iepuri și potârnichei; 2. loc umed mlăștinos; 3. pământ lucrât, cultivat; 4. țarină și livezi cu fân, DLR. *pl. кривини*, DȚR. 1588, ȘDSR. 276. **Et. sl.** *кривина*.
- croitor sm.**: DML. 1448, CD. II, 342, DȚR. 1563, BCO. 99. art. *кромторья*, DȚR. 1610, Mai 22, AS. DII. **Et. sl.** *кромти*.
- cruce v. Crucile lui Dragoslav, Crucioară ș. Măgure cu Cruce** în OTR.
- crucioară v. Crucioară**, în OTR.
- ctitor sm.**: fondator, intemeietor, *pl. art. ктиторѣи*, DȚR. 1618, NDA. 107 și forma *титор*, DML. Vasile Lupu, GIZ, II, 2, 152. **Et. gr.** *κτῆτορ*, sau sl. *ктиторъ*.
- cu prep.**: DȚR. 1570, Noemvrie 7, ASI. **Et. lt.** *cum*.
- cubelciu v. Cubelcianii**, în OTR.
- cuc v. Cuc, ~ ul, Cucuești**, în OTR. ș. **Cuc ș. Fântâna Cucului**, în OTS.
- cuciu v. Cuciu**, în OTR.
- cucoană v. Cucoana**, în OTR.
- cucos v. Cucos** în OTR.
- cucuiat, ~ ă v. Cucuiata, Cucuiatul ș. Cucuiășii** în OTR.
- cucută sf.**: buruiiană foarte otrăvitoare, *кѣкѣт(ъ)*, și art. *кѣкѣта*, DȚR. 1622, Ianuarie 15, CEK. **Et. lt.** pop. *cucuta*, DLR.
- cucuța v. Cucuța**, în OTR.
- cufurit v. Curmătura Cufuritu-lui**, în OTR.
- cuhne v. Cuhne ș. Cuhnești**, în OTR.
- cuib v. Cuib, Cuibul Vulturului** în OTR. ș. **Cuiburi** în OTS.
- cuiu sn.**: *pl. кѣи*, DȚR. 1509, TDSR. 470. **Et. lt.** *cuneus*.
- culbec v. cubelciu.**
- culca v. Culcău**, în OTR.
- culme sf.** partea cea mai înaltă a unui munte sau deal, creastă, *коуаме*, DML. 1546, GSI. I, 210, DȚR. 1644, GSI. VI, 203, art. *кѣламъ*, DML. 1591, MCR.

229. Et. lt. *culmen*. V. **Culmea Bubel**, in OTR. ș. in OTS.
- culmulțice** *sf.*: o *culme* mai mică-
v. cuv. - *кѡлмѡлѡцѡ*, DȚR. 1644,
GSI. VI, 204. Et. dm. d. *culme*.
- cumătrie** *sf.*: masă, ospăț între
cumetri după botez, *кѡмѡтрѡіе*,
DȚR. 1572, Ianuarie 12, ASI.
Et. lt. *commater*, DLR.
- cumnat**, ~ă *sm. sf.*: *кѡмнѡт*, DȚR.
1469, PDȚR. I, 269, DML. 1507,
CDBV. 70; *pl.* *сѡ сѡмнѡ* *кѡмнѡ*
нѡці - *cu ai săi cumnați*, DML.
1599 Măi, CMP., ș. *кѡмнѡці*,
DML. cc. 1602, GSI. XX, 110;
кѡмнѡтѡ, DML. 1589, CAR. IV,
272. Et. lt. *cognatus*.
- cumpănă** *sf.*: cântar, balanță, *pl.*
кѡмѡнѡ, DȚR. 1509, TDSR.
474. Et. sl. *кѡпѡна*.
- cumpătă** v. **Cumpătă**, in OTR.
- cupă** *sf.*: un fel de păhar mai
mult lat decât adânc SD; *ѡднѡ*
кѡпѡ стѡлѡвѡнѡ = o *cupă de*
argint, DȚR. 1591 Decembrie
12, ASI. *pl.* ~ *pe*, DȚR. cc.
1554, TDSR. 443. Et. lt. *cūppa*,
SD., cf. blg. ung. ș. srb. *kupa*.
- cupar** *sm.*: boierănaș, ajutor al
paharnicului, având să umple
cu vin cupele la masă, după ce
paharnicul umplea cea dintâi
cupă, DLR. *кѡпѡр*, DML. 1609,
GSI. II, 286. Et. d. *cupă*. V.
ș. **Cupariul**, in OTR.
- cur** v. **Besicuriș**, **Cur-Gios**,
Cur-Sec ș. **Curești** in OTR.
- curălar** *sm.*: ml. p. *curelar*, fa-
bricant sau vânzător de curele
și hamuri, *кѡрѡлар*, DML. 1619,
AS., CD. 179, D. 7. *art.* *кѡрѡ-*
ларѡл, DȚR. 1636 August 8,
CEK. Et. d. *curea* d. lt. *corrigia*.
- curamă** *sf.*: cotă, et au făcut
acel 100 stânjeni curamă - *кѡ-*
рама - *ca să fie fiecare câte 20*
stânjeni, DȚR. 1640, AS. mr.
Cotroceni, I-15. Et. ngr. *κου-*
ραμας d. tr. *gurama*, DLR.
- curat**, ~ă *adj.* *сѡкѡтѡра кѡрат(ѡ)*,
DȚR. 1622 Ianuarie 15, CEK.)
Et. lt. *curatus*, ~ a, ~ um.
- curătură** *sf.*: loc curățit de pă-
dure, de rădăcini, de cioturi,
de mărăcini, de nuci, de spini,
pentru a putea fi arat, DLR.
кѡрѡтѡрѡк, DȚR. 1652 Ianuarie
22, cs. CDB. Et. dm. din *cura*,
omonim în care s'au amestecat
două verbe latine: *colo* și *curo*.
- curcubete** v. **Curcubete**, in OTR.
- curelar** v. **curălar**.
- curmătură** *sf.*: presiune care
curmă continuitatea unui mun-
te, adâncitură transversală pe
culmea unui deal sau munte,
ce servește ca trecătoare, DLR.
кѡрѡмѡтѡрѡк, DȚR. 1589 Iunie 6,
F., CDB.; DML. 1633 Septem-
vrie 4, CDB. Et. dm. *curma*,
se pare din alb. *kurmul*, prin
sufixul ~ *ătură*, DLR. V. ș.:
Curmătura Cufuritului, **Cur-**
mătura Socilor ș. **Curmături**,
in OTR.
- curmezis** *ado.*: transversal, de-a
lătul, *кѡрѡмѡнѡці*, DȚR. 1508,
șDSR. 63. Et. alb. *kurmez*, DLR.
- curpen** v. **Curpeu** ș. **Curpeni**,
in OTR.

cursură *sf.*: curgere (a apei), curent, curs, cursoare, DLR. по кърсѣра калек къркѣа = *pe cursura palei pârâului*, DȚR. 1618 ȘDSR. 369. Et. d. lt. *cursura*, DLR.

curte *v.* **Curte** ș. **Curtea lui Vâlcân, Curtești**, în OTR.

curtean *sm.*: persoana care îndeplinea o slujbă la curtea domnească, DLR. къртѣн DML. 1617, Februarie 1, BAR. ms. rom. 152, къртѣн, DȚR. 1649, NDA. 203; *pl.* къртѣни, DML. 1634, TC. IV, 65; къртѣн за къртѣни = *căpitan de curteni*, DML. 1647 CU. XXIII, 210. Et. d. *curte*, d. lt. *curtis*. V. ș. **Curteni**, în OTR.

curtenie *sf.*: dările și prestațiile curteanului față de curtea domnească, DML. 1621, BAR.

. XLVII, 193. Et. d. *curtean*. V. ș. **curtenstvo**, în CRS.

cusătoare *sf.*: cusătoreasă, DȚR. 1639, ȘSC. 75. Et. d. *coase*, d. lt. pop. *cosa*, DLR.

custodie *v.* **custudie**.

custudie *sf.*: custodie, mărturie, DȚR. 1635 Iulie 20, AS., *cs. pl.* ~ *diti*, кустѣдїи, DȚR. 1636, BAR. CXXV, 56. Et. lt. *custodia*, prin sl. кустѣдїи.

custură *v.* **Custură**, în OTS.

cui *sn.*: parte de sat, DLR. *art.* кѣтѣлѣ кѣтѣнїи, DML. 1468, BDȘM. I, 30. Et. rt. кут = 1. colț, 2. o suprafață în formă de unghi formată prin unirea a două râuri. V. ș. **Tri-Cuturi**, în OTR.

cuvânt *sn.*: дѣ кѣвѣнтѣ, DȚR. sc. XVI, BDR. 239. Et. din lt. *conventum*, DLR. poate prin alb. *kupënt*.

D

dăblă *sf.*: dare, nume generic, DML. 1630-1631, BAR. XLVI, 138. Et. cf. ung. *debellă*, SD. ș. rt. дебело = gros, compact, *v. cuv.* la ГСУЯ.

dăbilar *sf.*: cel ce percepea *dăbila*, дѣбилар, DML. 1589 Mai 23, BAR. F. I, 13. Et. d. *dăbilă*.

dăfin *sm.*: *v.* **Dăfin**, în OTR.

dăjmă *v.* **dîjmă**.

dălmă *sf.*: gălmă, movișă, măgură, hotar de pământ între ogoare, DLR. și SD. дѣлмѣ, DȚR. 1569, ȘDSR. 175, *art.* по дѣлма хотарѣлѣн = *pe dălmă*

hotarului, DȚR. 1585 1591, BAR. F. II-16.

dâmb *v.* **dâmboc**.

dâmboc *v.* **Dâmbocea**, în OTR.

danie *sf.*: dar, *art.* данна, DML. 1456, CDM. II, 575. Et. sl. даннѣ.

dărăban *v.* **dărăbanț**.

dărăbanț *sm.*: soldat ce făcea parte din pedestrimă, *art.* дѣрѣбанѣца DȚR. 1619, ȘDSR. 387, *pl.* къртѣн за дѣрѣбанѣци = *căpitan de dărăbanți*, DȚR. 1639, BAR. CXXXIV, 79; до-робані ș. дѣрѣбан, DȚR. 1622,

scris de Idoxi în Târgoviște, CEK. Доробаница, DȚR. 1630, BAR. XLII-57, art. Доробаница, DȚR. 1624 Fevruarie 12, CEK. pl. Доробани, DȚR. 1633 August 5, AS. PA. Et. ung. *darabant*. V. ș. **dorobant**, în CRS.

dârlău v. **Dârlău**, în OTR.

dârstă sf. piură, един брод за дърстѣ = un pad de *dârstă*, DȚR. 1605, Aprilie 18, AS. cs. Et. bl. дрѣстѣя, a *dărăci*, DCBЯ.

dășag sm.: doi saci mai mici legați unul de altul care se poartă pe umeri sau pe spinarea calului, măgarului, SD. pl. дашаги, DȚR. sc. XVI, BAR. CXCVI-176. Et. ngr. διαάκιον, διαάκι, cf. și lt. *bisaccium*.

dășirat v. **Dășirați**, în OTR.

dat sn.; dare, и взяти дат wt свини = și a luat *datul de pe porci*, DȚR. 1548, Octombrie 7, ASI. и да ест волен wtъцъ юрсмен Пандѣ да си взимает датѣа и сваке даже wt тѣе Пандѣ еанко хокеш бнѣи взети wt над. еадѣ = și să fie *volnic părintele egumen Paisie a-și lua datul si toate dăjdiile dela tine Nane câte se vor lua dela sat*, DȚR. 1557-1559, Martie 27, Mircea Ciobanul, ASI. Et. sup. lui *dă*, RDW. V. ș. **datove**, în CRS.

datorie sf.: даторіѣ, DML. 1527-1538 sau 1541-1546, TDSR. 531. Et. d. *dator*, d. lt. *debitorius*.

de prep.: de *Neamtu*, DML. sfr. sc. XVI, CAR. V, 515; ѿ дѣ стужени, DȚR. 1657, Fevruarie, BAR. cmp. dela d-na Zefkary în 1937. Et. lt. de. V. ș. **Plaiul Vaideeiilor, Vaideei ș. Vaideești** în OTR.

deal sn.: art. дѣлаша за виноград *dealul de oie*, DȚR. 1587, ȘDSR. 253; ml. на дѣла = *la dial*, DML. 1491, CDȘM. 157, pl. дѣлаше, DȚR. sc. XVI, BAR. Dnc. pc. 270. Et. sl. дѣла. V. ș.: **Dealul, Dealul Bereștilor, Dealul Ctorii, Dealul Ciresului, Dealul Clăditei, Dealul Găvanului, Dealul lui Vodă**, în OTR. ș. **Dealul Palatinului**, în OTS.

dechetu sm.: dichiu, iconomul unei mănăstiri, дѣкѣю, DML. 1585, AS. mr. Galata, XI-11; дѣкѣю, DML. 1586, AS. CD. 196, D. 70. Et. gr. δεικλιον, prin tr. *deki*.

degera v. **Degerați**, în OTR.

dejuga v. **Dejugați**, în OTR.

dela prep.: дѣла Окноу = *dela Ocne*, DȚR. 1603, NDSR. 303. Et. de + *la*.

děluiță sf.: sfoară mică de moșie, една дѣлуицѣ = o *děluiță*, DȚR. 1583, ȘDSR. 234, pl. ~ *te*, DȚR. 1604, GSI. I, 341. Et. dm. sl. дѣло.

den v. **din**.

dente ado.: dinainte, маи дѣнтѣ = *mai dinainte*, DȚR., cc. 1525-1527, TDSR. 432, Nr. 430. Et. contr. d. *dênainte*, den-ainte.

deocheat v. deochiat.

dereptate v. Dereptate, în OTR.

derês sn.: dres, act, document,

pl. дрѣче и дрѣце = urice și derăse, DML. 1617, GSI. XXI, 194. Et. prt. lui drege, d. lt. *drlgo*, ~ *gere*.

des v. Deșt, în OTR.

desag v. dāsag.

descoperi v. descuperi.

desculț v. Desculți, în OTR.

descuperi v. Descuperești, în OTR.

desimr sn.: desime, art. десимрѣ,

pl. десимрѣк, DȚR. 1622 Ianuarie 15, CEK. Et. *desime*, d. *des*, d. lt. *densus*.

despica v. Despicați, în OTR.

deșirat v. dășirat.

deșugubină v. deșugubină.

deșugubinar v. deșugubinar.

deșugubină v. dușegubină.

deșugubinar sm.: perceptorul *deșugubinei*, *pl.* art. дешугубинарин, DML. 1612, AS. mr. Bisericiani XIV 5, *neart.* дешугубинари, DML. 1616, BAR. LXXXIV-3; дешугубинари, DML. 1626, AS. mr. Bistrița V-5. Et. d. *dușegubină*.

detunătură v. Detunătura Fi-răteloru, în OTR.

dial v. deal.

dichefu v. decheu.

dichis v. Dichisent ș. Dichisești, în OTR,

dichtu v. dechefu.

didrahmă sf.: dare în bani ce se percepa în folosul Porții otomane; *art.* да взимает Ди-

драхма въ кем села... раздал бирба и андрахма чиститомъ царю = *să ia didrahma dela toate satele... a stricat birul și didrahma cinstitului împărat* (= sultan), DȚR. 1636, BAR. XCV, 27. Et. d. gr. διδραχμός, = monedă de două drahme.

diiakon sm.: diacon, ~ *ul*, DȚR. 1578, ИВ. 51. *art.* дѣяконъ, DȚR. 1630, AS. mr. Radu-Vodă, XXIII-9. Et. gr. διάκονος prin sl. дѣяконъ.

dijmă sf.: 1. parte de moșie; 2. zeciuială, *art.* въ дѣйма Панковъ два сже, и пакы да им ест ѡчнж въ дѣйма Зражъ 8 прѣко до хотаръ Бншиневъ 7 сже = *din dijma lui Paico două funți și deasemeni să le fie tor ocină din dijma lui Urdă drept până în hotarul lui Vișin 3 funți*, DȚR. 1550, BAR. CLXXXIV-12, дѣйма, DML. 1623, AS. mr. Bistrița, XII, 4. Et. lt. *decima* prin ung. *dézsma*. V. ș. **Dijmele cu Pietre,** în OTR.

dijmar sm.: perceptorul *dijmet*, zeciuielei; дѣймарю, DȚR. 1558-1591 Ianuarie 8, ASI. дешмарю, DȚR. cc. 1587, ȘMT. 274. Et. d. *dijmă*. V. ș. **Dijmaritul,** în OTR.

dijmărie sf.: raion fiscal, *pl.* Кѣрѣакъ столникъ, ѡ се сѣтъ вздагатъ въ сажжѣ със Нѣрба къ мѣрашѣ и със Станко постѣликъ въ Крецѣши терѣ естъ взималъ нѣкоѣ дѣймарѣи въ Гарѣина войвода и пошпанъ естъ

ЕКШ ЗАКЪПНО, ТЕРЕ ЕСТ ЕКШ-
МААН НОВЦИ УТ НАД ХАЦИ ЧАШ
УТ ЛЕБИУ ОТ ЦЮРУОК ТЕРЕ
СЪТ ПОКЪПНАН ТИХ ДИЖМЕРИЕ »
*Chiriac stolnicul ei s'a băgat
în slujbă cu Neagul cămă-
rașul și cu Staico postelnic
din Crețești de a luat niște
dijmării dela Gavriil voevoda
și s'au dus toți dimpreună de
au luat bani dela Hagi ceauș
și dela Lăbeiu din Giurgiu de
au cumpărat acele dijmării,*
DȚR. 1623, BAR. XXIX, 277.
Et. d. *dijmă*.

din prep.: И ДИИ ЦИГАНИ » *și din
țigani*, DȚR. 1587 August 30,
ASI., DML. 1633, CU. XVIII,
416; ДИИ, DȚR. 1603, NDSR.
303, Et. de + in.

dinainte v. dente.

dintr' prep.: ДИТРА ПАТРА ПАР-
ТИ, DML. 1632, CU. XVIII,
416. Et. de + *intru*, d. lt. de
ș. *intro*.

dința v. Dințești, in OTR.

dirept v. Direptul, in OTR.

dijmar v. dijmar.

divan sn.: stat domnesc, ~ *ul*,
DȚR. 1607, BAR. XLI, 5. Et.
d. tr. d. pers. *divan*.

dlanmă sf.: palmă, МЕКАРЕ
« ДАНА ДЛАНМЕ ЗА ШЧИИХ » *mă-
car o dlanmă de ocină*, DȚR.
1656, ASI., PA. Et. d. sl. ДЛАНЬ.

doamnă v. Movila Doamnei,
in OTS.

dobândă v. Dobândă, in OTR.

dolofan v. Dolofan, in OTR.

domnesc adj.: СЛЪЖИ ДОМНЕЦИ,
DȚR. 1615, AS. nr. Dealul
netrebnițe. Et. d. *domn*, d. lt.
domtnus. V. ș. **Domnești**, in
OTR.

domnie sf., pl. ДОМНИЛЕ, ЯЛОЦИ
ЗА ~ » *zloști pentru domniile*,
DML. 1634, BAR. XLVI, 138.

Et. d. *domn*, d. lt. *dominus*.

doroban v. dărăbanț.

dorobanț v. dărăbanț.

dos sn.: spinare, ар. прѣ ДОСЛА
ДЛОБЛАВЕ ДОИИ ВРЪХВА » *pe do-
sul Ulouputul până n vârf*, DȚR.
1586, ȘDSR. 248. Et. lt. pop.
dossum. V. ș.: **Dosul Brael** ș.
Supt-Dos, in OTR.

drac v. Dracul, Draculea ș.
Draculești, in OTR.

drăcoi v. Drăcoala, in OTR.

drag v. Dragul, in OTR.

dragoman sm.: interpret, tradu-
cător, ТОМА ДРАГОМАНЪ, DȚR.
1559, AS, eps. Buzău, LXV-1.
Et. ngr. δραγομάνος, poate prin
sl. Драгоманъ.

drăguț ~ ă, v. Drăguț ș. **Dră-
guța**, in OTR.

drept v. drept.

dreptate v. dreptate.

dres v. derēs.

dric sn. mijloc, centru, RDW.
Ș ДРИК ВЪ ТРЪЛЪ ХЪШЕКЪ » *in
dric în târgul Husi*, DML.
1670, GIZ, III, 2, 113. Et. cf.
rt. дрик, ceh *drík*, v. cuv. la
SMS. ung. *derek* ș. tr. *drék*.
drum sn.: cale, ар. ДРЪМБА,
DȚR. 1644, GSI. VI, 203. Et.
gr. δρόμος, prin sl. Дроумъ. V.

- ș. **Drumul lui Băsărab, Drumul Comorii, ~ Lemnelor ~ Lupolului cel Bătrân, Drumul Mehedinșilor, ~ Târgului, ~ Unghenilor, ~ Urzicutei, in OTR. ș. Drumul Latului, in OTR.**
- drumășor** *sn.*: drum mic, ingust, дрѹм(ш)шор, DML. 1587, CU. XVIII, 215. Et. dm. d. *drum*.
- dubă** v. **Dubău**, in OTR.
- dud** v. **Dudeasa ș. Dudești**, in OTR.
- dugheană** *sf.*: prăvălie, *pl.* мѣсто за дрѹкнѣ = *loc pentru dughe*, DML. 1604, SDL. 34. Et. d. tr. d. ar. *dūkkan*, cf. bl. дюгень, дюгянь, дюгянце, дукянь.
- duhovnic** *sm.*: preot, *art.* вт скѣтаа монастир дрѹховникѣа ѿнофрїе = *și dela sfânta mânăstire duhovnicul Onofrei*, DȚR. 1645, ȘDSR. 524. Et. sl. доуховникѣ.
- dulamă** *sf.*: un fel de redingotă de ceremonie, uneori de catifea, SD. дѹламѣ, DȚR. 1599, BAR. XLVII-212, DML. 1618, AS. mr. Neamt, VII-5, *pl.* дѹламн, DȚR. 1536, НСТ. VIII, 570. Et. cf. tr. ș. srb. *dolama*. V. ș. cuv. in CRS.
- dulce** v. **Limbă Dulce**, in OTR. ș. **Dulcescul ș. Limbă-Dulcevici**, in OTR.
- dumbravă** *sf.*: pădure, pădurice pe un loc drept, дѹмврак(ъ), DML. 1638, GSI. III, 8. Et. sl. дѹврака. V. ș. **Dumbravă** in OTR. ș. **Dumbrava Capref** in OTR.
- dumbrăviță** *sf.*: pădurice, дѹмвракѣцѣ, DML. 1641, GSI. III, 236. Et. dm. d. *dumbravă*. V. ș. **Dumbrăviță** in OTR.
- dușegubină** *sf.*: amendă p. omor, tâlhărie ș. adulter, *pl.* дѹшѣгубинѣ, DȚR. 1564, BAR. CXXX - 139, *art.* дѹшѣгубинѣе, DML. 1589, BAR. F. I, 13; *sg. art.* дѹшѣгубинѣа, DȚR. 1554, BAR. XL-32, дѹшѣгубинѣ, DML. 1610, GSI. IX, 88, *pl.* дѹшѣгубинн, DML. 1612, AS. mr. Bisericiani XIV, 5, дѹшѣгубинн, DML. 1627, BAR. F. XXVIII-13; *art.* шѣгубинѣа, DȚR. Matei Basarab, AS. mr. Bradul, XXI-2, *pl.* шѣгубинн, DML. 1616, BAR. LXXXIV-3. Et. sl. rom. доушѣгубинѣа, d. sl. доушѣгубѣтѣко.
- dușman** v. **Dușman** in OTR.
- duvalm** *sm.*: argat de cai, *neart.* дѹвалмѣ, DML. 1601, GSI. XVI, 13. Et. sl. дѹваламѣ.
- dvorniceasă** v. **dvorniceasă**, in ESR.
- dvornicel** v. **dvornicel** in CRS.
- dvornicu** v. **dvornicu** in CRS.
- dzărnă** v. **Dzărnă** in OTR.
- dzeamă** v. **Dzeamă și Dzeameștii**, in OTR.
- dziiaștre** *sf.*: ml. p. *zestre*, dotă, шнѣстрѣ, DML. 1636, BDB. VIII, 4. Et. lt. *dēxtrae*, cf. bl. астрѣа.

E

ebăncă *sf.*: manta de ploaie cu glugă, *pl.* ебѣнчи, DȚR. 1509, TDSR. 473; іапанцѣ за аба = *iapangea de aba*, DȚR. 1617, BAR. CXXV-2. Et. tr. *iapungă*, cf. rs. епанча, японча.

ecclislarh v. **clislarh**.

ed v. **Edul** în OTS.

egumen *sm.*: superior de mănăstire, егумѣна, DȚR. 1583, ŢDSR. 236; егумѣнѣ, DȚR. 1586, ibid. 251. Et. gr. ἡγούμενος, prin sl. егѹмѣнѣ.

egumente *sf.*: funcțiunea de egumen, егумѣнѣ, DȚR. 1645, ŢDSR. 523. Et. d. *egumen*.

ei v. **Platul Vaideeflor** ș. **Valdeel**, în OTR.

engolpion v. **golpiu**.

enorie *sf.*: circumscriptiie eclesiascică, епископіе ѿ Бѣзѣв ... како да им сѣт еноріе и стол

ѿт сѣдании = *episcopia dela Buzău... ca să te fie lor enorie și scaun de judecată*, DȚR. 1543, Septembrie 17, ASI. Et. ngr. ἐνορία, cf. ș. sl. енорія.

episcop v. **piscop**.

episcopie v. **episcopule**.

episcopule v. **piscopule**.

epure v. **Epure** și **Epurēn**, în OTR.

ereu *sm.*: iereu, preot, ерѣш, DML. 1634-1653, GIZ. II, 2, 59.

Et. gr. ἱερεὺς, prin sl. иерѣн.

estitoare *sf.*: umblătoare, latrină, privată, ерѣнн за епѣтѹ(а)ре = *verigi pentru estitoare*, DȚR. 1509, TDSR. 470. Et. *testtoare*, d. ieși, d. lt. *ex-eo*, ~ *tre*.

evreu *sm.*: ~ *l*, DȚR. 1583, Iunie 22, ASI. *pl.* еврей, DȚR. 1587, Ianuarie 12, ASI. Et. gr. ἑβραϊός, εβραϊος prin sl. еврейн.

F

făcău v. **Făcăeni**, în OTR.

făcețel v. **Făcețelu**, în OTR.

fag *sm.*: o specie de copac, ~ *ul*, DȚR. 1545. Et. lt. *fagus*.

făgaș v. **Făgașul** în OTS.

făgețel v. **Făgețel** și **Făgețelul**, în OTR.

făguleț v. **Vadul Făgulețului**, în OTR.

falce *sf.*: măsurătoare agrară, фалче ѿт нив = falce de ogor, DȚR. 1521, ŢDSR. 80, ml. една фалчи за виноградъ = o falce

de ole, DML. 1598, Februarie CMP. *pl. fâlci*, фалчи, DȚR. 1579, DȚR. 1584. VG. 212, фалчи, DȚR. 1587, Ianuarie 12, ASI. PA. фалчнѣ, DȚR. 1610, Iunie 4, BAR. CLV-177. Et. *falx*, ~ *cis*, V. ș. cuv. în CRS.

fămee *sf.*: femeie, фамѣи și *pl.* фамѣн, DȚR. 1623, GSI. XXII, 157. Et. d. lt. *familla*.

fănaș *sn.*: suprafață pe care se lasă anume iarba p. ca să se poată cosi p. fân, фѣнац, DML.

(*)

- 1604, GIZ. I, 2, 33, *pl.* фѣнацѣ, DML. 1618, CU, XVIII, 307, фѣнаци, DȚR. 1607, ȘDSR. 309. Et. d. adj. s. *fenacium*, DLR. V. ș. Pârăul Fânățelor, in OTR.
- fântână** *sf.*: puț, art. фѣнтѣна, DȚR. 1545, CDB. Et. lt. *fontana*. V. ș. Fântâna Trestiei, ~ Țiganului ș. Fântâneanul, in OTR.
- fântânea** v. Fântânele ș. Valea Fântânelei, in OTR.
- fântânoaie** v. Fântânoe, in OTR.
- fărămă** v. Fărămă, in OTR.
- făredeu** v. Făredeu, in OTR.
- farmac** v. Farmacoe, in OTRS.
- farmec** v. farmac.
- fărtaiu** v. fartal.
- fartal** *sf.*: fărtaiu, sfert, pătrar, măsură de suprafață, една фалце на фѣртаю за кнпоград = *o falce pe fărtaiu cu vie*, DML. 1603, M3. IV, 342-344, *pl.* фѣртале, DML. 1555, IN. VII, 302, шест фѣртаѣ за кнпоградн = *sase fărtae de vie*, DML. 1635 Fevruarie, CMP. Et. grm. *diertel*, prin ung. *fertaly*, SD.
- fărtat** v. Fărtat, in OTR.
- făsăi** v. Făsăiani ș. Făsea, in OTR.
- făstâc** v. Făstâci, in OTR.
- făt** v. Fătul, in OTR.
- fată** v. Lacul Fetei, in OTR.
- fătăciune** v. Fataciunele, in OTR. ș. fătăcina, in CRS.
- fătoae** v. Fătoae, in OTR.
- față** v. vață.
- faur** *sm.*: fierar, Гѣан фѣурѣа, DȚR. 1580, HCT. VIII, 586. Et. lt. *faber*. V. ș. Fauri ș. Faurul, in OTR.
- faurel** v. Faurel ș. Faurel, in OTR.
- făuri** v. Faurești, in OTR.
- fedeleș** v. Fedeleșanil, in OTR.
- feilandrăș** *sn.*: felendreș, de Flandra, un fel de postav fin din Flandra, сѣкно фѣиландрѣш, DML. 1647 Ianuarie 4, CMSG. Et. pol. *falendysz*, *falandisz*, *fajlendisz*, d. *flamändisch*, SD.
- felege** v. feregea.
- femeie** v. fămăe.
- fer** v. Baia de fer, in OTR.
- ferece** *sf.*: feregă, o plantă cu frunze mari și dantelate, DLR. фѣрце, DȚR. 1556, HCT, VIII, 576. Et. d. lt. *filix-icem*.
- feredeu** v. Făredeu, Feredăe, Feredeu in OTR. ș. Feredăe, in OTS.
- feregea** *sf.*: manta largă ș. deschisă, făcută din stofă fină pe care boierii o purtau peste anteriu, DLR., една фѣреук гаа-бенѣ за кофѣтиѣ = *o feregea galbenă din costerte*, DȚR. 1573, VI, 205, фѣреуѣа, DȚR. Matei Basarab, BAR. LIX-35, една фѣлеуѣ шѣ кофѣтиѣ сѣѣ жѣурѣ = *o felege din costerte cu jder*, DȚR. 1609, BAR, PA. Nr. 153. Et. tr. pop. *ferăge*.
- feri** v. Ferești, in OTR.
- ferie** v. fierăe.
- feștilă** v. Feștilească, in OTR.
- fetiță**, v. Fetița, in OTR.

fiastru v. **fiastru**.

fier v. **fer**.

fierăre *sf.*: taxă anumită (care la început se va fi dat în natură cu vadra) pe care o plătea visticierii domnești cel ce câștiga un proces și dorea ca sentința să rămână definitivă sau taxă pe care o plătea cel ce voia să se reînceapă un proces închis prin judecată sau împăcare, dar p. care nu se plătise această taxă, SD., а ны и съ съвѣта наш оправдахом на кнѣгинѣ Настѣ Макаричѣ и вхвѣхом ут немъ фнерѣ къ влатъ = *iar noi și cu statul nostru am îndreptătit o (am dat dreptate) pe cneaghina Nastea Măcrioae și am luat dela ea fierăre 24 galbeni*, DML. 1609, GSI. IX, 83, фѣрѣ, DML. 1620, *ibid.* IX, 99, art. хѣрѣи, DML. 1641, CU. XXIII 160.

fierăstrău v. **firistreu**.

fierbinte v. **herbinte**.

fiastru *sm.*: fiastru, fiu vitreg, *pl.* фѣаструи, DȚR. 1471, PDȚR. I, 275. Et. lt. *filiaster*.

fin *sm.*: cel botezat în raport cu nașii săi, фѣнкъ = *fin*, DȚR. 1578, AS. nr. Nucet, V-3, фѣнѣ сѣс, DȚR. 1612 Mai 20, BAR. achz. 1943. Et. lt. *filianus*. V. ș. **Fina**, în OTR. ș. **fin** în CRS.

fir *sn.*: șuviță subțire extrasă din cânepă, metal, etc., фѣр, DȚR. 1596 Iunie 20, CEK. хѣнр, DȚR. Matei Basarab, BAR. LIX-35. Et. lt. *fitum*.

firică v. **Detunătura Firicelor**, în OTR.

firistreu *sn.*: fabrică pe marginea apelor la munte unde ferestraie taie lemnele ca bușteni, grinzii, scânduri, etc., и съ мѣсто за стѣни и за фѣрѣстрѣи въ рѣцѣхъ Гѣнѣсѣкъ = *și cu loc de stupi și de ferestrău în apa Oituzului*, DML. 1632, GSI. II, 115.

Et. ung. *fűrésztlő* d. *fűrész*.

firiță v. **firică**.

fiamând, ~ă v. **Flământă, Gâr-la Flământzilor** ș. **Valea Flământzeștilor**, în OTR.

floare v. **Floare, Floarea, Floarea, Florăiul, Florești** ș. **Florica**, în OTR.

floc v. **Flocescul, Floceștii** ș. **Floci**, în OTR.

flocos v. **flocoșan**.

flocoșan v. **Flocoșani**, în OTR.
fluture *sm.*: specie de insectă, *pl.* флѣстѣри, DȚR. 1582 August 27, ASI. Et. lt. pop. *fluctulus*, DLR. cf. gep. *flutilo*, SD.

foale *sm.*: v. **Foale** ș. **Folești**, în OTR.

foamete v. **Fometești**, în OTR.

folos *sn.*: DML., din timpul lui Petru Rareș, TDSR. 541. Et. mgr. φελός.

foltea v. **fultea**.

frânc v. **Frâncescul, Frânceștii, Frâncu** ș. **Frâncul**, în OTR.

frasen v. **frasin**.

frasin *sm.*: o specie de arbore, фрасни, DȚR. 1569, ȘDSR. 175, *pl.* фрасни(и) DȚR. 1569, ȘDSR. 175, фрасни, DML. 1598, GSI.

IX, 66 ș. фрасен, DȚR. 1608
Iunie 9, CESC. sch. Cobia. Et.
It. *fraxinus*.

frăsînet *sm.*: pădure de frasini
фрассинет, DȚR. 1582, ȘDSR.
227. Et. It. *fraxinetum*. V. ș.
Frăsînetul, in OTR.

frate *v.* **Frătești**, in OTR., **Frate**,
in OTS.

frățică *v.* **Frățică**, in OTR.

frățilă *v.* **Frățilă** ș. **Frățilești**,
in OTR.

frâu *sm.*: curele care se pun in
capul calului când trage sau
ești călare, едни фръѡ еце цини-
тѣ срѣѣ = *un frâu cu șinte de*
argint, DȚR. Mihai Viteazul,
BAR., CXCVII-46, ~ I, еце
фрѣѡл срѣѣ = *cu frâu de argint*,
DȚR. 1582, ASI. Et. d. It.
frenum.

fromos *v.* **Fromosul** in OTS.

fromoșită *v.* **Fromoșita**, in OTS.

frumos, ~ *oasă*, *v.* **Frumoasa**,
Frumosul, **Frumoșii**, **Frumoșanii**,
in OTR. ș. **Frumoasa**, in OTS.

frumușel *v.* **Frumușei**, in OTR.

frumușică *v.* **frumușică**.

frunte *sf.*: prin *anal.* partea de
sus sau dinainte a unui lucru,
едни пне ѡ фрѡнѣте = *un ogor*
în frunte; DML. GIZ. II, 2,
237. Et. It. *frons*, ~ *tis*. V. ș.
Frunte ș. **Frunțile Săratului**,
in OTR.

fugă *v.* **Fugeștii**, in OTR.

fulg *v.* **Fulgul**, in OTR.

fulger *v.* **Fulger**, in OTR.

fultea *v.* **Fulticeanii**, in OTR.

fultuc *v.* **Fultuc**, in OTR.

funaș *sm.*: proprietar al unei

funii - sfiori, părțile, de moșie,
pl. которін ест ѡнан фснашн
по ѡчннѡ еце мегѡшнн = *care*
au fost funași pe moște cu
megtaști, DȚR. 1620, GSI.
XXIV, 106. Et. d. *funie*, d. It.
funis.

fund *sn.*: partea cea mai de jos
sau cea mai adâncă a unei
cavități, фсндѡс, DML. 1630,
GSI. II, 298. Et. It. *fundus*. V.
ș. **Fundea**, **Fundăni**, **Funde-**
știi, **Fundul**, **Fundul Sacului**,
ș. **Funduri**, in OTR.

fundat, ~ *ă* *adj.*: întemeiat, ~ *ă*
едни вннограда фсндѡтѣ ѡ ѡ-
ксетѣнн = *o vie fundată în Lă-*
custăni, DȚR. 1620, ISD. VIII,
166. Et. vr. *funda*, d. It. *fun-*
dare.

fur *v.* **Furești**, **Furul**, in OTR.
ș. **Fur**, in OTS.

furcă *v.* **Furcă**, **Furca Izvoru-**
lui, in OTR. ș. **Furca Zlăta-**
rului, in OTS.

furcitură *v.* **Furcitură**, **Furcturi**
ș. **Furciturile Boului**, in OTR.

furnică *v.* **Furnica**, ș. **Padina**
Furnicilor, in OTR.

fus *v.* **Fusea**, in OTR.

fusei *v.* **Fusei**, in OTR.

fustaș *sm.*: soldat inarmat cu
fuste - suliță, lance, care până
prin sec. XIX, făcea parte din
garda personală a Domnului,
DLR., DȚR. 1590 Aprilie 14,
Vâlcan Jude Bucureștilor,
CESC. Et. *fuste*, It. *fustis*.

fuste *v.* **Fuștele**, in OTR.

fute *v.* **Futești**, ș. **Mic Futilă**,
in OTR.

G

găde v. **Găde**, in OTR.
gae v. **Găești**, in OTR.
gafe v. **gac**.
găină v. **Găină**, in OTR.
găinar v. **Găinari**, in OTR.
galbăn v. **Galbăna** ș. **Galbănul**, in OTR.
galben sm.: monetă, dare in ~, pl. ГАЛБЕНИ, DML. 1610 Iulie 20, ASI. și ГАЛБИНИ, scutire И УТ ДАМ И УТ ГАЛБИНИ = *și de fumărit și de galbini*, DȚR. 1615. AS. mr. Dealul, netreb-nice XXII-4. Et. lt. *galbinus*. V. ș. **Galben**, **Galbena**, **Galbeni**, **Galbenu** ș. **Galbin** in OTR.
galben, ~ *ă* *adj.*: ДАШАМАНЪ ГАЛБИЪ = *dulman galben*, ГАЛБИЖ, DȚR. 1573, VG. 205. Et. v. sm. *galben*.
galbenușă v. **Galbenușa** in OTS.
galbin v. **galben** ș. **Galbin** in OTR.
gălcă sm.: v. **Gălcești**, in OTS.
găleată sf.: dare, ce-și are originea în măsura de capacitate numită *găleată* = vas de lemn sau de metal cu care se măsurau cerealele, scutire УТ ГЯЛКЪ СЪС СЪНО = *de găleată cu fân*, DȚR. Matei Basarab AS. mr. Căldărușani, I-2.
găletar sm.: slujbașul domnesc care percepea darea găleții ~, *ul Dătru*, DȚR. 1570, ȘDSR. 184; ГЯЛТАРКА, DȚR. Alexandru

Coconul, F. CIRM. Et. ml. *găleța*.
gălețea sf.: măsură de capacitate p. cereale, pl. з-РАДІ НЕКОН ГЯКЪ ПОКСЕНА, ЕЖЕ НАМАМ ТЪИ СІИ ГЯКЦІА(Е) = *pentru niște pâine cumpărată pentru-că am acolo 250 gălețele*, DȚR. 1535-1545, TDSR. 345 Nr. 348. Et. dm. d. *găleată*.
gălmă sf.: deal izolat, art. ГЯЛМА, DȚR. 1533 Aprilie 16, ASI. V. ș. **gălmăie** in CCR. ș. **Gălma Mălinișului**, in OTR.
gălmăie sf.: deal izolat, до ГЯЛМЪКА БЯНКА = *până la gălmăie mare*, DML. 1633 Septembrie 4, CDB. Et. d. *gălmă*, v. cuv.
gând v. **Gândea** ș. **Gândeni**, in OTR.
găos v. **Găosu**, in OTR.
găoz v. **găos**.
gârbaciu v. **Gârbaci**, in OTR.
gârbov v. **Gârbovan**, in OTR. ș. **Gârbovanul**, in OTS.
gard v. **Gardu**, in OTR.
gărlă sf.: braț al unui râu sau fluviu, pârâu, art. ГЯРАА, DML. 1623, GSI. II, 311, pl. art. ГЯРААЕ, DȚR. 1560-68 Februarie 13, ASI. și forma ГЯРААЕ, DȚR. 1618, NDA. 109. Et. bl. грѣло, гърло. V. ș. **Gărla Bulhacului**, ~ **Flămânzilor**, **Gârlești**, in OTR. ș. **gărla**, in CSR.
gărlită v. **gărlită**, in CRS.

găunos, ~ oasă v. **Găunoasa**, **Găunoși** ș. **Movila Găunoasă**, în OTR.

gaură v. **Găureanul**, **Găurenii**, în OTR. ș. **Găurenii**, în OTS.

găuri v. **Găureștii**, în OTR.

găurică v. **Găurică**, în OTS.

găurice v. **Găurice**, în OTS.

găvan sm.: v. **Dealul Găvanului**, în OTR.

geamăn, ~ă v. **Geamăna**, **Geamăna**, în OTR. [v. ș. **gemene**, **jemene**, în CCR.

geamăr v. **Geamăra** ș. **Jamărul**, în OTR.

gelep sm.: gelep, negustor de vite, strein, pl. вин сѣт кезаши по Митрох ради аспри внише рѣх на нѣкон члѣни = *et sunt chezași pentru Mitrea pentru asprii mai sus scrîși la niște gēlepi*, DȚR. 1594 August 17, ASI. Et. tr. *gēlep*.

gemene v. **Gēmene**, **Gēmēni**, **Gemenēle** ș. **Gemeni**, **Jamini** ș. **Jeminești**, în OTR.

gemenea v. **Gemenele**, în OTR.
genune v. **Cenune**, **Genunea lui Miloi** ș. **Jenune**, în OTR.

ger v. **Gerul** ș. **Jer**, în OTR.

gheață v. **Gheață**, în OTR.

gheora v. **Gheuroești**, în OTR.

gherdan sn.: salbă de mărgăritare sau de pietre scumpe, pl. гердане за кнєр и за влато = *ghērdane de mărgăritar și de aur*, DȚR. 1611-1617, BAR., LXXIV-188. Et. tr. *gerdan* d. pers. *gerdan*, SD.

ghiană sf.: glenă, cavitate, matcă, SD. art. и сѣс влата нжи сѣ зовєт дзирєд вт гїанє Колннтинн дорн ѡ хотар = *și cu balta ce se cheamă lazerul din ghiana Colintinei până în hotar*, DȚR. 1648 Iulie 20, ASI. PA. Et. *ghiană* = *glenă*, d. vgrm. *glene*, SD. V. ș. **ghienă**, în CCRS.

ghind v. Ghindul cu Năsipul, în OTR.

ghindă v. **Ghinda**, în OTR.

gigea v. **Gigea**, în OTR.

gighir v. **Gighir**, în OTR.

gios v. **Cur-Gios**, în OTR.

giosan v. **Giosani**, în OTR.

girezea v. **Jeredzea**.

giude v. **jude**.

gludeț v. **judet**.

giumătate sf.: ml. p. jumătate, вюмхтатє, DML. 1601, CU. XVIII, 252. Et. alb. *gjumese*, DLR. V. și **Giumătate**, în OTR.

giunc v. **Giuncul**, în OTR.

giurat v. **Giuratul**, în OTR.

glenă v. **ghiană**.

gligan v. **Gliganul**, în OTR.

gloabă sf.: amendă, тєрє сєт по сєчнл по Шєрєс сѣс єднн влатак на єднл рѣкл и сєт рѣкл сѣхл и дєл сєт пєнтрє асєаșє флрл, глєакл рєпєдєтвєр аспрн рєтєкн = *căci l-a tăiat pe Șerbu cu un baltac la o mână și îi este mâna uscată și a dat gloabă domniei 2000 aspri gata*, DȚR. 1624, AS. ep. Buzău XXVIII-2, дл сєт за

гЛОБАКЪ ПОРТЪ ГОСПОДЕТВА МН
 КЪ КОЛН * *să fie pentru gloabă
 porții domniei mele 20 boi*
 DML. 1634, TC. III, 133, *pl.*
 ~ *le*, DȚR. 1615, Octomvrie
 18. cs. CDB. ГЛОАБЕ МААН * *gloa-
 be mici*, DML. 1614 AS. mr.
 Pângărați III-17. Et. sl. ГЛОБА.

**gl. d v. Glod, Glodeanul, Glo-
 durelele**, in OTR. ș. **Gloduri**,
 in OTR.

goagă v. Goagă, in OTR.

**gogoasă v. Gogoasă ș. Gogo-
 șat**, in OTR.

gogon v. gogoneț.

gogoneț v. Gogoneț, in OTR.

golani ~ că v. Golanca, in OTR.

golpiu sn.: engolpion, iconiță
 de aur sau de smalt pe care
 arhieriei o poartă pe piept,
 RDW. și ȘDE., сѣ голпнѣ и
 хрисовѣа сѣтворнѣ Іу Мнхнѣ *
*acest golpiu și hrisobul l-a
 făcut Io Mihnea*, pe pecete,
 DȚR. 1589, BAR., F. XXVII-
 28. Et. d. gr. ἐγκολπιον, RDW.

gorgan sn.: grămădire de pă-
 mânt pietros în formă de căpiță
 sau de căpățână de zahăr, DLR.
 и сѣтворнѣи ест велиги горгани
 за мѣсто * *și au făcut semne
 gorgane de loc* DȚR. 1642,
 AS., mtr. București, XXVII 7.
 Et. rs. корганъ * курганъ, d. H.
 v. cuv. la DTC.

gorștină sf.: dare pe oi și porci,
 горащина DML. 1635, PCD. 58.
 Et. sl. горщина, SD.

gorun sm.: arbore, *cu gorunț*,
 DȚR. 1571, HCT. 1877, 583.

Et. cf. bl. srb. горун ș. rt. го-
 рунка, -ки. V. ș. **Gorunestii**,
Grutul Gorunului, in OTR. ș.
Gorunul, in OTR.

gostilă v. Gostila Moșului, in
 OTR.

gotcă v. Gotcă, in OTR.

grăbi v. grabiti se, in CRS.

grădină sf.: loc îngrădit în care
 se cultivă legume, *art. грѣдина*,
 DML. 1611, TC. V, 163. Et. sl.
 грѣдина, v. cuv. MLPS.

grăjd sn.: staul, mai ales de cai,
 из гражда * *din grăjd*, DȚR.
 1571, ȘDSR. 186. Et. sl. грѣждѣ.

gramatic sm.: граматика, DȚR.
 1590, NDA. 76. Et. sl. грама-
 тикѣ, prin inf. *art. rom.*

gras adj.: за *ѣ маскѣр грасъ*
pentru 1 mascul gras, DȚR.
 1620, ȘDSR. 398. Et. lt. pop.
grassus. V. ș. **Grasul ș. Grașii**,
 in OTR.

grăunte v. Grăunță, in OTR.

graur v. Grauriș, in OTR.

grec adj.: ~ *ul*, DȚR. 1584,
 ȘDSR. 241. Et. lt. *graecus*. V.
 ș. **Greaca ș. Grecii**, in OTR.

grind sn.: ridicătură mică, dar
 prelungă, în regiunea inunda-
 bilă a unui râu, deal mic, tap-
 șan, scruntar, DLR., DȚR. 1507
 Fevruarie 3, ASI. Et. sl. грѣдѣ.
 V. ș. **Grindul Gramei, Grin-
 durile ș. Grindurile Putu-
 roasei**, in OTR.

grivină sf.: o specie de monedă,
 pl. гривни, DȚR. 1573. BAR.
 XI-1. Et. sl. гривна, cf. rs.
 гривна ș. blg. grivnă.

groapă *sf.*: cavitate săpată în pământ. art. *грозиле*, DML. 1649, GIZ. II, 2, 221. Et. alb. *grope*, care este d. sl. *грозъ*. V. ș.

Groapa, ~ **Corbului** ș. ~ **Lupului**, în OTR.

grohotiș *sn.*: sfărâmatură de stâncă, în mare cantitate, provenită din îngheț și desgheț, *грозитиш*, DML. 1633 Septembrie 4, CDB. Et. d. *grohot*, sl. *грозъ*.

gropan v. **gropeiu**.

gropeiu v. **Gropeiu** în OTR.

gros ~ **oasă**, v. **Groși**, **Groasa**, **Grosu**, **Grosul** și **Groșii**, în OTR.

grosan v. **Groșani**, în OTR.

gruiu v. **Gruitul**, **Gruitul Gorunului**, ~ **Naei**, ~ **Nucului**, ~ **lui Teș**, **Gruierile Purcarilor**, în OTR.

grutucior v. **Gruucior**, în OTR.

gruiușoală *sf.*: gruiu mic, limba sau coama unui deal care se întinde între două văi, *art.*

грознооак, DȚR. 1622 Ianuarie 15; CEK. Et. dm. d. *gruiu*.

grumadz v. **Grumadz** ș. **Grumădzești**, în OTR.

grumaz v. **Grumadz**, **Grumădzești** ș. **Rumtura cu Grumăzii**, în OTR.

guler *sn.*: DȚR. 1509; TDSR. 474. Et. ung. *galler*.

gură *sf.*: deschizătura cămășii, locul unde se varsă un râu, deschizătură, intrare sau eșire, *pl.* ~ *re*, *eze* *гърѣ* *wt* *ѣнрѣ* = *cu gure din str*, DȚR. 1572, HCT. VIII, 583, *гѣра* *Жнакцѣвѣн*, DȚR. 1499, BDSR. 61 nt. 3, *гѣра* *Комѣницѣом* = *gura Comăneștilor*, DȚR. 1520 Aprilie 10, ASI. Et. lt. *gula*.

gurean v. **Gurēni** ș. **Plaiul Gurenilor**, în OTR.

gureș v. **Gureș** ș. **Gurești**, în OTR.

guroae v. **Guroae**, în OTR.

gutăe v. **Gutăe**, în OTR.

gutăie v. **gutăe**.

guț v. **Guțești**, în OTR.

H

hăi v. **Hăești**, în OTR.

haiduc *sm.*: infanterist ungar, SD. *pl.* *хайдучи*, DML. 1601, ISD. VIII, 209, *хайдучи*, DML. 1611 Septembrie, BAR. стр. 1936 C. Crețu. Et. cf. ung. *hajdú*, pl. *haiduk*, bl. ș. srb. *хайдук*.

hain *adj.* rebel, trădător, *наѣрѣн* *внѣписано* *вчинѣ*, *поиже* *сѣѣ*

жна *Дѣмитрока*, *тѣрѣ* *нѣвѣ* *гоше* *в* *Бранѣѣ* *кѣ* *чѣждѣнѣ* *земле* *яко* *еднѣ* *хѣни* *и* *злотѣ* *корцѣ* = *a pierdut mai sus scrisa ocină, pentru că a luat femeia lui Dumitru, de au fugit la Brăila în țări streine ca un hain și răulfăcător*, DȚR. 1556, BAR. CXXIV-78. Et. tr. d. ar. *hāin*.

hăitău v. **Hăitău**, in OTR.

halângă v. **Halângă**, in OTR.

hălăştău *sn.*: heleşteu, un fel de lac mic, săpat în mod artificial sau făcut prin izirea unei ape curgătoare, pentru păstrarea și prăsierea peștilor, DLR. $\chi\lambda\lambda\alpha\iota\sigma\tau\epsilon\varsigma$, DȚR. 1597 Aprilie 1, ASI. *pl. манетор за хлаліцае = mester de hălăştăe*, DȚR. 1496-1508, TDSR. 208; $\chi\lambda\lambda\alpha\iota\sigma\tau\epsilon$, DML. 1623, M3. III, 260-1. Et. ung. *halasto*.

hălăşteu v. **hălăştău**.

ham *sn.*: v. **hamure**, in CRS.

hamalac *sn.*: muncă grea, $\chi\alpha\mu\alpha\lambda\alpha\kappa\varsigma$, DȚR. 1508, TDSR. 470. Et. tr. *hamalyk*.

hămeios v. **hămeos**.

hămeiu v. **Fântâna Hămeiului** ș. **Hămeiu**, in OTR.

hămeiuș v. **Hămeiuș**, in OTS.

hămeos v. **Valea Hămeosului**, in OTR.

han *sm.*: domnul Tătarilor, *art.* $\chi\alpha\eta\varsigma\alpha$, DȚR. 1604, BAR. XL 97; DML. 1627 Mai 22, CMSG. Et. tr. tr. *han*, la SD. *hah*.

hănesc v. **Hăneștii**, in OTR.

hang v. **Hangul**, in OTR.

hănsar *sm.*: soldat din călărimea ușoară care nu avea leafă, ci făcea parte din *oastea în dobândă*, care se întreținea din jaf, SD. DML. 1587, DB. 61, $\chi\eta\varsigma\alpha\rho$, DML. 1646 Octombrie 18, BAR. ach. 38/942, *pl. вкѣлѣ за хѣнсари = oafaf de hănsari*, DML. 1607, BAR. F. I-17. Et. sl. $\chi\eta\varsigma\alpha\rho$.

haracear *sm.*: cel ce plătea *haraciul*, *pl. сурмахомъ речеодѣтка ми и харачари*, не име Драгославкини = *supușilor domnicii mele și haracearii*, anume *Dragoslaveanii*, DȚR. 1550-1552, TDSR. 318. Et. d. *haraciul*

haraciul *sn.*: tributul ce se percepea în fiecare an din Moldova și Țara Românească de împărăția turcească, ~ *ul*, $\chi\alpha\rho\alpha\chi\iota\alpha\ \chi\iota\sigma\tau\iota\tau\omicron\mu\omicron\varsigma\ \tau\alpha\rho\upsilon$ = *haraciul cinstițului împărat* (turcesc), DȚR., Matei Basarab, BAR. LXXV-200. Et. tr. *harac*.

harag v. **Hărăgești**, in OTR.

haras v. **hares**.

harbuz v. **Harbuz**, in OTR.

hares v. **harea**.

hareș v. **Hăreș**, in OTR.

hârșă v. **Hârșea**, in OTR.

harșagan v. **Hârșăgan**, in OTR.

hatalm *sn.*: amendă pentru încălcarea de proprietate, $\chi\alpha\tau\alpha\lambda\mu\kappa$, DȚR. 1486, PDȚR. I, 352, како ест посеканъ Зятрѣнии едних хотарѣ, таже вѣинѣ от еса вѣвнѣмѣт едних хѣталмѣс ѓи вѣлобѣнѣ от надъ Зятрѣнии = *cum tăiaseră Zătreenii un hotar, deci banii de judej au luat un hatalmu, 15 boi, dela Zătreeni*, DȚR. 1583 Iunie 9, ASI.; а кто не имѣт сѣхѣтѣ и их се вѣхѣоцитѣ косѣтѣ нанѣ вратѣнѣ ихѣ колѣкѣ а ми тѣсамѣ посѣлати и есѣтѣ вѣвѣстѣ от тако-каго чѣлокѣкѣ хѣталмѣс како да ест вѣнѣчаю изъ рѣкѣи и сѣно бѣдетъ сѣ имѣс сѣѣтѣи косѣтѣ,

*iar cine nu o asculta și oă
cosi sau ara fără voia lor, iar
noi vom trimite și se oă lua
dela un astfel de om hatalmu,
după cum este obiceiul din
veac și fânul cosit i se oă lua*
DML. 1610, CU., XVIII, 266-
267. Et. ung. *hatalom*. V. ș.
hataim, în CRS.

hătaim v. hatalm.

hazdee *spl.* o specie de mătase
scumpă, BRB. 168 nt. 1, *хаз-
деи*, DȚR. 1481, BRB. 167. Et.
gr. *χάζιδιον*, BRB.

heleşteu v. hălăştău.

helge v. Helgiuf, în OTR.

herăie v. fîerăe.

hërbănte v. Balta Hërbănte, în
OTR.

herbințe v. hërbănte.

hifr v. fir.

hitlean *adj.*: viclean, necredin-
cios, trădător, fals, *един врнк
за вникпаеніе... незапечатан ка-
зал дже ест неправеден але ест
хитлаѣи* = un uric de cumpă-
rătură... fără pecete, a spus
că este neadevărat că este
hitlean, DML. 1605 Aprilie 30,
BAR. Dn. Rosetti-Solescu, *pl.*
хитлаѣи, DȚR. cc. 1462-1463,
BRB. 104, *хитлаѣи*, DȚR. 1579,
ŞDSR. 207. Et. ung. *hitlen*.

hlabnic v. hlăbnicel.

hlăbnicel *sn.*: dm. d. *hlabnic*,
(v. cuv. DML. 1440, CDM. II.
74, topicul *hlabnic*, se trans-
formă apoi în toponomastic
căpătând, odată cu aceasta, noi
forme grafice, astfel avem:

olabnic, DML. 1642 Martie 14,
BAR. F. XII-3 unde însă ală-
turi de forma nouă - *РААРНИК* -
este atestată și cea veche - *ХААЕ-
НИК* -; *oladnic*, GSI. IV, 219;
hladnic, CU. XXV, 275-6;
plamnic, GSI. XV, BDB. IX,
1; *olatnic*, BAR. CCVI-94,
olaonic, BDB. IX, 11 ș. *plam-
nec*, BDB. IX, 14), vale de for-
mă unei pălnii lipsită de partea
de jos și defalcată într-o parte,
la baza văiei aflându-se izvoare
care nu seacă și dau naștere,
pe fundul ei, la mlaștini cu stuf,
iar pe locurile mai ridicate și
mai ales pe coastele văiei crește
iarbă bună pentru fânat, cf.
DML. 1759, BAR. CCXII-72,
în care avem următoarea re-
lație: *acăia iaste cu adevărată
fântână olabnică, măturistnd
și mulți oameni că ničodată
acel găvan cu izvoară nu l-au
apucat să ste săcatu sau să ste
înghetatu iarna și dint'acestu
găvan cu izvoară să face vâl-
ceaua cu curgere în Cahul și
are pe dânsa și stuh și cu
mlaștină sëmne adevărate de
olabnică. Și de vr'ime ce nič
altă fântână cu izvoară căte
fân aceste moșit mat sus ară-
tate nu s'au găsit pe Cañul
ca să să poată numi olabnică
fiindu-că și în ispisocul lui
Petru Vodă încă. nu le scrie
fântână olabnica pe Cahul, ce
zice la Cahu, din care și mai
bine s'au putut cunoaște că*

cu adevărat a căia faște că adevărată fântână olabnică (ispisocul lui Petru Vodă la care se referă este din 1529 Martie 17, iar textul în legătură cu cel al documentului de mai sus este următorul: *loc din pustietate pe din sur de Traian, la Cahul, la Fântâna Hlabnicului, pe de amândouă părțile la Hlabnic*, CDM. II, 56 nt. 3), хлабнича DML. 1494, BDȘM. II, 34. Et. rs. хлабник = iarbă de șoaldină sau хламник, aluviune de râu.

hľadnic v. **hlabnic**.

hogeat *sn.*: zapis, adeverință, BRB. хогат, DȚR. cc. 1503-1508, BRB. 222 și nt. 2, *pl.* сас ти хогате Костева = *cu aceste hogeate ale lui Costea*, DȚR. 1529-1530, TDSR. 512. Et. tr. *hogget*, DLR.

holteiu *sm.*: burlac, celibatar, art. холтѣюл, DML. 1487, BDȘM. I, 312. Et. pol. *hultaj*, SD.

horj v. **Horjeanul**, in OTR.

hoșținar *sm.*: funcționarul domnesc care percepea *hoștina* = *hostina*, tescovina, din ceară, DML. 1610, BAR. LXI-16. Et. sl. хоштина.

hotar *sn.*: limită, ~ *u*, DML. 1473, BDȘM. I, 190, ~ *ul*, DȚR, 1553, August 28, ASI.; *pl.* ~ *ră*, DML. 1606, BAR. XCV-20, *pl.* ~ *re*, DML. 1473, BDȘM. I, 187, art. *pl.* хотарял, DȚR. 1569, CCFR. și хотарял, DȚR.

1600, BPD. 167. Et. ung. *hotár*, care după SD. este d. grm. dial. *hotter*, la noi probabil prin rt. хотар. V, ș.: **Hotărani**, **Hotărăoasa** ș. **Valea Hotarului**, in OTR.

hotări *or.*: a delimita, а потом єи учис єже єст єниє рне, ѡна єст єнла хотарятє єжеє ѡт днє поконнєг Радѡа Коевода, сынє Владєл Коевода = *iar apoi aceeaștă moșie ce. este mai sus scrisă, ea a fost hotărită încă din zilele răposatului Radul voevod, fiul lui Vlad voevod*, DȚR. 1573, Septembrie 4, ASI. Et. d. *hotar*. V. ș.: **Hotărăasca** in OTR. ș. **hotariti**, **hotărăsati**, in CRS.

hotarnic *sm.*: cel ce delimitează o moșie, *pl.* хотарнич, DȚR. 1624. RIAF. III, 222. Et. d. *hotar*.

hotărnicie *sf.*: delimitare, и єнла єст иємла и кнєгєѡѡ Гаврїлоєв Коевода ѡт дѡдїно и за хотарничїє = *și avea și cărțile lui Gavriil voevod de baștină și de hotărnicie*, DȚR. 1638, TRI. II, (1884) 3, 231. Et. d. *hotarnic*.

hotnog *sm.*: comandant al unui grup de ostași, DLR. Ончюл дїак єнє хотногє = *Onciul diaconost hotnogu*, DML. 1604, BAR. LXXVI-85. Et. ung. *hodnagy*.

hoț v. **Hoțilă** ș. **Hoțul**, in OTR.

hram *sn.*: ziua aniversară a sântului căruiia îi este închi-

nată o biserică, *art.* храмъ, DȚR. 1632, AS. nr. Radu-Vodă. XXIII, 9. Et. sl. храмъ.
hrană *sf.*: nutrimeni, храня, DȚR. 1615, BAR., DPA. Nr. 184, ест храня докѣ ест сътвори чловѣкъ за храня = *l-a hrănit până ce l-a făcut om de hrană*, în stare să se hrănească singur, DȚR. 1618-1620, BAR. LXXV-82. Et. sl. храна, cf. bl. хранѣ. V. ș. Hrănești, în OTR.

hrisov *sn.*: act solemn, pl. хрисовае, DȚR. 1629 Iunie 20, ASI. PA. și *art.* хрисовае, DȚR. 1634, Mai 13, ASI. Et. gr. χρυσόβουλος, prin sl. хрисовоула.
huhurez v. **Huhurezi**, în OTR. ș. **Huhurez**, în OTS.
hulpe v. **Hulpe**, în OTR.
hultur v. **vultur**.
humă v. **Humă**, în OTR.
hurduca v. **Hurdugii**, în OTR.
hurez v. **Hurezi**, în OTR.

I

iaderă v. **Iaderă**, în OTR.
iapă v. **Iapa**, în OTR.
iapangea v. **ebăncă**.
iar. ado: ии ар, DȚR. sc. XVI, BDR. 239 Et. presupune lt. pop. *eră*, DLR.
iaste ind. pr pentru a fi, este. ере иасте отъчиститію еро = *căci iaste aoreea lui*, DȚR. 1596 Iulie 18, BAR., sef. 209. Et. lt. *est*.
iaz *sn.*: zăgaz făcut p. a abate sau opri o apă din cursul ei, дни иазъ ит воденицъ = *un iazu de moară*, DȚR. 1512-1521, BAR., XI-153. Et. sl. иазъ. V. ș. **iaz**, în CRS.
iazer *sm.*: iezor, zăgaz, pentru moară, pește, и ит иазъ за воденицъ = *și din iazorul pentru moară*, DȚR. 1605, AS., eps. Argeș, VIII-8, едно рже-нон волото, иазъ = *o bălă de pește, iazer*, DML. Vasile Lupu, -BAR. LXXVI-6, ~ ul, иазеръ

воденицъ = *iazorul morii*, DȚR. Matei Basarab, BAR. XLIII-15. Et. sl. иазеро.
icoană v. **Icoană**, în OTS.
ied v. **ed**.
iederă v. **faderă**.
iepure v. **epure**.
iereu v. **ereu**.
ieșitoare v. **eșitoare**.
iezer v. **ezer** ș. **iazor**.
ilîș *s.*: dijmă din grâne, GRIR. VII, 255, ~ ul, DML. 1589 Mai 23. BAR. F. I-13. Et. tt. *ältis*, GRIR, VII, 255.
ilișar *sm.*: perceptorul ilișului, v. cuv. Крѣхилъ илишар, DML. 1604, BAR. CCXVI-50. Et. d. *ilîș*, v. cuv.
im v. **în**.
imblător *sm.*: ml. p. *umblător*, stafetă, SD., Вачнаѣ рѣмблѣторю, DML. 1651, SDO. Nr. 87. Et. d. *umbła*, d. lt. *ambulo*, ~ are.
impușit v. **îpușit**.
in v. **Măgura Inucilor**, în OTR.

in prep.: по дн долниъ Чоржчнъ *pe în valea Ciorăcet*, DȚR. 1499 Iulie 13; ASI; DML. 1620, GSI. II, 320, дн въстрѣлѣ *în buestrul*, DML. Stroici logofăt, BAR. LXXXIV-163. Et. lt. *in*.

inde conj.: unde, а по нндѣ *și pe unde*, DML. 1649, GIZ. II, 2, 221. Et. din lt. *inde*, DLR.

inferat v. **Înferata**, in OTR.

înferia v. **înfera**.

înfundat, ~ **ă v.** **ufundat**, ~ **ă**.

înfundătură v. **Infundătura** in OTS.

înjuga dr.: v. **ufuga**.

înjungbia v. **jungbia**.

innecătură v. **necătură**.

înpușt ~ **ă v.** **Înpușita**, in OTR.

înșirat v. **Înșiratele**, in OTR.

între prep. днтрѣ мѣстѣ *între iazuri*, 1559 Aprilie 24, ASI și внтрѣ, DȚR. 1451, PDȚR. I, 216. Et. lt. *inter*.

iscăli v. **iscăliți** in CSR.

ispas v. **Ispas**, in OTR.

ispisoc sn.: act, privilegiu, emis de domn, *pl.* исписоачи или привиліи *ispisoace sau privilegii*, DML. 1574, BAR. LXXXIII-29, исписоачи, DML. 1622, CU. XVIII, 311. Et. sl. исписъ.

ispiti dr.: **ispitovatise**, in CSR.

ispravă sf.: act, document, да имаѣт ѣмѣ вчинити исправѣ

wt их привиліахъ *și i facă ispravă din privilegiile lor*, DML. 1601, GSI. II, 14. Et. sl. исправѣ.

isprăvi dr. v. **ispriviti**, in CSR.

ispravnic sm.: cărmuitor, îngrijitor, исправникъ Краювин, DȚR. 1629, NDA. 129; *pl.* исправничн, DȚR. 1624, BAR. CXXXIV-51, и поставил ватасн и исправничн по ненин блатѣ како ест закона *și a pus bătați și ispravnicii pe bătafite ei după cum este legea*, DȚR. Matei Basarab AS. nr. Cozia, XL.4. Et. sl. исправникъ.

luncher v. **ungher**.

Iuzbașă v. **Iuzbășoae**.

Iuzbășoae sf.: soția unui Iuzbașă, comandant peste o sută de fuștași, cari păzeau la poarta curții domnești armați cu fuști (sulite), art. юзешоае, DȚR. 1645, Februarie 3, F. CIRM. Et. *Iuzbașa* + aug. *oae*, d. tr. *Iuzbașy*.

iznoavă sf.: nou; за изноавѣ *de iznoavă*, DML. 1652, BAR. XLIII-156. Et. sl. изъ + новѣ, poate prin rs. изнова.

Izvor sl.: изворѣ вѣн, DȚR. 1589 Iunie 6, F. CDB. Et. sl. изворѣ. V. ș.: **Izvoară, Izvoarele, Izvor, Izvoranul, Izvorăni ș. Izvorul Puturoasel**, in OTR.

J

jah *sn.*: 1. fâșie de loc, P.; 2. jaf, и пак ест поксина жаркыз ит на бирена едни жах в Фхитянкае за аспри џ = *si deasementi a cumpărat Sarchiz dela Britbil, un jah în Fântâneale cu 400 aspri*, DȚR. 1585 Martie 8, ASI.; едни мкето жахса врхиваним = *un loc jahul orăsenilor*, DȚR. 1613. AS, eps. Râmnic, XXXIV 33, како га ест жахокали тѣх више речени на планин, та е тим Петрѣ воєвода чи гледаѣх и сѣдуѣх и сьмотриѣх за тоанко жах же ест биан сътворили жспанек Добромиров = *cum au jefuit acești mai sus ziși oameni la plaiu, întru aceasta Petru voevod el a căutat și a judecat și a socotit pentru aiăta jaf ce făcuseră lui jupan Dobromir*, DȚR. 1587, ȘDSR. 271. Et. rt. жак, muncă în devălmășie în condițiunea că fiecare primește cotă parte din produsul lucrat atât cât a putut lucra individual, 2. jaf, GСУЯ., după SD. d. pol. *żak*, d. mgrm. *sack*, care este d. lt. *saccus*. V. ș. **jacure**, în CRS.

jamân v. **Jamănul**, în OTR.

jamin v. **Jamini**, în OTR.

japiu v. **Japiul**, în OTR.

javră v. **Javra**, în OTR.

Jemene v. **Jamănul**, **Jamini**, **Jeminești**, în OTR.

jemine v. **Jeminești**, în OTR.

jenune v. **genune**.

jer v. **Jerul**, în OTR.

jerdie *sf.*: prăjină, мисто шест жердін = *loc șase jerdii*, DML. 1537, GSI. XVIII, 192. Et. sl. жрѣдъ, prin rs. жердь. V. ș. **Jerdianii**, în OTR.

jerebie v. **jirebie**.

jeredzea v. **Jeredzea**, în OTR.

jidan v. **Jidani**, în OTR.

jidovină *sf.*: drum între două dealuri, tăietură naturală într'un mal, pe care coboară un drum, năruitură, surpătură de mal, răpă greu de străbătut, DLR. adâncătură sau răpă pe unde se scurge apa de ploaie și crește iarbă pe care oile o mănâncă cu poftă și se umflă. SD. жи-довинь, DML. 1491, BDȘM. I, 449.

jigală v. **Jigălie**, în OTR.

jigălie v. **Jigălie**, în OTR.

jigăranie v. **Jigăreni**, în OTR.

jireapău v. **Jireapăn**, în OTR.

jirëbie *sf.*: bucată de pământ mai mult lungă și îngustă, considerată și ca măsură de teren, DLR. една дом ез жирѣбіє = *o casă cu jirëbie*, DML. 1631 Iunie 18, CMȘG. една жерѣбіє ит село = *o jerebie din sat*, DML. 1634, BAR. CCXIX-81, жирѣбіє DML. 1634-1653, BAR. PA. 169, pl. четирн жирѣбієн за домовѣ = *patru jirëbii p. case*. DML. 1626-1629, BAR. CCXIX-74. Et. sl. жрѣѣн.

jittune v. Jitianul, in OTR.

jude v. jude.

jneapân v. fireapân.

joid sn.: muncă fără plată, corvoadă, DLR.; se scutește de жолдъш, DML. 1522, BAR. LXXVII-115, *pl.* жолдъши, DML. 1619, BAR. LXI-24. **Et.** grm. *Sold*, prin pol. *zold*, sau ung. *zsold*, cf. ș. DLR. la SD. d. it. *soldo*.

joldunar sm.: soldat mercenar, DLR. *pl.* жолдъшари, DML. 1622, BAR. LXXVII-115. **Et.** d. *jold*.

jos v. gios.

josan v. Joseanul, in OTR. ș. **giosan**, in CCR.

jude sm.: 1. demnitar cu atribuții judecătorești și administrative, supus însă demnitarului cunoscut sub numele slav de жоудецъ; 2. căpetenie, vâtaf de țigani, НѢГЪШЕЖ ЖУДѢ, DML. 1409, CDM. I, 64 Nr. 22, жоуде, DML. 1502, BAR. CCXXIV-2, *art.* ~ *ele*, DȚR. 1617, ȘDSR. 359, *ml.* жоуде, DML. 1433, CDM. II, 594; *ml.* жуде, *pl.* жуши цыганскихъ - *giuzi țigănești*, DML. 1632, BAR. CXX-47. **Et.** lt. *judex*. V. ș. **giudeve**, in CRS. ș. **Coasta Judelui**. **Merii Judelui**, in OTR.

judecie sf.: parte de sat, cf. și BDȘM. indice, și in care-și avea reședința **judele**, дали есми еамъ едно село, на върхъ Гарбаткъ где ест жоуде Фкт и Нлиѣ, да жоудетѣ нмѣ жоуде

дечѣа оурикъ - *t-am dat lui un sat, la obârșia Săratei, unde este jude Făt și Ilie, să fie lui judecīta uric*, DML. 1434, CDM. 398; и на върхъ Любанѣ Мынзаци и на оусти Отоуденца Темешири, въѣ части жоудече - *și la obârșia Liubanei Mânzati și la gura Stenitei, Temeșesti, amândouă părțile, judecie*, DML. 1434, CDM. I, 386; *pl.* жоудечин, DML. 1436, CDM. I, 467.

județ sn.: 1. judecător, ocârmuitor, 2: judecată. жоудецъ, DT. 1437, TDSR, 54 Nr. 54; DȚR. cc. 1517-1521, NDA. 46; жоудец, DML. 1578, BAR. LXXXIV-154; а кому еса взрѣитъ крѣва да а ши да станеѣ нимъ лицемъ прѣдъ нами на едни жоудецъ коли еса починитъ - *iar cui i se da părea strămbă să stea față înaintea noastră la un județ când se da începe*, DML. sc. XVI, BAR. CXXXVIII-241, *art.* жоудецъа, DȚR. 1634, RIAF. I, 183; *ml.* жудец, DML. 1586, AIR. I, 134. **Et.** lt. *judicium*. V. ș.: **giudeț**, in CRS.

jugan adj.: cal jugănit, castrat, едни кон... пастѣхъ е нан жоган - *un cal .. armăsar sau jugan*, DȚR. 1496-1508, BRB. 212. **Et.** d. *jug*, d. lt. *jugum*.

jugar v. Jugăreni, in OTR.

jugastru sm.: o specie de arbore, жогаствъ, DȚR. 1563, НСТ. VIII, (1877) p. 580. **Et.** lt. pop. *jugaster*, ~ *astrum*.

julea v. **Julești**, în OTR.
jumătate v. **Jumătate**, **Jiumătate**
 ș. **Jumătă(eanii)**, în OTR.
junc v. **giunc**.
jungăhia v. **Jungheatul**, în OTR.
jupân *sm.*: titlu de politejă ca
 domnule, DLR. жупанъ Гава въ
 Тръговица = *Jupân Sava din*
Târgoviște, DȚR. cc. 1547-

1552, TDSR. 374. Et. sl. жупанъ. - V. ș. **Jupăneni**, **Jupănești**, în OTR.

jupăneasă *sf.*; odinioară soția
 unui boier sau dregător, art.
 жупанка, alături de forma
 slavă жупаница, DȚR. 1619
 Ianuarie, BĂR. dc. Dnc. pc. 106.
 Et. d. *jupân*, v. cuv.
jurat v. **giurat**.

L

la *prep.* ла фмштѣнци, DML.
 1471, BDȘM. I, 164; ла трѣ-
 стѣ, DȚR. 1590, ȘDSR. 287.
 Et. d. lt. *illac* d. *ilte*, SD.
lac *sn.*: DML. 1468, BDȘM. I,
 127; ~ *ul*, DȚR. 1579 Mai 5,
 ASI. Et. lt. *lacus*. V. ș. **Lacul**
Batiștilor, ~ **Bratului**, ~ **Fetei**,
 ~ **Geamăn**, ~ **Păltinișului**.
Lacu Rătundu, **Lacul Răchi-**
șilor, ~ **Samarului**, ~ **Șarpe-**
lui, ~ **Viezuniilor**, în OTR.
Iacure, în CRS. ș. **Lacuri**, în
 OTS.
lăcătar *sm.*: lăcătuș, ЛАКЕТА-
 РА, DȚR. 1638, GSI. VI, 195.
 Et. ung. *lakatos*, SD.
lăcătuș v. **lăcătar**.
lăcșor *sm.*: lăcușor, lac mai mic,
 ЛАКШОР, DȚR. 1613 Ianuarie 10,
 ASI., ~ *u*, DȚR. 1545, CDB.,
 ~ *ul*, ЛАКШОРСА, DȚR. 1553-
 1557 Sept. 1, ASI. Et. dm. d.
lac.
lăcustă v. **Lăcustă** ș. **Lăcusteni**,
 în OTR.
lăcușor v. **lăcșor**.

laiu v. **Laiotă**, în OTS.
lanț *sn.*: șir de verigi de metal
 care servesc la ținut ceva legat,
 SD. ланц, DȚR. 1611-1617,
 BĂR. LXXIV-188. Et. mgrm.
lanue, SD.
lăpădat v. **Iepădat**.
lapte v. **Lapte-Acru** ș. **Lapli-**
Acru, în OTR.
largă v. **Larga** ș. **Largul**, în
 OTR.
lărgșor v. **Lărgșorul**, în OTR.
lăstun v. **Iustun**.
lat, ~ **ă** v. **Barbă-Lată** ș. **Dru-**
mul Latului, în OTS.
lătin *adj.*: catolic, ~ *ul*, ЛАТИНСА,
 DȚR. 1631, BĂR. XCV-62. Et.
 d. lt. *latinus*, cf. alb. *lajtin* =
 catolic.
lățat v. **Lațatul**, în OTR.
lăudat v. **Lăudat**, în OTR.
laur v. **Laur** în OTR. ș. **Laura**,
 în OTS.
lăutar *sm.*: muzicant, ~ *ul*, ЛАУ-
 ТАРУА, DȚR. 1618, ȘDSR. 370.
 Et. d. *lăută*, d. arb. *al ūd*, la
 noi prin tr. *lăut*, sau ngr.

λαουτα, DLR. după SD. d. ss. grm. *laute*.

Iaz sn.: teren (de curând) despărțit prin tăierea copacilor și curățirea tufelor și a rădăcinilor; transformat în loc de pășunat, în fâneaș, sau în loc arabil, DLR. ~ *ul*, DȚR. 1535, cs. CDB. *pl. въскѣ част нх ѡт сѣло Ѡвръшиѣ елика сѣ на нзвѣрѣт ѡт ватрѣ н ѡт поле н ѡт вода н ѡт лавѣри* = *toată partea lor din satul Obârștia câtă se va alege, lor, din pătră și din câmp și din apă și din lazuri*, DML. 1611, CU. XVIII, 269; *връхѣ лавѣриларѣ*, DȚR. 1610 Ianuarie 9, ASI. Et. srb. *laz*, cu același sens, v. cuv. KL. V. ș. **Lazul Cârștian, Lazul Tunsului**, în OTR. ș. **Iazure**, în CCRS.

Ieagân sn.: *лѣгѣн*, DȚR. 1482, BRB. 185 Nr. CLII și forma *лѣгѣн*, DȚR. 1609, BAR., PA. Nr. 153. Et. d. lt. *ligino*, DLR.

Ieah sm.: polon, *pl. лѣхѣн*, DȚR. 1604, BAR. XL-97. *art. лѣхѣн*, DȚR. 1600, BPD. 168 ș. *лѣхѣн*, DȚR. 1605, NDSR. 306. Et. sl. *лѣхѣ*. V. ș. **Leabuș**, în OTR.

Iecuriciu v. Lecurici în OTR.

Ieneș v. Leneș, în OTR.

Iepădat v. Lepădat, în OTR.

Iepăduță v. Lepăduță, în OTR.

Ieș v. Leș, în OTR.

Ieu sm.: monetă; 1. subdiviziune a ughiului, galbenului, *κελο-επιπλάττ* F 8r. ἄ. lev. *cheltutala 3 ughi. 1 Ieu*, DȚR. 1631, GSL.

II. 95; *pl. Iet*, DML. 1642, GSL. III, 65. Et. sl. *лѣхѣ*: prin rt. *лев. V. ș. Leu*, în OTR.

Ieucă v. Leucă, în OTR.

Ieurdă v. Leurdănt, în OTR.

Ieuștean v. Ieuștean ș. Secătura Ieușteanului, în OTR.

Ieurici v. Licurici, în OTR.

Iimbă v. Iimbă-Dulce, în OTR. ș. **Iimbă-Dulcevic**, în OTS.

Iindină v. Iindinești, în OTR.

Iingură v. Iingurișești, în OTR.

Iipan v. Lipan, în OTR.

Iipcă v. Lipcă, în OTR.

Iipi vb.: a acoperi cu lut amestecat cu apă; *на липит* = *la lipit*, DML. inc. sc. XVII, BAR. Dnc. pc. 64. Et. sl. *лѣпѣти*.

Iipsă sf.: sărăcie, *връхѣ за липѣ н за глад* = *oreme de lipsă și de foamete*, DȚR. 1541, BAR. LXXI 145. Et. d. gr. *ελεψη*, cf. *bl. липса*.

Iitră sf.: măsură de greutate; *н литрѣ ѡт пиперѣ ... воехѣ литрѣ ѣ* = *si litră de piper 1... ceară litre 300*, DȚR. 1536, BAR. XX-69. Et. gr. *λίτρα*, cf. ș. *ns. литра*.

Iiță sf.: mătușă, femeie, soră mai mare, RDW. *лица*, DML. 1637 AS. nr. Adam III-4. Et. dm. d. *lelită*, d. *lele*, d. sl. *лѣла*, *лѣла*, care e d. ngr. *λαλά*.

Iivadă sf.: loc plantat cu pomi, loc de fâneață și apoi de păscut; *ѣна ливадѣ лѣ хотарѣ* = *o livadă la hotar*, DȚR. 1590, ș. DSR. 287, *pl. ливѣн*, I. c. ș. DML. 1589 GSL. XX, 14, DȚR.

- 1630 Iunie 22 CEK. ș. *art.* ЛИБЕЛНАЕ ВОСРЕЩЕНІЕ, DȚR. 1584, ȘDSR. 241. Et. sl. ЛИБЕЛА.
- logofăt** *sm.*: scrib. grămatic, *pl.* ЛОГОФѢТЦИ, DȚR. 1600, BPD. 163. Et. gr. λογοςτέτης prin sl. ЛОГОФЕТЪ. V. ș. **Logofețenii**, în OTR.
- logofețlasă** *sf.*: soția logofătului, *art.* ЛОГОФЕТКА, DML. 1628, GSI. XXI, 26. Et. d. *logofăt*.
- lopată** v. **Lopată**, în OTR.
- lopatăș** *sm.*: funcționar care probabil că avea în grijă executarea unor corvezi puse în seama vășlașilor, dacă *opacinașul* v. *cuv.*, era perceptorul unui impozit impus vășlașilor sau invers, *lopatășul* este însă distinct de *opacinaș*, v. *cuv.*; să nu fie turburați ни въ банишоры ни въ лопатани... и въ савъжи доминици = *nici de bănișori nici de lopatași... și de slugi domnești*, DȚR. 1615, AS. mr. Dealul netreb. XXII-4. Et. *lopată*, d. sl. ЛОПАТА. V. ș. **Lopată** în OTR.
- lotru** *sm.*: hoț, tâlhar, ЕДИН ЛОТРО = *un lotru*, DȚR. 1579, ȘDSR. 208, DML. 1598, GSI. II, 361; *pl.* ЛОТРИ, DȚR. 1575, NDSR. 270, DML. 1598, GSI. II, 361. Et. cf. ceh. *lotr*, pol. *lotr*. ș. rt. ЛОТР, după SD. d. grm. *lotter*. V. și **Lotrăni**, în OTR.
- lu** *pr. prs.*: lui, a lu, DȚR. 1425, PDȚR. I, 145; *lu Stroe*, DȚR. 1502 Martie 9, ASI. Et. lt. *lluī*.
- luciu** v. **Luciul**, în OTR.
- lui** v. **lu**.
- luncă** v. **luncă**.
- lumanărar** *sm.*: fabricant sau vânzător de lumanări, *art.* ЛУМАНАРСА, DȚR. 1614 Mai 19, ASI. Et. d. *lumanare*, lt. *luminare*.
- lumină** v. **Lumineani** și **Lumirăni**, în OTR.
- luminat**, ~ă v. **Luminata**, în OTR.
- lumină** v. **Lumirăni** în OTR.
- lună** v. **Lună**, în OTR.
- luncă** *sf.*: zăvoi, pădure de sălcii, anini, plopi, ulmi și frasinii pe malul unui râu, teren inundabil acoperit de pășune sau de fână, ЕДИН ПЛАНИНА УТ ВИНОГРАД И ЛУНКЪ = *un plaiu de oie și luncă*, DȚR. 1545, ȘDSR. 110, ЛУНКЪ, DȚR. 1607, ȘDSR. 309, *pl. art.* *luncife*, ЛУНИНАЕ, DȚR. 1514, ȘDSR. 77. Et. sl. ЛУКА, cf. ș. rs. лунка. V. și **Luncă**, în OTR.
- lung** *adj.*: *art.* 8 ЛУНГСА 7 ФЛАЧЕ = *în lungul 1 falce*, DȚR. 1622 Ianuarie 15, CEK. Et. lt. *longus*. V. ș. **Lungii**, **Lungul**, **Piscul Lung**, **Țară Lungă**, în OTR.
- lungan** v. **Lungani**, în OTR.
- lungi** v. **Lungeani**, în OTR.
- lup** v. **Lupești**, **Lupii**, **Lupul**, **Valea Lupului**, în OTR. ș. **Lupoaia**, în OTS.
- lupan** v. **Lupan** în OTR.
- lupșor** v. **Lupșor**, în OTR.
- lupușor** v. **lupșor**.
- lustun** v. **Valea Lustuniilor**, în OTR.

M

- măcar** *adv.*: exprimă o restric-
-țiune, o ipoteză. макар, DȚR.
1656, GSI. VI, 216. Et. gr.
μακαρη, prin bl. макаръ.
măcău v. Măcău, in OTR.
- măceș** *sm.*: trandafir sălbatec,
DȚR. 1620, GSI. XXI, 218. Et.
cf. ung. *Matyas* ș. *matyo*, SD.
V. ș. Măceș, in OTR.
- măcleș** v. măceș.
- măciucă** v. Măciucă, in OTR.
- măciucar** v. Măciucar, in OTR.
- macră** v. Macrea, in OTR.
- mădular** v. Mădulari, in OTR.
- madzăre** *sf.*: ml. pentru *mazăre*,
v. Mădzărăescul, in OTR.
- măgură** *sf.*: colină, магура,
DȚR. 1598 Septembrie 6, BAR.
Dnc, pc. 162. Et. gep. *mögila*,
SD. prin rt. marypa. V. ș.
Măgura Bodiciului, ~ Bordu-
hului, ~ Căcata, ~ cu cruce,
~ Dudului, ~ Inurilor, ~ Moși-
lor, ~ Obădelor, ~ Plopul, ~
Scaunului, ~ Surpată, ~ Vor-
nicului, Măgureni, Vârful
Măgurilor, in OTR. ș. Măgura
Moșului, in OTS.
- măgurea** v. Măgurele lu Leaotă,
in OTR.
- mahala** *sf.*: cartier, и сче 83на-
ниа ссечинам ит махалă » *și cu*
știrea pecinilor din mahală
DȚR. 1626, AS. mtr. București,
IV-6; в кароши господства ми
в Буквръщи в махалам каин-
чкскъ » *in orașul domniei mele*
in București in mahalaua ca-
- licească*, DȚR. 1639, GSI. VI,
200. Et. tr. *mahala*, d. ar. *ma-*
halle. SD. cf. bl. ș. srb. махалă.
- mai** *adv.*: маи выше = *mai sus*,
DML. 1400, CDM. I, 31. Et.
lt. *magis*.
- mal** *sn.*: țărm, маала вода =
malul apei, DȚR. 1610, ȘDSR.
316. Et. cf. alb. *malj*. V. ș.
Malul, Malul Orlei, Mălu-
răni, Maluri, in OTR. ș. mal,
in CRS.
- malaiu** v. Malaiu Mare, in OTR.
- mălaiu** v. Mălăescul, Mălăești
ș. Mălăiu ș. Malaiu Mare, in
OTR.
- maldăr** v. Maldăr, Măldărești,
in OTR.
- măliniș** v. Gâlma Mălinișului,
in OTR.
- mălură** v. Măluri, in OTS.
- mălurel** v. Mălurel, in OTR.
- măncături** *sf. pl.*: angarale, să
fie în pace и ит екзѣхъ маи-
каѣриае » *și de toate mânca-*
turile, DȚR. 1617, AS. mr.
Dealul, netreb. XXII-5. Et. d.
sg. *măncătură*, d. *mânca*, d. lt.
mandūco, ~ *ăre*.
- mândru** v. Mândrea, Măndrești
ș. Mândrul, in OTR.
- mândz** v. Măndzești, in OTR.
ș. Măndzul, in OTS.
- măndzat** v. Măndzatul in OTS.
- măngănar** v. Mănganariul, in
OTR.
- mănușă** *sf.*: toartă, котла съ ма-
нуше » *cazan cu mănușe* DȚR.

mătușă *sf.*: МАТУША, DML.
sf. sc. XVI, CAR. V, 315. Et.
 cf. rs. матуша, v. cuv. la DTC.
 d. sl. МАТЬ.

maț v. Măță, Mățilă, Mățiuil
 ș. Mățiu, în OTR.

măț v. Mățul, în OTR.

mățău v. Mățău, în OTR.

mățoi v. Mățiuil, în OTS.

mazâl v. mazil.

mâzg v. Mâzganii, în OTR.

mazil *sm.*: 1. boier destituit din
 slujbă și supus plății birului,
 2. slujitor domnesc sau ostaș
 din corpul de călărire compus
 din boierii ieșiți din funcțiune,
 3. urmaș al boierilor mazili
 supus unui bir îndoit dar nu
 în cislă cu țărani, în subordi-
 nea unui ceauș, cf. SD. *art.*
 МАЗЪЛА, DȚR. 1654, NDA.
 236, *pl.* БОЛЪРН И МАЗНАН =
 boieri și mazili, DML. 1616,
 CU. XXIII, 55. МОИ ЧАШУА
 ЗА МАЗНАН СЪЕ СЫНОВИ СЯ И
 ЛАСКОВ... ДА ЕСТ УТ СЪДА НА
 ПРАД ОУ МИРИН И СКОБОДИН ЗА
 ВЕЧИНАИЕ ШИИ И СЫНОВИ НА
 УТ КЪ ГОСПОДСТВО МИ = Moș
 ceaușul de mazăli cu fiii săi
 și Lascu... să fie de acum
 înainte în pace și slobozi de
 pecinie ei și fiii lor față de
 domnia mea, DȚR. 1634, BAR.
 XCV-69, МАЗНАН, DȚR. Matei
 Basarab, BAR. CXCVI-211. Et.
 tr. *măzul*, d. ar. *mazul*, cf. ngr.
 μαζούλις.

medelean v. Medeleanu, în
 OTR.

medelnicerei *sm.*: subalternul
medelnicerului, DML. 1586.
 Et. dm. d. *medelnicer*, acesta
 în legătură cu sl. МЕДЪНИЦА.

megiaș v. megiaș.

megieșesc ~ *ească* *adj.*: de me-
 giaș, ОЧНА МЕГІШАСКА БИР-
 НИКА = ocină megiașască bir-
 nică; DȚR., Matei Basarab,
 BAR. CXCVI-211. Et. d. *me-
 gias*, v. *megiaș*.

megiaș *sm.*: 1. vecin, 2. vecin
 de proprietate, coproprietar,
 Mișnea cel Rău către Brașo-
 veni, И УТ ЧАС, ШО МЕ ДОШЕ
 БОГЪ СЪ ВЕМАЮ, А ГОСПОДСТВО
 МИ ИМАУ НАДЕЖАСЪ, КАКО ЧЕТЕ
 СЕ РАДОВАТИ ГОСПОДСТВО-ВН
 НАШЕН ДОБРОДЕТЕЛИ, КАКО СЕ СЪ
 ВЕРАДОВАЛИ И ДРЪЗНИ НАШИИ
 МЕГІШАНИ КОН СЪТЪ КОЛО НАС = și
 din ceasul în care m'a adus
 Dumnezeu în țară, apoi dom-
 nia mea am avut nădejdea,
 cum că oă vești bucura și dom-
 nia voastră de binele nostru,
 cum s'au bucurat și alți me-
 giași ai noștri, care sunt îm-
 prejurul nostru, DȚR. 1508-
 1510, TDSR. 210, ВКРЕТНИИ
 МЕГІШАНИ ТОМЪ СЕЛЪ = megiașii
 din jur ai aceluși sat, DML.
 1648, CU. XXIII, 216, ml. ме-
 жіаши, DML. 1438, BAM. 27,
 межіаши, DML. 1453, CDM.
 II, 445, МЕГІШЕНИ, DML. 1651,
 CU. XXIII, 227, МЕГІАШ, DȚR.
 1627 Noemvrie 3, ASI. Et. serb.
 mēcāš.

melu v. Melu, în OTR.

merlă v. Merlari, in OTR.

merlic *sn.*: 1. măsură de greutate, 2. rență, veniți, 3. tain, 4. o dare în natură, *pl.* мертиче, DȚR. 1509, TOSR. 474, *мжежі да мѣст ѿт вѣрок ѿт на господство ми на година по ѣ*

асри... *Бже радѣ дадох и господство ми ескѣтки монастыр еже ѿт вишеречена вѣти и мертикса ѿт на господства ми на година по ѣ аспри* : *са сѣ-*

fie ei obroc dela domnia mea pe an câte 2000 aspri... Pentru aceasta am dal și domnia mea sfintei mănăstiri mai sus pomenită să-i fie ei merticul dela domnia mea pe an câte 2000 aspri, DȚR. 1588 Ianuarie 10, ASI.; 2. tain, и *ѣи платна емѣ дажеко и мертикса на катанем Бербероенци кепитаниса* : *și încă i-a plătit lui dările și merticul la catanele lui Berberoeni căpitanul*, DȚR. 1609, AS. nr. Hurezi, XVIII-3, se acordă scutire и за мертиче : *și de mertice*, DȚR. 1626, nr. Dealul netreb. XXII-7. Et. ung. *mérték*, d. sl. *мѣра*, cf. ș. srb. мертик.

meserciu *sm.*: măcelar, *pl.* месерчи, DȚR. 1610, BAR. LXI-16, старостъ за месерчи : *staroste de mesercii*. DML. 1638, GIZ. II, 2, 2. Et. cf. srb. месар, ș. bl. месаръ d. bl. ș. srb. месо cu suf. tr. *ciū*, SD.

mesteacăn v. măstacăn, măsteacăn ș. măstecăn.

meș *sm.*: pantofi de piele galbenă subțire care erau cusuți de șalvari, SD. *pl.* мѣш(и), DȚR. 1502, TOSR. 474. Et. tr. *meș*, cf. alb. *meș*, rs. мечти, мешти.

meșter *sm.*: meseriaș, meșteșugar, DȚR. 1470 sau 1476, BDȘM. II, 337 Nr. CXLVIII. Et. grm. *meister*, prin ung. *mester*. V. ș. *Gârla Meșterului*, in OTS.

metoh *sn.*: mănăstire mică dependentă de alta, *μετοχη* și *art.* *μετοχης*, DȚR. 1632, AS. nr. Radu-Voda, XXIII-9. Et. ngr. *μετοχη* prin sl. *μετοχη*.

mezîn v. Mezinul, in OTR.

mic *adj.*: v. Micul, Mic Futilă, Mic Ruptură, in OTR. ș. Mic, in OTS.

micuș, ~ă v. Micuța, in OTR.

midar v. Midariul, in OTR

miedar *sm*: pivnicier, îngrijitorul pivnițelor domnești in care se păstra ș. *miedul* (băutura făcută din apă și miere fermentată), *мѣдар*, *мѣдар*, DML. 1583 August 1, BAR. Dnc. pc. 266, *art.* *мѣдарюа*, DȚR. 1589, BAR. CLX-96. Et. d. *mied*, d. sl. *мѣдх*. V. ș. *Midarul*, in OTR.

miel v. Valea Mielului, in OTR.

mierar *sm.*: funcționarul domnesc care percepea darea de miere, *pl.* *art.* *мѣсарит*, DȚR. Matei Basarab. Et. *miere*, d. lt. *mel*, ~ *lis*.

mieriu v. Mieriul, în OTR.
mierlă v. Mierlă ș. Mierlari, în OTR.
mierță *sf.*: măsură de capacitate, една мѣръца за жито, за чѣ аспри = o *mierță de grâu de 90 aspri*, DȚR. 1620, ȘDSR. 398, *pl.* и петдесѣтъ мѣръце пшеници = și *cincizeci mărțe de grâu* DML., Vasile Lupu, BAR. LXXII-45. Et. dm. d. sl. мѣра, d. мѣрѣти, cf. ung. *merce*.
mifloc *sn.*: по мѣжлокуса дѣмь-бръвѣнцик = *prin-miflocul Dumbrăviței*, DȚR. 1586, ȘDSR. 248. Et. lt. *mēdius locus*.
milă *sf.*: milostenie, ѡкоже да имат сѣкта мѡнастир внише писана сѣтворити село за милж и словозиѣ = *ca să aibă sfânta mânăstire mai sus scrisă să-și facă sat de milă și slobozie*, DȚR. 1617 Aprilie 8, ASI, PĂ. Et. sl. мѣлаз, f. мѣла.
miluit v. Miluitul, în OTR.
miști v. miștică.
miștică v. Miștiца, în OTR.
mioară *sf.*: mială în al doilea an, *pl.* ѡвѣце лѣн мѣврѣ = *oî însă mțore*, DȚR. 1533, ASI. Et. d. lt. *agnellotus*, ~ *la*.
mirță v. mierță.
mistru *sm.*: mester, мѣстрѡв. DML. 1618, GSI. XVI, 31. Et. grm. *meister*, prin pol. *miśtrz*.
mititel v. mitutел.
mitutел mititel, dm. lui *mic*, v. Mitutел ș. Mitutелul, în OTR.
mitropolit *sm.*: *art.*, ~ *ul*, DȚR.

1614 Decembrie 27, cs. CDB.
 Et. d. gr. *μѣτροπολιτης* prin sl. мѣтрополитѣ.
mlacă *sl.*: mlaștină, и єдин нѣк ѡт мѣлакѣ за рѣк аспри и єдин нѣк ѡт сѣлѣнциѣ = *și un ogor din mlacă pentru 120 aspri și alt ogor din seliste*, DȚR. 1559 Aprilie 24, ASI. Et. sl. мѣлака.
mlăjet *sm.*: loc acoperit cu ruieji de salcie, мѣлжѣт, DML. 1604. GSI. XXI, 146. *art.* мѣлжѣтоуѣ. DML. 1543 Aprilie 24. Et. dm. d. sl. мѣлѣж.
moale v. Moii, în OTR.
moară v. Mori în OTR.
moasă *sf.*: mătușă, *art.* мѡашѣ, DML. 1579, GSI. II, 31. Et. d. *moș*, d. alb. *močă, moșă, RDW*.
moacă *sm.*: locuitor de munte, mai ales transilvănean, cioban de prin Săcele și împrejurimi, SD. Стѣп мѡкач, DȚR. 1635 Septembrie 18, CEK. Et. după SD. rudă cu ung. *močany*, om grosolan.
moacă v. Mocirla, în OTR.
mohorât v. Mohoriști, în OTR.
moldovean *sm.*: locuitor din Moldova, *pl.* мѡлдовѣни, DȚR. 1431-1433 sau 1436-1437, BRB. 67. Et. *Moldova*. V. ș. **Moldovean** ș. **Moldovanul**, în OTR.
molid *sm.*: un fel de brad, мѡлѣдѣ, DML. 1605, GSI. II, 372. Et. d. alb. *molūdħă*, SD.
mormânt v. murmînt.
mosafir v. mozavîr.

- moș v. Moș, Mosești, Mosul în OTR. § Măguria Mosului, în OTS.
- moșic v. Moșic în OTS.
- moște *sf.*: proprietate, ex *ceerro ngarole aomun = cu a lui dreaptă moște*; DML 1601, CL. XVIII, 252; ml. *втриниъ са аомун са кѣ-нркиъ = ocină de moște de cum-pădătură*; DML 1609, BĂR. XXX-74. Et. d. moș, v. moași.
- moșnean *sm.*: moștean, proprietarul unei moși moștenită dela moși strămoși, *pl.* *аомункин*, DTR. 1617, AS, *mr.* Dealul, ne tehnice XXII-5. Et. d. moș, v. moașă.
- moștan v. cuv. în CRS.
- moș v. Molești, în OTR.
- movilă v. Movila Găunoași, în OTR. § Suta de Movile, în OTS.
- mozavir v. Badea Mozavirul, în OTR.
- mreșă *sf.*: rețea, plasă de pescuit, *pl.* *акркуе гнѣъ еѣаі ктѣ еѣарт* ex *акркѣ нлн муѣ нлн* ex *нлннѣъ = oricine da prinde pește cu mreaje sau cu sacul sau cu undița*, DML 1592, AS, *mr.* Bistrița, V-3. Et. sl. *мръжа*: *muche sf.*: creștet sau culme de deal, 2, margine, *длн ѣотлрѣ Ад нлн* ex *нлдрѣ*: *врѣ Акѣса нлн-пунн нѣ акѣ Аопн 8 Акѣса Члнпнлншн = însă holarele lor să se stie: din Dealul Berestilor pe muche până'n Dealul Ciresului*, DTR. 1579, ȘDSR. 205; *мръжѣ, ѣкѣмѣв, зѣнѣдѣлѣрѣ*
- mucha holmului zăpodiei*, DML 159, CDM. II, 56 nt. 3; *мръжѣ едѣѣ еѣѣѣв Кѣѣѣѣѣ = muchea apeli satului Crasna*, DTR. 1639, SSC. 75. Et. d. It. *mul-tălus*. V. § Muchia în OTR.
- muncă v. Potana Muncii, în OTR.
- muncel *sn.*: colină, DML 1605, GSI. II, 372. Et. d. It. *monticellus*. V. și Muncelul și Muncel, în OTR.
- munte *sm.*: 8 *впнѣѣѣ мунтнлш = în părțile muntelui*, DTR. 1639, SSC. 75, art. *мунтнлѣ*, DTR. 1576 Aprilie 30, F. CIRM. Et. It. *mons*, ~ *fls.* V. și Munte și Muntă, în OTR.
- muntean *sm.*: locuitor din Muntenia, DML 1603, AIR, I, 117; *pl.* *мунтнлкнн*, DML 1480, BDSM. II, 356 și *мунтннн*, DML 1624, TBK. III, 396. Et. *Muntentia*, d. *munte*, d. It. *mons*, ~ *fls.* V. și Muntean, Munteanul, Munteni și Muntean în OTR.
- muntian v. Muntian, în OTR.
- murg v. Murg, Murgul și Murganii, în OTR. § Murgul, în OTS.
- murguleț v. Murguleț, în OTR.
- murmuriat v. Murmurite, în OTR.
- mursea v. Mursea, în OTR.
- mușcă v. Mușcă, în OTR.
- mușt *sn.*: vin în primele zile după ce a fost stors din struguri și când e încă dulce, *мѣѣт*, DML 1573, BĂR. PA. Nr. 196. Et. It. *mustum*.

mustață v. **musteață**.
musteață v. **Musteață**, in OTR.
mușcel v. **Mușcelul** și **Mușce-**

Ieni, in OTR.
mut v. **Muți**, in OTR. ș. **Mutu**,
 in OTS.

N

nădragi *smpl.*: pantaloni, из-
 драци, DȚR. 1509, TDSR. 471.
 Et. sl. надрагы.

nănoș *sm.*: ml. p. *naș*, persoana
 care ține pruncul în brațe la
 botez, изнаш, DML. 1615, BAR.
 .F. I-16. Et. d. *nunas*, dm. d.
nun, d. lt. *nonnus* cf. alb. *nun*.
năpastă *sf.*: 1. nedreptate, 2.
 dare... Миџана вт Ражнов,
 тако ни плакала на-пред нам,
 како имат вт кас बारे иџкон
 напастъ * *Mihai din Râjnov*,
astfel ni s'a plâns înaintea no-
stră, cum că are dela voi oa-
recare năpastă, DȚR. cc. 1536,
 TDSR. 467 Nr. 469, напастъ,
 DȚR. 1583, Mai 9, BAR. ach.
 Ianuarie 1941, изпастъ, DȚR.
 1614, Decemvrie 7, cs. CDB.
pl. изпзци, DȚR. 1590 Iunie
 28, ASI. Et. sl. напастъ.

năpaste v. **năpastă**.

năpasti v. **năpastă**.

năsip v. **Ghindul cu Năsipul**,
Năsipoaia, **Năsipul**, in OTR.
 ș. **Capul Năsipilului**, in OTS.

năsoi v. **Năsoești**, in OTR.

năsturel v. **Năsturel**, in OTR.

năsulea v. **Năsulea** in OTR.

nașvă *sf.*: chindiseală, TDSR.
 broderie, љ нашка * *I nașva*,
 DT: sc. XVI, TDSR. 461, Nr.
 462. *pl.* кинџиш еке нашџџ

* *chintesi cu nase*, DȚR. 1572
 Septemvrie 25, ASI. Et. sl.
 нашьџџ, cf. și rs. нашьџџ, DTC.

neamț v. **Nemții**, in OTR.

nebun v. **Nebuneica**, **Nebune-**
lea ș. **Neburești**, in OTR.

nebur v. **Neburești**, in OTR.

necătură v. **Necătură**, in OTR.

nefural v. **Nefuratul**, in OTR.

neg v. **Negești**, **Nejești** ș. **Ni-**
gești, in OTR.

negelaș v. **negilaș**.

negilaș v. **Negilaș** in OTR.

negrișor ~ **oară** v. **Negrișoară**,
 in OTR.

negru, **neagră**, v. **Neagra**, **Ne-**
greă, **Negrăni**, **Negrești**, **Ne-**
grilă, **Negrilești**, in OTR. ș.
Negrea, **Negrești**, **Negrile-**
scul, **Negrilo** ș. **Negrul**, in
 OTS.

neica v. **Nēica**, in OTR.

nemerî v. **nimerî**.

nemică v. **Nemicani**, in OTR.

nemiș *sm.*: nemeș, de neam no-
 bil unguresc, немџш, DȚR.
 1505 Iunie, ASI. ș. MDP. I,
 Nr. 30, изамџш, DML. 1599
 AS. nr. Răducănu, III-1; ~ *ul*,
 DȚR. Radu Mihnea, BAR.
 LXXIV-2, *pl.* изамџш, DML.
 1573, BAR. FA. Nr. 50. Et.
 ung. *nemes*; V. ș.: **Nemișan-**
ul, in OTR.

nepoată v. **nepot**.

nepot, ~ **oată** *sm. s. f.*: *нeпoтъ*, DML. 1427, CDM. I, 230 Nr. 77, *art. nepoata*, DML. 1495, BDSM. II, 38 ș. *нeпoтa* prin derivație dela m. *nepot*, DML. 1488, *ibid.* I, 347. *Et. lt. nepos, ~ tis, nepōta*. V. ș. **nepot**, in CRS.

neted v. **Nătedul și Niatedul**, in OTS.

nevoie v. **Nevoia**, in OTR.

niated v. **Niatedul**, in OTS.

nimeri v. **Nimirești**, in OTR.

nimic v. **nemica**.

nisip v. **năsip**.

nisipar v. **Nisporești**, in OTR.

noastră *pr. pss. f.*: *нaшa нoacтpъ*, DML. 1647 August 25, BAR. Dnc. pc. 266 *pl. ale noastre* = *noastre*, DȚR. cc. 1525-1526, TDSR. 431 Nr. 430. *Et. lt. nostra*.

noaten *adj.*: miel sau mînz de doi ani, DȚR. 1625, mr. Radu-Vodă, XV-9, *pl. ѣ нoатнини*

кoнѣ млaдѣ = 2 *noatini*. *caț tinert*, DȚR. Matei Basarab, AS. mr. Enache, II-12. *Et. d. lt. annōltnus*. V. ș. **Noaten**, in OTR.

noatin v. **noaten**.

noi *pr. ps.*: *pl. persoana I, noi orem*, DȚR. cc. 1525-1526, TDSR. 432 Nr. 430. *Et. d. lt. nos*. V. ș. **noem**, in CRS.

nor v. **nour**.

nour v. **nuor**.

noureț v. **nuoreț**.

nu *adv.*: *de nu se oar ținea*, DȚR. sc. XVI, BDR. 239. *Et. d. lt. non*.

nuc v. **Nuc, Poiana Nucului**, in OTR. ș. **Fântâna Nucului**, in OTS.

nucet v. **Nucet**, in OTR.

nucușoară v. **Nucușoară**, in OTR.

nuor v. **Nuor**, in OTR.

nuoreț v. **Nuoreț**, in OTS.

O

o nm. f.: w cътъ, DȚR. Matei Basarab, BAR. XLII-81. *Et. d. una*, d. lt. *unus*, ~ *a*, ~ *um*.

oală v. **Oale**, in OTR.

obadă v. **Măgura Obădelor**, in OTR.

obârșie *sf.*: izvor, locul de unde izvorăște un râu, *вeрxшїe*, DML. 1428, CDM. I, 224, *вeрxшїe*, DML. 1480, BDSM. I, 224, *art. oврxшїa*, DML. 1473, *ibid.* I, 183 *pl. art. вeрxшїнaлe*, DȚR.

1586, ȘDSR. 244. *Et. sl. вeрxшїa*.

obială v. **Obială**, in OTR.

obiceiu *sn.*: deprindere, *oвнчкю*, DML. 1599, AIR. I, 117; *кaкo eст внa вeнчaюл* = *cum a fost obiceiul*, DȚR. Matei Basarab, AS., eps. Buzău, XXXIII-10; *pl. вeнчкe*, DȚR. 1628 August 5, ASI. *Et. sl. oвнчaн*.

obidă v. **Obidții**, in OTR.

obreață v. **Obrejea**, in OTR.

obrejea, v. **Obrejele** in OTR.

obrețuță v. Obrețiuță, în OTR.

obroc sn.: mertic, rentă, *art.*

~ *ul*, а кон господарь не хокет

давати верокса свѣтѣн мона-

стѣри = *iar care domn nu da*

da obrocul sfintei mânăstiri,

DȚR. 1588 Ianuarie 10. ASI.

Et. sl. оброкъ.

ochiu v. Ochiu-Bou(lui), în OTR.

ocină sf.: moșie, *pl.* wчиниѣ DȚR.

1491 Septembrie 3, ASI. да им

ест wчиниѣ = *să le fie lor ocină*,

DȚR. 1550, BAR. CLXXXIV-

12; *pl.* ниж разлор да им по-

ставитиѣ сѣ дръзи хорани,

ниж на винарич господскѣ,

ниж на винарич болѣрскѣ,

ниж на

една дажеѣ занеже ест людѣ

сѣс wчиниѣ како имали н дръзи

болѣри покою кон ест сѣс

wчиниѣ въ земан господства мн =

nici seamă să li se puie cu

alți țărani, nici la vinăriciul

domnesc, nici la vinăriciul

boieresc, nici la o dajdie,

pentru-că sunt oameni cu

ocină, cum au avut și alți

boieri pace, care sunt cu

ocine, în țara domniei mele,

DȚR. 1574, BAR. XXIX-254

și *art.* wчиниѣ, DȚR. 1588

Iunie 9, ASI. wчиниѣ, DȚR.

1616 Iunie 29, F. CIRM.

Et. sl. wчиниѣ.

ocnă sl.: mină de sare, wчнѣ,

DȚR. 1612, BAR. XLI-31. Et.

sl. окно, cf. ngr. *ὄζνα*, ung.

okna, srb. окно.

ocol sn.: circumscripție pentru

colectat dările și prestațiile, *pl.*

вн дѣстѣнници за печѣи н въ дѣ-

вилари да не имѣете сътворитѣ

wколат въ тѣхъ дѣѣ сѣлаѣ = *doi*

zeciuitorii de stupi și oii

dăbilarii să nu aveți a face

ocoale în aceste două sate,

DȚR. 1602, BAR. LXXVII-37.

Et. sl. околъ.

odae sf.: loc la câmp sau la pă-

dure unde se adăpostesc vitele

sau oile și unde îngrijitorii lor

au toate cele trebuincioase,

wдаѣ, DML. 1599, ĀS. mr.

Neamț, II-2. Et. tr. *oda*, prin

bl. sau srb. oдаја. V. **Odae**,

în OTR. **Ođai**, în OTS.

odăjdii sf.pl.: veșminte, haine

preoțești de ceremonie când se

oficiază, н едни рѣдъ за wдѣждѣи

за сѣкно = *și un rând de odăjdii*

din postea, DML. Vasile Lupu,

GLZ. II, 2, 71. Et. sl. одѣжда.

V. **odăjdie**, în CRS.

odraslă v. odraslă, în CRS.

oerie sf.: darea de oi, forma ro-

mânească în locul celei vechi

slavonești wвѣѣи вама; scutire

н за wвѣѣи = *și pentru oerie*,

DȚR. 1664 Ianuarie 15, ASI.

PA. Et. d. oaiе, d. lt. oois.

ogaș v. Ogașul Corbului, în

OTR.

oglindă v. Oglinda, Oglindzi,

Oglindești, Oglindare, în

OTR.

ogor sn.: întindere mică de se-

mănătură, wроп, DȚR. Matej

Basarab, BAR. CVII-6, *pl.*

wроарѣ, DȚR. 1579 Martie 28,

- cs. AS. Et. cf. srb. și ung. *ugar*, pol. *ugar*, ceh. *úhor*, d. sl. *огорѣти*.
- ogradă** *sf.*: curte, *една вграда* = o curte, DȚR. 1586 Iunie 26, ASI.; *pl. ogrăzi*, *вгрази*, DȚR. 1643 Septembrie 6, CEK. Et. sl. *града*.
- oiște** v. **Oiște** ș. **Oișteni**, în OTR.
- oiță**, dm. lui **oae**, v. **Oiță**, în OTR.
- olac** v. **Olac**, în OTR. ș. în OTRS.
- olăcar** *sm.*: stafetă călare, *pl. олѣкарн*, DML. 1589, BAR. F. 1-13. Et. d. *olac*, d. tr. *ulak*.
- V. ș. **Olac** în OTR. și în OTRS.
- olan** v. **Olanul** ș. **Olănescul**, în OTR.
- olar** *sm.*: fabricant de oale, *оларю*, DML. 1576, GSI. V, 226; *олаар*, DML. 1619, AS. CD. 179, D. 7, *pl. олаарн*, DML. 1633, MCH. 51. Et. d. *oală* sau d. lt. *ollarius*.
- olog**, ~ **oagă** *adj.*: lipsit de un picior (șchiop) sau de amândouă, SD.; art. *Настасіа олога*, DML. 1604, SDO. Nr. 23. Et. cf. rs. *улогъ* = sărac, infirm. V. ș. **Ologii**, în OTR.
- omușor** v. **Vârful Omușorului**, în OTR.
- ooș** v. **aoaș**.
- ooși** v. **aoaș**.
- ooșus** v. **aoaș**.
- ooșuz** v. **aoaș**.
- opacinaș** *sm.*: funcionar care probabil că era perceptorul unui impozit impus *oăslășilor* dacă *lopatașul* avea în grijă executarea unor corvezi puse în seama *oăslășilor*, sau invers *opacinașul* este însă distinct de *lopataș*; să nu fie turburați. *нн вт банишоры, нн вт лопаташи н вт опачинаши* = *nici de bănișori nici de lopatași și de opacinași*, DȚR. 1615, AS. nr. Dealul netreb. XII-4, *опачинаши*, DȚR. 1623 Ianuarie 10, ASI. Et. d. *opacnă*, v. cuv. la CDE. d. rt. *опачина*.
- opăcinaș** v. **opacinaș**.
- opcină** *sf.*: culme, creastă, *art. опчина грохотншвлонн* = *opcina grohotnișului*, DML. 1633 Septembrie 4, CDB. Et. sl. *обьчина*, cf. srb. *опчина* = obștie, dar și culme cu țarină, rs. *опчина* = comunitate, avere în comun.
- opinteală** v. **Opinteală**, în OTR.
- opri** v. **Oprilă**, în OTR.
- oraș** *sn.*: *врашъ господства мнѣ* = *orașu domniei mele*, DȚR. cc. 1420-1424, PDȚR. I, 131 Nr. 44. Et. ung. *oáros*. V. ș. cuv. în CRS.
- orașan** v. **orașan**, în CRS.
- orb** v. **Orbi** ș. **Orbul**, în OTR.
- orbî** v. **Orbescul**, în OTR.
- ordz** v. **Ordzești** ș. **Ordzla**, în OTR.
- ort** *sm.*: monetă de un sfert de leu adică de 10 parale; se acordă scutiri *pl. да не мають нам давати дан... ни талер, ни лен, ни врици...* = *să nu aibă a da nouă dare, nici taler, nici orti*, DML. 1639, BTDB. II, Nr. 48. Et. ss. *ort*. prin *pol.* sau ung. *ort*.

ана = în *pajiște arată*, DȚR. 1636 Mai 7, ȘDSR. 469. Et. sl. машинице, cf. ș. bl. паст(т)бище. V. ș. *Pajiște*, în OTR.

pâlc v. **pâlc** în CRS.

palos v. **spată-palos**.

paltin *sm.*: o specie de arbore, *pl.* палтнини, DML. 1591, MCR. 229. Et. lt. *platanus*. V. ș. **Dealul Paltinului**, în OTS.

păltiniș v. **Lacul Păltinișului**, în OTR. ș. **Păltinișul lui Banco**, în OTS.

pană v. **Pană**, în OTR.

pandur *sm.*: infanterist ungar *pl. art.* пандури, DȚR. 1607, BAR. XCV-51. Et. d. ung. sau srb. *pandur*.

păntece v. **Păntece**, în OTR. ș. în OTS.

pântecel v. **Pântecel**, în OTR.

paos v. **Paos**, în OTR.

păpușă v. **Păpușă**, în OTR.

păpușari v. **Păpușari**, în OTR.

păpușoiu v. **popușoiu**.

pâr *sm.*: o specie de pom, art. пярва, DȚR. 1617, ȘDSR. 359; DML. 1633 Septembrie 4, CDB. Et. lt. *pirus*. V. ș. **Balta Păruului**, în OTR.

paradis v. **Paradis** în OTR.

parăgină *sf.*: vie părăsită, парциниж, DȚR. 1641, CCFR. mș. Bezdadu; един погон за виноград работал и друг погон за виноград пярциниж не работал = un pogon de vie lucrat și alt pogon de vie părăgină nelucrat, DȚR. Matei Basarab, BAR. XX-186. Et. ung. *por-*

rag. V. și **părăgină**, în CRS. **părăginos** v. **Părăginosul** ș. **Părăginoși** în OTR.

părăian v. **Părăiani** și **Părăianul**, în OTR.

parâng v. **Parângul** în OTR.

părăsiște *sf.*: în părăsire, nelucrat, едно виноград пярциниж = o *vie părăsiște*, DȚR. 1613, ȘDSR. 348; și forma пярциниж, и една пярциниж за виноград = *și o părăsiște de vie*, DȚR. 1657, AS. mr. Sf. Apostoli, IX, 6. Et. din srb. парасити = a părăsi.

părăș v. **părăș**, în CRS.

părău *sm.*: rău mic, arșoară, пяркѡ, DML. 1544, GSI. I, 375, DȚR. 1641 Ianuarie 8, BAR, achz. Ianuarie 1941, пяркѡлан, DML. 1583, BAR. ms. rom. 5235. Et. alb. *parua*, art. *părroi*. V. ș.: **Părăul Cornilor**, ~ **Fănațelor**, ~ **Mare**, ~ **Plopilor** ș. **Valea Părăului**, în OTR.

părcălab *sm.*: dregător, conducător al unei cetăți, apoi judecător al unui ținut, perceptor, пяркѡлаб, DȚR. 1481, PDȚR. I, 319, DML. din timpul lui Petru Rareș, TDSR. 535, Nr. 517, *neart.* пяркѡлабѡ, DML. 1449, CDM. II, 744, art. пяркѡлабѡлаб, DȚR. 1639, VG. 311, *pl.* пяркѡлабѡ, DȚR. cc. 1530-1532, TDSR. 464, DML. 1608, AS. mr. Sf. Sava, XVI-1. Et. ung. *porkolab*.

părcălăboaică *sf.*: soția părcălabului, art. пяркѡлабѡаи, DML.

- 1624, TSK. III, 400. Et. d. *pârcălab*.
- pârgar** *sm.*: consilier comunal, *art.* пѣргарѣа, DȚR. 1542, BDR. 305 Nr. CLXXIV, *pl.* пѣргари, DML. Eustratie Dabija, CMSM. Et. grm. *bürger*, prin ss. *purger* sau ung. *polgár*, SD. V. cuv. ș. în CRS.
- pârlit** v. **Pârlitul** ș. **Pârlitii**, în OTR.
- pârpâr** *sn.*: perper, denumirea unei dări din produse, care la început avea valoarea unui *pârpâr* = *perper*, monedă bizantină de aur; *art.* ~ *ul*, и сѣсѣ вѣсѣ пѣрпѣрѣа ѡт житѣ и ѡт просѣ и ѡт чѣмѣнѣ și *cu tot pâr-pârul din grâu și din meu și din orz*, DȚR. 1648 August 24, ASI. PA; *pl.* *pârpâre*, se scutește m-rea Tismana и ѡт пѣрпѣрѣ ѡт колаѣ și *de pârpâre dela care*, DȚR. 1622, ȘMT. 299. Et. gr. ὑπέρπερον, prin sl. пѣрпѣрѣа.
- pârpârar** *sm.*: funcționarul domnesc care pârcepea *pârpârul*, *pl.* пѣрпѣрари, DȚR. Matei Basarab, BAR. LXXV-172. Et. d. *pârpâr*.
- parte** *sf.*: *art. partea*, DȚR. 1577 Noembrie 12, cs. CDB.; ml. *partí*, DML. 1632, CU. XVIII, 416. Et. lt. *pârs*, ~ *lis*.
- parte** v. **Pârtești** [și **Pârtia**, în OTR.
- pârtie** v. **pârte**.
- pârț**, v. **Pârța**, **Pârțea**, **Pârțești** ș. **Pârțul**, în OTR.
- pârșu** v. **Pârșu**, în OTR.
- pas** *sm.*: măsură de distanță, *pl.* ~ *și*, мѣсто за сѣдѣнѣе сѣ широко пашѣи ѣ = *loc de șezut (oatră) în lățime pași 60*, DȚR. 1521 Aprilie 8, ASI. Et. lt. *pāssus*.
- păscar** v. **păscar**.
- păscar** *sm.*: pescar; *pl.* пѣскарѣи ș. пѣскарѣи, DML. 1622 Ianuarie, CMSM. Et. ml. p. *pescar*, d. lt. *piscarius*.
- păstale** v. **Păstala**, în OTR.
- păstrāv** v. **Păstrăveștii** ș. **Păstrāv**, în OTR.
- păstrāvan** v. **Păstrāvan** ș. **Păstrāvēnii**, în OTR.
- patra** *nml.*: DML. 1632, CU. XVIII, 416. Et. lt. *quator*.
- patriarșie** *sf.*: patriarhie, DȚR. 1615, BAR. PA. Nr. 184. Et. gr. πατριарχѣа prin srb. патриаршија.
- păturliche** v. **Păturliche**, în OTR.
- păturlichër** v. **Păturlichër**, în OTS.
- păun** v. **Păun**, în OTR.
- pavăză** *sf.*: scut, пѣвѣза, DȚR. 1579, BAR. LXXIV-183. Et. it. *porveze*, prin pol. *porveża*
- pe** v. **pre**.
- pecete** *sf.*: sigiliu, *pl.* пѣчѣцѣи, DML. 1604, ISD. XI, 48. Et. sl. печатѣ. V. ș. **pecete**, în CRS.
- pecetluit** *sn.*: scrisoare sigilată cu pecetea domnească, SD. и ки дѣбилари да не вѣспрѣсѣти на печѣташиѣ, și *voi dăbilari să*

- nu le cereți lor pecetluit*, DML. 1612 Ianuarie 20. AS. DP. Hurmuzaki; сче едину печетлашн-тѣри господьиз = *cu niște pecetluituri domnești*, DML. 1603, GIZ. I, 2, 25. Et. cf. sl. печатлѣти, ung. *pecsételni*.
- peducel** v. **Fântâna Peducelului**, in OTR.
- pehernicie** *sf.*: dare, poate perceptă de marele paharnic, DȚR. 1623 Ianuarie, ASI. P.A., пѣхарничѣ, DȚR. 1630, ISD. VIII, 156. Et. d. *paharnic*.
- pelin** v. **Pelin**, in OTR.
- perene** v. **Pĕrene**, in OTR.
- perpine** v. **Fântâna lui Pepine**, in OTS.
- perină** *sf.*: pernă, *pl.* перинь, DML. 1551, BAR. Dn. Rosetti-Solescu, *pl.* перинѣ, DȚR. 1509, TDSR. 475. Et. sl. перина.
- perj** v. **Perjul**, in OTR.
- pernă** v. **perină**.
- perpelit** v. **Perpelici**, in OTR.
- perper** v. **părpăr**.
- pescar** v. **păscar**.
- petec** v. **Petec**, in OTR.
- platră** v. **Petrile** ș. **Piatra** in OTR.
- picior** v. **Piciorul**, in OTR. ș. **Gura Pictorului**, in OTS.
- piele** v. **Pieleșoae**, in OTR.
- piesică** v. **Pierstca**, in OTR.
- pietrar** *sm.*: lucrător în piatră, zidar, пѣтратар, DML. 1579-1582, CDȘV. 223 nt. 3. Et. d. *platră*, lt. *pĕtra*. V. ș. **Pietrari**, in OTR.
- pietrean** v. **Pietrĕni**, in OTR.
- pietricea** v. **Pleiricea**, in OTR.
- pietriș** v. **Pietriș**, in OTR. și in OTS.
- pietros** ~ **oasă**, v. **Pietroasa**, **Pietroșani**, in OTR. ș. **Pietroasa**, in OTS.
- pîmniță** v. **pivniță**.
- pîn** v. **Pinoasa**, in OTR.
- pînten** v. **Pînten**, in OTR.
- pipărat** v. **Pipăratul**, in OTR.
- piper** v. **Piperești**, in OTR.
- piperig** v. **Fântâna Peperigului**, in OTR.
- pirig** v. **Fântâna Peperigului**, in OTR.
- piro** *sn.*: cuiu, *pl.* ~ *oe*, DȚR. 1508, TDSR. 469. Nr. 472. Et. sl. пиронъ.
- pirostrie** *sf.*: suport pe trei picioare pe care se pune o căldare la foc, SD.; DȚR. 1509, TDSR. 472. Et. ngr. ποροστία.
- pisc** v. **Piscu**, **Piscul**, ~ **Cârnu**, ~ **Seroasă**, ~ **Corbului**, ~ **Coteșului**, ~ **Lung**, ~ **Zlătarului**, ~ **lui Stroe**, **Piscul Suvelniței**, ~ **Stupinilor**, **Pisculești**, in OTR. ș. **Piscurl**, in OTS.
- piscupie** *si.*: formă pop. p. episcopie, пискупіѣ, DȚR. 1575 Aprilie 5, ASI. учинна пискупіѣ in DȚR. 1627 Aprilie 2, ASI. Et. gr. ἐπισκοπία prin sl. єпискоупна. V. ș. **Piscupești**, in OTR.
- pistrui** v. **Pistruiu** ș. **Pistruial**, in OTR.
- pitâr** *sm.*: dregător domnesc, intendent al oștii sau al curții domnești, 2. slujbaş al curții domnești in subordinea unui vă-

- taf și identic probabil pitărelului; DML. 1510, CDBV. 454, art. питарюл, DML. 1476, BDȘM. I, 208, Nr. CXIV, *pl. катах за питари* = *vătaf de pitari*, DML. 1605 Martie 20, BAR. Dn. Rosetti-Solescu. Et. poate din srb. пита. V. ș. **Pitarescu**, in OTR.
- pitărel sm.**: subaltern al pitaruului, DML. 1586, GSI. II, 1. *pl. питарюл*, DML. 1603, SDO. Nr. 22. Et. dm. d. *pitari*.
- piti v.** **Pitești**, in OTR.
- pitula v.** **Pitulași**, in OTR.
- pituga v.** **Pituga**, in OTR.
- pivniclar sm.**: dregătorul îngrijitor al pivnițelor domnești, chelar, forma пивничар, DML. 1561, BAR. XXXII-82, пивничар, DML. 1580, GIZ. I, 1, 152; *miedar, DȚR. 1589, BAR. CXL-96. Et. sl. пивница.
- pivniță sf.**: пивница, DML. 1630, AS. mr. Radu-Vodă, XVI-16, *pl. пивница*, DȚR. 1630, AS. mr. Radu-Vodă, XXIII-9 și formele: пивница, DȚR. 1643 Noemvrie 2, CEK., пивница, DȚR. 1597 Aprilie 14, ASI. Et. sl. пивница. V. ș. **pimniță**, in CRS.
- pizdă v.** **Pizdăni**, in OTR.
- pizmaș adj.**: invidios, пизмаш, DȚR. 1590 Iunie 28, ASI. Et. sl. пизма.
- plăcintă v.** **Plăcintă** ș. **Plăcinteni**, in OTR.
- plăiaș sm.**: locuitor de plaiu, muntean, SD. *pl. плаиши*, DȚR. 1639, AS. mr. Argeș, XVI-17, *катах за плаиши* = *vătaf de plăiași*, DȚR., Matei Basarab, AS. mr. Căldărușani, II-18. Et. d. *plaiu*.
- plaiu sn.**: munte, coastă, плаи, DȚR. 1585-1591 Aprilie 22, ASI., плаю, DȚR. 1521, ȘDSR. 80, DML. 1605, GSI. II, 373; *art. плажа*, DȚR. 1641, CCFR. mș. Bezdadul, *pl. плаюриат*, DȚR. 1515, GSI. I, 331, плаюриат(е) и ливчиат = *plaiurile și luncile*, DȚR. 1514, ȘDSR. 77. Et. mgr. *plāgt*, SD. V. ș. **Plaiul Cloarel**, ~ **Gurănilor**, ~ **Sâmbotinul** ș. ~ **Valdeilor**, in OTR.
- plasă sl.**: subdiviziune a unui sat, parte, вл деланн пласа = *în plasa de jos*, DȚR. 1590 Iunie 10, ASI.; *якоже да мѣ ест село Рѣчинишии ѿ соудство Роланацн аан ѿ горниа пласж да са знают рѣчиннн...* = *să-i fie lui satul Rusnestii din județul Romanasi, însă din plasa de sus să se stie pecintii*, DȚR. 1624, BAR. PA. 288; *якоже да ест свѣткн монастыр внарничюл ѿт на Рѣзвад еанка ест пласа монастырии* = *ca să fie sfântul mănăstiri vinăriciului dela Răzoad cât este plasa mănăstirii*, DȚR. 1644, AS. mr. Dealul, netrebnice XXII-11; *pl. село Грошанин Трифѣлок и ске пласеле глаголемн Свѣнцичн и Клѣрцичн и Мѣлѣцичн ѿт по Клѣмѣццю ѿт еудство Бѣ-*

axs = *satul Grosanii și cu pla-sele numite Obidiți și Călărești și Mălăești de pe Căl-mățuiu din județul Buzău*, DȚR. 1621, AS. nr. Banul IX-9. Et. sl. пласа. V. ș. **Plă-seni**, în OTR.

plască, *sf.*: mantie, SD. плашкx, DȚR. Matei Basarab, BAR. DRB. 9, *pl.* плашчи, DȚR. 1578, CBK, Et. sl. плашь.

plăvan v. **plăvicean**.

plăvicean v. **Plăvicienei**, în OTR.

plop v. **Măgura Plopul, Părăul Plopilor, Plop, Plopecul, Plopești, Plopii, Plopul, Siliștea Plopilor**, în OTR. ș. **plop**, în CRS.

plopiș *sn.*: desiș de plop, s. врѣща плашицаши = *în oârful plopisului*, DȚR. 1610 Ianuarie 9, ASI. Et. d. *plop*, d. lt. *pō-pūlus*. V. ș. **Plop, Plopecul, Plopești, Plopii, Plopșor** ș. **Plopul**, în OTR.

plopșor v. **Plopșor**, în OTR.

ploscar *sm.*: dregător domnesc, poate identic ceașnicului sau paharnicului, плоскарx, DML. 1443, CDM. II, 120. Et. sl. плоска, cf.-srb. плоска ș. bl. плоскъ.

plută v. **Plutești și Trei Plute**, în OTR.

poală v. **Poala Viei**, în OTR.

poartă *sf.*: пред поартx господ-ство мн = *înaintea porții dom-niei mele*, DML. 1620, GSI. II, 98; art. поарта, DML. 1582, GSI. XIX, 159; да ходит по

поарта Коиков кронтор = *să um-ble pe poarta lui Voicu croi-tor*, DȚR. 1611 Noemvrie 14, ASI. și forma портx, Драгошкx wt портx = *Dragos de poar-tă* = portar, DȚR. 1520, BAR. LXIV-12 și 14. Et. lt. *porta*. V. ș. **portar** în CR. ș. **poarta**, în CRS.

plocon *sn.*: plocon, impozit în legătură cu *ploconul* pe care pe lângă haraciu, domniii români îl trimiteau la bairan sul-tanului și unor funcționari mai de seamă dela Poartă, v. și *plocon* și *bairamlăc*, la SD.; scutire и за бър за талерн... и за мертинче и за поклоане = *și de birul de taleri... și de mer-tice și de pocloane*, DȚR. Matei Basarab, AS. II-24. Et. sl. поклонx.

pocriș v. **Părăul Pocrișului**, în OTS.

pod v. **Podeni, Podul Giurcăi** ș. **Podul lui Mihai Voevod**, în OTR.

podisor v. **Podisor**, în OTR.

podușcă *sf.*: loc prielnic pentru moară situat pe malul unui râu, plin sau umplut cu apă și iezit spre a fi folosit pentru funcționarea morii, cf. *o po-dușcă ce este în Jâjăe să aibă a o ezi stăpânul Vlădenilor cât să poată umbra moara, unde au fost ezită și mai îna-inte*, DML. 1637, GIZ. IV, 2, 184; *precum s'au învoit cu Neculaiu nequștorul și...*

Gheorghe Morariul să sape ei la podușcă cineși pe partia să, pe cât i s'a veni în malca Bărladului făcându-si moară într'o tărzure... DML. 1696, GSI. VII, 245; pără pentru *дани етсѣ и подшника, что ет тотѣ стара Жижѣ = un stuh și podușca ce este acea veche Jijie*, DML. 1612 Noemvrie 28, BAR. Dnc. Et. sl. подшника » suport.

podvoadă sf.: prestația ce consta în transportul cu carul, căruța, *pl. подвоаде; тогди да имают дати и кони за владк и подвоаде = atunci să atbă a da și cai de otac și podvoade*, DML. 1595, AIR. I, 2, 7; se scutesc и за подвоаде = *și de podvoade* DȚR. 1629, AS. mr. Enache, II, 8. Et. sl. подвоада. V. **podvoadă**, în CRS.

podvodar sm.: funcționarul domnesc care îngrijea de *podvoade*, *pl. подводари*, DML. 1626, AS. mr. Bistrița, V-5. Et. sl. подвоада.

poenă v. Poenari, Poenariul, Poenarul, Poeni, Poeniasă, Poenile Vărbilăului, în OTR. ș. Poenariul, în OTS.

poeniță v. Poenița Todereștilor, în OTR.

popogon sn.: măsură de suprafață, *pl. попоани*, DȚR. 1566, TC. V, 82 și forma *pl. попоани*, DȚR. Matei Basarab, BAR. DRB. 9. Et. sl. попоих.

polană sf.: luminșiș mai mare,

câmp mic într'o pădure, SD. попоих, DML. 1492, CDȘM. 162, art. попоина, DȚR. 1499 Iulie 15, ASI. *pl. попоин*, DML. 1409, CDM. I, 65, DȚR. 1545, cs. CDB. Et. sl. попоина. V. **ș. Poenari, Poenariul, Poenarul, Poeni, Poeniasă, Poenile Vărbilăului, Poiana, ~ Boldii, ~ Muncii, ~ Nucului, în OTR. ș. Poenariul, în OTS.**

poiată v. Poiată, în OTR.

poieniță v. poeniță.

poloboc sn.: butoiu, *pl. полобоаче ек мѣд = poloboace cu med*, DML. 1612 Ianuarie, CMSM. Et. rt. полубок, v. цув. ГСУЯ.

pomană sf.: pomenire, comemorare, поманѣ, DȚR. 1591 Decemvrie 12, ASI.; *pl. поманѣ*, DȚR. 1577 August 29, ASI. și art. *pomenele*, DȚR. 1593, BPD. 3. Et. sl. поманѣ.

pomelnic v. pomënic, în CSR.

pomet sn.: grădină de pomi, livadă, SD. ꙗ лав еке помет = *1 laz cu pomet*, DȚR. 1585 Martie 8, ASI. Et. *poamă*, SD.

ponor v. ponurel.

ponurel v. Ponurățul, în OTR.

popă sm. preot, pl. попи, DȚR. 1496-1508 Aprilie 6, ASI. Et. si. попѣ. V. **ș. Popești, în OTR.**

popenchi v. Popențea, în OTR.

poponeț sm.: v. **Poponeț, în OTR.**

popor sn.: parohie; se dă episcopiei de Buzău и вт браинци господаря по ꙗ кола за

ДРЪВО НА ЕДНА МЪСЕЦА И ЕДНИ
ПОПОР УТ СЪД БЪЗЪВ, АЛИ УТ
ЗГОРЪ ДА РАБОТИТ НА ВОДЪНИЦЕ
ЕПИСКОПИИ - *și din branistea
domnească câte 4 care de
lemn pe o lună și un popor
din județul Buzău, însă din
sus, ca să lucreze la morile
episcopiei*, DȚR. 1525, BAR.
XCIV-96. Et. it. *popolo*, ȘDE.
ș. CDE.

poporan sm.: locuitor din paro-
hie, SD. *pl.* попорѣни, DML.
1631, BAR. LXXVII-78. Et.
popor.

popșor v. Popșori, în OTR.

popușoiu v. Popușoiul, în OTR.

popușor v. popșor.

**porc v. Porcenii, Porcești ș.
Porcul**, în OTR.

porcar v. Porcarii, în OTR.

porcăreț v. purcăreț.

portar sm.: 1. dregător domnesc,
în Țara Românească introducea
la domn oaspeții turci mai în-
semnați, SD.; în Moldova la
început probabil acelaș rol, în-
locuit mai târziu - poate sub
Ștefan cel Mare - prin *ușar*,
portarul de Suceava devenind
comandantul armatei; 2. ostaș
ce forma ceata *portarilor* ș.
era sub conducerea unui ceauș;
портар господарства мн.: *portar
al domniei mele*, DȚR. 1474,
BRB. 115 Nr. LXXXIX; пор-
тарь, DML. 1502, BDȘM. II,
199, портарю, DML. 1448,
CDM. II, 317, art. портарюль,
DML. 1436, CDM. I, 475; дрѣ-

гошь портар = Драгош ут пор-
тѣ = *Dragoș de poartă*, DȚR.
1520, BAR. LXIV-12 și 14, *pl.*
чѣши за портарн = *ceauș de
portari*, DȚR.. Matei Basarab,
BAR. XXI-2. Et. d. *poartă*
sau d. lt. *portartus*, SD. V. ș.
**Portarii, Portariul și Portă-
reștii**, în OTR.

portită v. Portiță, în OTR.

porumb v. Porumbul, în OTR.

porumbiță v. Porumbița, în
OTR.

poslušnic sm.: servitor mănăști-
resc sau boieresc, scutit de bir,
SD. *pl. art.* послушничѣи, DML.
1612-1616, MCR. 242. Et. sl.
послушникъ.

pospăială, v. pospală.

pospală v. Pospală, în OTR.

postelnic sm.: 1. dregătorul
domnesc care avea grijă de
patul și de odaia de culcare a
domnului, GC. 157; 2. subal-
tern al marelui *postelnic*; по-
стельник, DML. 1448, CDM. II,
737; *nearl.* постельникъ, DȚR.
1569, ȘMT. 262; *art.* ~ *ul*,
DȚR. 1564 Iunie 12 es. CDB.
pl. постельничѣи, DȚR. 1600,
RIAF. III, 209. Et. sl. постель-
никъ.

postelniceasă sf.: soția *postel-
nicului*, постельничкѣя, DML.
1610, AIR. III, 207. Et. d.
postelnic.

potârniche v. Potârniche, în
OTR.

potârnicher v. päturnichër.

potcă *sl.*: par, țaruș SD. *pl.* и и по де вбѣдѣт ѣмѣ мѣсто за сѣно, а ти постави ѣмѣ потчи да не сѣ сказѣт ѣмѣ сѣножати = *și pe unde oa fi locul lui de lân, iar tu să pui lui potce ca să nu i se strice lui lânafete*, DML. 1610, BAR. CLVII-86. Et. srb. потка, cu sensul 2, KL.

potcoavă *v.* Potcoavă, în OTR.

potcovar *sm.*: cel care potcovește, потковарю, DML. 1602, IN. 4, 174. Et. sl. подковкѣ, prin srb. поткова.

potcă *sf.*: cărare îngustă prin pădurile de munte sau de deal, SD. *art.* потка, DȚR. 1610, ȘDSR. 316. Et. sl. пѣть, prin bl. пѣтека, cf. ș. rs. потечь.

potlog *v.* Potlog ș. Potlojani, în OTR.

potrlvi *v.* potreviti, în CRS.

potropop *sf.*: protoiereu, DȚR. Matei Basarab, AS. mr. Banul XXII-9. Et. *pop.* p. *protopop*, d. gr. πρωτοππάς, prin sl. протопонѣ. V. ș. Potropočni ș. Potropoști, în OTR.

poară *sf.*: o veche măsură de greutate, SD. поварѣ, DML. 1612 Ianuarie, CMSM. și forma поварѣ, DML. 1633 Septembrie 2, ibid. Et. sl. поварѣ.

поварнă *sl.*: instalație unde se fabrică rachiu, bere, etc. *pl.* поварни за пиво = *поварне de bere*, DML. 1593, BAR. XV-104 și forma поварни, DML. 1612, CU. XXIII-51; сѣ дом и

сѣ поварни = *cu casă și cu povarnă*, DML. 1612, mr. Neamț, sat Vânători D. 8. Et. sl. поварнишѣ.

повисті *or.*: a spune, не мог повѣсти = *n'a putut povisti*, DML. 1464, BDȘM. I, 80. Et. ml. p. *povesti*, d. sl. повѣствовати.

povoarnă *v.* povarnă.

prăcalab *v.* pârcalab.

pradă *sf.*: furt, коѣ сѣжи за учинѣн бѣ ест вѣнчмал стар Гарба шт над попа Некѣла радѣ една прад(ѣ) = *care stânjeni de moște i-a fost luat Sarul cel Bătrân dela popa Necula pentru o pradă*, DȚR. Matei Basarab, BAR. LXIX-144. Et. lt. *praeda*, SD.

prăjină *v.* prăjină.

prăjină *sf.*: măsură de pământ, *pl.* прѣжини за мѣсто = 3 *prăjini de loc*, DȚR. 1580 August 22, ASI. și forma прѣжини, DȚR. 1656, AS. eps. Argeș, I-9. Et. sl. прѣжина.

prăpădenie *v.* Prăpădenie în OTR.

prașilă *v.* cuv. în CRS.

prăvălie *sf.*: прѣвѣліѣ, DML. 1600, RIAF. XII, 229; прѣвѣліѣ, DȚR. 1611 Noembrie 14, ASI. *pl.* прѣвѣліи, DML. 1600, RIAF. XII, 229, DȚR. 1614, AS. mr. Sf. Apostoli, XI-2, прѣвѣли за вѣкали = *prăvăliti de bâcânie*, DȚR. 1614, AS. mr. Sf. Apostoli, X-1, прѣвѣліи, ș. *art.* прѣвѣліиѣ, DȚR. 1630, AS. mr. Radu-Vodă, XXIII-9. Et. cf. srb. ș. bl. правѣліѣ.

pre *prep.*: pe, при, DȚR. 1514 Dec. 14, ȘDSR. 76. Et. lt. *per*.
precupeț *sm.*: negustor, DȚR. Matei Basarab, CESC. nr. Co-bia. Et. sl. прѣкупецъ.
preîn v. priîn.
preot v. Preotești ș. Preutești, în OTR.
preoteasă v. preuteasă.
preoteșc v. preuteșc.
prepus, ~ă, v. Prepusa în OTR.
preseacă v. prisacă, în CCR. ș. Preseacă, în OTR.
preslop v. prislop.
pretui v. prețovăți în CRS.
preut v. Preutești în OTR.
preuteasă *sf.*: preoteasă, DML. 1604, GSI. XXI, 147. Et. d. *preut*. V. ș. Prioteasă, în OTR.
preuțesc v. Drumul lui Stan Preuțesc, în OTS.
preveghiu *sn.*: priveghiu, îndatorirea de a face de pază, къ подвоадъ и до привегю и до работъ = *la podvoadă și la priveghiu și la munci*, DML. 1622, BAR. LXXII-24 și forma привегю, DML. 1633, AS. CD. 179, D. 33. Et. lt. *per-digillum*, SD.
pribag v. Pribag, în OTR.
pribeag, ~ă *adj.*: fugar, ~ă, emigrant, ~ă, прибѣжъ, DȚR. 1572, RIAF. X, 277, *pl.* прибѣж(и), DȚR.: 1545, TDSR. 353, Nr. 356, *art.* прибѣж(и), DȚR. 1631, BAR. XCV-62. Et. sl. прибѣжъ. V. ș. Pribag ș. Pribeagul, în OTR.
pribegi v. pribegiti în CRS.

pribegie *sf.*: starea celui pribeag, прибѣж(и), DȚR. 1586, AIR. I, 68 ș. поп. прибѣж(и), DȚR. 1596, AS. Dn. F. XXXII-1. Et. *pri-beag*.
priboiu v. Colntcul Pribolului ș. Priboieni, în OTR.
prigorie v. Prigoriia, în OTR.
priîn *prep.*: prin, при-и, при-и, DȚR. 1579, НСТ. VIII, 585. Et. lt. *per in*, ȘDE.
primar v. vâr.
priпас v. Pripas, în OTR.
pripășar *sm.*: funcționar domnesc, care îngrijea de perceperea *pripasului*, amenda ce se plătea pentru vitele care treceau pe o proprietate streină, BAM. *pl.* припашари, DML. 1453, CDM. II, 492 Nr. 129. Et. sl. припашъ.
prisacă *sf.*: stupină, v. cuv. мѣсто за присакъ = *loc de prisacă*, DML. 1612-1622 Aprilie 15, CDB.; *art.* присака въ мошницѣ = *prisaca de mosnenie*, DML. a 2-a jum. sc. XVI, BAR. CCXIX-73; *pl.* присакчи, DȚR. 1652 Ianuarie 22, cs. CDB. Et. d. sl. присѣкати. V. ș. **Prisaca lui Brumar**, în OTS.
prislop v. Prislopul Stogului ș. **Prislupul Vețelului**, în OTR.
prispă *sf.*: bancă de lut făcută în fața casei țărănești, lipită de peretele casei, *pl.* приспъ, DML. inc. sc. XVII, BAR. Dnc. pc. 64. Et. sl. приспна.
prival v. Privalul lui Manea Văcarul, în OTR.

priveghiu v. preveghiu.

prost, proastă *adj.*: fără familie,

*pl. Аба циганче проасте = două
figance proaste, DȚR. 1639,
SSC. 76. Et. sl. постр.*

prun v. prun, în CRS. ș. Prunii

Prunii Nanului, în OTR.

prunc v. Prunceia, în OTR.

prund v. Prundul, în OTR.

prunișor v. Prunișor, în OTR.

puică v. Puică, în OTR.

puiu v. Puescul, Puești, Puiu,

Puiu, în OTR. ș. Movila Puiu-

lui ș. Puicești, în OTS.

pulă v. Pulați ș. Puleni, în OTR.

pulbere v. Pulberianii, în OTR.

**pulpă v. Pulpă ș. Pulpești, în
OTR.**

pune *or.*: *cx nse, DȚR. sc. XVI,*

BDR. 239. Et. d. lt. poneo, ~ re.

pungă v. Pungești ș. Punjești,

în OTR. ș. punga, în CRS.

pupază v. Pupezeni, în OTR.

purcar *sm.*: văcar, BCC. I, 214,

DȚR. 1579, NDSR. 277. Et. lt.

porcarius. V. ș. : Purcar,

Gruturile Purcarilor, în OTR.

ș. Purcar, în OTS.

purcăreț v. Valea Purcăreșilor,

în OTR.

purcel *sm.*: *pl. скроаф(х) тлж-*

ет(х) ехе псрчен = scroafă gro-

să cu porcei, DȚR. 1609, BAR.

XCV-21. Et. lt. porcellus. V. ș.

Purcelescul ș. Purcelești, în

OTR. ș. Purcel, în OTS.

purec v. Purecații, în OTR.

purece v. Purece ș. Puricenț,
în OTR.

purgar v. pârgar.

purice v. purec ș. purece.

pustiu, ~ ie *adj.*: fără stăpân, н

металщина нсетіе = și a ră-

mas ocina pustie, DȚR. 1613,

șDSR. 329; pl. нсетін, DȚR.

1582, BAR. CCI-7. Et. sl. по-

етини. V. ș. Pustiul ș. Pusti-

ul în OTR.

pușcar *sm.*: tunar, *art.* ~ *ul,*

DȚR. 1593, BDPD. 3. Et. bl.

și srb. пушкар.

pușcărie *sf.*: închisoare, тегі ет

вкладет ș ншкаріе = căci ț-a

pus în pușcărie, DȚR. 1650,

BAR. XCV-29. Et. sl. ншкар

prin sufixul rom. ărie.

putină *sf.*: butoiu, една нстін(х)

за сирни = o putină cu brânză,

DȚR. Mihai Viteazul, BAR.

XXI-233. Et. ml. butinna,

RDW. cf. și rt. путина și gr.

бутич, cu același sens și rs. și

srb. путина cu alt sens ca la

noi. V. ș. Putinești, în OTR.

putineiu v. Putineiul în OTR.

putred v. Putredul, în OTR.

puturos, ~ oasă v. Grindurile

Puturoasei, Izvorul Puturoa-

sei, Puturoasa, în OTR. ș. Fân-

tâna Puturoasei, în OTS.

puț v. Puțul Fierului, în OTS.

puță v. Puțea, Puțeanul ș. Pu-

țeni, în OTR.

puținel v. Puținei, în OTR.

- răbegi** v. **Răbegii**, in OTR.
râbnić v. **râmnić**.
rac v. **Racii**, in OTR.
răce v. **Răcești**, in OTR.
rachier v. **răchiar**.
răchiar *sm.*: rachier, fabricant sau vânzător de rachiu = o băutură spirtoasă, *art.* рѣкшрѣл, DȚR. 1624 Februarie 12, CEK. Et. tr. *rakicy*, SD.
răchită *sf.*: salcie, рѣкитѣ, DML. 1633 Septembrie 4, CDB. *pl.* рѣкитѣ, DȚR. 1636, ȘDSR. 470. Et. sl. рѣкыта. V. ș. **Lacul Răchitilor** ș. **Răchită**, in OTR.
răchitiș v. **Răchitiș**, in OTR.
răchitos, ~ **oasă** v. **Răchitoasa**, in OTR.
răchiică *sf.*: o specie de copăcel ce crește prin mlaștini, SD. *pl.* рѣкнцѣл, DȚR. Matei Basarab, BAR. CXXXIV-64 ș. forma рѣкнцѣл, DȚR. 1644, GSI. VI, 203. Et. dm. din *răchită*, SD.
răcliță *sf.*: cutie, *art.* рѣклнцѣ, DȚR. 1624, BAR. CXCVI-194. Et. dm. lui *raclă*, bl. рѣкла.
rădăcină v. **Rădăcinești**, in OTR.
rădeiu v. **Rădeiu**, in OTR.
rădiche v. **Rădiche**, in OTR.
rădiu v. **rădeiu**.
răgulă v. **Răguleni**, in OTR.
răios ~ **oasă** v. **Răioasa**, in OTR.
râmă v. **Rămești**, in OTR.
râmnić *sn.*: iaz cu pește, рѣвннѣ, DML. 1635, BDȘM. 44, рѣвннѣ, DML. 1641, BDȘM. 36, *pl.* рѣвннѣ, DȚR. 1589 Iunie 6, F. CDB., ml. рѣвннѣ, DML. 1604, TC. V, 162. Et. sl. рѣвѣннѣ.
rând v. **Rândurești**, in OTR.
rănit v. **Rănița**, in OTR.
rânză v. **Rânzești**, in OTR.
râpă *sf.*: mare surprătură de pământ, SD. рѣпѣ, DȚR. 1579, CCFR. mș. Bezdeadu. Et. lt. *ripa*. V. ș. **Râpa**, ~ **Scoicli**, **Râpile Sacului**, in OTR., **Râpa lui Dragsin**, in OTS. ș. **ripă**, in CRS.
răpegiune v. **răpejiune**.
răpejiune v. **Răpejiune**, in OTR.
răscruce v. **Răscruce**, in OTR.
răsipă v. **Răstp**, in OTS.
răspântie *sf.*: răscruce, *pl.* рѣспѣнтнѣ, DML. 1495, BDȘM. II, 63, DȚR. 1629, ISD. VIII, 155. Et. sl. рѣспѣнтѣ.
răspop v. **Răspopii**, in OTR. ș. in OTS.
răsteu v. **Răsteu**, **Răsteul** ș. **Răstianii**, in OTR.
rât *sn.*: livadă, SD. рѣт și рѣт, DML. 1609 Ianuarie, CMP. Et. ung. *ret*, SD.
rătez v. **rătedz**.
rătund v. **Lacu Rătundu**, in OTR.
rață v. **Rață**, in OTR.
rățoi v. **Rățoi**, in OTR.
râu *sn.*: рѣс și рѣс, DȚR. 1619, ȘDSR. 381. Et. lt. *rious*.
râu, **rea** v. **Răi**, **Răul**, **Răulești** ș. **Valea Rea**, in OTR.

- TDSR.** 474. Et. sl. рогожина, prin srb. рогожина.
- roman** *adj.*: торгова кон роман » *al treilea cal roman*, DȚR. sc. XVI, HCT. VIII, 575.
- român** v. **Românești**, in OTR.
- romun** v. **rumân**.
- roș** *sm.*: ș. *adj.*: soldat călăreț imbrăcat în roșu și care era subordonat unui ceauș, *art.* Нѣгоша рошша, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM.; *pl.* Лѣнѣн чашш за рошнн » *Lunii ceauș de roșii*, DȚR. 1659-1661, BAR. LXIX-126, *adj.* рош, DȚR. 1594 Iunie 18, ASI. Et. lt. *roseus*, d. *rosa*. V. ș. **Bou-Roșiu**, **Roșia**, **Roșii**, **Roșu** ș. **Roșul**, in OTR.
- roșu** v. **roș**.
- rotar** v. **Rotărești**, in OTR.
- rotund** v. **rătund**.
- rovină** v. **Rovinari**, in OTR.
- rozor** v. **răzor**.
- rudă** *sf.*: neam, вт рѣда господствѣ емѣ » *din ruda domniet lut*, DȚR. ante 1593 Aprilie 10, diată Deatco clucer, ASI, *pl.* рѣд(ѣ), DML. 1650, AIR. III, 229. Et. sl. рѣдъ prin bl. sau srb. рѣда.
- rudar** *sm.*: miner, *pl.* рѣдари, DȚR. 1642, COMD. Et. sl. рѣда prin bl. și srb. рудар, SD. V. ș. **Rudariul**, in OTR.
- rudenie** *sf.*: inrudire, rudă, рѣденіѣ, DȚR. 1614 Martie 4, *pl.* рѣденіѣ, DȚR. 1614 Decembrie 27, cs. CDB. Et. *rudă*.
- rug** v. **Rugi**, in OTR.
- rugină** *sf.*: v. **Rugina**, **Rugină**, **Rugiră** ș. **Rujină**, in OTR.
- rujină** v. **Rujină**, in OTR.
- rujiră** v. **Rujiră**, in OTR.
- rumân** *sm.*: supus la clacă, șerb, *pl.* рѣмьни, DȚR. 1615, AS. nr. Dealul, netrebnice XXII-4 și forma рѣмѣн, DȚR. cc. 1500, DDN. 78. Et. *romanus*. V. ș. **Rumâni**, **Rumânul**, in OTR. ș. **Rumânii** ș. **Rumânul**, in OTS.
- rumănesc** v. **Țara Rumânească**, in OTS.
- rumăr** v. **Rumărul**, in OTS.
- rumtură** *sf.*: ruptură, locul unde e rupt, SD. *art.* рѣмтѣра гѣлтѣшн, DȚR. 1572 Ianuarie 8, ASI. Et. lt. *ruptura*. V. ș. **Rumptura cu Grumazii**, in OTR.
- runc** *sn.*: ogor pe unde a fost pădure, pădure prin care se află mulți copaci căzuți, pisc păduros izolat, SD. *nearl.* рѣнкѣ, DML. 1490, BDȘM. I, 420. Et. lt. med. *runcus*, SD. V. ș. **Runcu**, in OTR. ș. **Runcuri**, in OTS.
- runculeț** *sn.*: runc mic, SD. рѣнкѣлец, DȚR. 1579, CCFR. mș. Bezdeadu. Et. dm. *runc*.
- rupt** *s.*: turtă, toptan, impozit fix; а потомъ господство ми сътворишъ вѣтрошнн съ рѣптѣ како да иматъ двѣти того село господствѣ ми въ єдин годъ по ѣ жьлѣти » *iar apof domnia mea am făcut așezământ cu ruptul, ca să aibă a da*

- acel sat domniei mele pe an câte 50 galbeni*, DȚR. 1621, AS. mr. Nucet, II, 18. Et. **rupe**, SD. V. ș. **Rupta**, in OTR.
ruptură sf.: surpătură de pământ, de mal, loc surpat, рѣптѹра = *ruptură*, DML. 1400, CDM. I, 31 Nr. 11. Et. lt. *ruptura*. V. ș. **Mic Ruptură** ș. **Rupturi**, in OTR. ș. **Rupturi**, in OTS.
rus sm.: locuitor din Rusia, рѣс, DML. 1603, AIR. I, 117. Et. sl. рѣсь. V. ș. **Rus**, **Rusul**, **Ruși** ș. **Ruși**, in OTR.

S

- să cf.**: ez nă, DȚR. sc. XVI, BDR. 239. Et. din lt. *si*.
săbier v. săbiar.
sabiilar v. săbiilar.
săbiilar sm.: săbier, fabricant de săbii, сѣбнѹр, DML. 1626, GIZ. I, 2, 180 și forma сѣбнѹр, DȚR. 1587, AS. mr. Radu-Vodă, XXXIV-1, art. сѣбнѹрѹл, DȚR. 1614 Mai 19, ASI. Et. *sabie*, d. sl. сѣблѹ.
sac v. Fundul Sacului, Răpile ~ ș. **Sacul**, in OTS. ș. **sac**, in CRS.
săc v. Săcul, in OTR.
săcăliș v. Săcăliștii, in OTR.
săcăluș v. săcăliș.
săcară v. Săcară ș. **Săcărenii**, in OTR.
săcătură sf.: secătură, curătură, v. cuv., сѣкѹтѹрѹ, DȚR. 1620 Iunie 21, AS. cump. Septembrie 1935 ș. DML. 1649, GIZ. II, 2, 221. Et. sl. сѣчѹ. V. ș. **Săcătură**, **Secătură**, **Secătura Leușteanului** ș. **Secătura lui Ion**, din OTR.
săcel v. Săcelul, in OTR.
săculu v. seculu ș. **Săcufani**, in OTR.
sad sn.: vie sădită de curând, SD. *pl. art.* сѣдѹрѹлѹ езе перѹволѹ = *sadurile cu grădini*, DȚR. 1514, ȘDSR. 77. Et. sl. сѣдѹ. V. ș. **sad**, in CRS.
săin v. Săinul, in OTR.
sălaș sn.: familie de țigani, tătari, locuință, adăpost, на сѣлашѹ = *la sălaș*, DML. 1534, BAR. ms. rom. 5235. Et. ung. *szállás*. V. ș. **sălaș**, in CCRS.
salbă v. Salbe, in OTR.
salce sf.: salcie, o specie de copac, *art.* сѣлѹчѹ, DȚR. 1613, NDA. 85; *pl.* сѣлѹчи, DȚR. 1595, CCFR. mș. Negoiu. Et. lt. *salix*. V. ș. **Salce** ș. **Salcea**, in OTR.
sălcioșor v. Sălcioșor, in OTR.
sălduș s.: mlaștină, НСТ. *art.* сѣлѹшнѹлѹ езе сѹлѹлѹ = *săldușul cu stuhul*, DȚR. 1580, НСТ. -VIII, 586.
sălnic adj.: silnic, cu silnicie, cu forța, puternic, сѣлннѹ, DȚR. 1615, BAR. F. XXIX-21. Et. sl. сѣлннѹкѹ.
sămânță v. Sămânță, in OTR.
sămar v. Lacu Samarului, in OTR.

sămăraș *sm.*: măgăruș, *art.* и нмат крата шт кк санице колнго вкннти тзчнн сзс сзмз-ршиа = *st are porți dinspre uliță cât să intre numai cu sămărașul*, DȚR. 1626, AS. mr. Brădui, LIV-4. Et. dm. din *samar* = măgar, d. sl. самарж.

samur *sm.*: un fel de jder siberian cu blana cafenie, SD. *дв мѣхи за самѣрѣ* = *două cojoace de samuru*, DȚR. 1631, CCFR. mș. Putineiu. Et. pers. *semmur*, SD. prin bl. sau srb. самур.

sandaciu *sm.*: luntraș, *art.* сандачица, DȚR. 1589, ИВ. 338 Nr. III. Et. tr. *sandalci*, TFYL.

sangeac *sn.*: steag cu o coadă de cal, SD. *арт. три кони тѣрски єдин сандакѣа* = *trei cal turcești, unul sangeacul*, DȚR. sc. XVI, НСТ. VIII, 573. Et. tr. *sangak*.

sângerel v. *singerel*.

sângur v. *Sângurëni*, in OTR.

sânzăiană v. *simziană*.

săpat v. *Drumu Săpatului*, in OTR.

saracustă *sf.*: slujba pomenirii morților timp de 40 de zile, *sărindar*, ospăț funerar, banii dați preotului pentru *sărăcustă*, покѣни... за єдна скаржкѣстѣ за ч аспри = *a cumpărat... cu o sărăcustă pentru 300 aspri*, DȚR. 1517 Octombrie 29, ASI. *pl. скаржкѣстѣ*, DȚR. 1586 Iunie 26, ASI. și forma *саракѣстѣ*, DȚR. 1577 August 29, ASI. Et. mgr. *саракоустѣ*, prin sl. саракоустѣ.

sărat, ~ă v. *Sarata* ș. *Sărata*, *Sărătëni* ș. *Frunțile Săratului*, in OTR.

sărb v. *Sărbescul*, *Sârbi*, *Sărbul*, in OTR. ș. *Sărbul*, in OTS.

sardac *sn.*: sârdac, suman, trad. v., surtuc țărănesc, SD. сардак, DML. 1612, AS. mr. Neamț sat Vânători, D. 6. Et. cf. rt. сардак ș. pol. *serdak*.

sărdac v. *sardac*.

sarecă *sf.*: sarică, un fel de pele-
rină țesută din lână albă sau și altfel, lungă și miștoasă, pe care o poartă muntenii iarna, SD. єдна сарика = *o sarecă*, DȚR. 1522-1529, TDSR. 295, Nr. 299. Et. lt. *sarica*, SD.

sarică v. *sarecă*.

sat *sm.*: *art. сатѣа*, DȚR. 1665, SDR. 564, сатѣаși Мерцинаор, DȚR. 1592, BAR. LXXXVII-57. Et. mlt. *fossatum*.

sățel v. *Sățele* ș. *Sățelu*, in OTR.

sățean v. *Sățeni*, in OTR.

sățicel v. *sățel*.

său *pr. pos.* III, сѣа, DȚR. 1612 Mai 20, BAR. achz. 1943. Et. lt. *suus*.

scândură *sf.*: сѣк(н)дѣр(ж), DȚR. 1509, TDSR. 474, *pl. сѣкнѣдрн*, ibid. 470 și 474. Et. lt. *scandula*.

scântee v. *Scântee* ș. *Scânteești*, in OTR.

scârbă *sf.*: supărare, скарѣк, DȚR. 1614 Decembrie 27, cs. CDB. și forma скарѣк, DML. 1621,

- AS. mr. Bisericani, XIII, 15.
Et. sl. скръжъ.
- scărișoară** v. Scărișoara, în OTR.
- scaun** v. Măgura Scaunului, Scaunul ș. Scăuneni, în OTR.
- schilăr** sm.: vameș, pl. art. екилѣри Ираховен, DȚR. 1585 Octombrie 6, ASI. Et. *schelă*, d. tr. *iskele*, SD.
- schirlet** sn.: un fel de stofă stacojie sau și altfel, SD. (ДНИ ТЪМБАРЮ ЗА СКИРЛЕТ - un tâmbariu de schirlet, DȚR. 1574, AS. mtr. București, IV, 2. Et. it. *scarlatto*, prin tr. *iskerlet*, SD.
- schit** sn.: mănăstire mică și singuratecă, SD. art. екиѣла Тисмѣнѣн DȚR. 1650, ȘDSR. 546. Et. gr. οκήτις prin sl. екиѣзъ.
- scoarță** v. Scoarța, Scorțești, în OTR. Scoarța, Scorțeni ș. Scorțăuți, în OTS.
- scoate** vr.: *s'au*, scos, DȚR. 1577 Noembrie 12, cs. CDB. Et. lt. *ex-culto*.
- soc** sn.: lăptoc, canalul care duce apa morii și locul unde cade apa, SD. покъши Радѣлѣ ДНИ СКОКЪ ЗА ВОДИНИЦѢ ТРИТАГ ДЕЛО - a cumpărat Rădul dintr'un scocu de moară a treia parte, DȚR. 1594 Octombrie 31, ASI. Et. sl. сокъ.
- scoică** v. Râpa Scoicii ș. Slemea ~, în OTR.
- scradă** v. Scradă în OTR.
- scroafă** sf.: една. екроаѣ(х) : o scroafă, DȚR. 1609, BAR. XCV-21. Et. cf. lt. și it. *scrofa*, SD.
- sculă** sn.: unealtă, instrument, pl. ексѣл, DȚR. 1481, BRB. 167.
- scump**, ~ă adj.: prețios, pl. екс камѣни ексѣмнѣ - cu pietre scumpe, DȚR. 1596 Iunie 20, CEK. Et. sl. ексѣмъ. V. ș. Scumpești, în OTR. ș. Poienile Scumplilor, în OTS.
- scumpie** sf.: copăcel a cărui coajă se întrebuințează la tăbăcit, SD, пакъ за екоѣмнѣ - pâlc de scumpie, DȚR. 1640, AS. mtr. București, CXXXI-11. Et. poi. *skopie*, ȘDE. V. ș. scumpie, în OTR.
- scursură** v. Scursura, în OTR.
- scurt** ~ă v. Scurta, Scurtescul, Scurtul, Scurți, în OTR. ș. Stălpul Scurtului, în OTS.
- scut** sn.: pavăză, protecțiune, под ексѣт(с) висотѣ кралевѣ - sub scutu înălțimei craiului, DȚR. 1501-1512, DDN. 72. Et. lt. *scutum*.
- scutar** v. scutaș.
- scutărie** sf.: stână, țărâ mare de oi cu toate dependențele ei, аже тот село Звѣданин ексѣ ексѣрѣе господѣка ехѣторѣна ѡтъ Илизандра воєводи. И тогда коли стал тамо ексѣрѣе ѡн расипал всеи селовѣ еанко били на Рѣстѣ по ѡба стороны Рѣста даж до Немѣанин - căci acel sat Zăoadini a fost scutărie domnească făcută de Alexandru voevod. Și atunci când a devenit acolo scutărie el a împrăștiat toate satele câte erau pe Răut pe amândouă

- laturile Răutului, până la Nemleani*, DML. 1588, GSI. IX, 47. Et. sl. екотарь, prin suf. rom. *rie*.
- sculaș sm.**: proprietar de turmă, Іане грѣши ексташі = *Iane gre-cul scutas*, DML. 1670, CCFR. mș. Ctortolomu, екстар, D. cit. pl. мѣстѣни что еѣ именист ексташі = *Munteni ce se numesc scutași*, DML. 1624, ТБК. III, 396. Et. sl. екотарь. V. ș. **scutar**, in CRS.
- scuteală sf.**: scutire (de dări), листѣ за екстѣлах = *carte de scuteală*, DML. 1609, BAR. LXXVII-74. Et. d. *scut*.
- se pr. rf.**: *se oor lînea*, DȚR. sc. XVI, BDR. 239. Et. din lt. *se*.
- sec, seacă v.** Cur-Sec, Săcul, Seaca, Săcani, Vale Seacă ș. Vână Seacă, in OTR.
- secară v.** Secara, Secară, Săcară ș. Secăreți, in OTR.
- secătură v.** săcătură.
- secere v.** Săcere, in OTR.
- secetă v.** Săcetă, in OTR.
- seciu sn.**: 1. parapet de copaci tăiați; 2. cîrteți, pădurice (rămasă dintr'o pădure mare); 3. gard de catină sau de alte tufe ghimpoase prin care cresc și copăcei, 4. laz, loc de făneață făcut prin despădurire, SD. ар. екчюл, DȚR. 1608 Mai 27, AS. csp. Et. si. екчѣ. V. ș. **Săciul Colunului**, in OTR.
- secriu v.** Secriul, in OTR.
- secuiu sm.**: ungur din Răsăritul Ardealului, pl. ексш, DȚR. 1476, BRB. 126. Et. ung. *székely*. V. ș. **săcuiu**.
- seimean sm.**: soldat dint'un corp de 2000 lefegii (Albaneji, Greci, Sârbi și Bulgari). înfințat de Matei Basarab, SD. pl. еиммѣни, DȚR. 1656, AS. mr. Sf. Apostoli, I, 1.
- seliște v. siliște.**
- semărie sf.**: dare, poate apropiată de rs. семерă = un calcul, un cântar sau o măsură de șapte unități, DTC., percepută probabil din cereale, еимѣриѣ, DȚR. 1664 Ianuarie 15, ASI. Et. poate d. rs. семерă, семерѣкъ, семе-рикѣ, DTC.
- sfat v. svat.**
- sfoară v. svară**, in CRS.
- sfredel v. Vâlceaua Sfredelului**, in OTR. v. ș. **svredel**, in CCR.
- sicriu sn.**: iadă, cufăr, а сикриѣ ех много ексаниѣ = *un sicriu cu multă bogăție*, DȚR. 1570, VF. 182. Et. ung. *szekrény*. V. și **secriu**.
- sihastru sm.**: pustnic, pl. еиха-стри, DML. 1600-1606, BAR. PA. 165. Et. d. *sihăstrie*, d. gr. ἡσυχαστήριον, prin sl. еиха-стрица.
- sillște sf.**: vatra satului și (mal des) locul unde a fost satul, SD. силнци, DȚR. 1508, ȘDSR. 63, pl. и хотаровѣ силнциаор = *sl hotarele sillștilor*, DȚR. 1618, ȘDSR. 369. ș. forma силницѣ,

- DML. 1555 Mai 18, BAR. Dnc. pc.* 266. Et. sl. сланци, V. ș. **Silișteanul, Siliștăni, Siliștea Plopii**, în OTR. ș. **seliște**, în CSR.
- simfinc v. Simfinceanul**, în OTR.
- simziană v. Simziana**, în OTR.
- sinețar sm.**: ostaș înarmat cu pușcă cu cremene, numită **sineață**, sinețarii erau conduși de un vătaf, pl. свицарн, DML. 1602, GSI. II, 24, ș. вѣтаѣ за свицарн » **vătăf de solnetari**, DML. 1633, BAR. XLVI-27. Et. sl. свицѣцѣ.
- singerel v. Singerel**, în OTS.
- singur v. Sângurăniș ș. Singurăniș**, în OTR.
- sipet sn.**: cuțăr, ladă, сипѣтѣ, DȚR. Mihai Viteazul, BAR. CXCVII, 46. Et. tr. *sepet*, cf. srb. сепет, ș. ung. *szepet*.
- sită v. sitar**.
- sitar sm.**: făcător de site, art. ситарюа, DML. 1636 Septembrie 27, BAR. dc. Dnc. pc. 106. Et. cf. srb. ситар.
- stuljer v. sulgear**.
- sladniță sf.**: instalație p. prepararea mălțului p. facerea berii, поварни сѣ сладницѣ » **povarne cu sladniță**, DML. 1593, BAR. XL-104. Et. sl. сладѣ.
- slănină v. slănina**, în CRS.
- sleme v. Slemea Scotclii ș. ~ Vederel**, în OTR.
- slobozle sf.**: 1. sat scutit de dările față de domnie pe un anumit timp, 2. colonie de streini cu diferite scutiri de dări și

- prestații, chemați să populeze siliștele pustii, он видѣше сѣо вчннѣ пѣста без людѣ, он ест вѣспросил сѣо сѣанцие тѣре ест сѣтворилѣ словозѣ над вчннѣ пискѣнѣи и сѣбрал тѣждѣ людѣ » **el văzând această ocină pustie fără oameni, el a cerut această siliste de a făcut slobozie pe ocina episcopiei și a adunat oameni streini**, DȚR. 1627 Aprilie 2, ASI.; pl. словозѣи, DȚR. 1630 Februarie 6, ASI. Et. rs. veche. слобода » sat de oameni liberi, v. cuv. DTC. V. ș. **slobozle**, în CRS.
- sloanu sn.**: șoproan numai cu 2-3 pereți, SD. сѣтворилѣ... и єдин сломнѣ за возелницѣ и за кола » **a făcut... și un sloanu pentru buți și care**, DȚR. 1564 Iulie 2, ASI.; art. сломнѣа, DȚR. Matei Basarab, AS. mtr. București, LV, II, 5. Et. cf. srb. слом și rs. сломѣ.
- slugă sf.**: supus, funcționar domnesc, сѣвѣа подстрѣа, DML. 1647, GSI. III, 62; pl. сѣвѣи домницѣи, DȚR. 1615, AS. mr. Dealul, netreb. XXII-4. Et. sl. сѣвѣа.
- sluger v. sulgear**.
- slugereasă v. slugereasă**, în CRS.
- slujerel v. sulgear**.
- slujer or.**: servit, а днес господарѣ ми сѣвѣѣи сѣ правом и вѣрною сѣвѣѣѣ » **iar acum slujește domnel mele cu dreaptă și credincioasă slujbă**, DML.

- 1633, GSI. IX, 130. Et. sl. слѹжити.
- slujitor sm.**: funcționar domnesc, așa sunt numiți păharnicii, mazălii și roșii, *pl.* слѹжитори, DȚR. Matei Basarab, BAR. CXCVI-211. Et. sl. слѹжити.
- slujnică v. Slujnicele**, in OTR.
- soare v. Soare**, in OTR.
- soc v. Curmătura Socilor, Soci, Socu ș. Zăpodia Socilor**, in OTR.
- socaci v. Socaciul**, in OTR.
- sodăș sm.**: chezăș, garant, *pl.* содѣшии, DML. 1620 Ianuarie 12, BAR. Dnc. pc. 271. Et. ung. *szoados*, SD.
- solărie sf.**: dare pe sarea transportată, соларіе, DML. 1670, AS. mr. Barnovschi, I, 4. Et. sl. солъ, cf. și srb. солар = vânzător de sare.
- solovan s.**: *art.* до вѣта вѣнени ѿ солованиа ехс желѣзи = *până la gura păiei în solovanul cu fiare*, DȚR. 1556, BAR. XI-35.
- solz sm.**: *pl. art.* плоди ехс солзи = *plopții cu solzii*, DȚR. 1580, CT. VIII, 586. Et. sl. солъ, SD.
- soră sf. art.** сора, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. Et. II. *soror*. V. ș. *Sora* ș. *Soră*, in OTR.
- sorb sm.**: o specie de arbore, SD. DȚR. 1563, HCT. VIII, 580. Et. lt. *sorbus*, SD. V. ș. *Sorbele* in OTR.
- soroc sn.**: termen, на сорок: *la soroc*, DȚR. 1475-1482, BRB. 176. Et. sl. сѣрокъ.
- soroci v. sorociti** in CRS.
- sosi v. sosati**, in CRS.
- soț v. Soț**, in OTR.
- spahiu v. Spahiul**, in OTR.
- spân v. Spânul**, in OTR. ș. **Spânul**, in OTS.
- spânaciu v. Spânaci**, in OTR.
- spânzurătoare v. Spânzurătoare**, in OTR.
- spâr v. Spârul**, in OTR.
- spăret v. Satul Spăretului**, in OTS.
- spăriat v. Spăriații**, in OTR.
- spart v. Spărteanul**, in OTR.
- spărtură v. Spărturi**, in OTR.
- spată v. Spata ș. **Spătenii**, in OTR.**
- spată-paloș sf.**: spadă sub formă de paloș, една спат(ъ) палош = *o spată-paloș*, DȚR. 1609, BAR. XCV-21. Et. lt. *spatha* + srb. палош.
- spatar v. spătar**.
- spătar sm.**: dregător domnesc, comandant de cavalerie în timp de războiu, GC. 124, спатаръ, DML. 1436, CDM. I, 449, Nr. 146 și *neart.* спатаръ, DȚR. 1484, PDȚR. I, 344, Nr. 151 și *art.* спатаръа, DML. 1460, CDȘM. 34. Et. gr. σπαθάριος, prin sl. спатаріе. V. ș. **Spătărești**, in OTR. ș. **spătarel**, in CRS.
- spătărlasă sf.**: soția *spătarului*, *art.* спѣтѣрѣса, DȚR. 1629 Septembrie 10, ASI. și forma спѣтѣрѣса, DȚR. 1649, NDA. 193. Et. d. *spătar*, v. cuv.

spătăriciu v. **Spătăriciu**, în OTS.

spele *sf.*: coș, oboroc, SD., *сѣла сѣки* за прос. o *spēte de metu*, DȚR. 1609, AS. mr. Tismana, XLVIII-3 *pl. ș. cni* за жит. o *spel de grâu*, DȚR. 1626, BAR. F. III-24.

sperlat v. **spăriat** ș. **spăret**.

sperial v. **Sperlești**, în OTR.

spin v. **Spinăni**, **Spineanul**, **Spineni** ș. **Spinul**, în OTR.

spinet v. **Spinet**, în OTR. ș. în OTS.

spiniș v. **Valea Spinișului**, în OTR.

spinișor v. **Spinișor**, în OTR.

spinos, ~ *oasă* v. **Spinoasa**, în OTR.

spoi *or.*: a acoperi vasele de aramă cu un strat subțire de coșitor ca să nu coclească, за спонт типени = *pentru spoit lipsit*, DȚR. 1509, TDSR. 474. Et. sl. спонтн.

sprânceană v. **Sprânceană**, în OTR.

spre v. **zpre**.

sprinten v. **Mirleștii lui Sprinten**, în OTS.

stăjar v. **stejar**.

stălp *sm.*: стѣлп, DML. 1552-1561 sau 1564-1568, NDSR. 163 și forma стѣлп, DML. 1605, GSI. II, 374, *art.* кѣ стѣлпѣ, DȚR. 1570, Noembrie 7, ASI. *pl.* стѣлпи, DML. 1586, BDB. X, 5 și *art.* стѣлпѣн, DȚR. Matei Basarab, AS. mr. Bradul,

X-5. Et. sl. стѣлпѣ. V. ș. **Stălpul Grecului**, în OTR.

stălp *or.*: a marca prin *stălp*, стѣлпѣт(ъ), DȚR. 1579, ȘDSR. 210. Et. d. *stălp*.

stână *sf.*: vârtic, îngrăditură în care stau oile iarna și vara și în care e și coliba ciobanului, лѣтковице Жюуржеро = *vârticului lui Jurj*, iar pe verso-u-1 acutului însemnare explicativă din sec. XV = стѣнѣ гдѣ вѣци живеѣт, стѣнѣ гдѣ вѣци живеѣт = *stână unde trăiesc oile*, DML. 1435 Martie 12, CMC.; стѣнѣ DȚR. 1560, HCT. VIII, 578; *pl.* стѣнѣ, DȚR. sc. XVI. Et. sl. стѣнѣ. V. ș. **Stâna Guel** ș. **Stâna Mare**, în OTR. ș. **stână**, în CRS.

stâncă *sf.*: стѣнка Чегани, DȚR. 1643, AS. mr. Cozia, XL-4. Et. sl. стѣнка, prin srb. стѣнька. V. ș. **Stânca**, în OTR.

stâng, ~ *ă* v. **Stângă**, în OTR.

stângaciu v. **Stângaci** ș. **Stângăclani**, în OTR.

stânjan *sm.*: stânjien, o măsură agrară cam de 2 metri, SD. *pl.* стѣнжѣн, DȚR. 1630, GSI. V, 139, *pl.* стѣнжѣни, DȚR. 1573, VG. 205. Et. sl. сѣнжѣнѣ, prin bl. стѣнжѣнѣ.

stânjien v. **stânjan**.

stârc v. **Stârcea**, **Stârceani**,

Stârceștii ș. **Stârclii**, în OTR.

steclă v. **Steclă**, în OTR.

stegar *sm.*: cel care poartă steagul sau sceptrul domnesc, 1600 Ianuarie 9, ASI.; Іаишо

- stegar** = скиптро господскъ = *lane stegar* = *sceptrier domnesc*, DȚR. 1628, AS. mtr. București, netreb. CVIII, 5, *art. Тѣдранъ постѣлиникъ стѣгарюла*, DȚR. 1625, BAR. LXXIV-189. Et. d. *steag*, d. sl. стѣгъ. V. și **Stegar** ș. **Stegariul**, în OTR.
- stehar** *sn.*: stîhar, veșmânt cu mâneci purtat de cler la oficierea serviciului divin, SD. едно стѣхар = *un stehar*, DȚR. 1617, AS. eps. Râmnic, XXXIV-36. Et. gr. στήχαριον prin sl. стѣхаръ.
- stei** *sm.*: stîncă, SD. pl. ланкѣ въ стѣни, DȚR. 1579 Mai 5, ASI. Et. srb. stenja, SD.
- stejar** *sm.*: o specie de copac, копачюла стѣжар, DȚR. 1620 Martie 9, BAR. achz. 1945, *art. стѣжарюла*, DȚR. 1544, ȘDSR. 109, стѣжарюла, DȚR. 1576, НСТ. VIII, 587. Et. sl. стѣжеръ. V. ș. **Stejari**, **Stejarul** ș. **Stejereanul**, în OTR.
- stejerel** *sm.*: un stejar mai mic, pl. стѣжерен, DML. 1445, CDM. II, 212. Et. dm. lui *stejar*, v. cuv. V. ș. **Stejerei**, în OTR.
- sterp**, **stearpă** *adj.*: neroditor, steril, със мѣсто стѣрпъ = *cu loc sterpu*, DȚR. 1643, ȘDSR. 502. Et. gr. στερφος, d. vgrm. *steriphos*, SD. V. ș. **Sterpenii**, **Sterpul**, în OTR. ș. **Drumul Sterpoaei**, în OTS.
- sticlă** v. **sticlă**.
- stinghi** *sm.*: stinghie, bucată de lemn mai subțire care unește
- altele mai groase, SD. за стинги = *pentru stinghi*, DȚR. 1509, TDSR. 472. Et. sl. стѣгъжъ.
- stobor** *sm.*: gard, стѣлпінъ столбарюла, DȚR. Matei Basarab, AS. mr. Bradul, X, 3. Et. sl. стоборъ. V. ș. **Stoborăști**, în OTR.
- stog** v. **stogșor**.
- stogșor** v. **Stogșor**, în OTR.
- stogușor** v. **stogșor**.
- stolnic** *sm.*: 1. dregător domnesc care la sărbători sau solemnități, dispunea așezarea mâncării pe masa domnească și o servea domnului, 2. stolnic = *stolnicel*, subaltern al marelui stolnic care servea la masa domnească aducând mâncărurile și împărțindu-le la comeseni, 3. stolnic = *stolnicel*, perceptor al dijmei din pește, GC. 142-143, столникъ, DȚR. 1531, ȘDSR. 99, art. столникъ, DȚR. 1644, ibid. 512, pl. вѣтахъ за столничн = *oâtaf peste stolnici*, DML. 1605 Martie 20, BAR. Dn. Rosetti-Solescu; *art. столнични которіе хокетъ бити по влатъ шт на Дѣнавъ* = *stolnicii care vor fi peste bălțile dela Dunăre*, DȚR. 1658, NDA. 230. Et. sl. столъ. V. ș. **Stolniceanii**, în OTR.
- stolnicel** *sm.*: subaltern al marelui stolnic, v. cuv., столничла, DML. 1587, GSI. II, 323. Et. dm. d. *stolnic*.
- stolnicie** *sf.*: dijma din pește după numele perceptorului - stolnic -

ce o'aduna, столничі, DȚR. 1580 Decembrie 12, ASI. Et. d. *stolnic*, v. cuv.

străchinar v. **Străchinar**, in OTR.

străjar *sm.*: străjer, păzitor, paznic, *pl.* стржарн, DML. 1592, TDSR. Et. bl. стржар.

strâmb v. **Strâmba**, **Strâmbele**, **Strâmbii**, **Strâmbul**, **Strâmbeni** ș. **Strîmbii**, in OTR.

strâmbătate v. **Strâmbătași**, in OTR.

strâmbătură v. **Strâmbătura**, in OTS.

strâmnare v. **Strâmnăoaia**, in OTR.

strâmtișor v. **strîmtișor**.

strâmtură *sf.*: strâmtoare, loc strâmt, стржмтврж, DML. 1605, GSI. II, 373. Et. lt. *strinctus*.

V. ș. **Strâmtura** ș. **Strântură**, in OTR. ș. **Strîmtura**, in OTS.

strâmurare v. **strâmnare**.

strânb v. **Strâmbeni**, in OTR.

strânt v. **Strântură**, in OTR.

strașină *sf.*: prelungirea acoperișului casei ca s'o apere de ploaie, страшина, DML. inc. sc. XVII, BAR. Dnc. pc. 64. Et. nsl. стршина, d. sl. стркш.

streașină v. **strașină**.

strece v. **Strechă**, in OTR.

strîmb v. **Strîmbii**, in OTR.

strîmt v. **Strîmtul**, in OTR.

strîmtișor v. **Strîmtișorul**, in OTR.

strîmtură v. **Strîmtura**, in OTS.

strungă *sf.*: 1. strâmtoare (porțița) prin care trec oile la muls, 2. țarcul in care se duc oile

la muls, 3. trecătoare printre munți, SD. стршгъ, DML. 1631, CCFR. mș. Crivești. V. ș. **Strungă** ș. **Strunga Hârteștilor**, in OTR.

struț v. **Struțul**, in OTR.

stuf v. **stuh**.

stufăciune v. **stuhucune**.

stufărie v. **stuhucune**.

stuh *sm.*: stuf, trestie, стшхъ, DȚR. 1580, CT. VIII, 586. Et. lt. *typhe*, SD. V. ș. **stuh**, in CRS.

stuhucune v. **Stuhucunele**, in OTR.

stup *sm.*: trunchiu scorburos de plop sau de salcie ori cilindru de vergi împletite și lipite cu lut ori căsuță de scândură in care trăiesc albinele și-și depun miera, SD. *pl.* стшн, DML. 1544, GSI. I, 375. Et. srb. ступ. V. ș. **Stup**, in OTR.

stupină *sf.*: prisacă, locul unde se (in stupii vara, мкето са стшних = *loc de stupină*, DȚR. 1580, GSI. VI. 165. Et. d. *stup*. V. ș. **prisacă**, in CCR., **Piscul Stupinelor**, **Stupina Iugăi**, in OTR. ș. **stupină**, in CRS.

sui v. **Sullă**, in OTR.

sulă v. **Sulă**, in OTR.

sulgear *sm.*: sulger, sluger, funcționar domnesc mai mare peste măcelari care aproviziona cu carne și lumânări curtea domnească și oastea, SD. свларь, DML. 1488, BDȘM. I, 317, свлар, DȚR. 1534, BAR. PA. 101 *art.* свларь, DȚR. 1614

Februarie 23, CEK.; фторин есаркрю = *al doilea sulgeariu*, DML. 1660, GSI. IV, 298 și forma сължарю, DML. 1456, CDM. II, 583. Et. d. *sulgiu*.

sulger v. **sulgear**.

sulgerel *sm.*: subaltern al sulgearului, есаркерл, DML. 1603, AS. nr. Pobrata, XIII-41 și forma саржерел, DML. 1604, SDO. Nr. 23. Et. dm. d. *sulger*.

sulgerie *sf.*: владика Григоріе кого ест бна за пострни рожден въ тамо въ Івѣра вьдѣще святник его сѣа свѣта монастырѣ Стелев спатар пѣста, нсхвѣла и сжжѣна и соущиѣ есаргеріе поущѣна ест вътѣцѣ архимитрополит владика Григоріе сѣс мнастѣнниѣ въ по на кспіці і въ на христѣани сѣс трѣдно и сѣс поущеніѣ сѣс что ест длаз Господѣ Богѣ и въ над свѣта митрополіѣ нѣст сѣ ест келторал въ там нн еднн повѣцѣ нѣже ест работат сѣс вѣчннн свѣтѣн митрополіѣ *olădica Grigore care a fost dela sacrare acolo la Iver unde s'a și născut, sfinția lui păzând această sfântă mănăstire a lui Stelea spatar pustie, stricată și arsă și fiind sulgerie, s'a silit părintele arhimitropolit olădica Grigore cu milostenie dela neguțători și dela creștini cu trudă și cu îndemn cu ceia-ce a dat Domnul Dumnezeu și dela sfânta mitropolie nu s'a cheltuit de acolo*

nici un ban nici s'a lucrat cu pecinii sfintei mănăstiri, DTR. 1632, AS. nr. Radu-Vodă, XXIII-9.

sulgiu v. **solj**.

sulinar *sn.*: conductă de apă, SD. *pl.* да ми наидете еднн манстор... да чинит еванпаре *să-mi căutați un meșter.. să facă sulinare*, DTR. 1496-1508, TDSR. 208. Et. gr. σοληνάριον, prin sl. соляннарѣ.

suliță v. **Suliță**, în OTS.

sulițaș *sm.*: lăncier, еванцани, DML. 1581 Iunie 22, BAR. Dn. Rosetti-Solescu. Et. d. *sulitā*, v. **Suliță**, în OTS.

sulj *sn.*: sulgiu, bir pe oile și vacile cu lapte, аж сѣвласѣ емс ѣ крака за сѣажѣ како и въ цкрани сѣсклн кракн *« căci i s'a luat lui 1 vacă pentru sulgiu cum s'au luat vaci și dela țărani*, DML. 1586, BAR. CCXIX-69, и за вѣцѣ за есарю *și pentru oile pentru sulgiu*, DTR. 1633, ASI. PA. Et. tr. *sütçü*.

suljerel v. **sulgerel**.

sumă v. **Suma**, în OTR.

sup *prep.*: sub, есн стор, DTR. 1556 Aprilie 8, ASI. Et. It. *sub*.

supt v. **Supt-Coastă**, în OTR.

supțire v. **Supțiren**, în OTR.

surată v. **Surata**, în OTR.

surd, ~ă v. **Surdeanu**, în OTR.

surlar *sm.*: cântăreț din *surlă*, un fel de flaut terminat cu o deschizătură conică, SD. *art.*

• **сърпакла**, DML. 1495, BDȘM. II, 53. Et. d. *surlă*, cf. tr. *sürna* ș. ngr. *surla*, SD.
surpat v. **Surpați**, in OTR.
surpătură v. **Surpături**, in OTR.
sus *adv.*: cșez, DȚR. 1610 Ianuarie 9, ASI. Et. lt. *susum*.
sută *sf.*: сѣтѣнъ в сѣтѣнъ - *stânjeni* o *sută*, DȚR. Matei Basarab, BAR. XLII-81; *pl.* сѣтѣ, DML.

sc, XVII (?), CAR. V, 330. Et. sl. сѣтѣ. V. și **Suta de Movile** in OTS.

suvelniță v. **Piscul Suvelniței**, in OTR.

svat *sn.*: sfat, consiliu, сѣат, DȚR. 1491-1492, DDN. 77. Et. sl. сѣкѣтъ. V. și **svat**, in CRS.

svinețar v. **sinețar**.

svredel v. **Svredel**, in OTS.

Ș

șapcă *si.*: căciulă, сѣна шапка = o *șapcă*, DȚR. 1593, BDPD. 3. Et. sl. шапка.

șapte v. **Șapte-Lici**, in OTR.

șaran *sm.*: crap, *pl.* шаран, DȚR. 1556, BAR. XX-69. Et. cf. bi. srb. și rt. шаран.

șarg *adj.*: cu părul cam galben și cu coama și coada mai închise, vorbind de cai, SD. кон шарг = *cal șargu*, DȚR. 1590, RIAF. I, 189. Et. ung. *sárga*, SD.

șarpe v. **Șarpe** ș. **Șarpele**, in OTR.

șatră v. **Șatră**, in OTR.

șeapă v. **Satul Șepelor**, in OTS.

șchean v. **Șcheanul**, in OTR.

șerb v. **Șerba Paușescul, Șerbeșii, Valea Șerbului**, in OTR. ș. **Șerb**, in OTS.

șes *sn.*: câmp, câmpie, art. с шеса лѣшимъ варошѣмъ лихъспѣишъ - în *șesul oșilor orașului București*, DȚR. 1631, AS. mr. Radu-Vodă, X-11. Et. lt. *sēssus*. V. și **șes**, in CRS.

șetrar *sm.*: 1. dregător de îngrijea de șatre (corturi) și de cantonamentul armatei în timp de război și inspectorul artileriei, ȘDE. 2. slujbaş identic șetrărelului, subordonat unui vâtaf de șetrari, шетрар, DML. 1443, CDM. I, 131, DȚR. 1520 Noembrie 3, ASI. вѣл шетрарю = *marele șetrar*, DȚR. 1628, BAR. XLII-42, *pl.* *vâtaf de șetrari*, DȚR. 1628, mtr. București netreb. CVIII-5 ș. BAR. XLII-42. Et. sl. шатрѣ.

șetrărel *sm.*: ostaș de sub comanda marelui șetrar, SD, шетрѣра, DML. 1598 ș. 1603, AS. mr. Pobrata XIII-41. Et. dm. d. *șetrar*.

șetrăroae *sf.*: soția *șetrarului*, шетрѣроаѣ, DML. 1634, GSI. X, 15. Et. d. *șetrar*.

șfoară v. **svară**.

și *cf.*: шш DȚR. sc. XVI, BDR. 239, DML. sfr. sc. XVI, CAR. V, 315. Et. lt. *sic*.

șindilă v. *cuv.* in CRS.

șindrilă v. șindilă.

șipot *sn.*: izvor care țâșnește ș. cade ciuruind, SD. шипот, DML. 1490, BDȘM. I, 420, *pl.* шипоти, DȚR. 1441, PDȚR. I, 198, Nr. 78. Et. sl. шипотъ. V. ș. **Șipotele**, în OTR.

șiș v. Șișăști, în OTR.

șugubină v. dușegubină.

șofran v. Șofran ș. Șofrănești, în OTR.

șogubinar v. șugubinar.

șoim v. Șoimul, în OTR.

șoimar v. Șoimar ș. Șoimărești, în OTR.

șoltuz *sm.*: primar urban, *pl.* шолтужи, DML. 1661-1665, CMSM. Et. mgrm. *scholteisze*, prin pol. *soltysz*. V. ș. **șoltuz**, în CRS.

șopărlă v. Șopărla, Șopărlăști în OTR. ș. **Șopărlani**, în OTS.

șovăit v. șuvăit.

șteadză v. șteadză, în CRS. ș. **Șteadza lui Vlașin**, în OTS.

ștează v. șteadză.

știlbic v. Știlbic, în OTR.

ștubelu v. Ștubeești, Ștubelani, Ștubelul Prajel, în OTR. ș. **Ștubelul**, în OTS.

ștreang *sn.*: funie de spânzurat, тѣри ест нѣкаква и платна гласъ емъ въ црѣнѣ « *căci t-a scos și t-a plătit capul lui dela ștreang*, DȚR. 1582, BAR. XCV-47. Et. grm. *strang*. V. ș. **Ștreangu**, în OTR.

șufar *sm.*: șeful bucătarilor domnești, GC. 143, *art.* шѣфарюа, DȚR. 1581 Martie 12, cs. CDB. Et. cf. lt. *scuforum*, la Del Monte, MI. V, 46.

șugubină v. dușegubină.

șugubinar v. deșugubinar.

șură *sf.*: șoproan, шѣра, DML. 1551, BAR. PA. 175. Et. grm. dial. *schür* din *scheuer*, prin rt. шѣра, SD.

șuvăit v. Șuvăita, în OTR.

șuviță v. Șuvița, în OTS.

șvară v. șvară, în CRS.

T

tabără *sf.*: bivouac, табора, DȚR. 1617, BAR. L-16. Et. sl. табора. V. ș. **tabără**, în CRS. ș. **Tabără**, în OTR.

tăbârță v. Tăbârță, în OTR.

tăciune v. Tăciune, în OTR.

taftă *sf.*: un fel de stofă de mătase netedă și lustruită, SD. тафтѣ, DȚR. 1509, TDSR. 472. Et. tr. *tafta*.

taică v. Taica, în OTR.

taină *sf.*: pe ascuns, с тѣнѣ « *în taină*, DȚR. 1644 Mai 14, ASI. Et. sl. тѣнна.

taistră v. Taistră, în OTR.

talant *sm.*: o monetă, *pl.* тѣланци, DȚR. 1579, ȘDSR. 213. Et. gr. *τάλαντον* prin sl. тѣланѣтѣ.

taler *sm.*: monedă austriacă de argint, SD. *art.* тѣлѣра, DȚR. 1639, ȘDSR. 490. Et. grm. *thaler*, SD.

tălhar *sm.*: hoț, răufăcător, ТАЛХАР, DȚR. 1535-1545, DDN. 51, *pl.* ТАЛХАРИ, DȚR. cc. 1482-1487, BRB. 192, *art.* ТАЛХАРІН, DȚR. 1616, ȘMT. 297. V. ș. **Tălhar** ș. **Tălharești**, în OTR. ș. **Drumul Tălharului**, în OTS.

tălmăcel *v.* **Tălmăcel**, în CCRS.

tălmăclu *sm.*: traducător, dragoman, traducătorii erau organizați sub conducerea unui vătaf, *pl.* ВЪТАХ ЗА ТЪЛМАЧИ = *vătaf de tălmăci*, DML. 1601, AS. *mr.* Agapia XIV-5. Et. sl. ТЪЛМАЧЬ. V. ș. **Tălmăci** ș. **Tălmăciu**, în OTR. ș. în OTS.

talpă *v.* **Talpă**, în OTR.

tălpaș *v.* **Tălpașești**, în OTR.

tălpășiță *v.* **Tălpășești**, în OTR.

tălpigă *v.* **Tălpig** ș. **Tălpiganul**, în OTR.

tâmbar *sn.*: un fel de manta femeiască, SD. ЕДИН ТЪМБАРЮ ЧЕРНО ЗА СКРИЛЕТ = *un tâmbariu negru de schirlet*, DȚR. 1573, VI. 205. Et. gr. εμπίριον, CDE.

tambur *v.* **Tamburești**, în OTR.

tâmp, ~ *ă* *v.* **Tâmpa**, în OTR. ș. **Mîrlești** lui **Tâmpeanu**, în OTS.

tânjală *v.* **Tânjelești**, în OTR.

tânt *v.* **tântav**.

tântav, ~ *ă* *v.* **Tântava**, în OTR.

tăpșan ТАПШАН *tăpșan*, vatra focului, CDE. Е ВЪДАРИ ЦЮ СЪ НАПРАВНИИ ТАПШАН(Ъ) = *2 zidari care au tăcut tăpșanu*, DȚR. 1509, TDSR. 475. Et. cf. *srb.* тапшати.

taraban *sm.*: funcționar fiscal domnesc, poate perceptorul

unui impozit impus *tarabagilor* = *prăvăliașilor*, *pl.* ТАРАБАНИ, DȚR. 1615, AS. *mr.* Dealul netreb. XXII-4. Et. *d.* tarabă, *d. tr.* tarab.

tărăță *v.* **Tărăță**, în OTR.

târg *sn.*: oraș, оу МЕСКОМЪ ТЪРГЪ = *în târgu Iasi*, DML. 1434, CDM. I, 391, ТЪРГЪ, DML. 1670, CCFR. мш. Ciortolomu, *pl.* ТЪРГЪРИ, DML. 1623, CU. XVIII, 350. Et. sl. ТРЪГЪ. V. ș. **Drumul Târgului** ș. **Târgul-Jului**, în OTR.

târgoveț *sm.*: 1. orașan, 2. negustor, *pl.* НИ КЪЩИ НИ ТЪРГОВЕЦИ = *nici negustori, nici târgoveți*, DȚR. 1614-1516, DDN. 32, ТРЪГОВЕЦИ, DML. 1638 Martie 16, ASI. PA. Et. sl. ТРЪГОВЬЦЬ. V. ș. **târgoveț**, în CRS.

târle *sf.*: îngrăditură de vară pentru oi la câmp, locul stănei cu toate dependențele ei, SD. ТЪРЛЕ, DML. 1636, GIZ. II, 1, 116. Et. big. тръло, ТЪРЛО. V. ș. **Târlești**, în OTR.

târlic *v.* **târlic**.

tarniță *sf.*: șea de lemn, SD. *pl.* ХАМЪРИ И ШРЪКЪРИ И ТАРНИЦЕ = *hamuri și streanguri și tarnițe*, DȚR. 1512-1521, TDSR. 243. Et. cf. *srb.* тарница.

târșală *v.* **Târșală**, în OTS.

târți *v.* **Târtea**, în OTR.

târță *v.* **Târță**, în OTS.

tătar *sm.*: *pl.* ТЪТАРИ, DML. 1608 Iunie 30, BAR. Dn. Rosetti-Solescu. Et. sl. ТАТАРИИ, V. ș.

Tătărăni, Tătăreanu, Tătărăni, Tătărești, Tatarii ș. **Tătarul**, în OTR.

tătăraș v. Tătăraș, în OTR.

tărziu v. Tărzii ș. **Tărziul**, în OTR.

taur v. Taurul, în OTR.

tauraș v. Tauraș, în OTR.

tavă v. Tăveștii, în OTR.

teașă v. Teșcioară.

tehoi v. Tehoi, în OTS.

tehui v. tehoi.

teș sn.: teiuș, loc cu tei, ș. АС-ФСК НАД ТИИУС = *în luncă la teisu*, DȚR. 1607, ȘDSR. Et. *teiu*. V. ș. **Teis**, în OTS.

teiu sm.: arbore, art. ТИЮА, DȚR. 1570 Noemvrie 7, ASI. Et. lt. pop. *tiftum*.

telegar sm.: cal bun pentru trăsura, pl. ТЕЛЕГАРИ, DȚR. 1534, BAR. PA. 101, DML. 1597, BAR. LXXXVI-3. Et. sl. ТЕЛЕГА.

temelie sf.: fundament, bază, ș. ТЕМЕЛІЕ = *în temelie*, DȚR. 1617, ASI. DPA. cf. și СВѢТАА МОНАСТІРІ: КОТЛОМБЪСА ИТЪ СВѢТА ГОРСКО ЕСТ СЪТВОРИЛА И ИСПОВЕЛА ИТЪ ТЕМЕЛІЕ ИИ ИТЪ ПОКОННАГО СТАРАГО ІВАН БАСАРАК ВОЕВОДА ПРѢДѢДОМ ГОСПОДСТВА МИ = *sfânta mănăstire Collomuzul dela Sfântul Munte este făculă și întemeiată din temelie ei de răposatul bătrânul Ioan Basarab voevod, strămoșul domniei mele*, DȚR. Matei Basarab, A.S. nr. Clocociovul, XI-1. Et. gr. θεμέλιον prin sl. ТЕМЕЛІЕ.

temnic sn.: bordeiu de ținut stupii iarna, SD. ТЕМНИК ЗА ПЧЕЛИ = *temnic pentru albine*, DML. 1629; BAR. CLVI-39, pl. ТЕМНИЧИ, DML. 1651, BAR. F. III-184. Et. sl. ТЪМНИКЪ.

temniță sl.: închisoare, ТЕМНИЦ(Ъ), DȚR. 1631, CCFR. mș. Putineiul. Et. sl. ТЪМНИЦА. V. ș. **temniță**, în CRS.

terchilă v. Terchilă, în OTR.

terziu sm.: croitor, pl. ВТАХЪ ЗА ТЕРЗИИ = *dătal de terzii*, DȚR. 1620 Februarie 4, AS. DTI. 1942. Et. tr. *terzi*.

teslar sm.: dulgher, art. ТЕСЛАРИУА, DȚR. 1616, AS. nr. Nucet, XV-2. Et. sl. ТЕСЛА.

testament v. testament, în CRS.

teș v. Gruiful lui Teș, în OTR.

teșcioară v. Teșcioara, în OTR.

tindă v. tunda, în CRS.

tipar sn.: pl. ТИПАРІ, DȚR. cc. 1517-1521, BDR. 156 și nt. 1. Et. sl. ТИПАРЪ. V. ș. **Tipariu**, în OTR.

tipsie sf.: tavă, ТИПСІЕ, DȚR. 1509, TDSR. 473, pl. ТИПСИИ, DȚR. 1509, TDSR. 474. Et. tr. *tepsi*, prin bl. sau srb. теписија. V. ș. **tipsie**, în CRS.

tirlic v. Tirlic, în OTR.

titor v. ctitor.

toarce v. Torcești, în OTR.

toartă sf.: mâner, КОТІАХЪ СЪ ТОВАРЪ = *cazan cu toartă*, DȚR. 1509, TDSR. 472. Et. lt. *torta*.

tocmală sf.: tocmeală, invoială, ТОКМАЛА, DML. 1607 Martie

6, CMP. Et. *tocmi*. V. ș. *tocmela*, în CRS.

topl v. Topești, în OTR.

toporaș sm.: călău, *топораши*, DȚR. 1530-1532, TDSR. 324, Nr. 326. Et. dm. din *topor*, d. sl. *топоръ*.

toropală v. Toropală, în OTR.

tortură v. Torturești, în OTR.

trâmbițaș sf.: cel care cântă din trâmbiță, *pl. тръбеници(и)* DȚR. 1509, TDSR. 472. Et. sl. *тръбница*.

trandafir v. Trandafir, în OTR.

trapezar v. trepăzar.

trapeziță sf.: *pl. art. гърлице и транисицији*, DȚR. 1612, AS. eps. Râmnic, netreb. XVII-4.

trăsură v. Trăsura, în OTS.

treabă sf.: да не имаеѣ трѣба съ тотъ село = *să n'aită treabă cu acel sat*, DML. 1620 Mai 4, BMC. трѣба, DȚR. 1649, NDA. 205, *art. с трѣба змекка = în treaba fării*, DML. 1591, GSI. XXII, 130. Et. sl. трѣба.

treapăd sn.: alergătură, *art. и послухомъ господства ми по вѣрномъ волѣрѣи господства ми Могоша княнтапъ с земаѣ Тѣрка... тѣре еѣтъ извадна въ тѣмъ тоаѣи кѣчѣи и аѣѣгѣи волѣски... тѣмъ радѣ господства ми радѣ трѣда еѣо ѣ радѣ трѣпѣдѣа ѣмъ сѣмъ даѣа господства ми ѣмъ въ тѣхъ аѣѣгѣи = *și am trimis domnia mea pe credinciosul boier al domniei mele, pe Mogoș căpitan în țara turcească... de a scos aco-**

lo atâția pecini și țigani boieresti... pentru aceasta domnia mea, pentru truda lui și pentru treapădul lui, i-am dat domnia mea din acei țigani, DȚR. 1651; GSI. V, 150. Et. lt. *trepido*.

tremura v. Tremurici, în OTR.

trepăduș v. Trepăduș, în OTR.

trepăzar sm.: trapezar, om în serviciul mănăstirii, în legătură cu *trapeza* = sufrageria la mănăstire, *pl. трѣпѣзари*, DML. 1662 Noemvrie 27, CMSM. și formele: *трѣпѣзари*, *ibid.*, *трѣпѣзари*, DML. 1618 Martie 26, CMSM. Et. sl. *трапеза*.

trestie sf.: o specie de plantă, *трѣстѣе*, DȚR. 1579, AS. eps. Buzău, LXII, III, 4, *ла трѣстѣе*, DȚR. 1590, ȘDSR. 287, *нѣ сѣмлати кѣм(с) и въ трѣстѣе и въ сѣн(с) = ci (uași vamă) (dijmă) și din trestie și din fân*, DȚR. Mihnea Turcitul, ȘMT. 282. Et. sl. трѣстѣе. V. ș. Fântâna Trestiei, Tresteiani, Trestiiiana, în OTR.

trestior, ~ oară v. Trestior ș. Trestioară, în OTR.

trețină sf.: plată anuală, închiriere pentru vad de moară, *да даѣатъ кѣлѣгѣрѣи трѣтѣнѣкъ надъ лѣкто по ѣ са аспри шко да вѣзмомъ вѣсѣтѣи вродомъ въ коденѣцѣ = *să dea călugării trețină pe an câte 300 de aspri ca să poată lua vadul de moară**, DȚR. Matei Basa-

rab, AS. mr. Mărcuța, XII-1.
Et. cf. bl., srb. și rt. *tretina*.
trivoiu *sn.*: cornaciu, ciuline,
 тpивюю, DȚR. 1573 August 20,
 AS. csp. **Et.** gr. τριβολος, v. cuv.
 SPPC. prin sl. тpивалъ.
trudă v. **Trudești**, in OTR.
tufă *sl.*: copăcel mic cu frunze
 până la pământ, SD. *pl.* тpѣт,
 DȚR. cc. 1517-1521, NDA. 45.
Et. lt. *tufa*, SD. V. și **Tufe** și
Tufa Șarpelui, in OTR.
tuli v. **Tulești**, in OTR.
tulnic *sm.*: buciumaș, тyлник,
 DML. 1661-1665, CMSM. **Et.**
 sl. тyлѣх, cf. rs. тульник = fa-
 bricant de tolbe pentru săgeți,
 DTC.
tunar *sm.*: artilerist, тyнар, DȚR.

1530, BDR. 275 Nr. CIV, *art.*
 тyнарюл, DȚR. 1620, BAR.
 XLV-149. **Et.** d. *tun*, d. lt. *tonus*.
tuns v. **Lazul Tunsului**, **Tunsul**,
Tunsești și **Tunși**, in OTR.
tupilat ~ *ă* v. **Tupilași**, in OTR.
turbat v. **Turbată**, **Turbatești**,
Turbași, **Turbatești**, in OTR.
 și **Turbatul**, in OTS.
turbure v. **Turbure**, in OTR.
turc v. **Turceanul**, **Turceni**,
Turcul și **Valea Turcului**, in
 OTR. și **Turcul**, in OTS.
tureată v. **Tureata**, in OTR.
turn *sn.*: до тyрнѣ Николовскѣнъ
până'n turnu Nicopolei, DȚR.
 1546, AIR. I, 49. **Et.** ss. *turn*.
 V. și **Turnu** in OTR.
turtă v. **Turtiță**, in OTR.

T

tăgan, ~ *că* v. **țigan**, ~ *că*.
tălină v. **Țălina**, in OTR.
țanc v. **țenchiu**.
țanță v. **țintă**.
țanțar v. **Țanțar**, in OTR.
țap v. **Țap**, **Țăpenni** și **Țăpești**,
 in OTR.
țapă v. **Țăpăluș**, in OTR. și
Țăpăluș, in OTS.
țară v. **țeară**, in CCR., **Țară-**
Lungă, in OTR. și **Țara Ru-**
mânească, in OTS.
țaran *sm.*: om liber ce făcea
 parte dintr'o clasă socială in-
 ferioară moșnenilor și răzeșilor,
pl. тpи нам жаловал сѣн нѣмиш
 нмѣним Днхънахъ шт Хълѣ-
 сцин... и кажитъ ажѣ въѣлѣсѣ

тѣмъ ѡ крава за свѣжъ како и
 шт цзранн ѡвѣли крави = *căci*
nouă ni s'a plâns acest nemț
anume Mihăilă dîn Hălăsești...
și a spus că l s'a luat lui l
oacă pentru sulțu cum sau
luat oact și dela țărant, DML.
 1586, BAR. CCXIX-69 cf. și
 вже прѣдошѣ прѣд нами Мѣ-
 рѣнка и сѣ братъ свон... и тѣ-
 гали на кнѣгинѣ Гѣнѣевн...
 ради една вчина... ино мѣ
 сѣднѣом... и тако шбрѣтохом
 да братѣтъ шни кнѣгини Гѣн-
 гевн... а когда бна намъ днѣтѣ
 възвращенію пинѣсвалъ шни
 же не намѣли шт гдѣ брати-
 ти, не хотѣтъ въложити єдинѣ

ТВЖДАН ЛЮДН ЦЪРАНИ... ННО МЫ
 ПАК ШЕРЪТОХОМ... НЕ ПОДОБАЕТ
 ТВЖДАН ЦЪРАНОМ ВЪЛАГАТИ ВЪ
 УТНИНС = *căci au venit în-
 întea noastră Măritica și cu
 frațele său... și au pârât pe
 cneaghina lui Ghenghea...
 pentru o ocină... deci noi am
 judecat... și astfel am aflat să
 întorcă ei cneaghinei lui
 Ghenghea... iar când a fost
 zlua restituirii banilor, ei n'au
 avut de unde să-i restituie, ci
 au vrut să bage niște oameni
 streini țărani... deci noi ase-
 menea am aflat... că nu se
 cuvine că țărani streini să
 bage în ocină, DML. 1598,
 GSI. XX, 56-57. Et. d. țară,
 d. lt. terra. V. ș. Țăran, in
 OTR.*

țarcovnic v. Țircovnic.

țarină sf.: arătură, ogor, цариня,
 DML. 1604, GIZ. I, 2, 33. Et.
 sl. царина, prin rt. царина, in
 rt. are același sens ca și la noi.
 V. ș. țarina, in CRS.

țarm v. țerm.

țarnă v. Țarnă, in OTR.

**țată v. Țăța ș. Valea Țăței, in
 OTR.**

țățână sf.: balama și mai ales
 cârligul in care se prinde ba-
 lamaua, SD. *pl.* цѣцѣни, DȚR.
 1509, TDSR. 470. Et. ml. *fi-
 țăna*, SD.

**țeară v. Țăpăluș, Țepeș, in
 OTR. ș. Țepeluș, in OTS.**

**țeară v. Țeara lui Oană, in
 OTR.**

țef sn.: fig. centru, SD. *art.* 8
 цѣфра вранициѣ - *in țeful bra-
 nistei*, DȚR. 1615 Mai 15, CEK.

țelină sf.: pământ nelucrat încă,
 цѣланиѣ, DȚR. 1595, CCFR. mș.
 Negoiu și forma цѣланиѣ, DȚR.
 Alexandru Coconul, F. CIRM.
 Et. rs. цѣлина.

**țenchiu v. Țenchea ș. Țenchiu,
 in OTR.**

țerm sn.: țarm, *pl. art.* цѣрм-
 риѣ, DȚR. 1618, ȘDSR. 369.
 Et. lt. *termulus*.

țesală v. țesală, in CRS.

țif v. Țifesti, in OTR.

țiflă v. Țiflea, in OTR.

țigan, ~ că s.: *art.* цыганѣ, DȚR.
 1595, BAR. XXIX-283, цыга-
 нѣ, DȚR. 1628 Fevruarie 23,
 ASI. *pl.* цыганин, DȚR. 1613,
 ȘDSR. 336; *pl.* цыганин, DȚR.
 1600, RIAF. III, 211, цыганѣ,
 DȚR. 1639, ȘSC. 76 și formele
 ml. цыганѣ, *pl.* цыганин, DML.
 1635 Noemvrie 18, BAR. Dnc.
 ps. 266, цыганѣ, DML. 1611,
 GSI. XX, 198. Et. sl. цыганинѣ,
 цыганѣка. V. ș. Țiganesti ș.
 Țigani, in OTR.

țigănaș v. Țigănaș, in OTR.

țigănel v. Țigăneli, in OTR.

țigănie sf.: loc de rezidare al
 țiganilor, и мѣсто въ на цы-
 ганѣи = *și loc de țigănie*, DȚR.
 1628 Octomvrie 10, ASI.; *art.*
 цыганинѣ, DȚR. 1596 Iunie 19,
 BAR. DP. sef. 209. Et. d. *țigan*.
**țigănuș, ~ ă v. Țigănușa in
 OTR. ș. Mormântul Țigănu-
 șei, in OTRS.**

- țimir** *sn.*: scut, цинар, DML. 1621, ASI. PA. Et. *srb.* цимер.
ținea *dr. rf.*: se vor ținea, DȚR. sc. XVI, BDR. 239. Et. din lt. *teneo*.
țintă *sf.*: piron mic, *pl.* цинти, DȚR. 1509, TDSR. 470. Et. *sl.* цѣта. V. ș. **Tântă, Țintă** ș. **Ținea**, în OTR.
țințar *v.* **Țințar**, în OTR.
ținut *sn.*: județ, *art.* цинѣста Іашнлор, DML. 1620, GSI. II, 320. Et. d. *ținea*, d. lt. *tēneo*, ~ *ere*.

țiplă *v.* **Țipleșteți**, în OTS.

țircovnic *sm.*: țarcovnic, paraciser, цирковник, DML. 1651, BDB. VIII, 14. Et. *sl.* црѣкѣвникъ.

țol *sn.*: covor țărănesc care se așterne pe pat sau pe pardo-seală și servește la învâlit în loc de plapomă, SD. цѡл, DȚR. 1509, TDSR. 473. Et. *tr.* *çul, cul*, SD. V. ș. **Seliștea lui Țol**, în OTR.

țurcan *v.* **Țurcan**, în OTR.

U

ucenic *v.* **ucinic**.

ucinic *sm.*: ucenic, elev, *art.* оученикъа Лепѣдатѡв логѡфѣтъ *ucinicul lui Lepădat logofăt*, DȚR. 1632, ȘDSR. 454. Et. *sl.* оученикъ.

ufundat, ~ *ă* *v.* **Ufundata**, în OTR.

ujuga *dr.*: a înjuga, a uni, вжугате = *injugate*, DȚR. 1645, DȚR., AS. *mr.* Radu-Vodă, III, 5; кои воденице сѣтъ вжугате със дрѣгни воденице монастырѣа = *care mori sunt înjugate cu alte mori ale mânăstirii*, DȚR. 1648 August 24, ASI. PA. Et. a *înjuga*, d. lt. *jugo*, ~ *are*, DLR.

uliță *sf.*: stradă, оулицѣ, DML. 1620, AIR. I, 181. Et. *sl.* оулицѣ.

uliu *v.* **Uliu**, în OTR.

ulm *sm.*: o specie de arbore, вѡлм, DȚR. 1565, ȘDSR. 150;

art. ~ *l*, DȚR. 1451, PDȚR. I, 227 Nr. 91. Et. lt. *ulmus*. V. ș. **Ulmii** ș. **Zăpodia Ulmilor**, în OTR.

ulman *v.* **Ulmanul** ș. **Ulmăni**, în OTR.

ulmuleț *sm.*: ulm mic, оуламѡлец, DȚR. 1588, BAR. XI-67. Et. *dm.* d. *ulm*. V. ș. **Ulmuleți**, în OTR.

umăr *v.* **Umăr**, în OTR.

umbrar *v.* **Umbrar**, în OTR.

unde *v.* **Inde**.

unealtă *sf.*: sculă, *pl. art.* сѡклатѣлѣ, DȚR. 1609, AS. *mr.* Sf. Ioan București, XXI-1. Et. *una-alla*.

ungher *sm.*: iuncher, cadet, *pl.* вѡнкъ кѡнѡтан ѡл вѡнгѣрѣ = *foșt căpitan de ungheri*, DȚR. 1655, AS. *mr.* Arnota, netreb. I-13. Et. *grm.* *juncher*.

- unghiu sn.:** colț, cot, ș **УНГЮ** -
în unghiu, DȚR. 1607, ȘDSR.
 309, *art. УНГЮА МОРИК* = *unghiul
 morii*, DȚR. 1587 Fevruarie 7,
 ASI. Et. lt. *angulus*. V. ș. **Un-
 ghieni** ș. **Unghiul**, în OTR.
- ungur sm.:** locuitor din Ungaria,
pl. ОУНГОУРН, DȚR. 1613, ȘDSR.
 336 și *art. УНГЮРН* = *ungurii*,
 DȚR. 1605, NDSR. 306. Et.
 sl. *УГРНИК*, *ОУГРНИК*. V. ș.
Ungurul, în OTR.
- unguraș v. Unguraș ș. Ungu-
 rași**, în OTR.
- ungurean v. Ungureanul ș.
 Ungureni**, în OTR.
- ungurel v. Ungurelul**, în OTR.
- unguresc, ~ ească adj.:** *УНГУРЕЦК*
УНГЮРЕЦК, DML. 1620, AIR.
 I, 181. Et. d. *ungur*.
- unt v. Unteni, Untescul ș. Unși**,
 în OTR. ș. **Dealul Untului**,
 în OTS.
- untre v. între.**
- untură sf.:** grăsimi, *pl. УНТЮРН*,
 DML. 1604 Iulie 26, CDB.
 Et. lt. *unctura*.
- urât ~ ă v. Urăta, Urății ș.
 Urăta**, în OTR.
- urdă sf.:** un fel de brânză care
 se obține fierbând zerul rămas
 dela caș și lăsându-l să se ră-
 cească, *сирни за срдж* = *brânză
 de urdă*, DȚR. Mihai Viteazul,
 BAR. XXI-233. Et. după SD.
 d. lt. *horrida*, cf. srb. *урда*,
 = *colastră* și rt. *урда* (*вурда*)
 cu același sens ca la noi. V.
 ș. **Urdari, Urdești**, în OTR. ș.
Urdă, în OTS.
- ureche v. Ureche, Urecheanul,
 Urecheștii ș. Ureche**, în OTR.
- urecheat v. Urecheatul**, în OTR.
- urecle v. Urecele**, în OTR.
- urgie v. Urgiceni**, în OTR.
- uric sn.:** 1. moșie de veci, 2.
 hrisev, document, act, *УРИКЪ*,
 DML. cc. 1400, CDM. I, 26,
УРИКЪ, DML. 1400, *ibid.* I, 32,
УРИКЪ, DML. 1400, *ibid.* I, 37,
УРИК, DȚR. 1517 Octomvrie
 30, ASI. *pl. ОУРИЧЕ*, DML. 1596
 Septemvrie 11, ASI. și *art. УРИ-
 ЧЕЛ*, DML. 1604 Iulie 26, CDB.
 Et. ung. *örök*, prin sl. *УРОКЪ*,
 cf. și rs. *урокъ* = termen, dare.
 V. ș. **Uricanii** în OTR. ș. **Uric**,
 în OTS.
- uricar sm.:** scriitor de urice,
 diacon, gramatic, *УРИКАР*, DȚR.
 1538 Iulie 2, ASI.; DML. 1585,
 BAR. PA. 314. Et. d. *uric*.
- uricel v. Uricel**, în CRS.
- urlă v. Urlați**, în OTR.
- urlătoare v. Urlători**, în OTS.
- urloiu v. urloiu.**
- urluiu v. Urluești**, în OTR.
- urs v. Ursea, Urseni, Ursești,
 Ursoaia, Ursu, Ursul, Urși,
 Urșii ș. Valea Ursului**, în
 OTR.
- urzică v. Urzica ș. Urziceni**,
 în OTR.
- urzicuță v. Drumul Urzicuței**,
 în OTR.
- uscăt v. Uscatul, Uscăți ș. Us-
 cătescul**, în OTR.
- ușar sm.:** dregător domnesc în
 Moldova care introducea la
 domn pe oaspeți, *УШАР*, DML.

penator. V. ș. **Vânătorii**, in OTR.

vânj v. **Vânjea**, in OTR. și in OTS.

vânt v. **Vântul**, in OTR.

var *sn.*: protoxid de calciu, *art.* варъа, DȚR. 1622, scrie Idoxi in Târgoviște, CEK. Et. sl. варъ. V. ș. **Vărăștii**, in OTR.

vâr v. **ver.**

vardzar v. **varzar.**

vârî v. **vârîh.**

vârîh v. **Vârîhul Măgurilor ș. ~ Omșorului**, in OTR.

vârî v. **Vărășii**, in OTR.

vărsătură v. **Vărsături**, in OTR.

vârtej v. **Vârtejștii**, in OTR. —

vârtop *sn.*: hârtop, vizunie, groapă, вартоп, DML. 1601, GSI. IX, 69, *art.* вартопъа, DȚR. 1664-1669, BAR. XXI-195, *pl.* вартопанъ, DML. 1493, BDȘM. II, 27. Et. sl. вартопъ. V. ș. **Vârtopul**, in OTR.

varză v. **Varză**, in OTR.

varzar v. **vârzar.**

vârzar v. **Vardzar, Varzar, Vârzar, Vârzărăștii**, in OTR. ș. **Mănăstirea lui Vardzar**, in OTS.

vâsc v. **Vâscoăia**, in OTR.

vătăguț *sm.*: subaltern al vătăfului, care era la început conducătorul unui grup de ostași, apoi peste unii funcționari dela curtea domnească, ca stolnicii, comișii, tâlmacii, șetrarii și vistiarnicii, v. *cuv.*, *art.* вѣтѣгуца, DML. 1644, GSI. X, 29. Et. dm. d. sl. вѣтѣгъ.

vatră *sf.*: locul pe care se află sau se va construi un sat, вѣтрѣж, DML. 1598 Aprilie 8, CDB. *art.* вѣтра, DML. 1636, GIZ. II, 1, 216, *pl.* вѣтрѣ, DML. 1601, GSI. XX, 106. Et. cf. srb. вѣтра, la SD. d. ngr. вѣтрѣа și вѣтров.

vață *sf.*: față, obiect care se pune pe alt obiect spre a-l acoperi, înveli, една вацѣ за перникъ = o *față de perină*, DML. 1551, BAR. Dn. Rosetti-Solescu. Et. d. lt. *facia*.

vecin *sm.*: șerb, вѣчинъ ут вѣцинухъ = *oecin de baștină*, DȚR. 1654, AS. eps. Buzău, LXXXVI-13, *pl.* вѣчини, DȚR. 1495, BAR. XX-94, cf. și ест дал четирн вѣчини ут Мѣштетинъ е доברי а две сиромаси = *am dat patru oecin din Mușetești, 2 buni* (adică cu familie) *și doi săraci*, DȚR. 1568-1577 Ianuarie 12, ASI. și *art.* вѣчинин, DȚR. 1622, AS. eps. Râmnic, XCIX-3. Et. lt. *vicinus*. V. ș. **vecin** ș. **vecinstvovati**, in CRS.

vecinie *sf.*: starea de vecin, șerbie, вѣчиннѣ, DȚR. 1626, CU. XVIII, 370. Et. d. *oecin*.

vedea v. **Vede**, in OTR.

vedere v. **Slemea Vederei**, in OTR.

ver *sm.*: văr, верѣ прѣмъре = *văr primar*, DML. 1601, CU. XVIII, 252. Et. lt. *oerus* și *primarius*.

verigă *sf.*: inel, *pl.* вѣрницъ на камарѣ = *pergi la câmară*

- DȚR. 1508, TDSR. 470. Et. sl. *вѣрнѣга*.
- veverită v. Veverită ș. Veve-**
riță, in OTR.
- viclean** *adj.*: fals, испнеок ви-
лкис, DML. 1649, GSI. III,
134. Et. ung. *hiltlen*.
- vicol v. Vicol ș. Vicolăni**, in
OTR.
- viedzure v. Viedzuriu**, in OTR.
- vier v. Ier ș. Viar**.
- viezunie v. Lacul Viezuniilor**,
in OTR.
- vlezure v. Vezurari, Viedzuriu**,
ș. **Viezurea**, in OTR.
- viezurel v. Viezurel**, in OTR.
- viiar** *sm.*: vier, îngrijitor de vie,
pl. *вѣтарѣм за виарн* «*dătaf-*
lor de viari», DML. 1606, BAR.
LXXII-17. Et. d. *vie*.
- vinar** *sm.*: supraveghetor de vie,
pl. *винари*, DȚR. 1639 Aprilie
23, ASI. PA. Et. sl. *винарь*.
- vinăricear** *sm.*: perceptor al vi-
năriciului, *винаричар*, DȚR.
1572, BAR. XXIX-254, *pl. art.*
винаричарѣи, DȚR. 1660, AS.
mr. Dealul, netreb. XXII-14 și
forma *винаричарѣи*, DȚR. BAR.
LXXV-172. Et. d. *vinăriciu*.
- vinăricel v. vinăriciu**.
- vinăriciu v. vinăriciu**.
- vinăriciu** *sf.*: impozitul pe vin,
винаричул, DȚR. 1618, NDA.
98, și formele: *винаричул*, DȚR.
1635 Sept. 18, CEK., *винари-*
чиѣ, DȚR. 1523 Ianuarie 10,
ASI. PA. și *pl.* *винаричѣлн*,
DML. 1625, AS. *mr.* Radu-
- Vodă, XV-9. Et. d. *oin. V. ș.*
Vierăcel, in OTR.
- viscol v. vicol**.
- vișoară v. Vișoară**, in OTR.
- vinovat** *adj.*: culpabil, *pl.* *вино-*
ваци, cc. 1530-1532, TDSR.
464. Et. sl. *виноватъ*.
- viorar** *sm.*: cântăreț din vioară,
art. *виорарюл*, DȚR. Matei Ba-
sarab, BAR. XLII-81. Et. d.
vioară, d. lt. *viōla*, RDW.
- visternicel** *sm.*: subaltern al ma-
relei vistiari, *вистѣрничѣл*, DML.
1521, CDȘB. 302, *pl.* *вѣтар*
за вистѣрничѣн «*dătaf de vister-*
nicel», DML. 1605, GSI. XX,
137. Et. dm. d. *dstier*.
- vistier v. vistiari**.
- vistiereasă** *sf.*: soția vistiierului,
art. *вистѣирѣса*, DȚR. 1622,
ȘDSR. 421.
- vistierie** *sf.*: tezaurul statului,
вистѣирѣ, DȚR. 1588 Ianuarie
7, ASI. Et. gr. *βιστιαριον*.
- vistiari** *sm.*: vistiari, i. dregători
domnesc cu atribuție de admi-
nistrator financiar al țării având
și grija de a aproviziona curtea
domnească cu veșminte, stofe,
blănuri prețioase; GC. 110;
2. ostaș subordonat vătefului și
făcea parte din ceata vistiari-
nicilor; *вистѣирю*, DȚR. 1484,
PDȚR. I, 344, *вистѣирю*, DȚR.
1498 Septembrie 25, ASI. *art.*
вистѣирюл, DȚR. 1654, NDA.
226 și formele: *вистѣирник*,
DML. 1434, CDM. II, 666,
вистѣирник, DML. 1448, *ibid.*
II, 737 și *pl.* *вѣтар за вистѣи-*

рнич • *oâtao de oisfiarnici*, DML. 1623, GIZ. I, 2, 152. Et. гр. βίσφιάρσιος; V. ș. *Vistârnicii*, în OTR.

vistârnac v. *vistârnac*.

vișin v. *Vișinii Voinigeștilor*, în OTR. v. ș. *vișin*, în CRS.

vișină v. *Vișină Uscată*, în OTR.

vitrég *adj.*: nu natural, cf. tată vitrég, виторр, DTR. 1542 Iunie 16, ASI. Et. lt. *vitricus*.

✓ **vițel** v. *vițelu*, în OTR.

✓ **vițelar** *sm.*: păzitor de viței, вичелар, DML. 1618, GIZ. I, 2, 114. Et. d. *vitel*, d. lt. *vitellus*.

viu, **vie**, v. *Apele Vie*, în OTR.

vizuină v. *viezunie*.

vizunie v. *Vizunii*, în OTR.

vlabnic v. *hlabnic*.

vlădică v. *Vlădică*, în OTR.

vladnic v. *hlabnic*.

vlamnic v. *hlabnic*.

vodă *sm.*: domnitorul țării, вода, DTR. 1508, ȘDSR. 63, водаж, DML. 1612-1616, MCR. 242, водаж DML. 1617 Martie 12, BAR. Dnc. pc. 262. Et. prs. rom. din sl. *воєвода*, poate prin influența literilor principale, вода, din monogramul *вѣвѣда* al documentelor muntene, cf. și forma вода, DTR. 1605 August 23, ASI. V. ș. *Dealul lui Vodă*, în OTR. v. ș. *voda*, în CRS.

voevod *sm.*: titlul domnilor și fiilor de domni români, DTR. 1613, ȘDSR. 344. Et. sl. *воєвода*.

voevodeasă v. *Voevodeasa*, în OTR.

voie *sf.*: art. *вои*, DTR. 1636, Matei Basarab, CCFR. mș. Bézdadu. Et. sl. *воиѧ*.

voinic *sm.*: soldat pedestru, art. *Доброні вѣнникоѧ*, DML. 1495, BDȘM. II, 53. Et. sl. *воиникъ*. V. ș. *Voinicul*, în OTR.

vornec v. *vornic*.

vornic *sm.*: subaltern al marelui vornic, вѣрник, DTR. 1650; ȘDSR. 545, să nu aibă amestec cu acele mori *ниже воиникъ* *въ тѣхъ* *въ варошъ Бѣкѣрѣцъ* • *nici vornic de aici din orașul București*, DTR. Matei Basarab. AS. mș. Radu-Vodă, XXXIV-20, *воиникѧ*, DTR. 1628 Fevruarie 3, CEK., forma *вѣрникѧ*, DTR. 1658, BAR. CCI-23. Et. sl. *Дворьникъ*. V. ș. *Măgura Vornicului*, în OTR.

vorniceasă *sf.*: soția vornicului, art. *воиничаса*, DTR. 1609 Ianuarie 23, ASI. Et. *vornic*.

voroavă v. *Vorovești*, în OTR.

vrabie v. *Vrabie* ș. *Vrăbțiani*, în OTR.

vraclu *sm.*: medic, art. *врачюл*, DTR. 1541-1544, TDSR. 343. Et. sl. *врачь*.

vrajbă v. *vrajbă*, în CRS.

vrajmaș *sm.*: vrăjmaș, dușman, *вражмашъ* și *вражмашъ*, DTR. 1421, TDSR. 8, *pl. вражмашин*, DTR. 1474, BRB. 113 și forma *врашмашин*, DTR. 1521, TDSR. 266. Et. *orajmă* • *orajbă*.

vrajmășie *sf.*: vrăjmășie, dușmănie, *вражмашин*, DTR. 1525, ȘDSR. 85. Et. *orajmaș*.

vrăstat v. Vrăstat ș. Vrăstați,
in OTR. ș. in OTS.
vulpar v. Vulparul, in OTR.
vulpe v. Hulpe, Vulpe ș. Vul-

pescul, in OTR.
vultur v. Văltur, Vultureștii ș.
Cuibul Vulturului, in OTR.

Z

za sf.: verigă de harnașament,
pl. zaał, DȚR. 1509, TDSR.
473. Et. cf. mit. *zaba*, mgr.
zaba, alb. *zaoă*, SD.

zabun sn.: o haină fără mâneci
pe care o purtau boierii și cu-
coanele, SD. «Дни зѣбуи за
кофтири» = *un zăbun de cofe-*
rite, DȚR. Mihai Viteazul, BAR.
CXC VII-46. Et. d. arab. *al-*
ğubba, prin tr. *zebun*, SD.

zace v. zaceti, in CRS.

zadar ado.: degeaba, «задар»
în zadar, DML. 1552-1561 sau
1564-1568, NDSR. 163. Et. «а
+ даръ» = *în dar*.

zăgas sn.: zăgaz, ieșitură, dig,
зѣгас, DȚR. 1623, BAR.
CXXXIV-85, art. зѣгасѣл, DȚR.
1610, AS. mr. Cotroceni, LIX-
12. Et. cf. srb. *zaragiti*, SD.
cf. și rs. *zarac* = *stingere* și bl.
zarazij = *a cobori la vad, a*
se depărta.

zăgaz v. zăgas.

zahar sn.: zahăr, «захар» = *pen-*
tru zahar, DȚR. 1508, TDSR.
469 Nr. 472. Et. ngr. *ζάχαρι*.

zalog sn.: amanet, зѣлог, DȚR.
1604, GSI. I, 338. Et. sl. *залогъ*.

zalogi or.: amaneta, *вчина зѣло-*
унтъ, DȚR. 1583 Mai 7, cs.
CDB. Et. d. *zalog*. V. ș. *zalo-*
giti, in CRS.

zălojie sf.: *pl. art. лѣкѣа сѣк зѣ-*

ложина = *lacul cu zălojiile*,
лѣкѣа сѣк рѣкциѣа = *lacul cu*
răchitele, DȚR. Matei Basarab,
BAR. CXXXIV-64.

zamă v. Zamă, in OTR.

zână v. dzână.

zănoagă sf.: vale ca o strachină
cu fundul întins și verde, la
munte, SD. «Дни планини...
сѣ зѣкъм хотаром н сѣ зѣкъ
зѣноага» = *un munte cu tot*
hotarul și cu toată zănoaga,
DȚR. 1513 Martie 23, ASI.
Et. sl. «а + нора, la piciorul,
poalele muntelui, SD. cf. ș. rs.
zanora = *groapă*, DTC. V. ș.
Zănoaga, in OTR.

zănoagea sf.: до една зѣноукъ =
până la o zănoagea, DML.
1639, GSI. XVI, 67. Et. dm. d.
zănoagă.

zapis sm.: obligațiune, înscris,
contract, занпис, DML. 1400,
CDM. I, 37; сѣе наше дааніе н
занписъ = *această a noastră da-*
nie și zapisu, DML. 1459,
BDȘM. I, 30, art. занписѣл, DȚR.
1625, ȘDSR. 431, *pl. занпис*,
DML. 1585 Aprilie 18, BAR.
Dn. Rosetti-Solescu, DȚR. 1628
Februarie 23, ASI. art. зан-
писѣл, DȚR. 1650, ȘDSR. 546.
Et. vrs. *запись*. V. ș. **zapis**,
in CRS.

zăpodle sf.: 1. strămoare de

I
CUVINTE ROMÂNEȘTI IN FLEXIUNE
ROMÂNEASCĂ

B
ONOMASTICĂ ȘI TOPONOMASTICĂ

A

- Adâncă** *tp.*: АДАНКА, DȚR. 1568-1577, IMV. 2. **Et.** *adânc*, ~ *ă* adj. d. lt. *aduncus*.
- Adâncata** *tp.*: АДАНКАТА, DȚR. 1605, GSI. VI, 174. **Et.** d. *adâncat* adj. **adânc*, d. lt. *aduncus*.
- Adaugă** *on.*: АДАУГЕ, DȚR. 1544, BAR. LXXXIX-59. **Et.** vr. *adaugi*, ind. pres. *adaug*, d. lt. *adaugere*.
- Afumații** *tp.*: АФСМАЦІИ, DȚR. 1588, TC. III, 49. **Et.** adj. *afumat*, d. lt. *affumo*.
- Alba** *tp.*: DML. 1637, GSI. VIII, 273. **Et.** *alb*, ~ *ă* adj., d. lt. *albus*, ~ *a*, ~ *um*.
- Albëni** *tp.*: АЛБѢНИИ, DȚR. 1486, PDȚR. I, 354. **Et.** *Albu*, satul lui ~. V. **Alba**.
- Albeștii** *tp.*: DML. 1469, BDȘM. I, 136. **Et.** vr. *albi*, d. lt. *albus*.
- Albia** *tp.*: АЛБІА, DML. 1443, CDM. II, 160. **Et.** sf. *albie* copaie, covată, d. lt. pop. *albia*, SD.
- Albii** *tp.*: АЛБІИ, DML. 1529, GSI. IX, 17. **Et.** pl. d. *alb*. V. *Albul*.
- Albișor** *on.*: АЛБИШОР, DȚR. 1619 Fevruarie 11, ASI. **Et.** *albișor*, dm. d. *alb*, d. lt. *albus*.
- Albul** *on.*: АЛБЛА, DȚR. 1422, TDSR. 14, АЛБЛАХ, DML. 1436, CDM. I, 444 ș. *neart*. АЛБЛ, DȚR. 1495 Iulie 22, ASI. АЛБЛ, DȚR. 1495 Septembrie 8, ASI. **Et.** adj. *alb*, d. lt. *albus*.
- Alunul** *tp.*: DȚR. 1568, ȘDSR. 167. **Et.** sm. *alun*, d. grm. *alun*.
- Amara** *tp.*: DȚR. 1451, PDȚR. I, 219. **Et.** adj. *amar*, d. lt. *amarus*.
- Amărăști** *tp.*: DȚR. 1637, NDA. 169. **Et.** adj. *amar*, d. lt. *amarus*.
- Ămarul** *tp.*: DȚR. 1430, PDȚR. I, 161, КОДА АМАРАШНИ **apa Amarului*, DȚR. 1572, RIAF. X, 279. **Et.** adj. *amar*, d. lt. *amarus*.
- Ampuțita** v. *Impuțita*.
- Anini** *tp.*: DȚR. 1620 Iunie 21 AS. cmp. Septembrie 1935. **Et.** *anin*, d. lt. *alnus*.
- Aniniș** *tp.*: loc cu anini, DȚR. 1392-1408, PDȚR. I, 75. **Et.** d. *anin*.
- Aninoasa** *tp.*: АННОАСА, DȚR. 1529, VI. 144. **Et.** adj. *antin*, cu anini. V. *Antni*.

Apele *tp.*: DȚR. 1642, ȘDSR. 494. **Et.** sf. *apă*, d. lt. *aqua*.
Apele-Vii *tp.*: *Апеле* *Вii*, DȚR. 1642, ȘDSR. 494. **Et.** *apele*, v. *Apele + vii*, *pl.* dela *viu*, *vie* adj. d. lt. *vitous*.
Arămești *tp.*: *Арѣмещи*, DML. 1448, CDM. II, 342, Dt. *Арѣмещи* *Ларь*, DML. 1491, BDȘM. I, 449. **Et.** sf. *aramă*, d. lt. *aeramen*, SD.
Arapul *on.*: de rasă neagră, DML. 1638, GSI. III, 48. **Et.** tr. *arap* prin srb. bl. și rs. *арап*.
Arbure *on.*: DML. 1472, CDȘM. 77. **Et.** sm. *arbure* d. lt. *arbore*.
Arca *on.*: *Арка*, DȚR. 1484, ȘDSR. 25. **Et.** sf. *arcă* = ladă d. lt. *arca*.
Arcani *tp.*: DȚR. 1588, ȘDSR. 276. **Et.** *Arca*, satul lui ~, v. cuv.
Arcești *tp.*: *Арчещи* (и), DȚR. 1623, ȘDSR. 425. **Et.** sm. *arc*, armă primitivă cu care se aruncau

săgețile, SD. d. lt. *arcus*.

Arcuțescul *on.*: *Аркуцескул*, DȚR. 1639, ȘSC. 75. **Et.** d. lt. *arcus*, *arcuț* sm. dm. lui *arc*.
Arsură *tp.*: DȚR. 1451, PDȚR. I, 216. **Et.** *arsură*, d. lt. *arsura*.
Arsuri *tp.*: DML. 1490, BDȘM. I, 420. **Et.** *arsură*.
Arși *tp.*: DȚR. 1650, ȘDSR. 552. **Et.** lt. *ardere*, adj. d. *ars*.
Ascuțita *tp.*: *Аскуцита*, DȚR. 1598 Septembrie 6, cs. BĂR. Dnc. pc. 162. **Et.** adj. *ascuțit*, ~ *ă*.
Azăpeni *tp.*: *Азѣпени*, DML. 1517, CDȘV. I, *art.* *Азѣпенин*, DML. 1552, MCR. 187. **Et.** *Azap*, satul lui ~, d. sm. *azap*, om ce făcea parte din miliția otomană, care era un fel de infanterie neregulată și era mai întâi expusă atacului dușman, DLR. d. tr. arab. *azeb*, lit. „ce-libatar“, DLR.

B

Babe *tp.*: DML. sc. XVII, MCR. 260. **Et.** *pl.* *babe*, d. sf. *babă*, d. sl. *баба*.
Babele *on.*: DȚR. 1623 Martie 16, ASI. **Et.** v. **Babe**.
Băbăni *tp.*: DȚR. 1502 Martie 9, ASI. **Et.** *babă*.
Băca *on.*: *Бѣка*, DȚR. 1493 Septembrie 2, AS. DP. Procopie Filitis. **Et.** *băcă*, sf. = mamă, DLR.
Băcani *tp.*: *Бѣкани*, DȚR. 1493 Septembrie 2, AS. DP. Procopie Filitis. **Et.** *Băcă*, v. cuv.

Băcanul *on.*: *Бѣканъ* *от* *Микшани* = *Băcanul din Micșani*, DȚR. 1583. **Et.** *băcan* sm. = negustor de comestibile, d. tr. *bakkāl*.

Baciul *on.*: *Бачюл*, DML. 1488, BDȘM. I, 342, DȚR. 1602 Iunie 20, cs. CDB. **Et.** *baciū*, sm. nene, bădie, șeful ciobanilor, SD.

Bade *on.*: DȚR. 1521-1529, TDSR. 281. **Et.** *badea*, sm. termenul general prin care cineva se

- sl. БЫЛЬ prin sufixul rom. *ărie*, DLR.
- Balaur** *on.*: DȚR. 1528, ȘDSR. 90 și forma Марко ВЛАУР, DML. 1479-1480, CDȘM. 104, DȚR. 1539 Ianuarie 20, ASI. **Et.** *balaur* sm. = monstru cu înfățișare fioroasă având formă de șarpe, DLR. cf. srb. блавор, блаор, блавур, блор, d. alb. *bolă*, d. *bolvă*, care vine d. lt. *belua*, SD.
- Bălaur** v. **Balaur**.
- Băligoși** v. **Belegoși**, în OTS.
- Balta** *tp.*: DȚR. 1505 Iunie 15, ASI. **Et.** v. *baltă*, în CCR.
- Balta Mărului** *tp.*: БАЛТЪ МЪРЪЛАН, DȚR. 1563, НСТ. VIII, 578. **Et.** *baltă* + *măr*, v. cuv. în CCR.
- Balta Mesteacănului** *tp.*: ВТ БЛОТА МЪСТАКИНЪЛАН = *din Balta Măstăchinului*, DML. 1473, BDȘM. I, 183. **Et.** v. cuv. în CCR.
- Băltag** *on.*: БАЛТАГ, DML. 1647, CU. XXIII, 210. **Et.** *baltag* = *baltac*, *băltac*, v. **baltac**, **băltac**, în CCR.
- Bălțean** *on.*: БАЛТЪН, DML. 1631 Iunie 18, CMȘG. **Et.** *bălțean*, locuitor dela baltă, d. *baltă*, v. cuv. în CCR.
- Bălteni** *tp.*: DȚR. 1665, ȘDSR. 564. **Et.** *Bălțean*, satul lui ~, v. cuv. în OTR.
- Bălțatul** *on.*: БАЦАТЪА, DML. 1575, NDSR. 269. **Et.** *bălțat*, adj. dungat, vargat, d. lt. *balteatus*.
- Bălțați** *tp.*: БАЦАЦИ, DML. 1426, CDM. I, 182, DȚR. 1483, PDȚR. I, 341, art. БАЦАЦИ, DML. 1473, ЧВСК. XXV-831 ș. БАЦАЦИ, DML. 1619, GSI. V, 262. **Et.** *Bălțat*, v. cuv.
- Ban** *on.*: DȚR. 1494 Aprilie 1, ASI. art. БАНЪА, DML. 1522, GSI. I, 113. **Et.** v. **ban**, în CCR.
- Bandur** *on.*: БАНДЪР, DML. 1629, GSI. IX, 112. **Et.** *bandur*, probabil *bandor*, sm. stomac, porecla unui om cu pântece mare, gras, DLR.
- Bănești** *tp.*: DȚR. 1512-1521, TDSR. 421 Nr. 422 și art. БАНЕЩИ, DȚR. 1498 Iulie 19, ASI. **Et.** adj. *bănesc*, d. *ban*, v. cuv. în CCR.
- Bănie** *on.*: БАННЕ, DȚR. 1481, PDȚR. I, 320. **Et.** *bănie* sf. = funcțiunea de ban, locuința lui, d. *ban*, v. cuv. în CCR.
- Bănilă** *on.*: БАННАЪ, DȚR. 1501, nr. Ezer, ASI. **Et.** *Ban*, d. *ban*, v. cuv. în CCR.
- Bănișori** *tp.*: БАНИШОРИ, DȚR. 1615 Ianuarie 2, BAR. dc. Dnc. pc. 106. **Et.** v. **bănișor**, în CCR.
- Baniță** *on.*: DML. 1490, BDȘM. I, 391. **Et.** *baniță*, sf., măsură de greutate pentru corpurile solide, SD. d. баница prin dm. bl. sau srb. баница, SD.
- Banul** v. **Ban**.
- Bănuț, Bănuța** *on.*: БАНУЦ, DȚR. 1604, GSI. I, 341; БАНУЦА, DȚR. 1612, ibid. I, 348.

- Et. sm.** *bănuț* dm. p. *ban*, v. cuv. în CCR.
- Bărăgan** *on.*: БЪРЪГАН, DȚR. 1580 Decembrie 12, ASI. **Et.** *bărăgan* sn. câmp imens, SD. poate d. *baraga*, cf. ung. *barang*. adică „țară a lupilor“, SD. V. ș. **Drumul Bărăganului**, în OTS.
- Barbă** *on.*: БАРБЪЗЪ ГЪТАНЪ, DML. 1436, CDM. I, 498; ~ ЯЛЪЗЪ, DȚR. 1593, НСТ. VIII, 590; ~ ЛАТЪЗЪ, DȚR. 1590, BCO. 100. **Et.** *barbă*, sf. d. lt. *barba* + *albă*, d. lt. *albus*, + *lată* adj. din lt. *latus*.
- Barbă-Albă** v. **Barbă**.
- Barbă-Lată** v. **Barbă**.
- Bărbântă** v. **Berbântă**.
- Bărbat** *on.*: DȚR. 1471, PDȚR. I, 275. **Et. sm.** *bărbat*, d. lt. *barbatus*.
- Bărbăteiu** *on.*: DȚR. 1594, BDJ, 12. **Et.** *bărbat*.
- Bărbătești** *tp.*: БЪРЪЗЪТЪЩИ, DML. 1428, MOD. 9, DȚR. 1532 Decembrie 29, ASI. БЪРЪЗЪТЪЩИ, DȚR. 1619, ȘDSR. 387. **Et.** *Bărbat*, satul lui ~, v. cuv.
- Barbos** v. **Bărbos**.
- Bărbos** *on.*: БЪРЪЗЪЛЪ БЪРЪБЪСЪ, DȚR. 1644, GSI. VI, 203 și formele БЪРЪБЪСЪ, DML. 1418, CDM. I, 127 și *art.* БЪРЪБЪСЪОУЛЪ, DML. 1424, BAM. 19. **Et.** adj. *bărbos*, d. *barbă*.
- Bărboși** *tp.*: БЪРЪБЪШИ, DȚR. 1469, FAO. 1923, 301 și *art.*
- БЪРЪБЪШИ, DML. 1436, CDM. I, 475. **Et.** *bărbos*.
- Barbul** *on.*: DȚR. 1451, PDȚR. I, 221. **Et.** *barbă*.
- Bărcă** *tp.*: БЪРЪКЪ, DȚR. 1650, ȘDSR. 552. **Et.** *bărcă* = a ținea cu încăpăținare la ceva, a nu se lăsa cu nici un preț abătut dela părerea sa, DLR.
- Bărcuța** *tp.*: БЪРЪКЪЦА, DȚR. 1595, CCFR. mș. Negoiu. **Et.** *bărcuța* sf. dm. pt. *barcă*, d. lt. *barca*.
- Bărne** *tp.*: DȚR. 1642, ȘSC. 56. **Et.** *bărnă*, sf. d. sl. БЪРЪВЪНО.
- Bășicuța** *tp.*: БЪШИКЪЦА СЪЗЪ КАМЕНЕМЪ = *Bășicuța cu piatră*, DȚR. 1595, CCFR. mș. Negoiu; БЪШИКЪЦА, DȚR. 1620 Martie 9, BAR. achz. 1945. **Et.** *bășicuță*, sf. dm. p. *bășică*, d. lt. *vesica*. V. și **Beșicureni**.
- Bășinești** v. **Bășnești**.
- Bășnești** *tp.*: БЪШНЕЩИ, DȚR. 1566 TC. V. 82, БЪШНЕЩИ, DȚR. Alexandru Coconul, F. CIRM. **Et.** *bășină*, sf. d. lt. *vissina*.
- Bătăcuțu** *on.*: БЪТЪКЪСЪЮ, DȚR. 1581, ȘDSR. 224. **Et.** *bătăcuțu*, sn. săculeț pentru făină, DLR.
- Bătrâna** *tp.*: БЪТЪРЪНА, DML. 1601, GSI. V, 242. **Et.** adj. *bătrână*, d. lt. pop. *vetranus*, *betranus*, SD.
- Bătrânele** *tp.*: БЪТЪРЪНЕЛЕ, DȚR. 1600, CDB. **Et.** adj. *bătrânele*, ~ a, dm. p. *bătrân*, ~ a, lt. pop. *vetranus*, *betranus*, SD.

- Bătrânești** *tp.*: DML. sc. XVI-XVII, CU. XVIII, 249. **Et.** adj. *bătrânesc*, d. *bătrân*.
- Bătrânul** *on.*: БЪТРАНСА, DȚR. 1576 Aprilie 30, F. CIRM. **Et.** v. *Bătrâna*.
- Bâzdîgă** *on.*: сѣни Бѣздигѣн-
feciorii Bâzdigăi, DML. 1604,
GSI. XXI, 148. **Et.** *bâzdâc* sn. =
capriciu, SD, d. pol. *bzdyk*, SD.
V. ș. *Bâzdâga* în OTS.
- Bejenarul** *on.*: БѢЖЕНАРСА,
DML. 1615 Martie 15, BAR.
Dnc. pc. 266. **Et.** *bejenar* = re-
fugiat, emigrat, d. *bejeni*, prin
suf *ar*, d. sl. БѢЖАНІЕ.
- Belciugul** *tp.*: БЕЛЧЮГСА ДОБРЕСА =
Belciugul lui Dobrea, DȚR.
1579, HCT. VIII, 586. **Et.** *bel-
ciug*, sm. = verigă, d. sl. БѢ-
ЛЧЮГЪ, care este d. tr. *bele-
zik*, SD.
- Beleuș** *on.*: art. БЕЛЕСА БЕЛЕСЖА,
DȚR. 1643, ȘDSR. 502. **Et.** *be-
leuș*, *beleușet* adj. prostânac,
nătăfleată, DLR.
- Beleul** *tp.*: БЕЛЕСА, DML. 1562,
HAI. I, 2, 22. **Et.** *Beleiu*, sm.
nume de câine alb, DLR. d.
bel(bâl), prin suf. adjectival-
eu, DLR.
- Benga** *on.*: БѢНГА, DȚR. 1596,
RIAF. X. **Et.** *benga*, s. = dracu,
d. țig. *beng*.
- Berbântă** *on.*: DML. 1602, CU.
XVIII, 252 și forma *Bărbântă*,
ibid. **Et.** *berbântă*, sf. 1. puti-
nică de pus brânză, lapte ș. a.,
butoiaș (de vin, de rachiu),
2. taxă plătită de cel care intra
- în breasla ciubotarilor, DLR.
și SD., d. ung. *berbence*, *bör-
bönce*, cf. și rt. бербениця.
- Berbăce** *on.*: вана БЕРБѢЧЕ, DML.
1443, CDM. II, 144, DȚR.
1586, ȘDSR. 244 și formele:
БЕРБѢЧА, DȚR. 1501 Decembrie
15, ASI. БѢРБѢЧЕ, DML. 1583,
CU. XVIII, 195. **Et.** *berbece*,
sm. d. lt. pop. *berbecis*.
- Bercea** *on.*: БЕРЧА, DȚR. 1501
Decembrie 15, ASI. **Et.** *berc*,
adj. cu coada scurtă sau scur-
tată, fără coadă, d. vgrm. *bre-
cha*, SD.
- Beserecanii** *tp.*: БЕСЕРКАНИИ, nr.
DML. 1634, IIR. VI, 168-169.
Et. d. *beserecă*, *biserică*, sf. d.
lt. *basilica*, DLR.
- Beșicureni** *tp.*: БѢШКЪРѢНИ,
DML. 1455, CDM. II, 553. **Et.**
poate vr. *beși* = băși, d. lt. *vis-
sire* + *cur* sm. d. lt. *cūlus*.
- Beșină** *on.*: Гаврил БѢШИНЪ,
DML. 1651 Aprilie 17, BAR.
Dnc. pc. 269. **Et.** ml. *beșină*
p. *bășină*, sf. d. lt. *vissina*.
- Bidiviu** *on.*: БИДИВІСА, DȚR.
1611-1617, BAR. LXXIV-188.
Et. *bidiviu*, v. cuv. în CCR.
- Birăeștii** *tp.*: БИРѢЩІИ, DML.
1552, MCR. 187. **Et.** *Birău*,
satul lui ~, d. *birău*, v. cuv.
în CCR.
- Bircii** *tp.*: БИРЧИИ, DȚR. 1564
Iunie 12 cs. CDB. **Et.** *birciu*,
v. cuv. CCR.
- Birciul** *on.*: БИРЧЮА, DȚR. 1599.
Aprilie 12, F. CIRM. **Et.** *birciu*,
v. cuv. în CCR.

Blănești *tp.*: DML. 1560, AIR. I, 125, data 1555 greșită în AIR. cf. CDBV. 266 nt. 4. **Et.** *blană*, sf. 1. piele de animal cu părul ei, 2. scândură groasă, DLR. SD. d. sl. блана.

Blându v. Blândul.

Blândul *on.*: бландша, DML. 1519 Iunie, ASI. și forma бландш, DML. 1561, CU. 159. **Et.** *blând*, adj. d. lt. *blandus*.

Blândzii *tp.*: бландшин, DML. 1528, GSI. XVIII, 127. **Et.** *blând*.

Blendea *on.*: блендѣ, DML. 1633, GSI. III, 3 și forma бленди, DML. 1639, ibid. III, 14. **Et.** *bleandă*, sf. 1. un fel de șoim foarte mic, 2. îmbrâncitură, DLR. și SD. cf. sl. блядъ.

Blid *on.*: блідренка блид, DML. 1508, CDBV. 249. **Et.** *blid* sn. vas de bucătărie, d. sl. блюдж.

Blidea *on.*: DȚR. 1486, PDȚR. I, 354. **Et.** *blid*.

Boacă *on.*: боакж, DML. 1620, BAR. Dnc. pc. 259. **Et.** *boacă* = un fel de nap semănând cu guliile.

Boari *tp.*: DȚR. 1614 Decembrie 27 cs. CDB. **Et.** *boar* sm. păstor de boi, d. lt. *bou* + suf. *ar*.

Boblăteci *tp.*: боблѣтечи, DML. 1614, IN. VII, 57. **Et.** *Bobletic*, satul lui ~, d. *bobletic* adj. = bleg, prost, molatic, greoiu, DLR. și SD.

Boboci *on.*: DȚR. 1612, GSI. I, 348. **Et.** *boboc*, sm. 1. mugure de floare, 2. pui de pasăre îno-

tătoare, SD. cf. rs. бобокъ, dm. d. бобъ, srb. бобук = клобук, alb. *bubukje*, DS.

Bobotăzi *on.*: блнчюл боботѣзи, DȚR. 1636, NDA. 162. **Et.** *Bobotează*, poate d. *Apă-Botează*, DLR.

Bobul *on.*: DȚR. 1482-1496, BRB. 207. **Et.** *bob*, sm. ș. sn. d. sl. бобъ.

Bogătești *tp.*: DȚR. 1653 Iulie 29, cs. CDB. **Et.** *bogățate*, sf. = bogăție, DLR. și SD. derivat d. *bogat*, d. sl. богаты.

Boghîul *on.*: богюл, DML. 1626, GSI. XXIV, 137. **Et.** sau ml. *boghî* sm. = *bob* sau *boghîu* sm. ș. sn. = *boaghe*, căpiță, claie de fân, d. ung. *boglya*, DLR.

Boile *tp.*: DȚR. 1451, PDȚR. I, 216. **Et.** *boiu* sn. planta numită micsandără, DLR.

Boișo(a)ră *tp.*: боишо(а)рж, DȚR. 1639, ȘSC. 75, *art.* боишо(а)ра, DȚR. 1451, PDȚR. I, 216. **Et.** poate un f. al sm. *boișor*, d. *bou*, d. lt. *bovus*.

Bolboră *on.*: болборѣ, DȚR. 1558, ȘDSR. 137. **Et.** *bolbore* sm. găngav, bălbăit, DLR.

Boldănești *tp.*: DML. 1605, VDI. 20. **Et.** *boldan* sn. 1. vârf de munte inaccesibil, 2. fluierul piciorului sau picior, DLR. d. *bold* sn. d. sl. бодль.

Boldescul *on.*: DML. 1638, GSI. III, 175. **Et.** *boldi*, vr. a îmboldi, a se zgâi, d. *bold*, sl. бодль.

- Boldești** *tp.*: БОЛДЕЩ(И), DȚR. 1569, BAR. CXXVI-21. **Et.** *Bold*, satul lui ~, d. *bold* sn. 1. țeară, țepușă, 2. ghimpe, 3. vârful sulitei, 4. par lung cu care se scormonesc peștii din ascunzători și se mână către mreață, DLR. d. sl. БОДЛЪ.
- Boldiș** *on.*: DML. 1517, AIR. I, 27. **Et.** *boldiș*, adv. 1. a înțepa, a lovi cu boldul, cu capul ascuțit al unui obiect, 2. a se uita la cineva cu ochii boldiți, DLR. d. *bold*.
- Bolovan** *on.*: DȚR. 1623 Aprilie 20, PADO. **Et.** *bolovan* sm. pietroi, stâncă, DLR. d. sl. БОЛВАНЪ.
- Booreanul** *on.*: DML. 1467, CDȘM. 69. **Et.** *bourean*, s. d. *bour*, sm. lt. *bubalus*.
- Borăscul** *on.*: БОРЖКСЪЛ, DȚR. 1622, ȘDSR. 421. **Et.** d. *borî* vr. a vomita.
- Borcani** *on.*: снлщѣ борканилор, DȚR. 1618, ȘDSR. 369. **Et.** *borcan*, sn. d. ung. *bor-kancso*, SD.
- Bordeiul Nebunului** *tp.*: БОРДЕЮЛ БЕЗЪМНОМЪ, DȚR. 1595, CCFR. mș. Negoiu.
- Bordusani** *tp.*: БОРДУШАНИ, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. **Et.** *Borduș*, satul lui ~, d. *borduș = burduf*, stomacul vitei, fig. om cu burta mare.
- Borțul** *on.*: БОРЦЪЛ, DȚR. 1599 August 9, F. CIRM. **Et.** *borț*, sn. pânțelele mare al unei femei însărcinate.
- Bosâioc** *on.*: БОСІЮК, DML. cc. 1600, GSI. XX, 99, БОСІЮК, DML. 1600 Martie 20, BAR. Dnc. dc. pc. 106. **Et.** *busuțoc*, sm. d. sl. БОСНАЮКЪ.
- Botășani** *tp.*: БОТЪШАНИ, DML. 1602 Iulie 12, BAR. Dn. Ro-setti-Solescu. **Et.** *Botăș*, satul lui ~, v. *botăș*, in CCR.
- Boț** *on.*: БОЦКО БОЦ, DML. 1421, CDM. I, 142 și *art. Boțul*, DML. 1638, GSI. III, 7. **Et.** *boț*, sn. mototol, cocoloș, d. lt. pop. *bottium (bottia)*, DLR.
- Boțescul** *on.*: DML. 1617, GSI. V, 123. **Et.** *boți*, vr. ind. prez. *boțesc*, d. *boț*, v. **Boț**.
- Boțești** *tp.*: БОЦЕЩИ, DML. 1617, GSI. V, 123. **Et.** vr. *boți*, v. **Boțescul**.
- Boțul** v. **Boț**.
- Boul** *tp.* ș. *on.*: DȚR. 1470, PDȚR. I, 272, DML. 1577, GSI. VI, 163. **Et.** *bou*, sm. d. lt. *bovus*, DLR.
- Bou-Roșiu** *on.*: БОУ-РОШІЪ, DȚR. 1620, NDA. 116. **Et.** p. *bou* v. **Boul**, p. *roșiu*, roș, adj. d. lt. *roseus*.
- Boziile Gramei** *tp.*: БОЗІІІЕ ГРАМЕЪ, DȚR. 1645 Fevruarie 3, F. CIRM. **Et.** *bozie* sf. boz, plantă ierboasă mare cu miros neplăcut, cu flori albe, ca ale socului și fructe negre, cf. sl. БЪЗЪ, rs. бозъ ș. ung. *boz*.
- Brad** *tp.*: МОНАСТІРЪТЪ НА БРАДЪ = *mănăstirea dela Brad*, DȚR. 1600, BAR. CXC VIII-94. **Et.**

- brad* sm. arbore, d. lt. *bratus*, SD.
- Brădăţel** *tp.*: брѣдѣцѣлѣ, DML. 1456, CDM. II, 582. брѣдѣцѣлѣ, DML. 1583, BAR. ms. rom. 5235. **Et.** *brădăţel* dm. lui *brădeţ*, sm. d. *brad*, v. **Brad**.
- Brădescul** *on.*: DŢR. 1639, ŞDSR. 487. **Et.** *brad*, v. **Brad**.
- Bradet** v. **Brădet**.
- Brădet** *tp.*: брѣдѣт, DŢR. Radu cel Mare, ASI. p. mr. Brădet, DŢR. 1600. ILMB. 6 şi forma брѣдѣт, DŢR. 1499, GSI I, 300, брѣдѣтѣлѣш, DŢR. 1549, ŞDSR. 125. **Et.** *brădet*, sn. pădure de brazi, d. *brad*, v. **Brad**.
- Brăgăreşti** *tp.*: брѣгѣрѣщѣ, DŢR. 1583, Mai 9, BAR. achz. Ianuarie 1941. **Et.** *Bragă*, satul lui ~, d. sf. *bragă*, d. nsl. брѣга.
- Brâncă** *on.*: DŢR. 1642, ŞDSR. 494. **Et.** *brâncă* sf. 1. partea de jos a picioarelor animalelor, 2. mănuşă de fier care servea ca instrument de tortură, d. lt. *branca* sau *brâncă*, 3. boală de vite, orbalţ, 4. plantă, DLR. după DLR. pare a deriva d. sl. брѣкнѣ, după SD. d. vgrm. *braghos*, pron. *branhos*.
- Brânduşă** v. **Brânduşe**.
- Brânduşe** *on.*: DML. 1495, BDŞM. I, 38 şi forma брѣндѣшѣ, DML. 1631, GSI. II, 355, *art.* брѣндѣшѣ, DŢR. 1629, LDD. facs. II. **Et.** *brânduşă*, sf. mai multe plante cu acest nume, cf. srb. брѣндуша, DLR.
- Brândză** v. **Brânză**.
- Brândzëni** *tp.*: брѣнѣнѣ(н), DML. cc. 1608, GSI. IX, 78. **Et.** *Brândză*, satul lui ~, v. cuv.
- Brânză** *on.*: брѣнѣзѣ-кѣкѣ, DŢR. 1573, HCT. VIII, 584 şi forma брѣнѣзѣ, DML. 1576, GSI. V, 288. **Et.** p. *brânză*, d. lt. *zâberna*, SD. + *veche*, d. lt. pop. *vêclus*.
- Brânzoe** *tp.*: брѣнѣоѣ, DŢR. 1560, HCT. VIII, 577. **Et.** *brânză*, v. **Brânză**.
- Breasla** *tp.*: брѣсла, DŢR. 1616 Iunie 29, F. CIRM. **Et.** *breaslă*, 1. corporaţie formată din oameni de aceeaşi profesiune, 2. trupă de soldaţi recrutaţi din breslaşi, din slujbaşi mai mici, d. sl. брѣтъство.
- Broască** *on.*: брѣсѣкѣ, DML. 1546, BAR. PA. 111. **Et.** *broască* sf. d. lt. pop. *brosca*, DLR.
- Broşteni** *tp.*: DŢR. 1546, BAR. DPA. 111 şi forma брѣщѣнѣ(н), DML. 1491, BDŞM. I, 449. **Et.** *broştean* sm. broscoiu mic, DLR. d. *broască*, v. **Broască**.
- Broştiani** v. **Broşteni**.
- Brumar** *on.*: брѣмар, DML. 1473, CBCK. **Et.** *brumar* sm. numele dat lunilor de toamnă (Octombrie şi Noembrie) când cade bruma, DLR. d. lt. *bruma*, SD.
- Brumăreşti** *tp.*: DML. 1529, GIZ. I, 1, 55. **Et.** d. *brumar*, v. **Brumar**.
- Brusturi** *tp.*: m-re, DML. 1517, AIR. I, 27, брѣстѣрѣн, DŢR.

- 1584, VF. 212. **Et.** *brustur*, sm. plantă ierboasă, SD. d. got. gep. *burst* = țep, ghimpe.
- Brusturoasa** *tp.*: DȚR. 1645, ȘDSR. 526. **Et.** f. *brusturoasa* dela *brusturos*, plin de brusturi, d. *brustur*, v. **Brusturi**.
- Buburudz** *on.*: БУБУРУДС, DML. 1546, GSI. XVIII, 216. **Et.** *buburuz*, sm. bobită, cocoloș, bubuliță, fructul aninului, o specie de gândăcel, înrudit cu *bob*, *bubă*, DLR.
- Buburudzenii** *tp.*: БУБУРУДСЕНІИ, DML. 1546, GSI. XVIII, 216. **Et.** d. *Buburuz*.
- Bucată** *on.*: ІУН БОУКАТЪ, DML. 1523, CDȘV. 432. **Et.** v. **bo-cată**, în CCR.
- Bucim** v. **Bucium**.
- Bucimi** v. **Buciumi**.
- Bucin** *tp.*: ара БУЧИНСАШ, DȚR. 1563, НСТ. VIII, 580. **Et.** v. **bucin**, în CCR.
- Bucina** *tp.*: БУЧИНА, DȚR. 1510 Noembrie 12, ASI. **Et.** *Bucin*, soția lui ~, v. **bucim**, în CCR.
- Bucium** *on.*: БУЧЮМ, DML. 1456, CDM. II, 798, și forma БУЧИМ, DML. 1638, GSI. III, 318, DȚR. 1519 Iunie 28, F. CIRM. **Et.** *bucium* = 1. instrument muzical primitiv de lemn scobit sau de coajă în forma unui tub lung, întrebuințat la dat semnale la munte, 2. v. **bucin**, în CCR.
- Buciumaș** *on.*: БУЧЮМАШ, DML. 1609 Martie 20, BAR. Dnc. Rosetti-Solescu. **Et.** *buciumaș*, sm., cel care buciumă cu bu-ciumul, d. *bucium*, v. **Bucium**.
- Buciumeanul** *on.*: Крстк БУЧУМѢНЛ, DȚR. 1615 Ianuarie 2, BAR. dc. Dnc. pc. 106. **Et.** d. *Buciumeni*, v. cuv.
- Buciumeni** *tp.*: БУЧУМЕНИ, DML. 1424, CDM. I, 162 și forma БУЧУМѢНИ, DML. 1439, ibid. II, 41 și *art.* БУЧУМѢНІИ, DML. 1490, CDȘM. 141. **Et.** *Bucium*, v. **Bucium**.
- Buciumi** *tp.*: БУЧЮМИ, DML. 1503, CDȘM. 260 și forma БУЧИМИ, DȚR. 1637, NDA. 165. **Et.** *bucium* v. **Bucium**. V. ș. **Valea Buciumilor**.
- Bucșanii** *tp.*: БУКШАНИ, DML. 1515, CDBV. 384 și forma БУКШѢНИ, l. c. **Et.** *Bucșă*, satul lui ~, d. *bucșă*, sf. cilindru de fier cu care se căptușește pe dinăuntru butucul roții, d. rt. *букша*.
- Bucșenii** v. **Bucșanii**.
- Bucur** *on.*: БУКУР, DȚR. cc. 1475-1476, BRB. 124. **Et.** *bucura*, d. alb. *bukurou*.
- Bucureasa** *on.*: DȚR. 1528, ȘDSR. 90. **Et.** *Bucur*, v. cuv.
- București** *tp.*: БУКУРЕЩИ, DȚR. 1421, PDȚR. I, 129, БУКУРЕЩИ, DML. 1427, CDM. I. 190. **Et.** *Bucur*, satul lui ~, v. cuv.
- Budza Gruului** *tp.*: БУДА ГРУЮЛШ, DML. 1630, GSI. II, 298. **Et.** p. *budză*, sf. = *buză*, aici sensul: marginea de deasupra (subțiată) a unui deal, DLR. v.

- Buză**, în OTR. și **gruiu**, în CCR.
- Budurac** *on.*: БУДРАКЪ, DȚR. 1627 Octomvrie 10, CEK. **Et.** *budurac*, dm. d. *budur*, stâncă mare ș. cu oarecare vegetație neregulată, unde capra neagră se ține mai adesea, DLR. SD. cf. ung. *bódor*.
- Budzat** v. **Buzatul**.
- Budzații** v. **Buzați**.
- Budzea** v. **Buzea**.
- Budzești** v. **Buzești**.
- Buhtea** *on.*: БУХТЪ, DȚR. 1598, ȘDSR. 297. **Et.** *buhtea* sm. = *buftea*, om scurt și gras.
- Bujor** *on.*: DML. 1490, BDȘM. I. 396. **Et.** *bujor* sm. plantă, d. sl. *кожуръ*.
- Bulac** *on.*: БУЛАК, DȚR. 1581, ȘDSR. 224. **Et.** poate d. *buleac* sn. cuțit sau briceag scos din uz, DLR.
- Bulboacă** *tp.* ș. *on.*: DML. 1428, CDM. I, 224 Nr. 75, ПАНА БУЛ-БОАКЪ, DML. 1554, GIZ. I, 1, 105. **Et.** ml. p. *bolboacă*, sf. loc adânc în râu sau în lac și primejdios pentru înotători, SD. d. *bulbuc*, sm. cuv. onmp.
- Bulbucani** *tp.*: DML. 1633, GIZ. II, 1, 21. **Et.** *bulbuc* sm. bășică de apă, care se face pe suprafața unei ape mai ales când plouă, vârtej de apă, boboc de floare, cuv. onmp.
- Bumbești** *tp.*: БУМБЕЩИ, DȚR. 1645, AS. eps. Argeș, VIII-5. **Et.** *bumbi*, vr. a coase, d. *bumb*, cuv. grm. SD.
- Bumbul** *on.*: БУМБЕЛА, DȚR. 1558, ȘDSR. 137. **Et.** *bumb*, v. **Bumbești**.
- Buna** *on.*: БУНА, DML. 1548, RI. XII, 228. **Et.** *bun*, ~ ă, adj. d. lt. *bōnus* ~ a, um.
- Bunea** *on.*: БУНЪ, DȚR. 1474, BRB. 113. **Et.** *bun*, adj. d. lt. *bonus*.
- Buorëni** *tp.*: БУОРЪНИ, DML. sc. XVI?, GSI. III, 88. **Et.** *bou-reean*, d. *bour*, v. **Booreanul**.
- Burdugan** *on.*: БУДУГАН, DML. 1554, BAR. DPA. 183. **Et.** *burduhan*, sn. burtă lăde animale, deșert la vite, DLR, d. *burduf*, SD.
- Burlă** *on.*: БУРАКЪ, DML. 1639, BCI. X, 38. **Et.** *burlă*, *bură* sf. ploaie mărunță cu atmosferă neguroasă, DLR.
- Burlan** *on.*: БУРААН, DML. 1636 Februarie, BAR. Dnc. p. 265. **Et.** *burlan* sn. țevă, tub, sau scoc pentru diferite întrebunțări.
- Burnăreștii** *tp.*: БУРНЪРЕЩИ, DȚR. 1638, RIAF. III, 232. **Et.** poate d. *burnă*, *bârnă* sf. = ceață, DLR.
- Bursuciani** *tp.*: БУРСУЧАНИ, DML. 1582, GSI. XIX, 159, **Et.** poate *bursuci* vr. a se înfuria, d. *bursuc*, d. tr. *borsuk*, DLR.
- Busteanul** *on.*: КОЗМА БУСТЪНЪЛА, DML. 1483, BDȘM. I, 269. **Et.** *bustean* sm. ss. *bum tam*, grm. *baum-stamm*, SD.

Buşteni *tp.*: DȚR. 1637, NDA. 165. **Et.** *buştean*, v. **Busteanul**.

Bute *tp.*: ара бѣтѣи, DȚR. 1563, НСТ. VIII, 580. **Et.** *bute* sf. butoi mai înalt și mai lungăreț decât cele obișnuite, SD. d. lt. pop. *buttis*.

Butişoară *tp.*: бѣтишоарѣ, DȚR. 1563, НСТ. VIII, 578 și бѣтишоарѣ, DȚR. 1576, l. c. 578. **Et.** dm. d. *bute*, v. **Bute**.

Butnariu *on.*: Иков бѣтнарю, DML. 1576, GSI. V, 226. **Et.** *butnar*, *botnar*, v. cuv. în CCR.

Butuc *on.*: DML. 1601, GSI. XXI, 138. **Et.** *butuc* sm. *buştean* trunchi de arbore tăiat curățat de crengi; restul trunchiului copacului rămas în pământ; bucată de lemn gros; tulpina cea groasă a viței de vie; bucată groasă de lemn în mijloc cu o gaură (s. cu două), în care se prindeau picioarele, mânele sau gâtul prizonierilor sau făcătorilor de rele; partea din mijlocul roții, în care intră un capăt al spițelor și prin care trece osia; trunchi gros de lemn pe care se crapă sau se cioplesc lemne, pe care taie măcelarul carnea, pe care se decapitau oamenii; o formă de scăunaș; ceafa jugului; unealtă pe care se rad și se sineluesc pieile, DLR. d. gep. *buttuk*, SD.

Buză *on.*: DȚR. 1624, ŞDSR. 428 și forma Мнѣзлѣ бѣзѣтѣ, DML. 1495, BDŞM. II, 55. **Et.** *buză*, orig. romană, SD.

Buzălă v. **Buzilă**.

Buzatul *on.*: Петръ бѣзѣтѣл, DȚR. 1625 Iunie 10, cs. CDB. și forma ml. Мнѣзлѣ бѣзѣтѣ = *Budzat*, DML. 1481, BDŞM. I, 258. **Et.** *buzat* adj. cu buze mari, groase, d. *buză*, v. **Buză**.

Buzați *tp.*: DML. 1470, BDŞM. I, 145 ș. forma ml. бѣзѣцаѣи = *Budzații*, DML. 1482, BDŞM. I, 263, **Et.** v. **Buzatul**.

Buzdugan *on.*: Касилѣ бѣздѣган, DML. 1536, MCR. 173. **Et.** v. **buzdugan**, în CCR.

Buze *on.*: Мирча бѣзѣ, DȚR. 1492, BAR. PA. 206. **Et.** v. **Buză**.

Buzești *tp.*: DȚR. 1626, ŞDSR. 434 și forma ml. бѣзѣщѣи = *Budzești*, DML. 1422, CDM. I, 147 și *art.* бѣзѣщѣи, DML. 1495, BDŞM. II, 55. **Et.** *Buze*, *Buzea*, v. **Buză**.

Buzilă *on.*: бѣзлѣз, DȚR. 1618 Februarie 27, BAR. dc. Dnc. pc. 106; бѣзлѣз, DȚR. 1627, ŞDSR. 437. **Et.** *buzălă* sm., cu buze foarte mari și dăbălăzate, DLR. d. *buză*, v. **Buză**.

Buznar *on.*: Стан бѣзнар, DȚR. 1563, BAR. L-18. **Et.** *buzunar* sn. d. ngr. μπουξουνάρη.

C

- Cacâ-Bani** *on.*: Какк-бани, DȚR. 1637, NDA. 169. *Et. căca*, vr. „a lepăda excrementele, d. lt. *cacare* + *bani*, pl. v. d. *ban*, v. cuv. în CCR.
- Căcăciani** *tp.*: Кзкзчани, DML. 1462, BDȘM. I, 66, Къкъчѣни, DML, 1593, CDM. II, 156 nt. 3. *Et. Căcăcea*, satul lui ~, d. *căcăcea*, sm., om care are slăbiciunea de a ieși des afară, incapabil, d. *cac*, d. lt. *cacare*.
- Căcăneul** *tp.*: Кзк(з)неул, DȚR. 1618, NDA. 109. *Et. căcăneul* sm. o pasăre, DLR. d. *cac*, d. lt. *cacare*.
- Căcăradză** *on.*: Жсрж Кзкзрасз, DML. 1487, BDȘM. I, 301, Nr. CLXVIII. *Et. căcăreadză* = *căcărează*, sf. baligă de oaie, de capră, de iepure, de șoarece, etc. SD. d. *cac*, cu suf. *rează*, SD.
- Căcata** *tp.*: кодрл еже се зовет Кзката = *codrul ce se cheamă Căcata*, DȚR. 1573, НСТ. VIII, 584. *Et. căcat*, sm. excrement, d. *cac*, d. lt. *cacare*. V. ș. **Măgura Căcata**.
- Căcații** *tp.*: Кзкаци, DȚR. 1626, BAR. XLII-29. *Et. căcat*, v. **Căcata**.
- Căcățoi** *tp.*: Кзкзцион, DȚR. 1646, NDA. 185. *Et. căcățoi*, sm. „căcat mare, v. **Căcata**.
- Căciulătești** *tp.*: Кзчюлзтещи, DȚR. 1637, NDA. 170. *Et. căciulat*, adj., care are căciulă, care are lână multă pe cap, SD. d. *căciulă*, d. mlt. *castibula*. SD.
- Cădelniță** *on.*: Кзделницз, DȚR. 1599 Aprilie 12, F. CIRM. *Et. cădelniță*, sf. d. sl. кадилицница.
- Câine** *tp.*: ара Кзинеуш, DȚR. 1563, НСТ. VIII, 580. *Et. câine*, sm. d. lt. *canis*.
- Câineni** v. **Câneni**.
- Calapod** *on.*: DML. 1518 Martie, CMP *Et. calapod*, sn. picior de lemn care servește ca model cizmarilor, SD. d. ngr. καλαπόδι.
- Călărașii** *tp.*: Кзлзрашилор DȚR. 1656, AS. mtr. București CXLIII-2. *Et. călăraș*, v. cuv. în CCR.
- Călărașul** *on.*: Кзлзрашул, DML. 1630, GSI. V. 141. *Et. v. călăraș*, în CCR.
- Călărești** *tp.*: Кзлзрещи, DȚR. 1621, AS. mtr. Banul, IX-9 și forma кларещи, DȚR. 1649, NDA. 193. *Et. călare*, ș. *călatiu*, călăreț, călăraș, DLR. d. lt. *caballaris*, DLR.
- Căldare** *on.*: Лска кзлдаре, DML. 1572, AIR. I, 133. *Et. căldare*, sf. vas mare de aramă sau de alt metal de fierț apă, etc. SD. d. lt. *caldarta*.
- Căldărușa** *tp.* ș. *on.*: ара кзлдрюша, DML. 1492, BDȘM. I, 510, Тоадор кзлдрюши, DML.

- 1651, IN. I, 301. **Et. căldărușe**, sf. dm. d. *căldare*, v. **Căldare**.
- Căldărușani** *tp.*: калдарушани, 1640, BAR. XXI-282. **Et. căldărușe**, satul lui ~, v. cuv.
- Căldărușe** v. **Căldărușa**.
- Călești** *tp.*: калещи, DȚR. 1480, PDȚR. I, 310. **Et. cale**, satul lui ~, v. **cale**, în CCR.
- Calopăr** *tp.*: калопар, DȚR. 1595, TC. III, 129. **Et. calapăr**, sm. o plantă aromatică, d. srb. калопер.
- Călugărenii** v. **Călugărenii**.
- Călugărenii** *tp.*: калугеренин, 1618, NDA. 98 ș. forma калугеркенин, DȚR. 1606 Noemvrie 23, ASI. **Et. călugăr**, v. **călugăr**, în CCR.
- Călugărești** *tp.*: калугерещи, DȚR. 1496 Ianuarie 31, ASI. **Et. călugăr**, v. cuv. în CCR.
- Călugări** *tp.*: калугери, DML. 1428, CDM. I, 206. **Et. călugăr**, v. cuv. în CCR.
- Călugărița** *tp.*: калугерица, DȚR. 1637, NDA. 165. **Et. v. călugăriță**, în CCR.
- Călugărul** *tp.*: калугерул, DȚR. 1428, PDȚR. I, 151. **Et. călugăr**, v. cuv. în CCR.
- Calul** *tp.*: DȚR. 1584, DRA. III, 2, 353. **Et. cal** sm. d. lt. *callus*.
- Cambur** *on.*: DȚR. 1501, Decemvrie 15, ASI. **Et. cambură**, *cambulă*, sf. un fel de calcan (pește mai mic), SD. **Et. cf. rs.** și bl. камбала.
- Câmpeni** *tp.*: кампенин, DȚR. 1626, BAR. XLII-29. **Et. Câmpean**, satul lui ~, *câmpean* sm. de câmpie, d. *câmp*, d. lt. *campus*.
- Câmpian** *on.*: нар кампан, DML. 1456, CDM. II, 798. **Et. câmpian**, v. **Câmpeni**.
- Câmpina** *tp.*: кампина, DȚR. 1631 Aprilie 20, BAR. dc. Dnc. pc. 254. **Et. câmpină**, sf.: câmp mic, mai ales între coline sau munți, podiș între coline, poiană, DLR. d. *câmp*, prin suf. *ină*, d. lt. *campus*.
- Câmpul lui Balotă** *tp.*: камналаш Балот, DȚR. 1611-1617, BAR. LXXIV-188. **Et. p. câmp**, sn. d. lt. *campus*.
- Cănăni** *tp.*: DȚR. 1508-1510, DND. 29, ș. formele кинкени, DȚR. 1639 Aprilie 23, ASI., кинкени, DȚR. 1505 Iunie, ASI. **Et. căne**, v. **Căine**.
- Cânepă** *on.*: кнепэ, DȚR. 1649, ȘDSR. 519 și forma киннепэ, l. c. sf. pl. plantă textilă. **Et. cănepă**. d. lt. *canapa*, DLR.
- Cânești** *tp.*: кнещи, DȚR. 1502, ȘDSR. 46. **Et. cănesc**, adj., de căne, fig. crud, hain, d. *căne*, v. **Căine**.
- Cap-Rău** *on.*: крое кап-рэс, DȚR. 1619, ȘDSR. 392. **Et. cap** sn. d. lt. *capus* + *rău*, adj. d. lt. *reus*, SD.
- Cap-Tare** *on.*: кап-тар(е), DȚR. 1523 Iulie 11, ASI. **Et. cap**, v. **Cap-Rău** + **tare** adj. d. lt. *talis*, SD.

- Căpățână** *tp.*: ș. *on.*: кзпзцнз, DȚR. 1505, BAR. XXXIII-191, кзпзцнз, DȚR. 1577 Mai 6, ASI. ș. forma кзпзцнз, DȚR. 1577 Iulie 28, l. c. **Et.** *căpățână*, sf. d. lt. *capitina*.
- Căpățânenii** *tp.*: DȚR. 1546, AIR. I, 49. **Et.** *căpățână*, v. **Căpățână.**
- Căpățânești** *tp.*: кзпзцнеци(н), DȚR. 1626, BAR. L-13. **Et.** *Căpățână*, satul lui ~, v. cuv.
- Căpățâroasă** *tp.*: Dt. кзпзц-роасн, DML. 1503, BDȘM. II, 228. **Et.** *căpățâros*, ~ *oasă*, rtm. p. *căpățânos*.
- Căpățină** v. **Căpățână.**
- Căpățini** *tp.*: DȚR. 1577, GSI. VI, 163. **Et.** *căpățână*, v. **Căpățână.**
- Căpăținoaia** *tp.*: кзпжциноам, DML. 1598, GSI. VIII, 241. **Et.** aug. sau soția lui *Căpățină*, v. cuv.
- Căpreni** *tp.*: кзпрени, DȚR. 1610, ȘDSR. 317. **Et.** *capră*, sf. d. lt. *capra*.
- Căprioară** *on.*: Доумитрѣ кжпрі-варж, DML. 1536, GIZ. I, 1, 71. **Et.** *căprioară*, sf. d. lt. *capreola*, SD.
- Capul Năsipului** *tp.*: на Главѣ Нѣсиплани = *la Capul Năsipului*, DȚR. 1557, ISD. V, 290. **Et.** p. *Năsip* v. **Năsipul.**
- Caraban** *on.*: DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. **Et.** *caraban*, sm. gândac castaniu, gol pe spate, iar pe pânțele și pe picioare acoperit cu peri de culoarea vulpii, trăește prin apropierea tăbăcăriilor, DLR.
- Cărăbăt** *on.*: кжрзвзц, DML. 1659 Martie 23, CMSG. **Et.** *cărăbăt*, *carabete*, l. larva țânțarului, un fel de crustaceu, fig. om mic de statură, DLR.
- Carâmbul** *on.*: Драгош карзм-коул, DML. 1497, BDȘM. II, 99. **Et.** *carâmb*, sm. o parte a căruței, DLR. cf. ltn. *karabūs*, SD.
- Cărămizi** *tp.*: кжржмизи, DȚR. 1617, ȘDSR. 359. **Et.** pl. *cărămizi*, d. sm. *cărămidă*, d. mgr. *кєрацида*, prin sl. *керамида*, DLR. după SD. ngr. este d. vgr. *kervamis*, ~ *idos*.
- Carare** *tp.*: DȚR. 1392, PDȚR. I, 55, *art.* карарѣ, DȚR. 1436, *ibid.* I, 136. **Et.** *carare*, sf. d. lt. *carraria*.
- Carareeni** *tp.*: карарѣкни, DȚR. 1436, PDȚR. I, 169. **Et.** *carare*, V. **Carare.**
- Căras** *on.*: DML. 1636, GSI. III, 230. **Et.** *caras* sm. caracudă, un pește, d. rs. карась.
- Cărbunestii** *tp.*: кжрвнѣци, DML. 1429, CDM. I, 269, кжрвнѣцин, DȚR. 1587, ȘDSR. 271, rtm. кжкврѣци, DML. 1546, GSI. V, 132. **Et.** *Cărbune*, satul lui ~, d. *cărbune*, sf. d. lt. *carbonem*, DLR.
- Cărburești** v. **Cărbunestii.**
- Cărburi** *on.*: кжрврн, DML. 1548, BAR. DPA. 88. **Et.** *cărburi* ml. rtm. p. *cărbune*, v. **Cărbunestii.**

- Cârcă** *on.*: къркъ, DML. 1638, BCI. X, 35. **Et.** *cârcă*, sf. spi nare, spate, SD. d. sl. къркъ, SD.
- Cârceiu** *on.*: кърчю, DML. 1537, PCD. 39, кърчю, DȚR. sc XVI, TDSR. 454. **Et.** *cârceiu* = *cârcel* sm. contractare convulsivă și dureroasă a mușchilor, d. sl. кърчъ.
- Cârje** *on.*: Шандрѣ Крѣже, DML. 1495, BDȘM. II, 43 **Et.** *cârjă* sf. 1. baston pastoral, 2. băț de care se sprijină infirmii, d. sl. крижь, крѣжъ.
- Cârlan** *on.*: кърлан, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. **Et.** *cârlan* sm., miel înțarcat.
- Cârlani** *tp.*: кърлани, DML. 1470, BDȘM. I, 148. **Et.** *cârlan* v. **Cârlan.**
- Cârlanția** *on.*: кърланица, DML. 1644, GSI. III, 262. **Et.** *cârlanția* sm. 1. șuviță de păr încrețit în spirală, 2. o unealtă de pescuit, DLR. d. *cârlig*.
- Cârlig** *tp.*: кърлигъ, DȚR. 1389, PDȚR. I, 52, DML. sc. XVI-XVII, GSI. II, 17. **Et.** *cârlig* sm. vargă, (cui, ș. a.) de fier sau de lemn cu vârful încovoiat.
- Cârligatul** *tp.*: кърлигатъ, DML. 1623, GSI. II. 311. **Et.** *cârligatul* = *incârligat* adj., în formă de *cârlig*, *cârligat* ml. răsturnat, d. *cârlig*.
- Cârligățelul** *tp.*: DML. 1623, GSI. II, 131. **Et.** *cârligățel*, dm. d. *cârligat*, v. **Cârligatul.**
- Cârligi** *tp.*: кърлици. DML. 1607, GSI. XXI, 164. **Et.** *cârlig*.
- Cârna** *tp.*: кърна. DML. 1452, CDM. II, 432. **Et.** *cârna*, ~ă, adj. cu nasul tăiat, fără nas, кърнъ, кърнъ.
- Cârnești** *tp.*: кърнещи, DȚR. 1595, TC. III. 129, ș. art. кърнещи, DML. 1494, BDȘM II, 34. **Et.** *Cârnuț*, satul lui ~, v. și *Cârnuț*, în OTS.
- Cârnitura** *tp.*: кърнитъра, DȚR. 1599 August 4. F. CIRM. **Et.** *Cârnitură*, sf. cotitură, d. *cârni*.
- Cârnuț** *on.*: ș. *tp.*: кърнѣла, DȚR. 1604, ȘDSR 305, свѣта монастѣре кърнѣла = *sfânta mână-tire Cârnuț*, DȚR. 1630, GSI. V, 141. **Et.** *cârni*, v. **Cârna.**
- Cârpeniș** v. **Cârpiniș.**
- Cârpiniș** *tp.*: кърпиниш, DML. 1542, GSI. I, 1. 64; DȚR. 1625 ȘDSR, 430, кърпениш, DȚR. 1631 Aprilie 20, BAR. dc. Dnc. pc. 254. **Et.** *cârpeniș*, v. cuv. în CCR.
- Cârunți** *tp.*: кърѣнци, DȚR. 1585, CDB. **Et.** *cârunt*, adj. cam albit, SD. d. lt. *canutus*.
- Casapul** *on.*: Кърое касапъ, DȚR. Matei Basarab, CESC. sch. Cobia. **Et.** *casap* sm. măcelar, d. arb. *kasab*, pop. *kasap*, prin tr., SD.
- Cascoi** *on.*: Гнѣмон Каскон, DML. 1603, GIZ. I, 2, 13. **Et.** *căscoi* = *căscuiu*, sm. zăbăuc, zăpăcit, năuc, uituc, DLR. d. *căscăund*, d. lt. pop. *cascabundus*.
- Cascul** *on.*: каскъла, DȚR. 1635

- Septemyrie 18, CEK. Et. *casca*, d. lt. pop. *casco*, ~ *are*, DLR.
- Căscioarele** *tp.*: КЪШЧОРЕЛЕ, DML. 1469, BDŞM. I, 134. Et. *căscioară*, sf. dm. p. *casă*, d. lt. *casa*.
- Caşul** *on.*: Ионашко каша, DML. 1614 Martie 30, BAR. Dnc. pc. 259. Et. v. *caş* în CCR.
- Cătana** *on.*: КЪТНА КЪЛЪРАША, DŢR. 1628, BAR. XLII-42. Et. *cătană*, v. cuv. în CCR.
- Cătaramă** *on.*: Добре къткрамъ, DŢR. 1639, VI. 311. Et. *cătaramă* sf. un fel de inel sau pătrat de metal la căpătul unei cingători şi în care intră celălalt capăt, făcând ca cingătoarea să se încheie sau să se strângă prin introducerea dinţilor în găurile ei. Et. ss. *Kattenramen* = grm. *Kettenriemen*.
- Catină** v. **Cătină**.
- Cătină** *on.*: КЪТНЪ, DŢR. 1656, GSI. VI, 215 ş. forma миклъшш катина, DML. 1499, BDŞM. II, 160. Et. v. *cătină* în CCR.
- Cătun** *tp.*: КЪШЪН, DŢR. 1616 Martie 11, BAR., ms. rom. 5152. Et. sl. катунъ = tabără.
- Caţă** *on.*: Радъл кацъ, DŢR. 1653 Iulie 29, cs. CDB. Et. *caţă* sf. 1. băţ lung cu cârlig la vârf, cu care ciobanii prind oile, 2. Gură-rea, persoană care vorbeşte într'una, cicălitoare, DLR., d. lt. *captare*.
- Căţă** sau **Căţă** *on.*: art. къца, DML. 1638, IN. VII, 121. Et. *căţă* sf. o haină femeiască, DLR.
- d. mg. *kaca*, *căţă* sf. pasărea numită *bibiltcă*, DLR.
- Căţeleştii** *tp.*: КЪЦЕЛЕЦІИИ, DML. 1491, CDŞM. 153. Et. *Căţel*, satul lui, d. sm. *căţel*, d. lt. *catellus*.
- Căui** *on.*: Тоадер къши, DML. 1497, BDŞM. II, 103. Et. *căui* adj. ml. *căhui*, zăpăcit, nebun, SD.
- Căuşul** *tp.*: КЪШША, DML. 1637, GSI. VIII, 273. Et. *căuş*, sn. 1. vas de scos lichide sau făină dintr'o cantitate mai mare, 2. unealtă de metal p. pescuit, 3. coş mic făcut din scoarţă în în care se pun fructe, răşină, etc. 4. *cupa* roatei de moară, în care cade apă, DLR., SD.
- Căzacul** *on.*: КЪЗАКЪ, DML. 1639, GSI. III, 24. Et. *cazac*, v. cuv. în CCR.
- Căznilă** *on.*: Станчюл къзнилъ, DŢR. 1665, ŞDSR. 563. Et. *căznilă*, sm. cel ce supunea la *caznă* = tortură = *călău*, d. *caznă*, sf. tortură, d. sl. казнь.
- Ceară** *on.*: Станчюл Чапъ, DŢR. 1492, BDSR. 61 nt. 3. Et. *ceară*, sf. d. lt. *caepa*, DLR.
- Ceurării** *tp.*: Чаураріи, DŢR. 1424, PDŢR. I, 136. Et. *ceaurar* = *ceaur*, adj. zăpăcit, SD. cf. gr. карон, SD.
- Ceurii** *tp.*: ауріи, DŢR. 1408-1418, PDŢR. I, 88. Et. *ceaur*, v. **Ceurării**.
- Cebăluită** *tp.*: ЧЕБЪЛУИЦЪ, DŢR. 1620, ŞDSR. 402. Et. d. *cebăluit*, vr. a ameţi, a zăpăci, prin

Cheseanul *on.*: ЧЕШЕ КЕШКЕША, DML. 1499, BDŞM. II, 168. **Et.** *Ches*, fiul lui ~, d. *ches*, ~ă adj., bălţat, DLR. d. ung. *kese*, DLR.

Chiae v. **Chëe**.

Chictură *tp.*: Ч ДЪЛ С КИЧЮРЪ = în deal la *Chictură*, DŢR. 1617, ŞDSR. 359. **Et.** *chictură*, sf. brumă groasă, DLR. d. bl. кичюръ, DLR. SD. met. d. *ciucure*.

Cicul *on.*: ЧИКСА, DŢR. 1598 Septembrie 6, cs. BAR. Dnc. pc. 162. **Et.** *cic* = *cioc*, v. DLR.

Cinci *on.*: ЧИНЧЪ, DŢR. 1641, NDA. 177. **Et.** *cinci*, d. lt. pop. *cinque*, DLR.

Cioară *tp.*: ş. *on.*: art. ЧОАРА, DŢR. 1598 Septembrie 6, cs. BAR. Dnc. pc. 162, ПИЕТРЪ ЧОАРЪ, DML. 1649, GIZ. II, 2, 211 şi forma ЧОРЪ, DML. 1572, AIR. I, 133. **Et.** *cioară*, sf. orig. onmp.

Cioarecul *tp.*: plaiul ЧОАРЕКСА, DŢR. 1505, BAR. XXXIII-191. **Et.** *cioarec* v. **cioareci**, în CCR. sau poate *şoarec*.

Cioban *on.* ş. *tp.*: ЧОБАН, DŢR. cc. 1589, SDL. 23; БРОД ГЛАГОЛЕМЪ ЧОБАН = *Vadul numit Cioban*. DŢR. 1658, NDA. 230. **Et.** *cioban* sm. păstor de oi, d. tr. *čoban*.

Ciobăneşti *tp.*: ЧОБЪНЕЩИН, DŢR. 1615, ŞDSR. 320. **Et.** *ciobănesc* adj. d. *cioban*, v. **Cioban**.

Ciocan *on.* ş. *tp.*: ЧИХСА ЧОБАН, DML. 1489, CDŞM. 133,

DŢR. 1496-1508, TDSR. 202, art. plaiul ЧОКАНСА, DŢR. 1505, BDSR. 61 nt. 3. **Et.** *ciocan*, sn. d. sl. ЧЕКАНЪ.

Ciocăneşti *tp.*: ЧОКЪНЕЩИН, DŢR. 1421, PDŢR. I, 129; ЧОКЪНЕЩИН, DML. 1609, SDL. 38. **Et.** *ciocan*, v. cuv. *Ciocan*.

Ciocărlie *on.*: ЧОКЪРЛІЕ, DŢR. 1620, ŞDSR. 402 ş. ЧОКЪРЛІЕ, DML. 1468, BDŞM. I, 131, DŢR. cc. 1517-1521, NDA. 44. **Et.** *ciocărlie* sf. o pasăre cântătoare, orig. onmp.

Ciochină *on.*: ЧОКИНЪ, DŢR. 1599 August 4, F. CIRM. **Et.** *ciochină* sf.: 1. capătul dindărăt al şelei (având uneori forma unei furci) de care se poate atârna traista, dăşagii etc. 2. cârligul pe care-l poartă uneori ţăranii dela munte la brâu; 3. osul rotund dela glezna piciorului, DLR.

Ciocoiul *on.*: РАДА ЧОКОЮЛ, DŢR. 1614, AS. mr. Bradul, XVI-2. **Et.** *ciocoitu* sm. 1. masculul păsării *ciocă*, DLR. d. *ciocă*, d. *cioc*, orig. onmp.

Ciofrângeni *tp.*: ЧОФРЪНУКНИН, DŢR. 1565, BAR. ms. rom. 5152. **Et.** cf. *Ciofrâng*, satul lui ~, cf. şi-o frâng.

Cioţan *tp.*: ЧОЦАН, DŢR. 1618 Martie 26, BAR. achz. 1943. **Et.** *ciotian*, sn.: toiag acoperit cu argint şi purtat de ciauşii domneşti, DLR. d. tr. *cëokian*.

Ciolan *tp.* ş. *on.*: МОНАСТИРЪ УТ НА ЧОЛАН = *mănăstirea dela Cio-*

- lan*, DȚR. 1600, BAR. CXCVIII-94, ВЛАД ЧОЛАН, DȚR. Alexandru Coconul, F. CIRM. Et. *ciolan* sn. = os, d. sl. чланъ.
- Ciolănești** *tp.*: Чоланецинаоръ, DȚR. 1618, VG. 273. Et. *Ciolan*, satul lui ~, v. cuv.
- Ciol'ani** *tp.*: Чолтани, DML. 1659 Martie 23, CMSG. Et. *Cioltan* • *Cioltan*, satul lui ~, d. *cioltan*, trunchiu de arbore rămas în pământ, ale cărui ramuri sau crăci au fost rupte de vânt ori au putrezit de vreme, prin anal. om mare și diform; DLR.
- Cioră** v. **Cioară**.
- Ciorăști** *tp.*: чоръци, DML. 1612, GSI. VIII, 248. Et. *Cioară*, satul lui ~, v. cuv.
- Ciorciolnă** *on.*: чорчолнъ, DML. 1493, BDȘM. II, 26 și art. чорчолна, DML. 1609, BAR. PA. 93. Et. *ciorciolnă* = *ciorciolită*, adj. mânăjită, murdară, DLR. d. unğ. *csercselye*, DLR.
- Ciorecești** *tp.*: чоречеци, DML. 1522, CDȘV. 407. Et. *Cioarec*, satul lui ~, v. **cioreci** în CCR. sau poate *șoarec*.
- Cioroiul** *on.*: чорюл, DȚR. 1596 RIAF. IV, 543 ș. forma чювроюл, DȚR. 1630, GSI. V, 139 ș. *tp.* чорюл, DȚR. 1599 Aprilie 12, F. CIRM. Et. *cioroiu* sm. masculul păsării numită *cioară*, d. *cioară*, v. **Cioară**.
- Ciorsăcești** *tp.*: чоръчещи, DML. 1434, CDM. I, 386. Et. *Cioarsă*, satul lui ~, d. *ciuarsă* sf. obiect tăios vechi, care e tocit sau știrbit și nu mai taie bine, DLR. d. *ciorsăi*, d. rt. черсати, SD.
- Cireselul** *tp.*: чирешелъ, DȚR. 1408-1418, PDȚR. I, 88. Et. *ciresel* sm. dm. d. *cires*, v. **Ciresul**.
- Ciresul** *tp.*: матка чирешелъ, DȚR. 1556, HCT. VIII, 577. Et. *cires* sm. o specie de copac, d. lt. *ceresius*.
- Cislăul** *tp.*: числъл, DȚR. 1523, NDSR. 252. Et. *cislă*, v. cuv. în CCR.
- Citura** *tp.*: читъра, DȚR. 1577 Iulie 28, ASI. Et. *citură* sf. *ciutură*, găleată de scos apă din puț 2. moară mică cu roata în apă, SD., d. lt. pop. *cytola*, DLR.
- Ciucur** *on.*: чюкър, DȚR. 1510, ȘDSR. 68 ș. чюкърин, DȚR. 1652 Ianuarie 22, cs. CDB. Et. *ciucur*, *ciucură* sm. = ciorchine, d. lt. *cicum*, posibil ș. d. dm. lt. pop. *cicculum*, DLR.
- Ciucurăscul** *on.*: чюкъръкъсъл, DȚR. 1618, ȘDSR. 370. Et. *ciucură*, v. **Ciucur**.
- Ciucuri** v. **Ciucur**.
- Ciumești** *tp.*: чюмещи, DȚR. 1545-1553 sau 1557-1559, BAR. XI-156. Et. *ciumă* sf. o maladie, s. d. lt. *cyma*.
- Ciuncești** *tp.*: чшнчещи, DML. 1517, CDȘV. 7. Et. *Ciunc*, satul lui ~, d. *ciunc* • *ciung*, adj. mutilat.

- Ciungul** *on.*: чшнґсґа, DȚR. 1521
ISD. V, 170. **Et.** v. **Ciuncești.**
- Ciuntul** *on.*: Костє чюнтсґа,
DML. 1492, BDSM. I, 509. **Et.**
ciunt, *adj.*, mutilat, v. **Ciuncești.**
- Ciupărcă** *on.*: чшпзрка, DML.
1604, SDL. 35. **Et.** *ciupercă*,
sf. o plantă criptogramă, cf.
ung. *cseperke* (*csöpörke*, *csu-*
poroka, *pecserke*), bl. чепурка,
srb. печурка.
- Ciupăscul** *on.*: чшпзксґа, DML.
1641, BSDM. 37. **Et.** *ciup*, sm.
ciuf, moț, SD. d. sl. чоупз, SD.
- Ciuperceni** *tp.*: чюперчґни, DȚR.
1618, ȘDSR. 370. **Et.** *ciupercă*,
v. **Ciupărcă.**
- Ciupești** *tp.*: чоупеци, DML. сс.
1620, GSI. XXI, 223. **Et.** v.
Ciupăscul.
- Ciurea** *on.*: Мнґхнлз Чсґреа,
Чсґрґа, DML. 1642, GSI. II,
302. **Et.** *ciur*, sn. unealtă de cer-
nut, d. lt. pop. *cibrum*, DLR.
- Ciurești** *tp.*: Чсґреци, DML. 1642,
GSI. III, 302. **Et.** *Ciurea*, v.
cuv.
- Ciutărie** *tp.*: чоутґрїе, DȚR.
1587, ISD. V, 433, *art.* два
колеса за водениц(з) вт изгор
Бшксґреци(и) идѣже се зовет на
Чютґрїа = *două roți de moară*
din sus de București unde se
numește la Ciutăria, DȚR.
1649, NDA. 196. **Et.** *ciutărie*,
sf. staul, ocol mare în pădure,
închis cu gard, care cuprinde
în sine o poiană, arbori și un
pârâu făcut anume pentru că-
- prioare, DȚR. d. *ciută*, d. alb.
șute.
- Ciuturești** *tp.*: Чютґреци, DȚR.
1589 Noemvrie 10, F. CIRM.
Et. d. *Ciutură*, satul lui ~, d.
ciutură = *citură*, v. **Citura.**
- Clăcești** *tp.*: Клѣщ(и), DȚR.
1592, ȘDSR. 290. **Et.** *clacă*, v.
cuv. în CCR.
- Clanța** *on.*: Нлсґаѡа Кланца,
DML. 1619-1620, BAR. PA.
176. **Et.** *clanța*, sf. limbă la
broasca ușii, prin care deschi-
dem și închidem ușa (apăsând
pe mâner sau ridicându-l), prin
ext. om flecar, DLR.
- Clăteștil** *tp.*: Клѣтѣции, DȚR.
1578, BAR. PA. 113. **Et.** *clăți*,
vr. a se mișca din loc, 2. a
strămuta, 3. a emigra, DLR.
d. sl. клатити.
- Clincul** *sn.*: Клинчґа, DML.
1519, CDȘV. 134. **Et.** *clinciu*,
ghimpe.
- Clipoî** *on.*: клипоі, DȚR. 1579,
ȘDSR. 215. **Et.** poate o poreclă
p. cel care *clișea* mereu din
ochi, d. *clișă*, d. sl. клепати.
- Clociți** *tp.*: Клочици, DȚR. 1623
Ianuarie 25, BAR. Dnc. ach.
10-II 1944. **Et.** d. *cloci*.
- Clopot** *on.*: Костє Клопот, DML.
1606, GSI. XXI, 9. **Et.** *clopot*,
sn. d. sl. клопотз, prin bl.
кл потъ.
- Clopoteshi** *tp.*: DML. 1606, GSI.
XXI, 9. **Et.** *Clopot*, v. cuv.
- Cloșani** *tp.*: клошани, DȚR.
1650, ȘDSR. 545. **Et.** cf. *cloș*,
sn. ciucure, canaf, DLR.

- Coadă** *on.* коад(з), DȚR. 1527 Noemvrie 21, ASI. ș. BDR. 298 nt. Nr. CLXV. **Et.** *coadă*, sf. d. lt. pop. *codă*.
- Coasta** *tp.*: munte, DȚR. 1502 Martie 9, ASI. **Et.** *coastă*, d. lt. *costa*.
- Coasta Judelui** *tp.*: ко(а)ста жсделув DȚR. 1545, CDB. **Et.** *coastă* ș. *jude*, v. cuv. în CCR.
- Cocoranul** v. **Cucoreanul**.
- Cocorăști** *tp.*: кокорьци, DȚR. 1535-1545, TDSR. 297 Nr. 301. **Et.** *cocor* sm. o pasăre de baltă, călătoare, d. sl. кокорь, кокора, DLR.
- Cocoș** *on.*: кокош, DȚR. 1583 ȘDSR. 233, DML. 1611-1615 GSI. XX, 199 ș. forma кскош, DML. 1650, CCFR. mș. Ciortolomu. **Et.** *cocoș* sm. d. sl. кокошь.
- Cocoșani** *tp.*: DȚR. 1555 Iulie 25, F. CDB. **Et.** *Cocoș*, v. cuv.
- Codăești** *tp.*: кодещици, DML. 1637, GSI. VIII, 274. **Et.** *Codădă*, satul lui ~, v. cuv.
- Codalbul** *on.*: марко кодалбс, DML. 1602, GSI. XX, 109. **Et.** *codalb* adj. bălțat, bălaiu, d. *co = cu + dalb*, SD.
- Codrăni** *tp.*: кодрѣни, DȚR. 1595, GSI. VI, 170. **Et.** *codrean* sm. locuitor din regiune de codri, d. *codru*, v. cuv. în CCR.
- Cojocar** *on.*: art. кожокаря, DȚR. 1621, ȘDSR. 415. **Et.** *cojocar*, v. cuv. în CCR.
- Colac** *on.*: стан станчюловз колакз * *Stan al lui Stanciul Co-* *lac*, DȚR. 1618, VF. 272. **Et.** *colac*, v. cuv. în CCR.
- Colacul** *tp.*: DML. 1598, SDL. 28. **Et.** *colac*, v. *colac* în CCR.
- Coliba lui Petrișor** *tp.*: кольба петришороз, DȚR. 1586, ȘDSR. 248. **Et.** *colibă* sf. căsuță pitulată cu acoperiș de stuf sau de paie, SD. d. sl. колѣба.
- Colibași** *tp.*: колѣбаш(и), DȚR. 1619, ȘDSR. 390. **Et.** pl. *colibași*, d. sm. *colibaș* 1. om care locuiește într-o colibă; 2. locuitor de munte; 3. lucrător cu palma (care locuiește în colibă), pălmaș, DLR. d. *colibă*, d. sl. колѣба.
- Colivă** *on.*: DML. 1639, GSI. XVI, 66. **Et.** *colivă* sf. d. gr. κόλιβον prin sl. колѣво.
- Colnicul Priboiului** *tp.*: колникъ прибоуашн, DȚR. 1580, BAR. L-5. **Et.** *colnic* sn. 1. drum ceva mai lat decât poteca, cărare, 2. deal mai mic, 3. loc mic, gol în pădure, DLR. **Et.** cf. bl. ș. srb. колник, d. sl. коло + *priboiu = priboină* 1. cotul unde lovește curentul râului, 2. stâncă abruptă pe mal, SD. d. rs. прибой.
- Colțea** *on.*: колицъ сын колицъевъ *Colțea fiul lui Colțea*, DȚR. 1608, NDA. 82. **Et.** *colț*, sn. d. sl. колицъ, DLR. și SD.
- Colun** *tp.*: DȚR. 1482-1496, DDN. 25. **Et.** *colun* sm. măgar sălbatec, d. sl. колоуниз.
- Colunești** *tp.*: колѣници, DȚR. 1570, VF. 183-184, art. колѣ-

- нецін, DML. 1588 GSI, IX, 48.
Et. Colun, v. cuv.
- Comișescul** *on.*: Комишескя, DML. 1656, GSI, IX, 146. **Et. Comis**, al ~ ului, d. *comis*, v. cuv. în CCR.
- Comoară** *tp.*: комоар(а), DȚR. 1592, VI, 234. **Et. comoară** sf. ascunzătoare, vizuină, DLR. SD. d. lt. *camera*, prin sl. *комора*.
- Copăcel** *tp.*: копчел, DȚR. 1496 August 1, ASI. **Et. copăcel** sm. copac mic, d. *copaciu*, sl. *копачь*.
- Copăciani** *tp.*: копчани, DȚR. 1535, NDVV. 17. **Et. copaciu**, sm. = *copac*, v. **Copăcel**.
- Corbeanul** *on.*: пѣтрѣ корвѣнѣ, DȚR. 1603, AS. eps. Argeș, VI-3. **Et. corbean** = *corban* adj. negru închis d. *corb*, o pasăre răpitoare lt. *corvus*.
- Corbeni** *tp.*: DȚR. 1494 Aprilie 1, ASI. **Et. Corbean**, v. **Corbeanul**.
- Corbi** *tp.*: Корвн, DȚR. 1456, PDȚR. I, 234 Nr. 95. **Et. corb**, v. **Corbeanul**.
- Corbii din Piatra** *tp.*: корбїи вѣт камен, DȚR. 1506 Septembrie 1, ASI. **Et. p. Corbii**, v. cuv.
- Corbul** *on.*: корвѣ, DȚR. 1598 Septembrie 6, cs. BAR. Dnc. pc. 162. **Et. corb** v. **Corbeanul**.
- Corcodel** *on.*: DML. 1623, GSI. XXII, 154. **Et. corcodel** sm. 1. o pasăre călătoare, 2. *cor-*
codus, sm. = o specie de prun, 1. d. alb. *korkodhil*, SD.
- Corcolați** *tp.*: корколаци, DȚR. 1500, ȘDSR. 43. **Et. corcolat**, poate = *corcolit*, adj. alintat, răsfățat, DLR. d. *corcoll*.
- Cordarëni** *tp.*: кордарѣни, DȚR. 1519, AIR. I, 86. **Et. Cordar**, sm. 1. *cordar*, fabricant de coarde 2. placă de lemn de care sunt legate coardele la vioară sau la cobză, 3. ferestrău mic cu coardă, DLR. d. *coardă*, v. cuv. în CCR.
- Cornățelul** *tp.*: Корнѣцѣлѣ, DȚR. 1492 Octombrie 9, ASI. și *Cornețel*, DȚR. 1512-1521, TDSR. 235, Nr. 245. **Et. cornățel**, sm. o plantă, d. lt. *cornuatus*, DLR.
- Cornele** *tp.*: корнелѣ, DȚR. 1487, PDȚR. 359, Nr. 161. **Et. corn**, sn. pl. *coarne*, d. lt. *cornu*.
- Cornëni** *tp.*: DȚR. 1424, PDȚR. I, 140. **Et. corn**, v. **Cornele**.
- Corneștii** *tp.*: корнеціи, DML. 1420, CDM. I, 135, DȚR. 1578, BAR. PA. 113. **Et. corn**, v. **Cornele**.
- Cornet** *tp.*: монастыре вѣт корнет = *mănăstirea dela Cornet*, DȚR. 1516 Noembrie 3, ASI. **Et. cornet** sn. 1. pădure de corni, 2. deal pietros acoperit de mărăcini, SD. d. lt. *cornetum*, ibid.
- Cornețel** v. **Cornățelul**.
- Cornii** *tp.*: DML. 1428, CDM. I, 209, ș. *neart*. корни, DML.

- 1585, BAR. P.A. 314. **Et. corn**, v. **Cornele**.
- Corniță** *on.*: корниця, DML. 1644, GSI. XXI, 63. **Et. corniță**, sf. varietate de strugure, d. lt. pop. *corna*, DLR.
- Cornul** *tp.*: DȚR. 1436, PDȚR. I, 169. **Et. corn**, v. **Cornele**.
- Cosiță** *on.*: Тодер Косица, DML. 1612, GSI. VIII, 248. **Et. cosiță**, sf. d. bl. косица, DLR.
- Cosițan** *on.*: Герасим Косицан, DML. 1604, GSI. XXI, 146. **Et. cosițan-cosifat**, adj. = cu cosițe, d. bl. косица, DLR.
- Cosițeni** *tp.*: косицьни, DML. cc. 1600, GSI. XX, 100. **Et. Cosițan**, v. *cuv.*
- Coșciug** *on.*: Къскан Кошчуг, DML. 1604, GSI. XXI, 148. **Et. coșciug**, d. sl. ковчугъ.
- Coșescul** *on.*: DML. 1642, GSI. III, 65. **Et. coș**, sn. d. sl. кошь.
- Cotecearii** *tp.*: котечарин, greșală de lectură la editor sau a scribului p. котечарин, ori așa se pronunța (?), DML. 1471, BDSM. I, 164. **Et. Coteș**, satul lui ~. v. *cuv.*
- Coteș** *on.*: жържъ Котець, DML. 1471, BDSM. I, 164. **Et. coteș**, d. sl. котъць, poate prin rt. Котець.
- Coțofană** *on.*: коцофаня, DȚR. 1606 Septembrie 16, CMSG. **Et. coțofană**, sf. pasăre din neamul corbului și a gaiței, cu penele albe și negre.
- Coțofani** *tp.*: DȚR. 1619 Decembrie 8. cs. CDB. **Et. coțofană**.
- Coțofeanul** *on.*: Мнхан Коцо-фкнѣл, DȚR. 1634, ȘDSR. 464. **Et. v. Coțofană**.
- Cozonac** *on.*: Пзнтѣ Козонак, DML. 1615, BAR. CXX-24. **Et. cozonac**, sm. d. ngr. козодон-вачи.
- Cracea** *on.*: крачѣ, DȚR. 1542, ȘDSR. 107. **Et. crac**, sm. piciorul dela șold până la talpă, 2. ramificație de dealuri, picior de deal sau de munte, brațul lateral al unui râu, d. sl. кракъ.
- Crăciun** *on.*: крѣчюн, DȚR. 1545 Mai 30, ASI. DML. 1558, GSI. I, 144 ș. forma крачюнь, DML. 1414, CDM. I, 111. **Et. Crăciun**, d. lt. *creatio*, SD.
- Crăciuneasa** *on.*: крѣчунѣса, DML. 1604, BAR. CCXIX-74. **Et. d. Crăciun**, soția lui ~.
- Crăciuneii** *tp.*: крѣчунни, DȚR. cc. 1512-1521, NDA. 45. **Et. crăciunel**, în Basarabia colăcel pe care-l fac femeile la Crăciun, d. **Crăciun**, v. **Crăciun**.
- Crăciuneni** *tp.*: Крѣчунѣн(и), DȚR. cc. 1517-1521, NDA, 45. **Et. Crăciun**, v. *cuv.*
- Crăciunești** *tp.*: крѣчунѣщ(и), DML. 1617, GSI. V, 122. **Et. Crăciun**, v. *cuv.*
- Crăescul** *on.*: крѣескъл, DML. 1637, GSI. III, 233. **Et. crăesc**, adj. regal, domnesc, d. *crăiu*, d. sl. краль.
- Crăinicești** *tp.*: крѣинѣщ(и), DML. cc. 1415, CDM. I, 121. **Et. crăinic**, sm. 1. funcționar ales de districte dintre cnej,

- având să execute sentințele judecătorești și să strângă impozitele, 2. funcționar însărcinat să aducă la cunoștința publică diferite porunci ale unei autorități, DLR. d. sl. кранникъ.
- Crainicul** *tp.*: кранникъ, DȚR. 1502 Martie 9, ASI. DML. 1638, GSI. III, 7. **Et.** *crainic*, v. **Crainicești**.
- Craiu** *on.*: Иван Краю, DML. 1488, BDȘM. I, 323. **Et.** *craiu*, v. cuv. în CCR.
- Crângari** *tp.*: крѣнгари, DȚR. 1507 Iunie 20, ASI. **Et.** *crângar*, sm. = din crâng, d. *crâng*, pădurice, v. **crîngu**, în CCR.
- Crângeni** *tp.*: Крѣнгени, DȚR. cc. 1517-1521, NDA. 45. **Et.** *crâng*, v. **crîngu**, în CCR.
- Crângu** *tp.*: крѣнгъ, DȚR. 1508, ȘDSR. 63 ș. крѣнгъ, DȚR. 1595, CCFR. mș. Negoiu. **Et.** *crâng*, v. **crîngu**, în CCR.
- Crângu Mare** *tp.*: вел крѣнгъ, DȚR. 1590, ȘDSR. 287. **Et.** *crâng*, v. **crîngu**, în CCR.
- Crângul** v. **Crângu**.
- Crângul lui Manea** *tp.*: Крѣнгъ Манев, DȚR. 1537, BAR. XX-214. **Et.** *crâng*, v. **crîngu** în CCR.
- Crângul Popei** *tp.*: крѣнгъ Попев = *Crângul Popei*, DȚR. 1580 Decembrie 12, ASI. **Et.** v. **crîngu**, în CCR.
- Crăpăciosul** *on.*: крѣпѣciosъ, DȚR. 1645 Februarie 3, F. CIRM. **Et.** *crăpăcios*, ~ *oasă*, adj. plin de crăpături, se zice unui om lacom la mâncare, care mânâncă mult, DLR. d. *crăpa*, d. lt. *crepo*, ~ *are*.
- Creța** *tp.* ș. *on.*: крѣца, DȚR. 1421, PDȚR. I, 130; DML. 1623, DB. 162. **Et.** f. *creța*, d. *creț*, poate d. lt. *cricius*, DLR.
- Crēmene** *on.*: Драготъ Крѣмене, DML. 1491, BDȘM. I, 467. **Et.** *cremene*, sf. o piatră foarte dură, d. sl. крѣмы, gen. крѣмене.
- Cremenescul** *tp.*: DȚR. 1620 Iunie 21, AS. cmp. Septembrie 1935. **Et.** *Cremene*, v. cuv.
- Crepăturării** *tp.*: DML. 1458, BDȘM. I, 24. **Et.** *crepătură* = *crăpătură*, sf. gaură, groapă, d. lt. *crepatura*, DLR.
- Creț** *on.*: казан крецъ, DȚR. 1451, PDȚR. I, 219, крецъ, DML. 1443, CDM. II, 160, DȚR. 1452, PDȚR. I, 229. **Et.** *creț*, v. **Creța**.
- Crețean** *on.*: Крецѣн, DML. 1449 CDM. II, 386. **Et.** d. *Creț*, v. **Creța**.
- Crețescul** *on.*: Влашин Крецескъ, fiul lui Гтан Крецъ, DML. 1443, CDM. II, 160. **Et.** *Crețul*, d. *creț*, v. **Creța**.
- Crețești** *tp.*: крецѣщи, DȚR. 1489, PDȚR. I, 380, Nr. 172. **Et.** *Creț*, v. **Creța**.
- Crețul** v. **Creț**.
- Crețulești** *tp.*: DȚR. 1646, ȘDSR. 533. **Et.** *Crețul*, v. **Creța**.
- Crucea** *tp.*: крѣча, DȚR. 1557 Mai 11, BAR. Dnc. ach. 10-

- II-1944. Et. *cruce*, d. lt. *cruх*, ~ *cis*.
- Crucile lui Dragoslav** *tp.*: крѣчилѣ Драгослав(ов), DȚR. 1504 Iunie 15, ASI. Et. p. pl. art. *crucile*, v. **Crucea**.
- Crucișoară** *tp.*: крѣчишорѣз, DȚR. 1568 Mai 23, ASI. Et. dm. d. *cruce*, v. **Crucea**.
- Cubelcianii** *tp.*: кѣбелчанѣн, DML. 1569, CDȘV. 49 nt. 4. Et. *Cubelc*, satul lui ~, cubelc = culbec, ml. p. *melc*.
- Cuc** *on.*: кѣкѣ, DȚR. 1639, VG. 310, art. кѣкѣл, DML. 1612 Mai 20, BAR. ach. 1943, art. кѣкѣл, DȚR. 1612 Mai 20, BAR. achz. 1943. Et. *cuc*, sm.: o pasăre călătoare din familia cățărătoarelor.
- Cuciu** *on.*: кѣчюл, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. Et. *cuciu*, sm. câine.
- Cucoana** *on.*: DML. 1573, BDB. V, 22. Et. *cucoană* = *cocoană*, sf. 1. copilă mică, minoră, 2. fată mare, 3. soție (mai rar fiică) de boier, domn sau orașan, DLR.
- Cucoreanul** *on.*: кѣкорѣнѣл, DML. 1618 Noemvrie 22, BAR. dc. Dnc., кѣкорѣнѣл, кѣкорѣнѣл, DML. 1623 Iunie 7, BAR. dc. Dnc. Et. *cucor* = *cocor*, v. **Cocoraști**.
- Cucoreni** *tp.*: кѣкорѣнѣн, DML. 1618 Noemvrie 22, BAR. dc. Dnc. кѣкорѣнѣн, DML. 1623 Iunie 7, BAR. dc. Dnc. Et. *Cucoreanul*, satul lui ~, v. *cuv*.
- Cucoș, v. Cocoș.**
- Cucuești** *tp.*: кѣкѣѣци, DML. 1517, CDȘV. 7. Et. *Cucu*, satul lui ~, v. *cuv*.
- Cucuiata** *tp.*: кѣкѣиата, DȚR. 1610, ȘDSR. 316. Et. *cucuiat*, ~ă, adj. cu cucui, cu moș, d. *cucui*, d. lt. *cuculltum*, SD.
- Cucuiatul** *on.*: Иван кѣкѣиатѣл, DȚR. 1618, RIAF. III, 219. Et. v. **Cucuiata**.
- Cuculați** *tp.*: кѣкѣиаци, DML. 1659 Martie 23, CMSG. Et. *Cucuiat*, satul lui ~, v. **Cucuiata**.
- Cucul v. Cuc.**
- Cucută** *on.*: DML. 1604, GSI. XXI, 146. Et. *cucută*, sf. plantă foarte otrăvitoare, d. lt. pop. *cucuta*.
- Cucutēni** *tp.*: DȚR. 1620 Iunie 21, AS. cmp. 1935 Septemvrie. Et. *cucută*, v. **Cucuta**.
- Cucuța** *on.*: кѣкѣца, DML. 1617, CCFR. mș. Hănești. Et. *cucuța* = *cocuța*, sf. 1. pânișoară, 2. copil de țată, DLR. dm. d. *cocă*, SD.
- Cuhne** *on.*: wana кѣхне, DML. 1482, BDȘM. I, 265. Et. *cuhne*, butcă, cupeu, SD. d. vgrm. *kuchina*, prin rs. кухня.
- Cuhnești** *tp.*: кѣхнеѣци, DML. 1482, BDȘM. I, 265. Et. *Cuhne*, satul lui ~, v. *cuv*.
- Cuib** *on.*: дѣщѣра кѣнѣн = *fata Cuibei* = a lui Cuib, DȚR. 1572, RIAF. X, 275. Et. *cuib*, sn. d. lt. pop. *cubium*, DLR.
- Cuibul Vulturului** *tp.*: кѣнѣлѣ вѣлтѣрѣлѣн, DȚR. 1556, HCT.

- VIII, 575. Et. *cuib*, p. *vultur*, sm. d. lt. *vultur*, SD.
- Culcău** *on.*: КСАКЪС ВЪТАХ, DML. 1611, SDO. Nr. 35. Et. poate d. *culca*, d. lt. *colloco*, ~ *are*.
- Culmea Bubei** *tp.*: КСАМЪК БЪБЕН, DML. 1591, MCR. 230. Et. *culme*, v. cuv. în CCR. + *bubă*, sf. erupțiune purulentă pe piele, SD. d. vgrm. *bubon*, prin lt. pop. *buba*.
- Cumpătă** *on.*: КСАМЪТЪ, DML. 1610, CU. XXIII, 46. Et. *cumpăt*, sf. chibzuință, d. lt. *compitum*.
- Cupariul** *on.*: КСАРЮА, DML. 1609, ISD. XI, 98. Et. v. *cupar*, în CCR.
- Curcubete** *tp.*: КСАКЪБЪТЪ, DML. 1530, AIR. I, 132. Et. *curcubete=curcubetă*, sf. o plantă cățărătoare, d. lt. *cucurbita*.
- Cur-Gios** *on.*: КСА-ЮС, DML. cc. 1617, GSI. XX, 237. Et. *cur* sn. d. lt. *culus* + *gios=jos*, adv. d. lt. pop. *jossum*, SD.
- Cur-Sec** *on.*: КСАКЪСЪКЪ, DML. 1437, CDM. I, 515. Et. *cur* v.
- Cur-Gios+sec**, adj. d. lt. *siccus*, SD.
- Curești** *tp.*: КСАКЪЩИ, DȚR. 1606, VI, 251. Et. *Cur*, satul lui ~ v.
- Cur-Gios**.
- Curmătura Cufuritulul**, *tp.*: DȚR. 1620 Iunie 21, AS. cmp. 1935 Septembrie. Et. *curmătura* v. cuv. în CCR + *cufurit* adj. murdărit cu excremente, d. *cufuri*, d. lt. *confortio*, DLR.
- Curmătura Socilor** *tp.*: КСАМЪТЪРА Гочилор, DȚR. 1639, ȘSC.
75. Et. *curmătura*, v. cuv. în CCR. + *soc. sm.* un copăcel caprifoliceu, SD. d. lt. *sabucus*, ibid.
- Curmături** *tp.*: DȚR. 1620 Iunie 21, AS. cmp. 1935 Septembrie. Et. *curmătura*, v. cuv. în CCR.
- Curpen** *on.*: DȚR. 1570, ȘDSR. 179. Et. *curpen* sm. vrej, trunchi ori ramură de dovleac, de pepene sau de altă plantă târătoare sau agățătoare, SD. d. alb. *kurpen*, DLR.
- Curpeni** *tp.*: DȚR. 1619, ȘDSR. 381. Et. *curpen*, v. **Curpen**.
- Curte** *tp.*: КСАКЪТЪ, DȚR. 1485, PDȚR. I, 348 Nr. 154. Et. *curte* sf. loc îngrădit, ogradă locuită (rezidentă) de domn, boier, SD. d. lt. *curtis*.
- Curtea lui Vâlcăn** *tp.*: КСАКЪТЪ ВЪЛКАНОВА, DȚR. 1502, ȘDSR. 46. Et. *curte* v. **Curte**.
- Curteni** *tp.*: DȚR. 1464, PDȚR. I, 253, N. 104. Et. *curtean* sm. 1. persoana care îndeplinea o slujbă la curtea domnească, 2. boier făcând parte din suita domnului țării, 3. soldat din garda călăreață, DLR. d. *curte*, v. **Curte**.
- Curtești** *tp.*: КСАКЪЩИ, DML. 1621 Martie 28, CMSG. Et. *Curte*, satul lui ~, v. cuv.
- Curtișoara** *tp.*: КСАКЪЩОРА, DȚR. 1502 Mai, ASI. КСАКЪЩОРАКЪ, DȚR. 1642, ȘDSR. 497. Et. *curtișoară* sf. ogradă, împrejmuire mică în jurul unei case mari, curte, palat mic, dm. d. *curte*, v. **Curte**.

D

Dafin *on.*: DȚR. 1502, ȘDSR. 48.

Et. *dafin* sm. laur, d. gr. δάφνη, prin sl. дафина, RDW.

Dâmbocea *on.*: ДѢМБОЧА, DȚR.

1598 Septemvrie 6, cs. BAR. Dnc. pc. 162. **Et.** *dâmboc*, sn. SD. dm. d. *dâmb* = înălțime mai mică decât un deal, chiar de câțiva metri, cf. ung. *domb*, d. sl. дѣвѣ.

Dărăbanțul *on.*: ДѢРѢБАНЦѢЛ,

DȚR. 1607, RIAF. III, 217. **Et.** v. *dărăbant* în CCR.

Dârlău *on.*: ДѢРЛАУ ПИТАР, DML.

1628, GSI. IX, 104. **Et.** *dârlău* sm. *fam.* flăcău, hojmalău, tânăr înalt, SD.

Dășirați *tp.*: ДѢШИРАЦИ, DȚR.

1626, NDA. 134. **Et.** *deșirat* adj. se spune unui om înalt și slab, d. *deșira*, d. *sîr*, ung. *sor*.

Dealul *tp.*: m-re ДѢЛСА, DȚR.

1630, NDA. 147. **Et.** *deal*, v. *deal*, în CCR.

Dealul Bășineștilor *tp.*: ДѢЛСА

БѢШИНЕШТИЛОР, DȚR. Alexandru Coconul, F. CIRM. **Et.** v. *Dealul și Bășinești*, în OTR.

Dealul Bereștilor *tp.*: ДѢЛСА

БЕРЕШТИМ ș. БЕРЕШИЛОВ, DȚR. 1579, ȘDSR. 205.

Dealul Ciorii *tp.*: ДѢЛСА ЧОРЪВ,

DȚR. 1638, ȘDSR. 481. **Et.** v. *Dealul și Cioară*.

Dealul Cireșului *tp.*: ДѢЛСА ЧИ-

РЕШСАШИ, DȚR. 1579, ȘDSR. 205. **Et.** p. *Cireșul* v. *Cireșul*

Dealul Clăditei *tp.*: 8 НИЖНІИ

ДѢЛЪ КЛАДИТЕИ = *în dealul de Jos al Clăditei*, DML. 1515, CDBV. 391. **Et.** p. *Clăditei*, d. *clădit* = așezat teanc în clăi, grămadă, construit, zidit, DLR. d. *clădi*, d. sl. класти.

Dealul Găvanului *tp.*: ДѢЛСА

ГѢВАНОВ, DȚR. 1618, ȘDSR. 369. **Et.** p. *Găvan*, d. *găvan* sn. 1. scafă sau piuă de lemn sau strachină de lemn scobită, 2. lingură mare, 3. disc, teasc, 4. albia în care se pun dimiile sau abaua, 5. locuri joase cu văi întunecoase, în păduri, DLR.

De(a)lul lui Vodă *tp.*: 8 КОТНАР

ДЕЛСА ЛШИ ВОДЪ = *în Cotnari la de(a)lul lui Vodă*, DML. încep. sc. XVII, AIR. III, 204.

Et. p. *vodă*, v. *vodă*, în CCR.

Degerați *tp.*: ДЕЖЕРАЦИ(И), DȚR.

1571, RIAF. I, 187. **Et.** *Degerat*, satul lui ~, d. *degera*, a îngheța de frig d. lt. *dėgėlo*, ~ *ũre*.

Dejugați *tp.*: ДЕЖУГАЦИ, DML.

1560 ș. art. ДЕЖУГАЦИИ, GSI. XIX, 44. **Et.** *dejuga* = *dejuga* vr. a scoate jugul din gâtul vitei, a poposi, a descăleca, a se opri, a se așeza, SD, d. lt. *dįsjugo*, RDW.

Deochiați *tp.*: ДЕУКІАЦИ ș. art.

ДЕУКІАЦИИ, DML. 1463, BDȘM. I, 73-4. **Et.** *deochiat* adj. bolnav de deochi, regres produs de privirea cuiva, SD. d. *de*

- și *ochi*, SD., d. lt. *de-oculus*, RDW.
- Dereptate** *on.*: ДРСКА ДЕРЕПТАТЕ, DML. 1528, CDȘV. 195 nt. 4. **Et.** *dereptate* = *dreptate*, sf. d. *drept*, d. lt. *directus*.
- Desărați** *tp.*: ДЕСЪРАЦИ, DȚR. 1571, RIAF. I, 187. **Et.** *Desărat*, satul lui ~, d. *desăra* = *des-săra*.
- Desculți** *tp.*: ДЕСКУЛЦИ, DML. 1555, CDȘV. 343 nt. 1. **Et.** *descult* = cu picioarele goale, d. lt. *disculceus*.
- Descuperești** *tp.*: ДЕСКУПЕРЕЦИ, DȚR. 1492, BAR. PA. 206. **Et.** *descuperi* ml. p. *descoperi*, vr. d. lt. *discooperire*, SD.
- Despicați** *tp.*: ДЕСПИКАЦИ, DȚR. 1626, BAR. XLII-29. **Et.** *despica*, d. lt. *despico*, ~ *are*.
- Deși** *tp.*: ДЪШИ, DȚR. 1579 ȘDSR. 201, ДЕШИ, DȚR. 1623, *ibid.* 424. **Et.** pl. *deși*, d. *des*, *deasă*, adj. d. lt. *densus*.
- Detunătura Firștelor** *tp.*: ДЕТУНАТУРА ФИРШЕЛОРЪ, DȚR. 1572, CCFR. mș. Bezdeadu. **Et.** *detunătură* sf. dărămătură, prăbușitură, loc prăbușit, SD. d. *detun*, d. lt. *detono*; *firșă* = *firuță* sf. diferite specii ale unei plante ierboase cu spic, întrebuințate ca nutreț, DLR. forma f. a dm. *firut*, DLR.
- Dichisění** *tp.*: ДИКИСЪНИ, DȚR. 1649, NDA. 194. **Et.** d. *dichis* sn. artă, meșteșug, pricepere pl. unelte, SD. *dichisi*, d. ngr. διοικησα, prin bl. дикисъ, RDW.
- Dichisești** *tp.*: DȚR. 1588, NDSR. 284. **Et.** *dichis*, v. **Dichisění**.
- Dijmariul** *on.*: ДИЖМАРИУЛ, DȚR. 1620, ȘDSR. 398. **Et.** *dijmar* v. cuv. în CCR.
- Dijmele cu Pietre** *tp.*: ДО ДИЖМЕЛЕ СЪС КАМЕНЕ = *până la Dijmele cu Pietre*, DȚR. 1598 Septembrie 6 cs. BAR. Dnc. pc. 162. **Et.** p. *Dijmele*, v. **dijmă** 1. sens în CCR.
- Dințești** *tp.*: ДИЦЕЦИ и ДЕНЦЕЦИ, DȚR. 1580 Decembrie 12, ASI. **Et.** *dința* vr. a cresta pe margini, SD. sau d. *dinte*, d. lt. *dens*, ~ *tis*.
- Direptul** *tp.*: ДИРЕПТУЛ, DML. înc. sc. XVII, MCR. 248. **Et.** *dirept* = *drept*, adj. d. lt. *directus*, *dērēctus*.
- Dobândă** *on.*: ДОБАНДА, DML. 1618 Februarie 10, BAR. Dnc. pc. 266, ДОБЪНДА, DȚR. 1649, NDA. 203. **Et.** *dobândă* sf. izbândă, victorie, pradă de război, procent, SD. d. *dobândi*, sl. ДОБЪТИ.
- Dolofan** *on.*: DȚR. 1481, PDȚR. I, 319. **Et.** *dolofan*, sm. d. sl. ДОЛЪФИНЪ = delfin.
- Domnești** *tp.*: ДОМНЕЦИ, DȚR. 1472, PDȚR. I, 278 și *art.* ДОМНЕЦИН, DȚR. cc. 1542, GSI. XX, 31. **Et.** *domnesc*, adj. de domn, d. *domn*, d. lt. *dominus*.
- Dos** *tp.*: ДОС, DȚR. 1639, ȘDSR. 490. **Et.** *dos*, sn. spinare, în ~, în spate, d. lt. pop. *dōssum*.

- d. *dubă*, 1. un fel de luntre peșcărească, 2. corabie, 3. cadă în care se scurge rachiul, ~ în care se pun piele la dubit, 4. un fel de scoc vertical înalt ce servește ca rezervor de apă la ferăstraie, 5. puiă în care se bate postavul, SD.
- Dudeasa** *tp.*: ДУДАСА, plaiu, DȚR. 1502 Mai, ASI. **Et.** f. d. *Dud*, *dud*, un arbore din familia mu-rei, SD. d. tr. *dud*.
- Dudești** *tp.*: ДУДЕЩИ, DȚR. 1577, BAR. XL-47 ș. MDP. I, Nr. 40. **Et.** *Dud*, satul lui ~, d. *dud*.
- Dumbravă** *on.*: ИВАН ДУМБРАВЪ, DML. 1483, BDȘM. I, 272. **Et.** *dumbravă*, sf. pădure, pădurice, crâng, d. sl. ДУМБРАВА.
- Dumbrăviță** *tp.*: ДУМБРОВИЦА, DML. 1641, GSI. III, 236. **Et.** *dumbrăviță* = *dumbrăvoară*, sf. dm. lui *dumbravă*, v. **Dumbravă**.
- Dumenecă** *on.*: ДУМЕНЕК(Ъ), DȚR. 1618-1620, AS. eps. Buzău,
- XLVIII-11. **Et.** *Duminică*, d. lt. *dominica*.
- Dușman** *on.*: ДУШМАН, DȚR. 1469, PDȚR. I, 268, *tp.*: DML. 1636 Martie 12, AS. F. Nr. 8. **Et.** *dușman*, sm. d. tr. *düşman*, SD.
- Dzână** *on.*: art. ЗНА, DML. 1522 Februarie 4, BAR. dc. Dnc. p. 106. **Et.** ml. d. *zână*, femeie de o frumusețe dumnezească în poveștile populare românești, d. lt. *Diāna*.
- Dzârnă** *on.*: ЗЯРНЪ, DML. 1488, BDȘM. I, 355. **Et.** *dzârnă*, ml. p. *zârnă*, sf. plantă numită *elebor*, SD. d. sl. зярно, prin vrs. зерно.
- Dzeamă** *on.*: ДЖАМА, DML. 1491, CDȘM. 156. **Et.** *dzeamă*, ml. p. *zeamă*, sf. d. lt. pop. *zēma*, SD.
- Dzemeștii** *tp.*: ДЖЕЩИ, DML. 1462, BDȘM. I, 63. **Et.** *Dzeamă*, v. cuv.

E

- Epure** *on.*: ЕПУРЕ, ЕПОУРЕ, DML. 1502, BAR. CCXXIV-2, ЕПУРЕ, DȚR. 1584, RA. III, 2, 353. **Et.** *epure*, *tepure* sm. d. lt. *l'opus*.
- Epurēni** *tp.*: ЕПУРЕНИ, DML. 1643, SDO. Nr. 78. **Et.** *Epure*, satul lui ~, v. cuv.
- Ezer** *tp.*: m-re ЕЗЕР, DȚR. 1501 Mai 23, ASI. **Et.** *ezer*, *tezer* sn. lac, baltă, d. sl. ѳзеро.

F

- Făcăeni** *tp.*: ФАКЕНИ, DȚR. 1467, PDȚR. I, 265. **Et.** *Făcău* satul lui ~, ș. d. *făcău* sn. la unele mori de apă, roata miș-
- cătoare, cu cupe cu tot și cu lemnul numit *tittrez*, 2. moară mică, SD.
- Făcetețu** v. **Făgețel**.

- Făgețel** *tp.*: ФЪГЕЦЕЛ, DȚR. 1500, unuia Stan, ASI., ФЪГЕЦЕЛ, DML. 1534 BAR. ms. rom. 5235, *art.* ФЪГЕЦЕЛСА, DȚR. 1545, CDB. ș. forma ФЪГЕЦЕЛУ, DȚR. 1475, PDȚR. I, 286. **Et.** *făgețel* dm. d. *făget* sn. pădurice de fagi, d. lt. *fagetum*, SD.
- Făguleț** *tp.*: Dt. ФЪГУЛЕУСАШ, DML. 1473, BDȘM. I, 183. **Et.** *făguleț* dm. d. *fag*, v. cuv. în CCR.
- Fântâna Peducelului** *tp.*: Dt. КРЪНИЦА ПЕДУЧЕЛСАШ, DML. 1436, CDM. I, 444. **Et.** p. *păducel* sm. un fel de trandafir sălbatec, SD. d. lt. *peducellus*, SD.
- Fântâna Peperigului** *tp.*: Крѣница ПеперигСАШ, DML. 1598, GSI. VIII, 234. **Et.** *piperig*, sm. prichindel, poghircă, SD. cf. rt. підпірка, sau mai probabil *pipirig*, o plantă, cf. ss. *zıprık*, lt. *cyperus*, după SD., gr. *πάπυρος*, după RDW.
- Fântâna Trestiei** *tp.*: ФЪНТЪНА ТРЕСТИИ, DȚR. 1607, ȘDSR. 309. **Et.** *fântână*, v. cuv. în CCR. sf. *trestie*, plantă, d. sl. ТРЪСТІЄ.
- Fântâna Țiganului** *tp.*: ФЪНТЪНА ЦИГАНСЛОВ, DȚR. 1586, AIR. I, 68. **Et.** *fântână* + *țigan*, v. cuv. în CCR.
- Fântâneanul** *on.*: ИВАН ФЪНТЪНЪНСА, DML. 1622, CU. XVIII, 318. **Et.** *fântână*.
- Fântânele** *tp.*: ФЪНТЪНЪКЛЕ, DML. 1426, CDM. I, 178; ФЪНТЪНЪКЛЕ, DȚR. 1493 Iunie 15, ASI. *art.* ФЪНТЪНЪКЛЕ, DȚR. 1618, NDA. 109 ș. rtm. ФЪНТЪНЪКЛЕ, DML. 1439, CDM. II, 52. **Et.** *fântânea* dm. lui *fântână*, cf. *fontanelă*, DLR. v. **Fântâna Peducelului.**
- Fântânoe** *on.*: ЯРМАНКА ФЪНТЪНОЕ, DML. 1607 Iulie 8, CDB. **Et.** *fântânoaie* aug. lui *fântână*, v. **Fântâna Peducelului.**
- Fântirăle** v. **Fântânele.**
- Făredeu** v. **Feredeu.**
- Fărâma** *on.*: ФЪРЪМЪ, DML. 1560, CDȘV. 205 nt. 3. **Et.** *fărâma* sf. bucată de obicei mică dintr'o materie sau dintr'un obiect, DLR. d. alb. *đarrime*, RDW. ș. DLR.
- Farmacoe** *on.*: АНЕСЕН ФармакоЕ = *nepoșii Farmacoaiei*, DȚR. 1598 Septembrie 6, BAR. Dnc. pc. 162. **Et.** *Farmac*, soția lui ~, d. *farmac* = *farmec*, sn. d. lt. pop. *pharmacum*.
- Fărtat** *on.*: ФЪРТАТ, DML. 1574, GIZ. I, 139, ФЪРТАТ DML. cc. 1580 GSI. XIX, 167 ș. 1598, CU. XVIII, 226. **Et.** *fărtat* sm. frate de cruce, d. *frate* d. lt. *frater*.
- Făsâianii** *tp.*: ФЪСЪИАНІИ, DȚR. 1580 Decembrie 12, ASI. **Et.** *Făsea*, d. *făsâi* vr. se zice despre sunetul pe care-l face un gaz ce iese dintr'un loc strâmt, poate d. ngr. φυσῶ.
- Făsea** *on.*: ФЪСЪ, DML. 1604, SDL. 34, DȚR. 1626, ȘDSR. 434. **Et.** d. *făsâi*, v. **Făsâianii.**

Fâstâci *tp.*: фѣстѣчи, DML. 1622, GSI. XVI, 40. **Et.** *fâstâc* ml. p. *fistic* sm. un copăcel cardiaceu, SD., d. tr. *fystyk*.

Fataciunile *tp.*: фатачюниле, DȚR. 1545, HCT. VIII, 573. **Et.** *fâtăciune* sf. 1. *fătare*, animale fătate (miei ș. a.), 2. locul unde fată oile; 3. a doua arătură a țarinei, ca să nu se întărească pământul și să se acopere cu bălării, SD. d. *fătat*, d. *făta*, d. lt. *fetare*.

Fătoae *on.*: фѣтоае, DML. 1602, GIZ. I, 2, 4-5. **Et.** *fătoaie* aug. lui *fată* sf. d. lt. *feta*, SD.

Fătul *on.*: фѣтѣл, DȚR. 1469, PDȚR. I, 269; фѣтѣл, DML. 1495, BDȘM. II, 53. **Et.** *făt*, sm. 1. băiat, fecior, 2. servitor de biserică, DLR. d. lt. *fētus*.

Făurei *tp.*: фѣоурен, DML. 1459, BDȘM. I, 35. **Et.** pl. sm. *făurei*, d. *făurel*, v. **Faurel**.

Faurel *tp.*: фѣсрел, DML. 1548, GIZ. I, 1, 81. **Et.** *făurel*, sm. dm. lui *faur*, fierar, SD. v. cuv. în CCR.

Faurești *tp.*: фѣсрещи, DML. 1502, BDȘM. II, 204. **Et.** *făuri*, vr. a fabrica, a face, d. *faur*, fierar, v. cuv. în CCR.

Faurii *tp.*: фѣсрѣн, DML. 1520, CDȘV. 191. **Et.** *Faur*, d. *faur*, v. cuv. în CCR.

Faurul *on.*: DȚR. 1502 Martie 9, ASI. **Et.** v. **faur**, în CCR.

Fedeleşanii *tp.*: фѣделешанин, DML. 1491, BDȘM. I, 445. **Et.** *Fedeleş*, satul lui ~, d. *fedeles*,

sn. 1. vas, cofă sau putinică (botă), p. transportul bucatelor la câmp, 2. butoiaș mic în care țărani își duc apa la câmp, d. ung. *fedeles*.

Feredee v. **Feredeu**.

Feredeu *tp.*: фѣредѣс, DML. 1534, BAR. ms. rom. 5235 și фѣредѣс, DML. 1591, SDO. Nr. 13, pl. фѣредѣе, DML. 1602, ibid. Nr. 19. **Et.** *feredeu*, sn. baie, d. ung. dial. *feredö*.

Ferești *tp.*: DML. 1622, GSI. XVI, 41. **Et.** poate d. *feri*, vr. a evita, a se păzi, d. lt. *ferire*, SD.

Festilească *on.*: фѣцилѣскѣ, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. **Et.** *Festilă*, a lui ~, d. *festilă*, sf. fitil, d. sl. свѣштилѣ.

Fėtița *on.* ș. *tp.*: фѣтѣца, DML. 1506, CDBV. 44; ара фѣтѣцеї, DȚR. 1563 Octomvrie 22, ASI. **Et.** *fettiță*, sf. dm. lui *fată*, v. **Fătoaie**.

Fina *on.*: фѣнна, DȚR. 1492, BAR. DPA. 206. **Et.** *fin*, ~ *ă*, v. cuv. în CCR.

Flămânda *tp.*: флѣмѣнда, DȚR. 1606, VI. 252. **Et.** *flămând*, adj. d. lt. *famulentus*.

Floare *on.*: DML. 1578, GSI. XXI, 68 ș. флѣарѣ, DML. 1646, GSI. XXI, 68. **Et.** *floare*, sf. d. lt. *flōs*, ~ *ris*.

Flocescul *on.*: Івн флѣческѣл, DML. 1532, PCD. 37. **Et.** *floci*, d. *floc*, sm. ciuf, moș de păr, pl. păr mult și lung, d. lt. *floc-cus*.

- Flocești** *tp.*: флочештин, DML. 1472, BDȘM. I, 177, DȚR. 1600, BPD. 167. **Et.** *Flocescul*, satul lui ~, v. cuv.
- Floci** *tp.*: флочи, DȚR. 1467, PDȚR. I, 265, DML. 1473, CAF. 1. **Et.** *floc*, v. **Flocescul**.
- Flocoșani** *tp.*: флокoшани, DȚR. 1643 Noemvrie 2. CEK. **Et.** *Flocoșan*, satul lui ~, d. *flocoșan*, aug. *flocos*, păros, d. lt. *flocosus*.
- Florea** *tp.* ș. *on.*: флорѣ, plaiu, Dt. флорен, DȚR. 1441, PDȚR. I, 198, DML. 1495, BDȚR. II, 47. **Et.** *floare*, v. **Floare**.
- Florăiul** *tp.*: флорăюл, DȚR. 1464, PDȚR. I, 256. **Et.** *floare*, v. **Floare**.
- Florescul** *on.*: Бинтилъ флорескъл, DȚR. 1483, PDȚR. I, 338. **Et.** *Florestî*, d. *Florea*, v. cuv.
- Florestî** *tp.*: флорешин, DȚR. 1477, PDȚR. I, 298, DML. 1495, BDȘM. II, 74. **Et.** *Florea*, v. cuv.
- Florica** *on.*: DȚR. 1603, NDSR. 303. **Et.** *floare*, RDW.
- Foale** *on.*: Цѣфъ фoалѣ, DML. 1507, CDBV. 76. **Et.** *foale*, sn. pl. burduf de suflat, ca cel de cimpoi de la armonică, etc., și mai ales cel cu care suflă fierarii în foc ca să-l aprindă, fig. burtă, bărdăhan, SD. d. lt. *foliis*.
- Folești** *tp.* DML. 1502, BAR. CCXXIV-2. **Et.** *Foale*, satul lui ~, v. *Foale*.
- Fometești** *tp.*: фoметешин, DȚR. 1620, LDD. facs. 2. **Et.** *Foamete*, d. *foame*, sf. d. lt. *fames*, ~ *em*.
- Frâncescul** *on.*: Пoнашко фрѣнческъл, DML. 1607 Iulie 8, CDB. **Et.** urmașul lui *Frânc* = *Franc*, v. **Frâncu**.
- Frâncestii** *tp.*: фрѣнчешин, DML. 1468, BDȘM. I, 127. **Et.** *Frâncu* satul lui ~, v. cuv.
- Frâncu** *on.*: фрѣнкоу, DML. 1468, BDȘM. I, 127 ș. art. фрѣнкъл, DȚR. 1505 Iunie 15, ASI. **Et.** *frânc* adj. nume generic pentru Occidentali de rasă latină, DLR. d. mlt. *francus*, prin sl. фрѣнхъ.
- Frăsinetul** *tp.*: фрѣсинетъл, DȚR. 1504 Iunie 15, ASI. **Et.** *frăsinet* sn. loc cu frasini, pădure de frasini, d. lt. *fraxinetum*.
- Frătești** *tp.*: фрѣтешин, DȚR. 1604, ȘDSR. 305. **Et.** *frate* sm. d. lt. *frater*.
- Frățică** *on.*: фрѣткъл, DȚR. 1619 Decemvrie 8, cs. CDB. **Et.** *frățică* = sm. *frățică* dm. lui *trate*, v. **Frătești**.
- Frățilă** *on.*: фрѣцилъ, DȚR. 1548, ȘDSR. 121, фрѣцилъ, DML. 1588, GSI. IX, 49. **Et.** *frățilă* sm. d. *frate*, v. **Frătești**.
- Frățilești** *tp.*: фрѣцилешин, DȚR. 1467, PDȚR. I. 265. **Et.** *Frățilă* v. cuv.
- Frumoasa** *on.*: ș. *tp.*: фрѣмоаса, DML. 1570, CU. XVIII, 170 și 177. **Et.** *frumos*, ~ *asă*, adj. d. lt. *formosus*, ~ *a*, *um*.

Frumoșul *on.*: фромосла, DML. 1534, BAR. ms. rom. 5235.

Et. v. Frumoasa.

Frumoșani *tp.*: фромошани, DȚR. 1573, VI. 203. **Et. Frumos**, satul lui ~, v. **Frumoasa**.

Frumoșii *tp.*: фромошин, DȚR. 1523, ȘMT. 216. **Et. frumos** v. **Frumoasa**.

Frumușei *tp.*: фрумешен, DȚR. 1619, ȘDSR. 378. **Et. frumușel** adj. cam frumos, dm. lui *frumos*, v. **Frumoasa**.

Frunte *on.*: DȚR. 1608, NDA. 82. **Et. frunte**, v. cuv. în CCR.

Frunțile Săratului *tp.*: фрунциле Сэратслов, DȚR. 1546, ISD. XI, 98. **Et. pl. art. frunțile**, d. *frunte*, v. cuv. în CCR. + **Sărat**, v. **Sărata** în OTR.

Fugeștii *tp.*: фшештин, DȚR. 1568, BAR. ms. rom. 5152. **Et. Fugă**, satul lui ~, d. *fugă* d. lt. *fuga*.

Fulger *on.*: Ионашко фшлер, DML. 1651, GSI. XXI, 76. **Et. fulger** sn. d. lt. *fulgūr*.

Fulgul *on.*: фшлгсла, DȚR. 1644, ȘDSR. 519. **Et. fulg** sm. cf. *floc*, d. lt. *flocus*, RDW. și SD.

Fulticeanii *tp.*: фшлтичанин, DML. 1490, CDȘM. 140. **Et. fultea - foltea** sm. burtos, pântecos, CDE, satul era где был стан пшнтече = *unde a fost Stan Pântece*, deci porecla lui Pântece, care chiar și prin numele său constituia o poreclă.

Fultuc *on.*: Ивашко фшлтск DML. 1456, CDM. II, 538. **Et. fultuc** sm. ș. n. cultuc, periniță, pu-

șor, DLR. d. *fultui - fuitul*, a îndesa, d. ung. *fojtant*.

Fundea *on.*: пан фшндѣк, DML. 1428, CDM. I, 223. **Et. fund**, sn. d. lt. *fundus*.

Fundăni *tp.*: фшндѣни, DȚR. 1567, ȘDSR. 161 ș. art. фшндѣнин, DML. 1428, CDM. I. 223. **Et. Fundea**, în D. d. 1428 satul se dă lui Fundea, v. cuv.

Fundăștii *tp.*: фшндештин, DML. 1484, BDȘM. I, 278. **Et. Fundea**, v. cuv.

Fundul *tp.*: фшндсла, DȚR. 1654 Iunie 28, CEK. **Et. fund**, v. cuv. în CCR.

Fundul Sacului *tp.*: фшндсла саксаш, sat în jud. Vlașca pe Argeș, DȚR. 1649, NDA. 199. **Et. fund**, v. **Fundea** + *sac* sm. d. lt. *saccus*.

Funduri *tp.*: фшндсри, DȚR. 1619 Decembrie 8, cs. CDB. **Et. pl. funduri**, d. *fund* v. **Fundea**.

Furcă *on.*: фшркѣ, DȚR. 1534 Martie 17, ASI. **Et. furcă**, d. lt. *furca*.

Furca Izvorului *tp.*: фшрка извором, DȚR. 1579 Noembrie 10, F. CIRM. **Et. furcă** sf. prin anal. stâlpul pe care se sprijină cumpăna izvorului, d. lt. *furca*.

Furca Zlătarului *tp.*: фшрка злѣтарюлѣк = *Furca Zlătarului*, DȚR. 1566, BAR. LXXIV-182. **Et. p. Furcă**, v. cuv. în OTR.

Furcitură *tp.*: фшрчитсри ș. pl. фшрчитсри, DȚR. 1505, BDSR. 61 nt. 3 ș. BAR. L-14. **Et. fur-**

- citură*, sf. căpiță de fân mai mare, DLR. d. *furcă* = a aduna cu *furca*, DLR.
- Furcături** v. **Furcitură**.
- Furciturile Boului** *tp.*: DȚR. 1619 Decembrie 8, cs. CDB. **Et.** *furcitură*, v. **Furcitură**.
- Furești** *tp.*: фуреци, DȚR. 1594, BDJ. 12. **Et.** *fur*, sm. hoț, d. lt. *fur*, ~ *is*.
- Furnică** *on.*: Иван фурник(ж), DȚR. sc. XVI, TDSR. 450, Касиліе фурникж, DML. 1626, GSI. XXIV, 142, art. фурника, DML. 1586 Mai 16, BAR. Dnc. p. 64. **Et.** *furnică*, sf. d. lt. *fornica*.
- Furul** *on.*: крхетъ фурла, DML. 1604, SDL. 34. **Et.** *fur*, v. **Furești**.
- Fusea** *on.*: Гтанцюл фсск, DȚR. 1493 Iunie 15, ASI. **Et.** d. *fus*, sn. un mic instrument de lemn care servește la tors, SD. d. lt. *fusus*.
- Fusei** *on.*: Гтан фсцен, DȚR. 1604, ȘDSR. 305. **Et.** *fusetu*, sm. = *iasole*, v. DLR. prin apropiere de *fus*, lt. *fusus*.
- Fuștele** *on.*: Лска фсциеле, DML. 1623, CAR. V, 328. **Et.** *fuște*, sm. ciomag, sulită, d. lt. *fustis*.
- Futești** *on.*: фстеци, DML. 1616, GSI. XX, 221. **Et.** *fute*, vr. d. lt. *f tuo*, RDW.

G

- Gâde** *on.*: Гжде, DȚR. 1536, НСТ. VIII, 571. **Et.** *gâde*, sm. călău.
- Găeștii** *tp.*: Ггещин, DȚR. 1498 Iulie 19, ASI. **Et.** *gaie*, sf. cae, un fel de șoim, d. lt. *cônia*, SD.
- Găină** *on.*: Гтан Ггинж, DȚR. 1626, ȘDSR. 434. **Et.** *găină*, sf. d. lt. *gallina*.
- Găinari** *tp.*: Ггинари, DȚR. 1482-1496, DDN. 24. Nr. 14. **Et.** *găinar*, sm. uliu, DLR. d. *Găt-nă*, v. cuv.
- Galbănă** v. **Galbena**.
- Galbănul** v. **Galbenu**.
- Galbena** *tp.*: Галбена, pârau, DML. 1574, GIZ. I, 1, 141, ș. forma Галбзна, același pârau, DML. 1648, GIZ. II, 2, 174. **Et.** *galben*, v. cuv. în CCR.
- Galbeni** *tp.*: DML. 1634, GIZ. II, 1, 32 ș. *art.* Галбенін, DML. 1574, GIZ. I, 1, 141. **Et.** *galben*, v. cuv. în CCR.
- Galbenu** *on.*: Жоуржа Галбенс, DML. 1460, CDȘM. 33 și formele: Галбжнса, DML. 1588, GSI. IX, 49, 391, пан дшма Галбнн, DML. 1456, CDM. II, 799. **Et.** *galben*, v. cuv. în CCR.
- Galbin** v. **Gabenu**.
- Gâlcești** *tp.*: Глзчещин, DȚR. 1523, ȘMT. 216. **Et.** *Gâlcă*, satul lui ~, d. *gâlcă*, sf. 1. umflătură sub piele, 2. boală de gât, DLR. cf. rs. галка, pol. gałka.

Gâlma Mălinișului *tp.*: Галма Малинишасли, DȚR. 1533 Aprilie 16, ASI. **Et.** *gâlmă*, sf. 1. deal izolat, 2. umflătură, SD. + *măliniș*, sn. pădure cu măliniș, cf. bl. pol. rt. rs. srb. малина.

Gândăcoae *on.*: Дръгъца Гъндъкоае, DML. 1617, CCFR. mș. Hănești. **Et.** *gândăcoi*, sm. aуг. lui *gândac*, d. sl. гъдакъ, DLR.

Gândea *on.*: Гъндѣ, DȚR. 1570, ȘDSR. 182. **Et.** poate d. *gând*, sn. aceeași orig. ca și ung. *gond*, DLR.

Gândeni *tp.*: Гъндѣни, DȚR. 1494 Martie 16, ASI. și art. Гъндѣни, DȚR. 1569 Ianuarie 8, ASI. **Et.** *Gândea*, satul lui ~, poate d. *gând*, v. **Gândea**.

Găojani *tp.*: Гъожани, DȚR. 1451, PDȚR. I, 216. **Et.** *găoază*, v. **Găosu**.

Găosu *on.*: Кръчюн Гъвос, DML. 1623, GIZ. I, 2, 152. **Et.** *găoz*, sm. d. sf. *găoază*, gaură, bortă, gaura curului, DLR.

Gârbaci *on.*: Гръбач, DȚR. 1495-1508, PDS. 20. **Et.** *gârbaciu*, sn. biciu, d. tr. *kyrbac*, cf. și rs. горбачъ, bl. гърбачъ și srb. корбач, p. aceste din urmă, LK. ș. SDSF.

Gârbovan *on.*: Гръбован, DȚR. 1613, ȘDSR. 335. **Et.** *Gârbov*, fiul lui ~, d. *gârbov*, adj., cu spinarea încovoiată, d. sl. гръбавъ, cf. bl. гърбав, srb. грбав.

Gardu *on.*: Шандръ Гардъ, DML.

1488, BDȘM. I, 350. **Et.** *gard*, sn. d. got. *gards*, SD.

Gârla Bulhacului *tp.*: една гръла цо сѣ зоветь Гръла Бѣлѣакова = o gârlă ce se numește Gârla Bulhacului, DML. 1473, CBCK. XXV-83. **Et.** *gârlă*, v. cuv. în CCR. + *bulhac*, sn. lăculeț, băltoagă, smârc.

Gârla Flămânzilor *tp.*: Гръла Флѣмъншилоръ, DML. 1448, CDM. II, 327. **Et.** *gârlă*, v. cuv. în CCR. + *flămând*, adj. pl. *flămânzi*, ml. p. *flămânzi*, d. lt. *famulentus*, SD.

Gârla Meșterului *tp.*: Гръла Меѣерелов, DȚR. 1622, scrie Idoxi în Târgoviște, CEK. **Et.** p. *meșter*, v. cuv. în CCR.

Gârlești *tp.*: Грълеѣи, DȚR. Matei Basarab, BAR. LXXV-200. **Et.** *gârlă*, v. cuv. în CCR.

Găuno(a)sa *tp.*: Гъоуноса, DML. 1448, CDM. II, 323. **Et.** *găunos*, ~ *oasă*, adj. cu găuri, gol, scorbuos, DLR. d. *găun*, d. lt. *cavo*, ~ *ōnem*, DLR.

Găunoși *tp.*: Гăноши, DȚR. 1649, NDA. 197. **Et.** *găunos*, v. **Găunoasa**.

Gaura *tp.*: plaiul~, DȚR. 1572, HCT. VIII, 583. **Et.** *gaură* sf. d. lt. *capula*, DLR.

Găureanul *on.*: Гъсрѣнѣл, DML. 1576, GSI. XIX, 91. **Et.** *găuri*, vr. d. *gaură*, v. **Gaura**.

Găurenii *tp.*: Гъсрѣнѣн, DML. 1642, GSI. III, 155. **Et.** *Găurean*, d. *găuri* = *gaură*, v. **Găura**.

- Găurești** *tp.*: гъурѣщ(и), DȚR. 1665, ȘDSR. 565. **Et.** *găuri*, d. *gaură*, v. **Gaura**.
- Geamăna** *tp.*: ГѢМЪНА, DȚR. 1560, НСТ. VIII, 577. **Et.** *geamân*, sm. născut împreună cu altul (vorbind de frați), crescut la un loc, SD. d. lt. *geminus*. V. ș. **Lacul Geamăn**, în OTR.
- Geamără** *on.*: Баръз Гамыръз, DML. 1454, CDM. II, 517 ș. acelaș, Жамыръз, DML. 1446, ibid. II, 251. **Et.** *geamăr*, sm. rtm. p. *geamăn*, v. **Geamăna**.
- Gemene** *tp.*: ара ГѢМЕНЕ, DȚR. 1566, TC. V, 82. **Et.** *gemene*, sm. *geamăn*, v. **Geamăna**.
- Gemenele** *tp.*: muntele ГЕМЕНЪЛЕ, DȚR. 1525, ȘDSR. 84 ș. *art.* ГЕМЕНЪЛЕЛЕ, DȚR. 1545, ȘDSR. 110. **Et.** pl. *gemenele*, dm. sm. *gemene*, *geamăn*, v. **Geamăna**.
- Gemeni** *tp.*: ГЕМЕНИ, DȚR. cc. 1517-1521, NDA. 46 ș. forma ГѢМЕНИ, DML. 1604, GSI. XXI, 146. **Et.** *gemene*, v. **Geamăna**.
- Genune** *tp.*: ГЕНШЕ, DȚR. 1475, PDȚR. I, 290 ș. formele ГЕНШЕ, DȚR. 1415, PDȚR. I, 108, ЖЕНШЕ, DȚR. 1421, PDȚR. I, 129, ЧЕНШЕ, DȚR. 1436, ibid. I, 169. **Et.** *genune*, sf. apă adâncă, văltoare, SD.
- Genunea lui Miloi** *tp.*: ГЕНШЕ Милова, DȚR. 1514, ȘDSR. 76.
- Gerul** *on.*: ГѢРША, DȚR. 1576 Ianuarie 8, ASI.; DML. 1602, GIZ. I, 2, 5. **Et.** *ger*, sn. frig foarte mare, d. lt. *gelu*.
- Gheață** *on.*: ГѢЦЖ СПАТАР, DȚR. 1512-1521, TDSR. 246, Nr. 258. **Et.** *gheață*, sf. d. lt. *glacia*.
- Gheuroești** *tp.*: георурѣщи, DML. 1459, BDȘM. I, 35. **Et.** poate în legătură cu vr. *gheora*, a curăța boabele de porumb, CDE. d. lt. *glabrare*, ibid.
- Ghinda** *on.*: ГИНДА, DML. 1497, CDȘM. 197. **Et.** *ghindă*, sf. fructul unor arbori înrudiți cu stejarul, d. lt. *glanda*, DLR.
- Ghindul cu Năsipul** *tp.*: ГИНДАЛЪХЪ НЪСИПЪЛ, DȚR. 1585, ISD. V, 173. **Et.** *ghind*, sn. *ghindură*, sf. gălmă, deluț + *năsip*, *năsip*, d. sl. *насъпъ*.
- Gigea** *on.*: ГИГѢ, DȚR. 1521, ȘDSR. 80. **Et.** *gigea*, adj. frumos, în graiul copiilor, d. tr. *gîgi*.
- Gighir** *on.*: ГѢГѢРКА ГИГѢР, DȚR. 1649, NDA. 194. **Et.** *gighir*, sn. *cighir*, 1. praporul mielului, 2. drob, plăcintă din măruntaie de miel învălitate în prapor și prăjite. d. tr. *gîger* și *čeger*.
- Giosani** *tp.*: ГѢСАНИ, DȚR. 1486, PDȚR. I, 354; ГѢСѢНИ, DML. cc. 1582, GSI. XIX, 171. **Et.** *giosan*, ml. p. *josan*, sm. (om) care locuiește în partea de jos a unui ținut, a unui sat; în Moldova: locuitor din Țara de jos; la pl. partea de jos a unui sat, DLR. d. *jos*, d. lt. *deosum*.
- Giumătate** v. **Jumătate**.
- Giumătățeni** v. **Jumătățeni**.
- Giuncul** *on.*: ГИТРАШКО ГИУНКАЛ,

- DML. 1625, GIZ. 1, 2, 173. Et. *glunc*, ml. p. *junc*, sm. taur sau bour tânăr de 2 ani nepus la jug, d. lt. *juvencus*.
- Giuratul** *on.*: Ъна Цоуратса, DML. 1469, BDŞM. I, 134. Et. *giurat=jurat*, sm. consilier comunal sau primar, DLR. d. lt. *juratus*, DLR.
- Gliganul** *tp.*: глиганса, DȚR. 1564 Iunie 12, cs. CDB. Et. *gligan*, sm. mistreț, d. bl. глигань.
- Glod** *tp.*: DML. 1425, CDM. I, 169, DȚR. 1488, PDȚR. I, 368 ș. *art.* глодса, DȚR. 1499 Ianuarie 25, ASI. Et. *glod*, sm. 1. noroiu, tină, 2. bulgăre de pământ sau nămol uscat sau înghețat, colții, asperitățile noroiului uscat sau înghețat, 3. cocean de porumb, cf. leticul *glúd*, SD.
- Glodeanul** *on.*: глодкнса, DML. 1462, BDŞM. I, 61, DȚR. 1652, NDA. 222. Et. *Glod*, v. cuv.
- Glodurile** *tp.*: глодсркле, DML. 1522, CDŞV. 407, art. глодсрклеа, DML. 1555, IIR. V, 22-23. Et. pl. art. dm. d. *glod*, v. **Glod**.
- Goagă** *on.*: Петра гогаж, DML. 1613, GSI. VIII, 251. Et. *goagă*, sf. 1. necaz, nefericire, 2. nucă proaspătă, după ce a fost cojită de coaja verde, DLR.
- Gogoasă** *on.*: гогоаш(э), DȚR. 1558, NDSR. 62. Et. *gogoasă*, sf. 1. un fel de excrescență ce se face pe ramurile tinere ale stejarului, 2. o specie de ciupercă, 3. păpălău, 4. bulbul ochiului, DLR.
- Gogoneț** *on.*: Тоадер гогонет, DML. 1636, GIZ. II, 1, 115. Et. *gogoneț*, dm. p. *gogon*, sn., rotund, plin ș. tare, DLR.
- Gogoșat** *on.*: гогошат, DML. 1487, BDŞM. I, 310. Et. poate d. *gogoasă*.
- Golanca** *on.*: голанка, DML. 1622, GSI. XVI, 41. Et. *golan*, ~ *ancă*, adj. injur. om care n'are cu ce se îmbrăca, zdrențuros, sărac, (despre fete) și fără zestre, cf. rs. голякъ, голянка și rt. голяк, голяка.
- Gorunești** *tp.*: горнеци, DML. 1448, CDM. II, 323. Et. *Gorun*, d. *gorun*, v. cuv. în CCR.
- Gostila Moșului** *tp.*: гостила мошлов, DȚR. 1585, BAR. L-11. Et. *gostie, goștie*, sf. ospăț, DLR. prin ext. poate *han*, d. sl. гостина.
- Gotcă** *on.*: Івн готкж, DML. 1598, GSI. VIII, 241. Et. *gotcă*, sf. 1. rață leșească (*anas tadorna*), 2. un fel de rață mai mare (*anas moschata*), 3. un fel de rață sălbatică, 4. găinușă de munte sau cocoș sălbatic, SD. 5. poreclă a unor oameni în semn de ocară, DLR.
- Grăpeni** *tp.*: грэпени, DML. 1521, VDI. 11. Et. *grapă*, sf. 1. unealtă de plugărie compusă din măracini și spini de acoperit sămânța și netezit bulgă-

- rii sfârâmați mai înainte de bo-roană, SD. 2. steag.
- Grasul** *on.*: Косте грасѣль, DML. 1487, BDȘM. I, 295. **Et.** *gras*, adj. d. lt. pop. *grassus*.
- Grașii** *tp.*: грашіи, DML. 1455, CDM. II, 553. **Et.** *Gras*, d. *gras*, v. **Grasul**.
- Grăunță** *on.*: Пжтрѣ грѣшницѣ, DȚR. 1552 Ianuarie 6, ASI. **Et.** *grăunță* = *grăunte*, sn. bobul care formează fructul copt al cerealelor, d. lt. *graunceum*, DLR.
- Graur** *on.*: Іѡн граур, DML. 1617, GSI. V. 124. **Et.** *graur*, sm., o specie de pasăre, d. lt. *graulus*.
- Gaurii** *tp.*: грауріи, DML. 1617, GSI. V. 124. **Et.** *Graur*, satul fusese al lui Ion Graur, v. cuv.
- Greaca** *on.*: грѣка, DML. 1495, BDȘM. II, 39. **Et.** *Grec*, ~ *acă*, s. d. lt. *Graecus*.
- Greci** *tp.*: грѣчи, DȚR. 1465, PDȚR. I, 262, грѣч, DML. 1490, BDȘM. I, 419 ș. грѣчи, DML. 1503, BDȘM. II, 215 ș. *art.* грѣчи, DML. 1636, GSI. III, 230. **Et.** *pl.* dela *Grec*, v. **Greaca**.
- Grindul Gramei** *tp.*: гриндѣл грамеѣ = *Grindul Gramei*, DȚR. 1598 Septemvrie 6, cs. BAR. Dnc. pc. 162. **Et.** v. **grind**, în CCR.
- Grindurile** *tp.*: гриндѣрѣлѣ, DȚR. 1575, NAI. I, 50. **Et.** *grind*, v. cuv. în CCR.
- Grindurile Puturoasei** *tp.*: грин-
- дѣрѣлѣ пѣтрѣроасѣн, DȚR. 1619 Decemvrie 8, cs. CDB. **Et.** *grind*, v. cuv. în CCR. ș. *puturos*, ~ *oasă*, adj., plin de putoare, d. *putoare*, sf. d. lt. *putor*, ~ *ris*.
- Grivii** *tp.*: гривіи, DȚR. 1636, ȘDSR. 469. **Et.** inf. art. rom. p. sl. гриви d. грива.
- Groapa** *tp.*: гроап(а), DȚR. 1598 Septemvrie 6, cs. BAR. Dnc. pc. 162. **Et.** *groapă*, d. alb. *grope*.
- Groapa Buhtii** *tp.*: тама вѣхтін, DȚR. 1644, ȘDSR. 519. **Et.** p. *buhtea*, v. **Buhtea**.
- Groapa Corbului** *tp.*: гроапа корѣлови, DML. 1646, GIZ. II, 2, 108. **Et.** p. *groapă*, v.
- Groapa + corb**, sm. o specie de pasăre, d. lt. *corvus*.
- Groapa Lupului** *tp.*: гроапа лѣполов = *Groapa Lupului*, DȚR. 1579, ȘDSR. 205. **Et.** *groapă + lup*, sm. d. lt. *lupus*.
- Groasa** *tp.*: DȚR. 1569, ȘDSR. 172, грѣасѣн, DML. 1649 Martie 15, BAR. Dnc. dc. p. 106. **Et.** *gros*, ~ *oasă*, adj. 1. lat în toate direcțiile, 2. gravidă, d. lt. *grossus*.
- Gropeiu** *tp.*: грѣпѣю, DȚR. 1598 Septemvrie 6, cs. BAR. Dnc. pc. 162. **Et.** *gropeiu* sn. dm. d. *gropan*, sn. aug. d. *groapă*, v. **Groapa**.
- Grosu** *on.*: Мартин грѣсѣ, DML. 1629, ТБК. III, 410 ș. *art.* грѣсѣ, DML. 1609, SDL, 38, DȚR.

- 1624, RIAF. III, 222. Et. *gros*, v. **Groasa**.
- Groși** *on.*: грoши, DȚR. 1577 Iulie 28, ASI. și art. грoшii, DȚR. 1543, CDB. Et. *Gros*, *Grosu*, d. *gros* v. **Groasa**.
- Gruucior** *tp.*: грyуцор, DȚR. 1620, ȘDSR. 404. Et. *gruucior* sm. dm. d. *gruutu* sm. pisc, cf. lt. *grünnium*, SD.
- Gruicul** *tp.*: грyуа, m-rea, DȚR. 1622, BAR. XXI-286. Et. *gruutu* v. **Gruucior**.
- Gruicul Gorunului** *tp.*: грyуа горyнyлов, DȚR. 1586, ȘDSR. 245. Et. *gruutu* v. **Gruicul + gorun**, v. cuv. în CCR.
- Gruicul Naei** *tp.*: грyуа Наен, DȚR. 1572, CCFR. mș. Bezdeadu. Et. v. **Gruicul**.
- Gruicul Nucului** *tp.*: грyуа нyкyлов, DȚR. 1586, ȘDSR. 246. Et. *gruutu* v. **Gruucior + mic** sm. d. lt. *m.xcis*.
- Gruicul lui Teș** *tp.*: грyуа тешов, DȚR. 1525, ȘDSR. 84. Et. *gruutu* + *teș* adj. încovoiat înapoi, vorbind de coarne, SD. d. *teși*, d. sl. тeсати, SD.
- Gruirile Purcarilor** *tp.*: грyу-рилe пyркарим, DȚR. 1579, ȘDSR. 205. Et. *gruutu* + *purcar* sm. = porcar, d. lt. *porcartus*, SD.
- Grumadz** *on.*: Iун грyмaз, DML. 1499, BDȘM. II, 425. Et. *grumadz* ml. p. *grumaz* sn. 1. gât, ceafă, 2. ridicătură de deal, cf. alb. *grumas*, d. lt. pop. *grumus*.
- Grumădzești** *tp.*: грyмaзeщн, DML, 1613, GSI. XX, 206 ș. forma грyмaзeщн, DML. 1445, CDM. II, 231. Et. *Grumadz*, *Grumaz* v. **Grumadz**.
- Grupșoară** *tp.*: грyпшoар(з), DȚR. 1598 Septembrie 6, cs. BAR. Dnc. pc. 162.
- Gurëni** *tp.*: гyрëни, DȚR. 1622, ȘDSR. 421. Et. *gurean*, sm. vânt de răsărit, DLR. cf. sl. гopьнз sau *guran* = șalău, DLR.
- Gureș** *on.*: Гима гoурешь, DML. 1495, BDȘM. II, 79. Et. *gureș* adj. vorbăreț, limbut, DLR. d. *gură* d. lt. *gula*.
- Gurești** *tp.*: гyрeщн, DML. 1623, GSI. XXII, 154. Et. *gură*, v. **Gureș**.
- Guroae** *on.*: гyрoаe, DML. 1643, SDO. Nr. 78. Et. *guroae* aug. din *gură*, d. lt. *gula*.
- Gutăe** *on.*: гyтyе, DȚR. 1598, BAR. XL-82. Et. *gutăe*, *gutăie* sf. pom roditor, poate d. gr. γoδώνια, DLR.
- Gutești** *tp.*: гyцeщн, DȚR. 1499, VI. 133. Et. *Guf* satul lui ~; d. *gut*, sm. porumbel, DLR. d. bl. гyцaмь.

H

- Hăești** *tp.*: Хьeщ(и), DȚR. 1509, Decembrie 5, ASI. ș. NDSR. 317. Et. poate d. *hăi*, *hăt*, intr. a indemna boii (vacile) să tragă, a mâna (oile), a goni fiarele la vânătoare (cu gonaci), DLR.

- Hăitău** *on.*: ХИТЪС, DȚR. 1628, ȘDSR. 441. **Et.** *hăitău* = *hăitaș* sm. om care hăituește și scoate fiarele sălbatece p. vânat, DLR. d. *hăită*, d. ung. *hajta*.
- Halângă** *tp.*: ХАЛЪНГЪ, DȚR. 1620, ȘDSR. 440. **Et.** *halângă*, sf. 1. tufiș, tufăriș mărunț, 2. vie cu viță mare, DLR., SD. d. sl. ХАЛЪНГА.
- Hălășteu** *tp.*: ХЪЛЪЩЕШ, DȚR. 1597 Aprilie 1, ASI. **Et.** *hălășteu*, v. cuv. în CCR.
- Hămeiu** *tp.*: ХЪМЕЮ, DȚR. 1591 Iunie 16, CEK. **Et.** *hămeiu*, v.
- Fântâna Hămelului**, în OTR.
- Hândrești** *tp.*: ХЪНДРЕЩ(И), DML. 1490, BDȘM. I, 385. **Et.** *Handră*, satul lui ~, d. *handră* sf. = zdreanță, DLR. d. ung. *handra*.
- Hăneștii** *tp.*: ХЪНЕЩІИ, DML. 1546, GSI. XXI, 93. **Et.** *hănesc*, adj. ce se ține de Han și e supus lui, DLR. d. *han*, v. cuv. în CCR.
- Hangu** *tp.*: МОНАСТЫРЪ УТ ХАНЪС = *mănăstirea dela Hangu*, DML. 1458, BDȘM. I, 6. **Et.** *hang*, sn. ison, acompaniement, d. ung. *hang*.
- Hărăgești** *tp.*: ХЪРЪЩЕЩИИ, DML. 1649 Martie 15, BAR. dc. Днс. рс. 106. **Et.** *Harag*, satul lui, poreclă din *harag*, băț înfipt în pământ de sprijinit vița sau alte plante agățătoare, din gr. χαράς, -κος, ngr. χαρακας.
- Harbuz** *on.*: НИКУТА ХАРБУЗ, DML. sc. XVI, TDSR. 544, Nr. 527. **Et.** *harbuz* sm. pepene verde, d. tr. *harbuz*.
- Hârcul** *on.*: ХРЪКСЪЛ, DML. 1623, GSI. XXI, 154. **Et.** *hârc* sm. poate o poreclă p. cel care răsuflă cu greu, d. a *hârcâi*, onmp.
- Hareș** *on.*: ХАРЕШ ПЪРГАРЮЛ, DȚR. 1622 Ianuarie 15, CEK. **Et.** *hareș* = *haros*, lână de merinos colorată, DLR.
- Hărtăgan** *on.*: ЕТАНЪ ХЪРЪЦЪГАНЪ, DML. 1445, CDM. II, 226. **Et.** *hartagan* sn. = *iatagan*, DLR.
- Hârtea** *on.*: ХЪРЪЦЪ, DȚR. 1628, ȘDSR. 440. **Et.** poate d. *hârța* sn. = *arf* sn. timpul când se mănâncă carne și Miercurea și Vinerea, ca și în săptămâna a zecea înainte de Paște, a brânzei, SD.
- Helgiul** *on.*: ХЕЛЪСЪЛ, DML. 1643, GSI. III, 211. **Et.** *helge* sf. nevăstuică, d. mg. *hölgy*.
- Herbente** *tp.*: ХЪРЪКЪНТЕ, baltă, DML. 1623, dar în D. este cu altă cerneală, GSI. II, 311. **Et.** *herbinte* = *fierbinte*, adj. d. lt. *fervens*.
- Horjeanul** *on.*: ХОРЖЕНЪЛ, DȚR. 1622 Ianuarie 15, CEK. **Et.** *horj* sm. răpă, pietriș, DLR. savură, nisip gros, SD. cf. ung. *horzsolni*, SD.
- Hotărani** *tp.*: МОНАСТЫРЪ УТ ХОТЪРАНИ = *mănăstirea dela Hotărani*, DȚR. 1624 Ianuarie 11, ASI. **Et.** d. *hotar*, v. cuv. în CCR.
- Hotărasca** *tp.*: ХОТЪРАСКА, DȚR.

- 1598 Septembrie 6, cs. BAR. Dnc. pc. 162. Et. d. *hotărti*, v. cuv. în CCR.
- Hotăroasa** *tp.*: Хотъроаса, DȚR. 1586, ȘDSR. 248. Et. d. *hotar*, v. cuv. în CCR.
- Hoțilă** *on.*: Хоцнл(х), DȚR. 1577 Iulie 28, ASI. ș. GSI. VI, 163. Et. *hoț*.
- Hoțul** *on.*: Хоцл, DȚR. 1598, BAR. L-18, DML. 1604, GSI. XXI, 147 ș. *neart.* хоцс. Et. *hoț*.
- Hrănești** *tp.*: хрзнецн, DML. 1495, BDȘM. II, 63. Et. *Hrană*, d. *hrană*, v. cuv. în CCR.
- Huhurez** *on.*: хсхсрез, DȚR. 1497 Aprilie 1, ASI. Et. *huhurez* sm. o pasăre de noapte, un fel de bufniță, orig. onmp.
- Huhurezi** *tp.*: хсхсрезн, DȚR. /1535 Mai 15, cs. CDB., DML. 1624, TBK. III, 401. Et. pl. d. *huhurez* v. **Huhurez**.
- Hulpe** v. **Vulpe**.
- Hulturești** v. **Vulturești**.
- Humă** *tp.*: хсмж, DȚR. 1556, HCT. VIII, 576. Et. *humă*, sf. clisă, o specie de argilă, d. ngr. χωμα, SD.
- Hurdugii** *tp.*: хсрдсуйн, DML. 1622 Martie 22, CMSG. Et. *Hurdugea*, satul lui, d. *hurduca*, a zdruncina, a zgudui, onmp.
- Hurez** *tp.*: хсрез, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. ș. хсрезн, DȚR. 1631 Aprilie 20, BAR. dc. Dnc. pc. 254. Et. *hurez* = *huhurez* sm.: pasăre de noapte răpitoare din familia bufnițelor.
- I**
- Iaderă** *on.*: Иухаю Идерж, DML. 1559, GSI. XIX, 42. Et. *iederă* sf. o plantă agățătoare, d. lt. *hēdēra*.
- Iapă** *tp.* ș. *on.*: Ипа, DML. 1606, GSI. XXI, 10, Тоадер Ипж, DML. 1610-1620, BAR., PA. 176. Et. *iapă* sf. d. lt. *equa*.
- Iazul lui Coțofană** *tp.*: Гтав Коцофанов, DML. 1533, GSI. IX, 20. Et. p. *Coțofană*, v. cuv. în OTR.
- Impuțita** *tp.*: Имшцита, DML. 1593 Martie 16, ASI. ș. forma ямпшцита, DML. 1495, BDȘM. II, 39. Et. *impuțit* sm. care începe să pută, stricat, puturos, d. vr. d. lt. *imputesco*, DLR.
- Inferata** *tp.*: Dt. Афѣратен, DȚR. 1563, HCT. VIII, 580. Et. *înfierea* vr. a aplica fierul roșu, pe trupul cuiva, pe un arbore etc. d. *fier*, d. lt. *ferrum*.
- Infundata** v. **Ufundata**.
- Înșiratele** *tp.*: Ишнрателе, DȚR. Et. *înșirat*, așezat, rânduit în șir, aliniat, d. *în șir*, DLR.
- Ispas** *on.*: DȚR. 1599 August 4, F. CIR. Et. *ispas*, sm.: sărbătoarea Înălțării lui Hristor, d. sl. испаснн.
- Izlaz** *tp.*: Излаз, Излазл, DȚR. 1587, ISD. V, 433. Et. v. *izlaz*, în CCR.

Izvoară *tp.*: Изворѣж, DȚR. сс. 1532, NDA. 56 ș. forma Изворѣж, DML. 1616, SDSR. 354. **Et.** pl. *izvoară*, d. *izvor*, v. cuv. în CCR.

Izvo(a)ră v. **Izvoară**.

Izvo(a)rele *tp.*: Извореле, DȚR. 1486, PDȚR. I, 354. **Et.** *izvor*, v. cuv. în CCR.

Izvor *tp.*: Извор, DȚR. 1588, ȘDSR. 276. **Et.** *izvor*, v. cuv. în CCR.

Izvoranul *on.*: Изворанѣл столник, DȚR. 1496 Aprilie 14, ASI. **Et.** dela *izvor*, d. *izvor*, v. cuv. în CCR.

Izvorēni *tp.*: Изворѣни, DȚR. 1425, PDȚR. I, 146. **Et.** *izvor*, v. cuv. în CCR.

Izvorul Puturoasei *tp.*: Изворѣла Иѣтѣрѣасѣе, DȚR. 1586, ȘDSR. 248. **Et.** *izvor*, v. cuv. în OTR. + *Puturoasa*, v. cuv. în CCR.

J

Jamănul *on.*: Иван Жамѣнѣл, DML. 1603, GIZ. I, 2, 13. **Et.** *geamăn*, v. **Geamăna**.

Jamără v. **Geamără**.

Jamiri *tp.*: Жамири, DML. 1472, CDȘM. 77. **Et.** *Jamâr*, rtm. p. *Jamân*, ml. p. *geamin*, *geamân*, v. **Geamăna**.

Japiul *on.*: Жѣпѣл, DȚR. 1598 Septemvrie 6, сс. BAR. Dnc. pс. 162. **Et.** *Japiu* sn.: аșternut de sub șea, DLR. sau *jăpiu*-1. găman, 2. ciocoiu, DLR.

Javra *on.*: Жавра, DȚR. 1630, AS. eps. Buzău, X-9. **Et.** *javră*, sf.: termen de ocară pentru câne, câne bătrân care nu latră, câne prost care latră mereu în vânt, câne rău care mușcă, DLR.

Jemerești v. **Jeminești**.

Jeminești *tp.*: Жеминеѣци, DML. 1447, CDM. II, 288, rtm. жемереѣци, DML. 1470, BDȘM.

I, 145. **Et.** *Geamără*, satul lui ~, v. cuv.

Jenune v. **Genune**.

Jerdēni *tp.*: Жердѣнин ș. Жердѣнин, DML. 1648, GIZ. II, 2, 152-153. **Et.** *Jerdte=jerdie*, v. cuv. în CCR.

Jeredzea *tp.*: Жерѣзѣ, DML. 1411, CDM. I, 81. **Et.** *Jeredzea*, sf. ml. p. *gîrezea*, dm. lui *gîreadă*, șiră (de fân, paie, bucate), grămadă, DLR.

Jidani *tp.*: Жидани, DML. 1644, BCMI. VIII, 44. **Et.** *jidan*, sm. 1. nume popular (adesea cu înțeles disprețuitor) dat Evreilor, 2. corb de noapte, DLR. d. sl. жидани.

Jigălie *tp.*: Жигѣліѣ, DML. 1495, CDȘM. 193. **Et.** poate d. *jigală*, sf.: frigare, sulă, d. rs. жигало, sau poate d. *jigălie*, un dans popular, DLR.

Jigărēni *tp.*: Жигѣрѣнин, DML. 1439, CDM. II, 41. **Et.** d. *ji-*

găranie, sf. ml. p. *jigante*, 1. insectă parazită (păduche, ploșniță, etc.), 2. dihanie, jivină, animal (mai ales fabulos), DLR. d. sl. жганинѣ, DLR. sau d. *jigarate*, o boală a cânilor, fig. câne urât, SD. d. ung. *zsigara*, SD.

Jitivanul *tp.*: Житивансѣ, m-re, DȚR. 1627, BAR. XLII-36. **Et.** poate d. *jittune*, sf. istorie, întâmplare, pășanie, DLR. d. sl. житиѣ.

Jumetate v. **Jumătate.**

Jometate v. **Jumătate.**

Joseanul *on.*: Жосѣнсѣ, DȚR. 1620, GSI. XXI, 218. **Et.** *josan*, v. **Giosăni.**

Jugăreni *tp.*: Жсг(з)рѣни, DȚR. 1652, NDA. 222. **Et.** poate d. *jugar*, adj. de jug, care poate fi pus la jug, DLR. care trage la jug. SD. **Et.** *jug*, d. lt. *jugum*.

Juleștii *tp.*: Жслѣщии, DML. 1437, CDM. I, 520. **Et.** *Julca*, sm. poate d. juli = a râni, a roade, d. bl. жулия.

Jumătate *on.*: Жсмѣтатѣ, DML. 1480, BDȘM. I, 246 ș. formele: Жометатѣ, DML. 1492, CDȘM. 161, Жюметатѣ, DML. 1407, CDM. I, 56, Жсмѣтатѣ, DML. 1415, MOD. 6, Жсмѣтатѣ, DML. 1404, CDM. II, 625, цюмѣтатѣ, DML. 1600 Martie 20, BAR. dc. Dnc. pc. 106. **Et.** v. **jumătate**, în CCR.

Jumătățenii *tp.*: Жоумѣтѣцѣни, DML. 1492, CDM. 161 ș. forma Цюмѣтѣцѣни, DML. 1600 Martie 20, BAR. dc. Dnc. pc. 106. **Et.** *Jumătate*, v. cuv.

Jumetate v. **Jumătate.**

Jungheatul *on.*: Жснгѣтсѣ, DȚR. 1614 Mai 19, ASI. **Et.** d. *jungheat*, ~ă, împuns sau ucis cu cuțitul sau cu alt instrument tăios, d. lt. *jūgūlo*, ~are.

Jupăneni *tp.*: Жспѣнени, DȚR. TC. III, 81. **Et.** *Jupân*, v. cuv. în CCR.

Jupănești *tp.*: Жспѣнещи, DȚR. 1486, PDȚR. I, 354. **Et.** *Jupân*, v. cuv. în CCR.

L

Lac *tp.*: DȚR. 1613, ȘDSR. 335. **Et.** *lac*, v. cuv. în CCR.

Lacul Batiștilor *tp.*: Лаксѣ Батицилор, DȚR. 1570, ȘDSR. 177. **Et.** *lac*, v. cuv. în CCR. + *batiști*, pl. d. *batiște*, sf. curte, ocol, ogradă, DLR. ș. SD. d. *bate*, d. lt. pop. *battere*.

Lacul Bratului *tp.*: Лаксѣ Братсѣлов, DȚR. 1566 Iunie 27, ASI.

Lacul Colunului *tp.*: Лаксѣ Колунсѣлов, DȚR. 1567, ȘDSR. 158. **Et.** v. **Colun.**

Lacul Fetei *tp.*: Лаксѣ Фетѣв, DȚR. 1613, ȘDSR. 334. **Et.** p. *fată*, v. **Fătoae.**

- Lacul Geamăn** *tp.*: Лакса Цамън, DȚR. 1566, BAR. LXXIV-182. **Et.** v. **lac**, în CCR. ș. **Geamăna**, în OTR.
- Lacul Păltinișului** *tp.*: Лакса палтинишолоѐ, DȚR. 1583 Mai 7, cs. CDB. **Et.** p. *păltiniș*, sn. pădure cu paltini, d. *paltin*, d. lt. *platanus*.
- Lacul Răchiișilor** *tp.*: Лакса рькицнлор, DȚR. 1587, ȘDSR. 260. **Et.** v. **răchită**, în CCR.
- Lacul Rătundu** *tp.*: Лакъл Ржтундъ, DȚR. 1610, VI. 257. **Et.** v. **Lacul** ș. **Rătundu**, ~ *l*.
- Lacul Samarului** *tp.*: Лакса Самарсавъ, DȚR. 1583 Mai 7, cs. CDB. **Et.** *lac* + *samar*, v. **lac** ș. **sămăruș**, în CCR.
- Lacul Șarpelui** *tp.*: Лакса Змиѐрѐс, DȚR. 1608, ISD. VIII, 271.
- Lacul Viezuniilor** *tp.*: Лакса Вѐззунѐнлор, DȚR. 1563, НСТ. VIII, 579. **Et.** *lac* + *viezunie*, sf. *vizuină*, ascunzătoarea pe care și-o face fiara în pământ, d. *viezure*, v. **Vezurari**.
- Lacustă** v. **Lăcustă**.
- Lăcustă** *on.*: Лѐкъстѐж, porecla lui Ștefan VI, domn al Moldovei, nepot de fiu prin tatăl său Alexandru – al lui Ștefan cel Mare, DML. 1546 Aprilie 16, BAR. Dnc. ș. ms. rom. 5235, лѐкъстѐж, DML. 1546, CCFR. mș. Mărășăști ș. forma лѐкъстѐж, DML. 1546, GIZ. I, 1, 72. **Et.** *lăcustă*, sf. o insectă ortopteră, d. lt. *lacusta*, RDW.
- Lăcusteni** *tp.*: Лѐкъстѐжни, DȚR. 1620, ISD. VIII, 166. **Et.** *Lăcustă*, satul lui ~, v. cuv.
- Lăpadat** v. **Lepădat**.
- Lapte-Acru** *on.*: Лѐпте-ѐкрѐс, DȚR. 1607, BAR. XLI-7, Глигорчѐк Лѐпте-ѐкрѐс, DML. 1620, AIR. I, 181. **Et.** *lapte*, sm. d. lt. *lac*, *lactis* + *acru*, adj. d. lt. pop. *acrus*.
- Larga** *tp.* ș. *on.*: Dt. на вѐвршѐн Ларѐнен = *la obârșia Lărgiei*, DML. 1469, BDȘM. I, 136, Ларга, DML. 1570 (?), CU. XVIII, 179. **Et.** *larg*, ~ *ă*, adj. d. lt. *largus*.
- Lărgșor** *tp.*: Лѐргшор, DML. 1592, MCR. 229. **Et.** *lărgușor*, adj. dm. lui *larg*, v. **Larga**.
- Largul** *tp.*: Ларгъл, DML. 1591, MCR. 229. **Et.** *larg*, v. **Larga**.
- Lațatul** *on.*: Лацѐтѐл, DȚR. 1512-1521, TDSR. 241. **Et.** *lățat*, adj. cu *late*, șuvițe de păr care atârnă nepieptănate și nespălate, DLR.
- Laudat** v. **Lăudat**.
- Lăudat** *on.*: Лѐсѐдат, DȚR. 1492, BAR. PA. 206 ș. forma лѐсѐдат, DȚR. cc. 1517-1521, NDA. 44. **Et.** *lăudat*, d. *lăuda*, vr. d. lt. *laudare*.
- Laur** *on.*: Лаурѐж, DML. 1443, CDM. II, 119, f. лѐсра, DML. 1600 Martie 20, BAR. dc. pc. 106. **Et.** *laur*, sm. o plantă otrăvitoare, d. lt. *laurus*, RDW. ș. SD.
- Lazul** *tp.*: Лѐзоул, DML. 1497, BDȘM. II, 99. **Et.** v. **laz**, în CCR.

- Lazul Cârștian** *tp.*: ЛАЗЛА Крѣстѣан, DȚR. 1535, SAHV. 9.
- Lazul Tunsului** *tp.*: ЛАЗЛА Тѣнсѣлов, DȚR. 1567, ȘDSR. 158.
Et. *laz* v. **laz**, în CCR. + *tuns* d. *tunde* vr. d. lt. *tondere*.
- Leahul** *on.*: Лѣхѣла комѣшеа, DML. 1605 Aprilie 30, BAR. Dn. Rosetti-Solescu. **Et.** *leah* v. cuv. în CCR.
- Lecurici** *tp.*: Лѣкурѣчѣ, DȚR. 1628, ȘDSR. 440. **Et.** *licurici*, sm. un fel de gândac, d. *licuri-licări*, cf. lt. *lucere*, gr. *λευκός*, vgrm. *lyke*, RDW. ș. SD.
- Lăneșa** *on.*: Лѣнеша, DML. 1570(?), CU. XVIII, 178. **Et.** *leneș*, ~ *ă*, adj. d. *lene*, d. sl. лѣнь.
- Lepădat** *on.*: Лѣпѣдат, DȚR. 1557, ȘDSR. 135 ș. forma лѣпѣдат, DȚR. 1471, PDȚR. I, 273. **Et.** *lepădat*, adj. aruncat ca inutil, avortat, SD. d. *lepăda*, d. lt. *lapido*.
- Lepăduță** *on.*: Лѣпѣдуца, DȚR. 1620, ȘDSR. 408. **Et.** *lepăduță*, adj. dm. lui *lepădat*, v. **Le-pădat**.
- Leș** *tp.*: Лѣшѣ, DML. 1431, CDM. I, 317. **Et.** *leș*, sm. cadavru, d. tr. *leș*, cf. bl. лешъ și srb. леш sau mai probabil d. *leș*, sn. pândă, SD. d. ung. *les*, SD.
- Leucă** *on.*: Лѣсѣкѣ, DȚR. 1479-1480, BRB. 155, Nr. CXXIV, Дѣмитрѣс лѣсѣкѣ, DML. 1636, GIZ. II, 1, 212. **Et.** *leucă*, sf. o piesă dela car, d. grm. *leichse*, prin ung. *löcs*, SD.
- Leul** *on.*: Лѣвѣла, DML. 1554, HAI. I, 1, 67, лѣвѣла, DȚR. 1627, ȘDSR. 437. **Et.** *leu*, sm. cel mai puternic animal felin, d. lt. *leo*.
- Leurdăni** *tp.*: Лѣурѣдѣни, DȚR. 1591, VF. 231. **Et.** *Leurdă*, satul lui ~, d. *leurdă*, sf. o plantă li-liacee, SD. cf. lt. *luridus*, ~ *a*, SD.
- Leuștean** *on.*: Лѣушѣтѣн, DȚR. 1579, CCFR. mș. Bezdadu. **Et.** *leuștean*, sm. o plantă umbeliferă, d. ung. *lestyan*, SD.
- Limbă-Dulce** *on.*: Лѣмба-Дѣулаче, DML. 1433, CDM. II, 650. **Et.** *limbă*, sf. d. lt. *lingua* + *dulce*, adj. d. lt. *dulcis*.
- Lindinestii** *tp.*: Лѣндѣнѣщѣн, DȚR. 1652, NDA. 222. **Et.** *lindină* sf. ou de păduche fixat pe păr, SD. d. lt. *tendo*, *tendenis*, SD.
- Lingurișeștii** *tp.*: Лѣнѣурѣшещѣн, DML. 1542, GIZ. I, 64. **Et.** d. *lingură* sf. d. lt. *lingula*, RDW.
- Lipan** *on.*: Лѣпанѣ, DȚR. 1626, VF. 290. **Et.** *lipan* sm. 1. o specie de pește, un fel de păstrăv mai mare, 2. brusture, 1. d. srb. липан, 2. d. bl. лѣпень.
- Lipcă** *tp.*: Лѣпѣкѣ, DML. 1645, BCI. X, 43. **Et.** *lipcă* adv. cf. a te ținea *lipcă*, de cineva, a te ținea mereu de el, noroiul se prinde *lipcă* de ghete.
- Logofetăni** *tp.*: Лѣоѣетѣнѣн, DML. 1634 Martie 12, AS. F. Nr. 8. **Et.** *logofăt*, satul ~ lui, v. cuv. în CCR.

Lopată *on.*: Лопатъ, DML. 1546, GSI. I, 214. **Et.** *lopată*, sf. d. sl. лопата.

Lotrëni *tp.*: лотрѣни, DȚR. 1505 Iunie, ASI. **Et.** *Lotru*, d. *lotru* sm. = hoț, d. grm. *lotter*, SD. prin sl. лотрѣ.

Luciul *tp.*: лүчюуаз, lac, DML. 1409, CDM. I, 73 și лүчїс, DML. 1447, ibid. II, 288. **Et.** *luciu* adj. neted și lucitor, SD. d. vr. *luci*, d. lt. *lucresco*, SD.

Luminata *tp.*: Dt. с врѣхъ лсминатен = *la obârșia Luminatei*, DML. 1448, CDM. II, 316. **Et.** *luminat*, ~ă adj. d. *lumină*, d. lt. *lumino*, ~ are.

Luminëni *tp.*: лсминѣни, DȚR. 1424, PDȚR. I, 140 ș. forma rtm. лсмирѣни, DML. 1435, CDM. I, 403. **Et.** d. *lumină* sf. d. lt. *lumina*.

Lumiriani v. **Luminëni**.

Lună *on.*: лсна, DML. 1467, BDȘM. I, 122, сассе господства ми лснїи часшс за рошїи = *slugei domniei mele Lunii ceaușu de roșii*, DȚR. 1659 sau 1661, BAR. LXIX-126. **Et.** *lună*, d. lt. *luna*.

Luncă *tp.*: лснкъ, DML. 1653,

GSI. III, 186. **Et.** *luncă* v. *luncă*, în CCR.

Lungani *tp.*: лснганн, DML. 1439, CDM. II, 52. **Et.** *lungan* adj. om prea înalt și slab, SD. aug. d. *lung*, d. lt. *longus*.

Lungeani *tp.*: лснцанн, DȚR. 1475, PDȚR. I, 290. **Et.** d. *lungi*, vr. d. *lung*, d. lt. *longus*.

Lungii *tp.*: лснцїи, DȚR. Matei Basarab, BAR. LVIII-33. **Et.** *lung*, v. **Lungani**.

Lungul *on.*: лснглъ, DȚR. 1521 Iulie 4, ASI., DML. 1522, CDȘV. 407. **Et.** v. **Lungani**.

Lupan *on.*: лспан, DȚR. 1613, ȘDSR. 344. **Et.** *lupan* adj. ș. sm. 1. de culoarea lupului, 2. pui de lup, SD. d. *lup*, d. lt. *lūpus*.

Lupești *tp.*: лопещї, DȚR. 1587, ISD. V, 433. **Et.** *Lupu*, satul lui ~, d. *lup*, d. lt. *lupus*.

Lupii *tp.*: Dt. pl. лсплор, DȚR. 1566, BAR. LXXIV-182. **Et.** v. **Lupești**, în OTR.

Lupșor *on.*: лспшор, DML. 1642, GIZ. II, 2, 12. **Et.** *lupșor* sm. dm. d. *lup*, v. **Lupești**.

Lupul *on.*: лспл, DȚR. 1490, PDȚR. I, 391. **Et.** *lup*, v. **Lupești**.

M

Măcău *on.*: Млхсль Млкъс, DML. 1497, BDȘM. II, 109.

Et. *măcău* sn. ciomag, SD., în ung. *mákó* = bunică l. c.

Măceș *on.*: Млчеш, DȚR. 1583

Mai 7, cs. CDB. **Et.** *măceș*, *măceș* sm. trandafir sălbatec.

Măciucă *on.* ș. *tp.*: Млчюкъ, DML. 1439, CDM. II, 52; Млчюк(ъ), DȚR. 1581, ȘDSR. 222,

- МѢЧЮКЪ**, DȚR. 1589, IIB. 338 N°. III, **МѢЧЮКЪ**, DML. 1614 Martie 30, BAR. Dnc. pc. 259, **МѢЧУКЪ**, DML. 1598 Martie 20, BAR. Dnc. pc. 64. Et. *măciucă* sf. baston (băț) gros cu o umflătură la capăt și care se întrebuința și ca armă de războiu, SD. d. lt. *matteuca*.
- Măciucar** on.: **МѢЧЮКАР**, DML. ante 1572, GSI. XIX, 77. Et. *măciucar*, sm. *măciucaș*, călău, SD. d. măciucă, v. **Măciucă**.
- Macra** v. **Macrea**.
- Macrea** on.: **МАКРЪ**, DȚR. 1485, PDȚR. I. 350 ș. forma **МАКРА**, DML. 1632 August 28, cs. CDB. Et. poate d. *macru*, ~ă, adj. carne slabă sau fără grăsime, vorbind de carne tăiată și destinată mâncării, SD. d. lt. *macer*, *macra*, SD.
- Mădulari** tp.: DȚR. 1665, ȘDSR. 564. Et. *mădular*, sn., membru, SD. d. lt. *medullaris*, SD.
- Măgura Bodiciului** tp.: **МѢГУРА БОДИЧЮЛОВ**, DȚR. 1581, ȘDSR. 222. Et. p. *măgură*, v. cuv. în CCR.
- Măgura Borduhului** tp.: **МѢГУРА БОРДУХОВ** = *Măgura Borduhului*, DȚR. 1598 Septembrie 6, BAR. cs. Dnc. pc. 162. Et. p. *Măgură*, v. **măgură**, în CCR., p. *Borduh* = *borduh* = *burduh* = *burduf*, diferite părți lăuntrice din corpul animalelor, având forma unui sac, precum: peritoneul, bășica, stomacul, prin anal. pânțele mare de om, poreclă.
- Măgura Căcată** on.: **МѢГУРА КЪКАТЪ**, DȚR. 1595, CCFR. mș. Negoiu. Et. *măgură*, v. cuv. în CCR. + *căcat*, ~ă, d. *căcă*, d. lt. *caco*, ~are.
- Măgura Cotiașului** tp.: **МѢГУРА КОТИАШОВ**, DȚR. 1620 Martie 9, BAR. achz. 1945. Et. p. *Măgura*, v. **Măgură**, în CCR. p. *Cotiaș* e *coteiaș*, sm. dm. d. *cotei*, câine mic, cățeluș.
- Măgura cu Crucă** tp.: **МѢГУРА СЪ КРЪЧЪ**, DȚR. 1585, ISD. V, 173. Et. *măgură*, v. cuv. în CCR. + *cruce*, sf. d. lt. *cruce*, ~cis.
- Măgura Dudului** tp.: **МѢГУРА ДУДУЛОВ** = *Măgura Dudului*, DȚR. 1598 Septembrie 6, BAR. cs. Dnc. pc. 162. Et. p. *Măgură*, v. **Măgură**, în CCR.
- Măgura Inurilor** tp.: **МѢГУРА ИНУРИЛОВ**, DȚR. 1595, CCFR. mș. Negoiu. Et. p. *in*, sn. plantă, d. lt. *linium*.
- Măgura Moșilor** tp.: **МѢГУРА МОШИЛОВ**, DȚR. 1598 Septembrie 6, BAR. cs. Dnc. pc. 162. Et. v. **Măgură** și **moș**, în CCR.
- Măgura Obădelor** tp.: **МѢГУРА ОБЕДЕЛОВ**, DȚR. 1585, ISD. V, 173. Et. *măgură*, v. cuv. în CCR. + pl. *obede*, d. *obadă*, sf.: dibă, butuc, tumurug (de prins picioarele deținuților), SD. d. sl. *обѣдъ*, *обѣдь*.
- Măgura Plopul** tp.: на **МѢГУРОУ ПЛОПОУЛЬ** = *la Măgura Plo-*

- Maluri** *tp.*: Малурѣ, Малурелор, DML. 1533, GSI. IX, 20. **Et.** pl. *maluri*, d. *mal*, v. **Mal**, în OTR.
- Mândrea** *on.*: Мындреа, DML. 1433, CDM. II, 650. **Et.** *mândru*, adj. d. sl. мѣдрѣ.
- Mândrești** *tp.*: Мѣндрѣщи, DML. 1502, BDȘM. II, 201. **Et.** Mândru, satul lui ~, d. *mândru*, ~ă, v. **Mândrea**.
- Mândrul** *on.* ș. *tp.*: Иванъ Мѣндрѣа, DML. 1502, BDȘM. II, 201, DML. 1621, AIR. I, 112. **Et.** *mândru*, v. **Mândrea**.
- Mândzați** v. **Mânzați**.
- Mândzești** *tp.*: Мѣнзещи, DML. 1653, CU. XXIII, 234. **Et.** *mândz*, sm. ml. p. *mânz*, d. lt. *mandius*.
- Mândzul** *on.*: Иванъ Мынса, DML. 1448, CDM. II, 737. **Et.** *mândz*, ml. p. *mânz*, d. lt. *mandius*.
- Mângănariul** *on.*: Фіѣра Мѣнгѣнарюа, DȚR. 1578, IIB. 51. **Et.** *mângănar* = vrăjitor.
- Mânjeștii** *tp.*: мѣнъжещѣи, DML. 1400, CDM. I, 31. **Et.** *Mânjea*, d. *mânji*, vr. a păta, a murdări, SD. d. sl. мазати.
- Mânzatul** *on.*: мѣнзѣтѣа, DML. 1629, ТБК. III, 409 ș. DȚR. Alexandru Coconul, F. CIRM. **Et.** *mânzat*, sm. vițel în etate de vreun an, SD. d. *mânz*, cf. ș. alb. *mazat*, SD.
- Mânzați** *tp.*: мынзѣци, DML. 1434, CDM. I, 386 ș. forma мѣнзѣщѣи, DML. 1489, BDȘM. I, 371. **Et.** *Mânzat*, satul lui ~, v. **Mânzatul**.
- Mânzea** *on.*: мѣнзѣ, DȚR. cc. 1462-1463, BRB. 104. **Et.** *mânz*, d. lt. *mandius*.
- Mărăcineni** *tp.*: мѣрѣчинѣни, DȚR. 1626, BAR. L-13. **Et.** *Mărăcineanu*, satul lui ~, d. *mărăcine* sm. tufă ghimpoasă, d. lt. *marrucina*, SD.
- Mărăcini** *tp.*: дѣн мѣрѣчини, DȚR. 1619 Decembrie 8, cs. CDB. **Et.** *mărăcine* v. **Mărăcineni**.
- Mărăței** *tp.*: мѣрѣщѣи, DML. 1613, GSI. VIII, 251. **Et.** pl. *mărăței* sg. sm. *mărețel*, dintr'un dm. d. *mărat*, sărac, sărman, nenorocit, d. lt. *male habitus*, poate prin it. *marato*.
- Marele** *on.*: Тоадѣр мареле, DML. 1490, BDȘM. I, 387. **Et.** adj. art. *mare*, lt. *mare*, RDW. d. vgm. sau gep. *mâri*, SD.
- Mărgelat** *on.*: Тоадѣр мѣрѣелѣт, DML. 1612, GSI. VIII, 248. **Et.** *mărgelat* adj. împodobit cu mărgele, la oi, lână creată ca niște mărgele, d. *mărgea* d. lt. *margella* v. ș. **Mărgelat**, în OTRS.
- Margină** *on.* ș. *tp.*: Івн марѣин(ѣ), DML. 1588, GSI. XXI, 119, formele: ml. маржини, DML. 1452, CDM. II, 432, ș. rtm. on. маржирѣ, DML. 1522, CDȘV. 385. **Et.** *margină*, *mărgine*, sf. d. lt. *margo*, ~ înis.
- Mărgineni** *tp.*: мѣрѣинѣни, DȚR. 1541, BAR. CCI-4, мѣрѣинѣни,

- m-re, DȚR. 1570, BAR. XL-41
 ș. *art.* мърциненін, DȚR. 1588,
 TC. III, 49. **Et.** *marginē*, v.
Margină.
- Marjină** v. **Margină.**
- Marjire** v. **Margină.**
- Marmure** *on.*: мармуре, DML.
 1612, GSI. II, 80. **Et.** *mar-*
mure = *marmură* sf. d. lt. *mar-*
mor, ~ *ris*, RDW.
- Mărul Bratei** *tp.*: мършл братен,
 DȚR. 1622 Ianuarie 15, CEK.
Et. p. *măr*, v. cuv. în CCR.
- Măstacănul** *tp.*: мѣстакнѣшл,
 DML. 1633, GSI. II, 115 ș.
 rtm. мастѣккырѣшл, DML. 1455,
 CDM. II, 553, Dt. мѣстакн-
 нѣшлш, DML. 1473, BDȘM. I,
 183. **Et.** *mesteacăn*, v. cuv.
 în CCR.
- Masteacănul** v. **Măstacănul.**
- Măstecani** *tp.*: мѣстекани, DML.
 1584, VT. 217. **Et.** *Măstecău*
 satul lui ~, d. *măstecău* = meste-
 cău sn. făcăleț, melesteu, SD.
 d. *mesteca* = amesteca, d. lt.
mixtīco, ~ *are*, SD.
- Măscătești** *tp.*: мѣшкѣтѣщ(и),
 DȚR. 1610, ȘDSR. 319. **Et.**
Mășcat, satul lui ~ d. *mașcat*,
mășcat adj. mare, bulbucă, d.
măciucat.
- Matasă** *on.*: матасѣ, DML. 1428,
 CDM. I, 213, мѣтасѣ, DȚR.
 1645 Fevruarie 3, F. CIRM.
Et. *mătasă* = *mătase*, sf. d. lt.
metaxa.
- Mătăsești** *tp.*: мѣтѣсещ(и), DȚR.
 1608, NDA. 82. **Et.** *Mătasă*
 v. **Matasă.**
- Mață** *on.*: машпар мацѣ, DȚR.
 1590, BCO. 100. **Et.** pl. *mață*
 d. *maț* sn. intestin, d. *mațta*.
- Mățilă** *on.*: Драгомир мѣцилѣ,
 DȚR. 1506, BAR. CCXVI-1.
Et. *maț* v. **Mață.**
- Mățău** *tp.*: мѣцѣш, DȚR. 1558-
 1559, TDSR. 356 Nr. 359. **Et.**
Mățău, maț mare, poreclă, d.
maț v. **Mață.**
- Mățul** *on.*: мѣцѣшл, DML. 1634,
 GSI. III, 228. **Et.** *măț* sm. pisic.
- Măzganii** *tp.*: мѣзганіи, DȚR.
 1618, NDA. 99. **Et.** *măzg* sn.
măzgă sf. noroi lipicios, pieleța
 care se formează pe apele stă-
 tătoare, SD. d. sl. мѣзга.
- Medeleanu** *on.*: меделѣноуль,
 DML. 1495, CDȘM. 193. **Et.**
medelean adj. robust, d. rt.
 меделян = *canis molossus*.
- Meiu** *on.*: мѣюѣ мѣю, DȚR.
 1615 Mai 28, AS. F. **Et.** *meiu*
 sfn.: plantă graminee, din ale
 cărei boabe, în trecut, înainte
 de introducerea porumbului, se
 măcina făina pentru mămăligă,
 d. lt. *miltum*.
- Merii Judeului** *tp.*: меріи жѣде-
 лш, DȚR. 1622 Ianuarie 15,
 CEK. **Et.** v. **măr** ș. **jude**, în
 CCR.
- Merlari** *tp.*: мерларн, DȚR. 1594
 Octombrie 5, BDJ. 12, мѣрларн,
 DȚR. 1599 August 4, F. CIRM.
Et. *merla* = *mierlă* sf. o pasăre,
 d. lt. *mērūla*.
- Mezinul** *tp.*: мѣзинѣшл, baltă,
 DML. 1604, GSI. XXI, 196.
Et. *mezin* adj. prășlea, copilul

- cel mai tânăr (mai mic), SD. d. sl. мѣзинѣ.
- Mic** *on.*: микъ, DML. 1435, CDM. I, 424 ș. *art.* микъа, DȚR. 1481, PDȚR. I, 320 Nr. 141. *Et.* *mic*, ~ *că*, adj. cf. vgr. μικρός ș. μικρός, lt. *mica*, RDW.
- Mic-Futilă** *tp.*: село гдѣ еѣ зовѣт ла мик ѣстилѣ ș. ѣстилѣ, DML. 1546, GSI. II, 340. *Et.* *mic* + *futilă*, sm. poreclă, d. a *fute*, d. lt. *fütuo* ~ *ëre*, RDW.
- Micul** v. **Mic**.
- Micuța** *on.*: микъца, DML. 1570, GSI. IX, 37. *Et.* *micuț*, ~ *ă*, adj. dm. lui *mic*, v. **Mic**.
- Midariul** *on.*: Костѣ мидарюа, DML. 1652, CCFR. mș. Albești M. *Et.* *midar-miedar*, sm. preparator sau vânzător de *mied*, băutură făcută din apă și miere fermentată, d. sl. медарь.
- Mierlul** *on.*: Иван мѣрлюа, DML. 1495, BDȘM. II, 87. *Et.* *mierlu* adj. de culoarea mierii, SD. d. *miere*, d. lt. *mel* ~ *lts*.
- Mierlă** *on.*: мнерлѣ, мѣерлѣ, мыерлѣ, DML. 1492, BDȘM. I, 505-506. *Et.* *mierlă* v. **Merlari**.
- Miluitul** *on.*: Гтонка милуитѣа, DȚR. 1637, NDA. 165. *Et.* *miluit*, d. milui, a da de pomană, a fost miluit = i s'a dat de pomană, d. sl. милувати.
- Mintica** *on.*: минцика, DȚR. 1549, ȘDSR. 123. *Et.* *mintică* sm. poate o poreclă, d. *minti*, d. lt. *mentire*.
- Mițutel** *on.*: митютел, DML. 1508, CDBV. 254 ș. *art.* митютелюа, DML. 1524, BAR., PA. 120 ș. *art.* митютѣлаа, DML. 1588, GSI. IX, 49. *Et.* *mițutel* adj. dm. d. *mic* v. **Mic**.
- Mocirla** *tp.*: мочирла, DȚR. 1616 Iunie 20, F. CIRM. *Et.* *mocirlă* sf.: baltă noroiasă, loc plin de noroiu, d. sl. моча prin intermediu ung. sau nsl.
- Mohoriții** *tp.*: мохорици, DML. 1495, BDȘM. II, 59. *Et.* *mohorât* adj. roșu închis ca spicul mohorului, întunecat, de culoare închisă posomorât, trist, SD. d. *mohor* sm. ș. d. ung. *mohar*, d. srb. *muhar*, SD.
- Moi** *tp.*: мѣин, DȚR. 1579, ȘDSR. 203. *Et.* pl. *moi* d. *moale*, adj. d. lt. *mollis*.
- Moldovanul** *on.*: молдованѣа, țigan, DȚR. 1501 Decembrie 15, ASI. *Et.* v. **moldovean**, în CCR.
- Moldovean** *on.*: молдовѣн спа-тар, DȚR. 1457, PDȚR. I, 237. *Et.* v. **moldovean**, în CCR.
- Mori** *tp.*: мори, DȚR. 1625 Iunie 10. cs. CDB. *Et.* pl. *mori*, d. *moară*, sf. d. lt. *mōla*.
- Moș** *on.*: мош, DȚR. 1480, BRB. 161 și art. мошѣа, DML. 1554, AIR. I, 66, DȚR. 1573 Octombrie 13, ASI. *Et.* *moș*.
- Moșești** *tp.*: мошеци, DȚR. 1618-1620, AS. eps. Buzău XLVIII-11. *Et.* *Moș*, d. *moș*.
- Moșul** v. **Moș**.

Moțești *tp.*: моцеци(и), DȚR. 1557, ȘDSR. 135. **Et.** *Moț*, satul lui ~, d. *moț*, sn. creastă de pene, ciuf de pene sau de păr cum are păunul, ciocârlanul sau cum își lasă unii oameni, SD.

Movila Găunoasă *tp.*: мовила гжоуносж, DML. 1400, CDM. I, 31. Nr. 11. **Et.** *movilă*, d. sl. мовыла + *găunos*, ~ *oasă*, adj.

Muncei *tp.*: мнчєи, DML. 1462, BDȘM. I, 65. **Et.** pl. *muncei*, d. *muncel*, v. cuv. în CCR.

Muncel *tp.*: мочнчєл, DML. 1436, CDM. I, 455 și art. мнччєлшл, DML. 1473, BDȘM. I, 183. **Et.** *muncel*, v. cuv. în CCR.

Munte *tp.*: мштє, DML. 1466, BDȘM. I, 93. **Et.** *munte*, d. lt. *mons* ~ *tis*.

Muntea *on.*: мштѣ, DML. 1443, CDM. II, 128. **Et.** *munte*, sm. v. **Munte**.

Muntean *on.*: мштѣн, DȚR. 1598 Septembrie 6, cs. BAR. Dnc. pc. 162. **Et.** d. *munte*, v. cuv. în CCR.

Munteanul *on.*: мштѣншл, DML. 1597, GSI. XX, 45, DȚR. 1601 Decembrie 15, CDB. **Et.** v. **muntean** în CCR.

Muntëni *tp.*: мштѣни, DML. 1628, AS. F. Nr. 5. **Et.** *muntean*, v. cuv. în CCR.

Muntian *on.*: Мтонка мштѣн, DML. 1613, GSI. VIII, 252. **Et.** *muntian* = *muntean*, v. cuv. CCR.

Murg *on.*: Іуи мѣргъ, DML. 1491, CDȘM. 156 ș. art. мѣргшл, DȚR. 1575, NDSR. 271. **Et.** *murg*, adj. culoare de cal, între roib și negru, SD. cf. lt. *mauricus*, mauric, al Maurilor, al Marocanilor, popor cu pielea întunecată, SD.

Murgenii *tp.*: мурѣни, DML. 1466, BDȘM. I, 110. **Et.** *Murg*, satul lui ~, v. cuv.

Murgul v. **Murg**.

Murguleț *on.*: Тоадѣрь мѣргшлєць, DML. 1615, BTDB. I. **Et.** *murguleț*, adj. dm. d. *murg*, v. **Murg**.

Murminte *tp.*: мѣрминтє, DȚR. cc. 1517-1521, NDA. 46. **Et.** sn. pl. *murminte*, cf. mgl. *murmint*, CDMR., = *mormânt*, pl. *morminte*, *murminte*, d. lt. pop. *monimentum*, CDMR. ș. SD.

Mursea *on.*: Блад мѣрѣк, DML. 1469, BDȘM. I, 135. **Et.** *mursă*, 1. apă îndulcită cu miere sau cu zahăr, ca cea care rămâne din spălatul fagurilor storși, 2. mișină (la dinții calului), SD. cf. lt. *mulsa* ș. *morsum*, SD.

Muscă *on.*: мѣркъ, DȚR. 1639, VI. 310. **Et.** *muscă* sf. d. lt. *mūsca* RDW. ș. PEW.

Mustață *on.*: мѣстац(ъ), DȚR. 1572, RIAF. X, 273, ml. мѣстєцъ, DML. 1621, GSI. XXI, 22; мѣстацъ, DML. 1622 Martie 22, CMSG., мѣстѣцъ, DML. 1638, BCI. X, 34. **Et.**

musteață sf. pl. ml. *musteță* *
muştăță, d. lt. *mustacia*, SD.
Mușceleni *tp.*: МШЩЕЛѢНИ, DȚR.
 1614 Fevruarie 32, CEK. Et. d.
muscel, v. cuv. în CCR.
Mușcelul *tp.*: МШЩЕЛСА, DȚR.
 1529 Mai 12, ASI. ș. forma

МШЩЕЛСА, DȚR. 1547 Ianuarie
 20, ASI. Et. contr. d. *munticel*,
 d. lt. *monticellus*, mușcel * mun-
 cel, deai înalt.

Muți *tp.*: МШЩИ, DȚR. 1630 Iunie
 12, CEK. Et. *Mut*, satul ~ utului,
 d. *mut*, adj. care nu poate vorbi.

N

Năsipoaia *tp.*: ССТА НЖСИПОАЕВ *
gura Năsipoaiei, DȚR. 1610,
 VГ. 257. Et. aug. d. *Năsip*, v.
Năsipul, în CCR.

Năsipul *tp.*: НЖСИПСА, DȚR. 1547,
 ȘDSR. 236. Et. *năsip* * *nisip*,
 sn. d. sl. *насыпъ*.

Năsoești *tp.*: НЖСОЕЩИ, DML.
 1632 August 28, cs. CDB. Et.
Năsoi adj. *năsoi* = cu nasul mare,
 aug. d. *nas*, d. lt. *nasus*.

Năsoi *on.*: НАСОИ, DML. 1548,
 GIZ. I, 1, 82. Et. *năsoi* v.
Năsoești.

Năsturel *on.*: НЖСТУРЕЛ, DȚR.
 1617 Noemvrie, ASI. ș. *Насту-*
рел, DȚR. 1654, GSI. I, 355.
 Et. *năsturel* sm. dm. lui *nasture*,
 d. got. *nastilo*, SD.

Năsulea *on.*: ИВН НЖСАЛѢ, DML.
 1576, GSI. XIX, 91. Et. *nă-*
sulea, *năsoi*, d. *nas*, v. *Nă-*
soești.

Neagra *tp.* ș. *on.*: НѢГРА, DȚR.
 1488, PDȚR. I, 369 Nr. 167,
 DML. 1576 Ianuarie 9, ASI.
 Et. *negru*, *neagră* adj. d. lt.
niger, *nigra*.

Nebuneica *on.*: СТАН НѢБШЕНКА,
 DȚR. 1500 Ianuarie 11, ASI.

Et. *nebuneica*, d. *ne* bun, sm.
 d. *ne* = sl. *не* + *bun*, lt. *bonus*.

Nebunelă *on.*: НѢБШКАЛѢ, DȚR.
 1623, ȘDSR. 424. Et. *ne* bun,
 v. **Nebuneica**.

Neburești *tp.*: НѢБШРЕЩИ, DML.
 1448, CDM. II, 342. Et. rtm.
nebur = *ne* bun, v. **Nebuneica**.

Necătură *tp.*: НѢКЪТУРА, DȚR.
 1521, ȘDSR. 80. Et. *necătură* =
innecătură sf. revărsare de apă,
 inundație, DLR. d. *inneca*, d.
neco, ~ *are*.

Nefuratul *on.*: БАНѢ НѢФУРАТСА,
 DML. 1588, GSI. IX, 49. Et.
nefurat, adj. care nu se poate
 fura, DLR. d. *ne* = nu + *furat*,
 d. *fura* d. lt. *furare*.

Negesti *tp.*: НѢГЕЩИ(И), DȚR. 1546,
 ȘDSR. 124 ș. ml. *Нежещи*, DML.
 1459, BDȘM. I, 32. Et. sm.
neg, pl. *negi*, o mică umflă-
 tură, mare cât o bobită de
 mazăre, uneori neagră, pe pie-
 lea omului, SD. d. lt. *naevus*.

Negilaș *on.*: НѢЦИЛАШ, DML.
 1600, RIAF. XII, 226. Et. *ne-*
gelaș sm. dm. lui *negel* dm.
 lui *neg*, v. **Negesti**.

Negr(e)a *on.*: НѢГРА, DML. 1440,
 BAM. 31. Et. *negru* v. **Neagra**.

- Negrëni** *tp.*: Негрѣни, DȚR. 1545-1553 sau 1557-1559, BAR. IX-156 ș. *art.* Негрѣни, DȚR. 1587, ȘDSR. 271. **Et.** *Negru*, satul lui ~, d. *negru* v. **Neagra**.
- Negrești** *tp.*: Негрещ(и) DML. 1600, RIAF. XII, 222. **Et.** *Negrea*, satul lui.
- Negrilă** *on.*: негриль, DML. 1537, PCD. 39. **Et.** *negru* v. **Negrul**.
- Negrilești** *tp.*: негрилещи, DML. 1409, CDM. I, 64. **Et.** *Negrilă*, satul lui ~, d. *negru*, v. **Neagra**.
- Negrîșoară** *tp.*: негрîшоар(ъ), DML. 1620, GSI. XXI, 218. **Et.** *negrișor* ~, *oară*, adj. dm. lui *negru*, *neagră*, v. **Neagra**.
- Negrul** *on.*: негрълъ, DȚR. 1476, PDȚR. I, 297, негрѣл воєвода, supranumele lui Radu I, domnul Țării Românești, ce apare în acte din sec. XVI ș. XVII, DȚR. 1569 Ianuarie 8, ASI. негрѣл, DML. 1502, BAR. CCXXIV-2. **Et.** *Negru*, v. **Neagra**.
- Nêica** *on.*: нѣика, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. **Et.** *neica*, sm. epitet respectuos fratelui mai mare, d. *nenea*.
- Nejești** v. **Neggești**.
- Nemicanî** *tp.*: немикани, DML. 1612, GSI. VIII, 248. **Et.** *Nemica*, satul lui ~, d. *nemică*, *nimic*, adv., neînsemnat, fleac, d. lt. *ne mica*.
- Nemișanul** *on.*: DML. 1536, MCR. 171. **Et.** *Nemiș*, fiul lui ~, v. **nemiș**, în CCR.
- Nemții** *on.*: нѣмци, DȚR. 1624, BAR. XLII-15. **Et.** pl. *Nemții* dela *Neamț*, sm. d. sl. нѣмьць.
- Nevoia** *tp.*: невога, DȚR. 1499 Ianuarie 9, ASI. **Et.** *nevoie*, sf. suferință, strămtorare, d. sl. неволя.
- Niatedul** *on.*: нѣтедѣл, DML. 1395, CDM. II, 612. **Et.** *neted*, adj. d. lt. *nītīdus*.
- Nigești** *tp.*: ницеши, DȚR. 1588 Iulie 17, F. CIRM. **Et.** v. **Neggești**.
- Nimireștii** *tp.*: нимирещи, DȚR. 1482, PDȚR. I, 323. **Et.** *nimiriș nemerî*, vr. a lovi acolo unde ochești, a găsi ceva stabil, a ajunge din întâmplare, SD. d. sl. намѣрѣти.
- Nisporoști** *tp.*: ниспореши, DML. 1617, GIZ. I, 2, 98. **Et.** *Nisporoșcul*, satul lui ~, d. *nisipar*, sm., cel care lucrează la nisip, d. *nisip*, v. **Nășipul** ș. **Nisporoșcul**, în OTS.
- Noaten** *tp.*: верхшия ноатенълшн, DȚR. 1463, HCT. VIII, 580. **Et.** *noaten*, v. cuv. în CCR.
- Nuc** *tp.*: нѣк, DȚR. 1610, ȘDSR. 319. **Et.** *nuc*, d. *nux* ~ *cis*.
- Nucet** *tp.*: нѣчет, DȚR. 1402-1408, PDȚR. I, 81. **Et.** *nucet*, sn. pădure de nuci, ȘDE. d. lt. *nūcetum*.
- Nuor** *on.*: нѣур, DML. 1643, GSI. III, 208. **Et.** *nuor-nourș nor*, sm. d. lt. *nūbīlum*.
- Nuc(u)șoră** *tp.*: нѣк(ș)шоръ, DȚR. 1545-1553 sau 1557-1559, BAR. XI-156, нѣкшора, DȚR. 1639, VI. 310. **Et.** *nucușoară*, sf. dm. d. *nucă*.

O

- Oale** *tp.*: Оале, DML. 1535 Martie 12, BAR. achz. Ianuarie 1941. **Et.** *oală*, sf. vas de lut, aici probabil o configurație a terenului, d. lt. *olla*.
- Obială** *on.*: Обіалъ, DȚR. 1642 Septembrie 6, CEK. **Et.** *obială*, bucata de pânză, de obicei pătrată, pe care țaranii o întrebuințează în loc de ciorap, d. sl. обити, обнѣж, обнѣши, = a înfășura.
- Obidiții** *tp.*: Обидиціи, DȚR. 1621, AS. nr. Banul, IX-9. **Et.** *Obidă*, d. *obidă*, sf. nedreptate, mare întristare, SD. d. sl. обидѣ.
- Obrejăle** *tp.*: Обрежѣла(ѣ), DȚR. 1627, ȘDSR. 437. **Et.** pl. *obrejăle*, d. sf. *obrejea*, dm. lui *obreajă*, costisă pe malul unui râu, loc pe mal rămas după retragerea apei, loc șes, podiș, SD. d. sl. обрѣжнѣ.
- Obrejuță** *tp.*: Обрежнѣць, DȚR. 1514, ȘDSR. 76. **Et.** *obrejuță*, sf. dm. lui *obreajă*, v. **Obrejăle**.
- Ochiul-Boului** *tp.*: Очюл-бос-лаши, DȚR. 1622, scrie Idoxi în Târgoviște, CEK. **Et.** *ochiu*, sm., d. lt. dm. *ocus* ș. *bou*, sm. d. lt. *bos*, *bovis*.
- Odae** *tp.*: DML. 1653, GSI. III, 186. **Et.** *odae*, sf. ingrăditură p. oi vara la câmp sau în pădure și în care este și o căsuță; 2. cătun, SD. d. tr. *oda*.
- Odor** *on.*: Одоръ, DȚR. 1624, VI. 287. **Et.** *odor*, sn. giuvaer, sculă, CDE. d. sl. одрати, prin srb. одор = pradă.
- Ogașul Corbului** *tp.*: Огашѣ корбѣлау, DȚR. 1644, GSI. VI, 203. **Et.** *ogas*, sn. = *hogas*, *hăgaș*, *văgaș*, *făgaș*, urmă adâncă lăsată de roata carului, ȘDE. ș. SD. d. ung. *vágás*.
- Oglinda** *on.*: Оглинда, DML. 1534, BAR. ms. rom. 5235. **Et.** *oglindă*, sf. d. sl. ограда.
- Oglindesti** *tp.*: Оглиндеши(и), DML. cc. 1580, GSI. XIX, 167. **Et.** *oglindă*, satul lui ~, v. **Oglinda**.
- Oglindoae** *on.*: Гора оглиндоѣ, DML. 1606, GIZ. I, 2, 45. **Et.** soția lui Oglindă, v. **Oglindă**.
- Oglindzi** *tp.*: Оглинзи, DML. 1575, GSI. XIX, 165, оглинци, DML. 1574, ibid. XIX, 163 ș. *art.* оглинси, DML. 1612, GSI. XX, 204. **Et.** pl. ml. *oglindzi* p. *oglinzi* d. *oglindă*, v. **Oglindoae**.
- Oiște** *on.*: Оище, DML. 1643, GSI. III, 163. **Et.** *oiște*, sf. prăjină dela căruță la care se înhamă caii, SD. d. srb. ојиште.
- Oișteni** *tp.*: Оищѣни, DML. 1643, GSI. III, 163. **Et.** *Oiște*, satul lui ~, v. **Oiște**.
- Oită** *on.*: Оиша Оицъ, DML. 1629, GIZ. I, 2, 207. **Et.** *oită*, sf., 1. oae mică, 2. numele

- unei păsărele, 3. numele mai multor plante ranunculacee, SD.
- Olac** *on.*: ОЛАК, DȚR. 1565, BAR. ms. rom. 5152. **Et.** v. **olăcar**, în CCR.
- Olănescul** *on.*: ОЛАНЕСКА, DȚR. 494. **Et.** *Olan*, v. cuv.
- Olarul** *on.* sau *tp.*: ОЛАНСА, DML. 1583, GIZ. I, 1, 161. **Et.** *olan*, adj. ș. sn. 1. flăcău robust, 2. tub scurt de lut ars care servește la făcut stâlpi la sobe și conducte de apă, țiglă, oală, SD. 1. d. tr. *oghlan*, 2. d. *oală*, lt. *ōlla*.
- Ologii** *tp.*: ОЛОЇИ, DȚR. 1626, CU. XVIII, 370. **Et.** v. **olog**, în CCR.
- Opinteală** *on.*: ОПИНТЕАЛ, DML. 1497, BDȘM. II, 115. **Et.** *opinteală*, sf., acțiunea de a se opinti, a se sforța din toate puterile, SD. d. sl. *опати*.
- Oprilă** *on.*: ОПРИЛЖ, DML. 1570(?), CU. XVIII, 179. **Et.** poreclă, d. vr. *opri*, d. sl. *опрѣти*.
- Orbeasca** *tp.*: ОРБЕСКА, DȚR. 1628 Fevruarie 3, CEK. **Et.** *Orbescul*, soția lui lui ~, apoi *tp.* v. **Orbescul**.
- Orbescul** *on.*: НѢКОЕ ОРБЕСКОУЛ, DML. 1491, CDȘM. 152. **Et.** *orbí*, d. *orb*, v. **Orbi**.
- Orbi** *tp.*: ОРБИ, DȚR. 1624, ȘDSR. 428. **Et.** *Orb*, d. *orb*, *oarbă*, adj. d. lt. *orbis*.
- Orbul** *on.*: ИЗТОС ОРБСА, DȚR. 1495-1508, PDS. 18. **Et.** *orb*, *orbul*, v. **Orbi**.
- Ordzești** *tp.*: ОРЗЕЩИ, DML. 1503, BDȘM. II, 233. **Et.** ml. *Ordzea*, p. *Orzea*, d. *orz*, sn. d. lt. *hórdeum*.
- Ordzia** *on.*: ОРЗА, DML. 1497, CDȘM. 208. **Et.** v. **Ordzești**.
- Ortacul** *on.*: ТИЛК ОРТАКАЛ, DȚR. 1639, VF. 307. **Et.** *ortac*, sm. tovarăș, SD. d. tr. *ortak*, cf. bl. ș. srb. *ortak*.
- Osândză** *on.* sau *tp.*: ОСАНДЗА, DML. 1604, GSI. XX, 128. **Et.** ml. *osândză*, p. *osânză*, sf., grăsime din lăuntrul porcului, SD. d. lt. *oxūngia*.
- Ostășești** *tp.*: ОСТЫШЕЩИ, DML. 1527, BĂR. PA. 21. **Et.** *ostas*, sm. soldat, d. *oaste*, d. lt. *hōstis*.
- Oțal** v. **Oțel**.
- Oțel** *on.*: ОЦЕЛ, DML. 1446, CDM. II, 247 și forma *оцѣл*, DML. 1617, GSI. V, 124. **Et.** *oțel*, sn. d. sl. *оцѣль*, *оцѣль*.
- Oțeleștii** *tp.*: ОЦЕЛЕЩИИ Ș. ОЦЕЛЕЩИ, DML. 1554, GSI. XIX, 19. **Et.** *Oțel*, satul lui ~, v. cuv.

P

- Păcăleanul** *tp.*: ПѢКЪЛѢАНЪ ИЗЪКЪЛѢАНЪ, DȚR. 1563, НСТ. VIII, 580. **Et.** *păcălean*, adj. înșelător, cel care se ține de păcăleli, d. *păcăli*.
- Păcură** *tp.*: ПѢКУРА, DML. 1440,

- MOĐ. 16. Et. *păcură*, v. cuv. în CCR.
- Pacurar** v. **Păcurar**.
- Păcurar** *on.*: Пзкърар, DML. 1548, GSI. IX, 25 ș. forma Пзкърарь, DML. 1505, CDBV. 23 ș. *art.* Пзкърарьл, DȚR. 1636, NDA. 162. Et. *păcurar*, v. cuv. în CCR.
- Păcurărești** *tp.*: Пзкърарьщѣн, DML. 1604, GSI. XXI, 146. Et. *Păcurar*, v. **păcurar**, în CCR.
- Păcurăroae** *on.*: Пзкърароае, DȚR. 1616 Iunie 29, F. CIRM. Et. v. **păcurăroae**, în CCR.
- Păcurie** *tp.*: Пькъріе, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM.
- Padina Furnicilor** *tp.*: Падина Фърничилорь, DȚR. 1610, VG. 257. Et. *padină* sf. loc șes (podiș) la poalele unui deal, SD. d. sl. падина, ș. pl. *furnici* d. *furnică* sf. d. lt. *formica*.
- Padure** v. **Pădure**.
- Pădure** *on.*: Пздрѣ, DȚR. 1500, BDSR. 61 nt. 3 ș. Падрѣ, DȚR. 1544, ȘDSR. 109. Et. *pădure* sf. d. lt. *padulem*, SD.
- Pădurēni** *tp.*: Пздрѣкни, DML. 1590, GIZ. I, 190. Et. *Pădure*, v. cuv.
- Padureți** *tp.*: Падрѣци, DȚR. 1579, HCT. VIII, 585. Et. *pădureți* adj. de pădure, sălbatec, cf. *mere pădurețe*, SD. d. *pădure*, v. **Pădure**.
- Păhărniceți** *tp.*: Пзхърничкни, DML. sc. XVII?, CAR. V, 330. Et. *păhărniceți*, v. cuv. în CCR.
- Păiuș** *on.*: Радул Пьюш, DȚR. 1612, GSI. I, 348. Et. *păiuș* sn., 1. cantitate de paie (rămase după seceriș, treierat sau puse la un loc, 2. numele mai multor plante ~~sc~~ aminee, SD. d. *pa*, d. lt. *palea*.
- Păiște** *tp.*: Паище, DȚR. cc. 1517-1521, NDA. 44. Et. *păiște*, v. cuv. în CCR.
- Pană** *on.*: Панж, DȚR. 1613, ȘDSR. 337. Et. *pană* sf. d. lt. *płuna*.
- Pântece** *on.*: Пынтече, DML. 1456, CDM. II, 798. Et. *pântece* sn. = burtă, poreclă p. om cu burta mare (v. ș. *Fulticeanii*) d. lt. *pantex* ~ *icis*.
- Pântecel** *on.*: Дан Пынтечел, DȚR. 1615, NDA. 89. Et. *pântecel* sm. dm. lui *pântece*, v. **Pântece**.
- Paos** *on.*: Паос, DML. mijlocul sc. VII, GIZ. I, 1, 232. Et. *paos*, sn. vinul (amestecat cu untdelemn) care se toarnă pe morți, la înmormântare, ori se aduce la biserică în amintirea lor, SD. d. lt. *pausum*, SD.
- Păpușă** *on.*: Етоян Пзпш(з), DȚR. 1578, IIB. 51. Et. *păpușă*.
- Păpușari** *tp.*: Пзпшари, DȚR. 1525 Octombrie 23, F. CDB. Et. *păpușar* sm. jucător de păpuși pe la bălciuri ș. iarmaroace, SD. sau d. *păpușă* v. **Păpușă**.
- Paradis** *on.*: Парадис Гасла, DML. 1633, GIZ. II, 1, 21. Et. *paradis* d. lt. *paradisus*, SD.

- Părăginosul** *tp.*: Пъръциносѣл, DȚR. 1502 Martie 9, ASI. ȘDSR. 46. **Et.** *părăginos* adj. = *părăginit*, necultivat, lăsat în părăsire, ȘDE. d. *paragină*, d. ung. *parag*.
- Părăgiноși** *tp.*: Пъръциноши, DȚR. 1484, PDȚR. I, 345. **Et.** pl. d. *părăginos*, v. **Părăginosul**.
- Părăiani** *tp.*: Пъръциани, DȚR. 1480, PDȚR. I, 310. **Et.** *părăian*, de pe *pârâu*, d. *pârâu*, v. cuv. în CCR.
- Părăianul** *on.*: Данчюль логофет Пър(ъ)ианѣл, DȚR. 1648, AS. mr. Polovragi I-10. **Et.** *părăian* v. **Părăiani**.
- Parângul** *tp.*: Парънгѣл, DȚR. 1470, PDȚR. I, 272. **Et.** *părăng*, sm., un fel de meiu, SD. d. lt. *panicum*.
- Pârâu** *tp.*: Пъръоу, DȚR. 1632, ȘDSR. 452 ș. *art.* Пъръѣл, DȚR. 1526, ȘMT. 217. **Et.** *părărau*, v. cuv. în CCR.
- Pârăul Cornilor** *tp.*: Dt. Поток Корнилорѣ, DML. 1487, BDȘM. I, 297. **Et.** *pârâu* + *corn*, sm. un arbore de pădure, d. lt. *cornus*.
- Pârăul Fânațelor** *tp.*: на Поточи фънацелорѣ = *pe Pârăul Fânațeloru*, DML. 1469, BDȘM. I, 134. **Et.** *pârâu* + *fânaț*, pl. *fânațe*, sn., câmpie pe care se lasă anume iarba să crească ca să se poată cosi, DLR. d. lt. *fenacium*, DLR.
- Pârăul Mare** *tp.*: Пъръѣл Кеѣл, DȚR. 1494 Martie 16, ASI. **Et.** v. **pârâu** în CCR.
- Pârăul Plopilor** *tp.*: по Потокѣ Плопилорѣ = *pe pârăul Plopilor*, DȚR. 1549, ȘDSR. 123. **Et.** *pârâu* + *plop*, p. *plop*, v. **Măgura Plopul**.
- Pârlitul** *on.*: Прълитѣл, DȚR. 1478, PDȚR. I, 300. **Et.** *pârlit* adj. ars puțin de foc, cu fața înegrită de soare, SD. d. *a(se) pârli*, cf. bl. прѣля, srb. прлъяти.
- Pârliti** *tp.*: Прълци, DȚR. 1626, NDA. 128 ș. Пърлици, DML. 1631, GSI. V, 156. **Et.** *Pârlit*, v. cuv.
- Pârtea** *on.*: Прѣтѣл, DML. 1415, CDM. I, 116. **Et.** *pârție* = cărare prin zăpadă, d. sl. прѣтъ, prin srb. прт.
- Pârtești** *tp.*: прѣтѣци, DML. 1456, BAM. 46. **Et.** *Pârtea*, satul lui ~, d. *pârție*, v. **Pârtea**.
- Pârța** v. **Pârtea**.
- Pârtea** *on.*: Прѣцѣл, DML. 1531, GSI. XVIII, 148 ș. Пърца, DȚR. 1657, BAR. cmp. 1937, d-na Zefkary. **Et.** porecla celui ce trage beșini, d. *pârț*.
- Pârtești** *tp.*: Прѣцѣци, DML. 1531, GSI. XVIII, 148. **Et.** satul lui *Pârtea*, v. **Pârtea**.
- Pârțul** *on.*: Прѣцѣл, DȚR. 1572, RIAF. X, 280. **Et.** v. **Pârtea**.
- Pârșuș** *on.*: Пърșуш, DȚR. 1618 Martie 26, BAR. achz. 1943. **Et.** *pârșuș*, sm. = par mic, d. *par*, lt. *palus*.
- Păstaia** *tp.*: Пърѣтаѣл, DȚR. 1585 Ianuarie 13, PADO. pș. 7. **Et.**

- păstăie*, sf. teaca în care sunt închise semințele papilionaceelor, SD.
- Păstrăvan** *on.*: ПѢСТРЪВАН, DȚR. 1583, ȘDSR. 233. **Et.** *păstrăvan* sm. aug. lui *păstrăv*, sm. 1. o specie de pește, 2. o specie de ciuperci, SD. d. sl. пѢСТРЪВ, prin bl. пѢСТРЪВА.
- Păstrăvăni** *tp.*: ПѢСТРЪВѢНИ, DML. 1609, GSI. XX, 175. **Et.** *Păstrăvean* = *Păstrăvan*, sau d. *păstrăv*, v. **Păstrăvan**.
- Păstrăveștii** *tp.*: ПѢСТРЪВЕШТИИ, DML. 1552, MCR. 187. **Et.** *Păstrăv*, satul lui ~, v. cuv.
- Păstrăvu** *on.*: ИВН ПѢСТРЪВѢС, DML. 1552, MCR. 187. **Et.** *păstrăv*, v. **Păstrăvan**.
- Pătorniche** *on.*: ПѢТЪРНИКѢ, DML. 1605, GIZ. I, 2, 37; ПѢТЪРНИКѢ, DML. 1645, GIZ. II, 2, 92 ș. ПОТЪРНИКѢ, DML. 1670, GIZ. III, 2, 109. **Et.** *potârniche*, o pasăre galinacee, SD. d. lt. *cot. rnicūla*.
- Păun** *on.*: ПѢУН, DML. 1643, GSI. III, 208, ПАУНА, DȚR. 1483, PDȚR. I, 340. **Et.** *păun* sm. o specie de curcan, SD. d. lt. *pavo*, ~ *ōnis*.
- Păuna** *on.*: ПѢУНЕН, DȚR. 1626, VГ. 290. **Et.** *păun*, v. **Păun**.
- Pelin** *on.*: ДРЪЖГАН ПЕЛИН, DML. 1644, GSI. III, 158. **Et.** *pelin* sm. o plantă ierbacee, SD. d. sl. ПЕЛЪНИЦЪ, prin bl. sau srb. пелин.
- Pěpene** *on.*: ПѢПЕНЕ, DȚR. 1598 Septembrie 6, cs. BAR. Dnc. рс. 162. **Et.** *pepene*, fructul plantei cucurbitacee numită tot pepene, d. lt. *pěpo*, ~ *īnis*.
- Perjul** *on.*: ПЕРЖСА, DML. 1609, GIZ. I, 2, 77. **Et.** *perj* sm. ml. p. *prun* d. *perjă*, d. ung. *perzsa*, SD.
- Perpelici** *on.*: ПЕРПЕЛИЦ, DȚR. 1636, ȘDSR. 469. **Et.** poreclă d. *perpelit*, ~ *ă*, adj. pipiriu, jerpelit, pârilit, SD. d. *perpeli*, inf. d. *pipiriu*, d. sl. припелити, SD.
- Petec** *on.*: ПЕТЕК, DȚR. 1451, PDȚR. I, 214 ș. ПѢТЕК, DML. 1638, GSI. III, 178. **Et.** *petec*, *petic*, sn. bucată de pânză, postav sau piele cu care se cârpește o haină, un sac, niște încălțăminte ș. a. SD. d. vgrm. *pettykion*, SD.
- Petrari** v. **Pietrari**.
- Petrile** *tp.*: КАЛЪ С ПЕТРИЛЕ = *Valea la Petrile*, DȚR. 1545, cs. CDB. **Et.** pl. art. petrile = *pietrele*, d. *piatră* sf. d. lt. *petra*.
- Piatra** *tp.* ș. *on.*: ПИАТРА, DȚR. 1408-1418, PDȚR. I, 88; ПИАТРЫ, DML. 1437, CDM. I, 530. **Et.** *piatră*, d. lt. *pětra*.
- Piciorul** *tp.*: ПИЧОРСА, DȚR. 1644, ȘDSR. 519. **Et.** *picior* d. lt. *petiolus*.
- Pieșoai** *on.*: ТРЪФѢНА ПІЕШОАЕ, DML. 1641, GIZ. II, 29. **Et.** *Piele*, soția lui ~, d. *piele* sf. d. lt. *pěllis*.
- Pierseca** *tp.*: ПІЕРСЕКА, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. **Et.** *piersic*, ~ *ă*, fructul unei specii de cais, SD. d. lt. *persicus*.

- Pietrari** *tp.*: пьетрари, DȚR. 1535, SAHV. 88, петрари, DȚR. 1538, ȘDSR. 105. **Et.** v. **pietrar**, în CCR.
- Pietrăni** *tp.*: пьетрѣни, DȚR. 1490, PDȚR. I, 391. **Et.** *pietreat* sm., lucrător la piatră, d. *piatră*, v. **Piatra**.
- Pietricea** *tp.*: пьетрича, DȚR. 1568-1577, IMV. 2. **Et.** *pietricea*, dm. d. *piatră*, v. **Piatra**.
- Pietriș** *tp.*: пьетриш, DȚR. Alexandru Coconul, F. CIRM., art. пьетришл, DML. 1546, BAR. PA. 39. **Et.** *pietriș* sn., pietricele aduse de apă și depuse pe maluri (prund) sau sfărământuri de piatră folosite la drum, ș. a. SD. d. *piatră*, v. **Piatra**.
- Pietroasa** *tp.*: пьетроаса, DML. 1507, SDO. Nr. 4. **Et.** *pietros*, ~ *oasă*, adj. plin de piatră, d. lt. *petrosus*.
- Pietroșani** *tp.*: пьетрошан(и), DȚR. 1569, BAR. XL-40. **Et.** *pietros*, ~ *oasă*, v. **Pietroasa**.
- Pinoasa** *tp.*: пинваса, DȚR. 1587, ȘDSR. 259. **Et.** d. *pin* sm. o specie de arbore, d. lt. *pīnus*.
- Pinten** *on.*: пинтенх спатар, DȚR. 1534, VI. 160. **Et.** *pinten* sm. rotiță de lemn apoi de metal fixată la călcăiul călărețului ca să ațâțe calul, SD. d. sl. пѣтъно.
- Pipăratul** *on.*: пипхратл питарюл, DȚR. 1623, BAR. XCV-25 ș. MDP. I, Nr. 50. **Et.** *pipărat*, *piperat* adj. cu gust de piper, SD. d. *piper*, o plantă erbacee, d. ngr. πιπερη, prin lt. *pīpēr*.
- Piperești** *tp.*: пиперещ(и), DML. 1607, GIZ. I, 2, 55. **Et.** *Piper* satul lui ~, d. *piper*, v. **Pipăratul**.
- Pisc** *on.*: Радла писк, DML. 1440, BAM. 32, пискл, DML. 1533, BAR. PA. 130, пискоуль, DML. 1495, BDȘM. II, 43. **Et.** *pisc*, sn. vârf de punte, d. sl. пискл.
- Piscu Bahlui** *tp.*: пискл бахли, DML. 1468, BDȘM. I, 127. **Et.** p. *Pisc*, v. cuv.
- Piscul Cârnu** *tp.*: пискл карнл, DȚR. 1585, ISD. V, 173. **Et.** *pisc* + *cârnu*, v. **Pisc** ș. **Cârnu**.
- Piscul Căpșă** *tp.*: пискл чепоса, DȚR. 1619 Decembrie 8, cs. CDB. **Et.** p. *Căpșă*, d. *cepos*, *ceposă* adj. d. pl. *cepurii*, noduros, cioturos, DLR. d. *cep*, d. lt. *cīppus*.
- Piscul Corbului** *tp.*: пискл корбулов, DȚR. 1617, ȘDSR. 359. **Et.** *pisc*, v. **Pisc**, în OTR. + *corb* sm. d. lt. *corvus*.
- Piscul Cotețului** *tp.*: пискл котецлав, DȚR. 1586, ȘDSR. 248. **Et.** *pisc* + *coteț*, v. **Coteț**, în OTR.
- Piscul Lung** *tp.*: пискл Дълг, DȚR. 1610, ȘDSR. 316.
- Piscul Iu Stroe** *tp.*: пискл лс Строе, DȚR. 1502 Martie 9, ASI. ș. ȘDSR. 46.
- Piscul Stupinilor** *tp.*: пискл ступинилор, DȚR. 1620, ȘDSR. 408. **Et.** *pisc* v. **Pisc**, ș. pl. *stupini* d. sf. *stupină*, v. cuv. în CCR.

- Piscul Suvėlniței** *tp.*: пискса сѣклицѣн, DȚR. 1617, ȘDSR. 359. **Et.** *suvėlniță* sf. = *suveică* unealtă (la țesut) care bagă prin bătătură firele urzelii, d. nsl. *supalnica*, SD.
- Piscul Zlătarului** *tp.*: пискса Злѣтарюлѣ = *Piscul Zlătarului*, DȚR. 1566, BAR. LXXIV-182. **Et.** p. *Pisc* v. **Piscu**, în OTR.
- Pisculești** *tp.*: пискслѣщ(и), DȚR. 1649, NDA. 195. **Et.** *Pisc*, satul de la ~, sau satul lui ~, v. **Pisc**.
- Piscupești** *tp.*: wчина пискспецилор, DȚR. 1549, ȘDSR. 124. **Et.** *Piscup*, satul lui ~, d. *piscup* = episcop, d. sl. љпискоуѣз, пискоуѣз.
- Pistruil** *on.*: пистрѣюл ș. пистрѣю, DȚR. 1588, НСТ. VIII, 590, DML. 1605, GSI. XX, 144. **Et.** *pistrue* adj. = pestriț, d. sl. пѣстрѣ.
- Pitărescul** *on.*: пѣтрѣскѣл, DML. 1623 Aprilie 12, CMSG. **Et.** d. *pitar*, Pitărescul = fiul pitarului, v. **pitar**, în CCR.
- Pitești** *tp.*: Пѣтещѣн, DML. 1507, CDBV. 98. **Et.** *Piteș*, poate d. a *piti* vr. a ascunde, a se pitula.
- Pitulaji** *tp.*: пѣтѣлѣци, DȚR. 1483, PDȚR. I, 339 Nr. 149. **Et.** *pitula* vr. a piti, a ascunde, d. sl. прѣтоулити.
- Pițiga** *tp.*: пицига, DML. 1651, SDO. Nr. 87. **Et.** *pițiga* vr. = a pișca, a ciupi, SD. cf. lt. *pizzicare*, SD.
- Pizdėni** *tp.*: пѣздѣни, DML. 1603, GSI. XX, 123. **Et.** *Pizdă*, satul lui ~, d. *pizdă*, sf. d. nsl. пѣзда, RDW.
- Plăcintă** *on.*: пѣлѣинѣз, DȚR. 1589, IIB. 338, Nr. III. **Et.** *plăcintă* sf. un fel de prăjitură, d. lt. *placenta*.
- Plăcinteni** *tp.*: пѣлѣинѣни, DML. 1495, CDȘM. II, 59. **Et.** *Plăcintă*, satul lui ~, v. cuv.
- Plaiul Cioarei** *tp.*: пѣюл чоарѣз, DȚR. 1568, ȘDSR. 170. **Et.** *plaiu*, v. cuv. în CCR. + *Cioara*, v. **Cioară**, în OTR.
- Plaiul Gurėnilor** *tp.*: пѣюл гурѣном, DȚR. 1525, ȘDSR. 85. **Et.** *plaiu* v. cuv. în CCR. + *Gurėni*, v. cuv. în OTR.
- Plaiul Simbotinul** *tp.*: пѣюл симботѣнѣл, DȚR. 1540, BAR. ms. rom. 5235. **Et.** p. *Plaiu*, v. **plaiu**, în CCR.
- Plaiul Vaideeilor** *tp.*: пѣюл вѣдѣелор, DȚR. 1504 Iunie 15, ASI. **Et.** *plaiu*, v. cuv. + *văide-ei*.
- Plăsėni** *tp.*: пѣлѣни, DȚR. 1550 Ianuarie 1, ASI. **Et.** *Plasă*, a lui ~, d. *plasă*, v. cuv. în CCR.
- Plăvicenei** *tp.*: пѣлѣвичѣни, DȚR. 1502 Mai, ASI. **Et.** *Plăvician* satul lui ~, d. *plăvan* fiul lui ~, d. *plăvan*, ~ *ă* adj. de culoare gălbue sau cărămizie foarte deschisă, SD, d. sl. пѣлѣз.
- Plop** *on.*: козѣ пѣлп, DML. 1607-1611, CDB. **Et.** v. **plop**, în CCR.
- Plopescul** *on.*: вѣдѣ пѣлпѣскѣлѣ, DML. 1436, CDM. I, 484. **Et.** v. **plop**, în CCR.

- Plopești** *tp.*: пlopeци, DML. 1429, CDM. I, 269. **Et.** v. **plop**, în CCR.
- Plopif** *tp.*: плопѣн, DML. 1554, BAR. PA. 164. **Et.** v. **plop**, în CCR.
- Plopșor** *tp.*: DȚR. 1526 August 22, ASI. **Et.** *plopșor*, dm. p. *plop*, v. **plop** în CCR.
- Plopul** *tp.*: плопшл, DȚR. 1528 Octomvrie 29, ASI. **Et.** v. **plop**, în CCR.
- Plutești** *tp.*: DML. 1548, GSI. XX, 32. **Et.** *plută* sf. 1. aparat de plutire compus din mai multe grinzi unite între ele, 2. o specie de plop, 3. substanța densă și foarte ușoară pe care o produce scoarța unui fel de stejar, DSR. d. sl. плoути, prin nsl. плута, RDW.
- Poala Viei** *tp.*: поала лoзѣѣ, DȚR. 1592 Fevruarie 4, ASI. **Et.** *poală*, sf. aici = partea de jos a viei, d. sl. пола.
- Podēnii** *tp.*: подѣнѣн, DȚR. 1424, PDȚR. I, 136. **Et.** *pod*, sn. d. sl. подѣ.
- Podișor** *tp.*: подишор, DȚR. 1623, ISD. VIII, 166. **Et.** *podîșor*, sn. dm. d. *pod*, d. sl. подѣ.
- Podul Glurcăi** *tp.*: подѣл цѣрквѣн, DȚR. 1620 Iunie 21, AS. смр. Septemvrie 1935. **Et.** p. *pod*, d. sl. подѣ.
- Podul lui Mihai voevod**, *tp.*: подѣл поконнаг Мнхѣю вoевод = *Podul răposatului Mihai voevod*, DȚR. 1623, BAR. CXXXIV-57.
- Poenarii** *tp.*: поенарѣн, DȚR. 1546, AIR. I, 49, поенарѣн, DML. 1591, MCR. 225. **Et.** *poiană*, v. cuv. în CCR.
- Poenariul on.**: поенарѣл, DȚR. 1665, ȘDSR. 562. **Et.** *poiană*, v. **Poenari**.
- Poeni** *tp.*: поени, DȚR. 1582, ȘDSR. 226. **Et.** *poiană*, v. cuv. în CCR.
- Poeniasă on.**: поениасѣ, DML. 1670, GIZ. III, 2, 110. **Et.** *Poiană*, soția lui ~, v. **Poenarii**.
- Poenile Vărbilăului** *tp.*: поенилѣ вѣрбилoуѣ, DȚR. 1425, PDȚR. 146. **Et.** pl. art. *poenile*, d. *poiană*, v. cuv. în CCR.
- Poenița Todereștilor** *tp.*: art. поеница тодереѣѣм, DML. 1473, BDȘM. I, 184. **Et.** *poenită* dm. p. *poiană*, v. cuv. în CCR.
- Poiana** *tp.* ș. *on.*: поѣна, DML. 1400, CDM. I, 36, поѣнна Жил = *Poiana Itului*, DȚR. 1480-1482, BRB. 171, Nr. CXXXVIII, поѣна Ѣтан, DML. 1448, CDM. II, 362, поѣнѣ, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. DML. 1659 Martie 23, CMSG. **Et.** *poiană*, v. cuv. în CCR.
- Poiana Boldii** *tp.*: поѣна болдѣн, DML. 1473, BDȘM. I, 184.
- Poiana Muncii** *tp.*: вът поѣнѣ что сѣ зoвет мѣнчѣн = *din Poiana ce se cheamă Muncii*, DML. 1632, GIZ. II, 1, 9. **Et.** *muncă*, sf. d. sl. мѣкѣ.
- Poiana Nucului** *tp.*: поѣна нѣкѣлoу, DȚR. 1586, ȘDSR. 244. **Et.** *nuc*, d. *nux*, ~ *cis*, SD.

- Poiată** *on.*: појатѣ, DȚR. 1626, CU. XVIII, 369. **Et.** *poiată*, sf. coteț, d. srb. појата, RDW. ș. SD. d. rt. појата, dar în rt. nu există acest cuvânt.
- Ponurălu** *tp.*: понурьла, DȚR. 1613, ȘDSR. 333. **Et.** *ponurel*, sn. un dm. d. *ponor*, coastă plecată prăpăstioasă cu mîncături de ape, CDE. d. sl. по-норъ.
- Popența** *on.*: попенцѣ, DML. 1614 Martie 30, BAR. Dnc. pc. 259. **Et.** d. *ropenchiu*, sm. o specie de ciupercă comestibilă, prin anal. om foarte scund, cf. bl. tp. Попинци.
- Popești** *tp.*: попещи, DML. 1425, CDM. I, 168. **Et.** *popă*, d. sl. попъ, RDW.
- Poponeț** *on.*: Ивн попонец, DML. cc. 1582, GSI. XIX, 172. **Et.** *poponeț*, sm. = *poponete*, 1. popondoc (guzgan), 2. plantă graminee, 3. pop, proptea verticală, 4. momăie, SD. poate d. srb. попонац = volbură mică.
- Popșori** *tp.*: попшори, DML. 1613, GSI. VIII, 251. **Et.** *Popșor*, satul lui ~, d. *popșor*, sm. dm. d. *popă*.
- Popușoiul** *on.*: Владула попшоюл, DȚR. 1619-1620, BAR. dc. Dnc. pc. 106. **Et.** aug. d. *păpușă*.
- Porcar** *on.*: поркаръ, DML. 1473, BDȘM. I, 189, поркар, DML. 1522, CDȘV. 415, DȚR. 1579, NDSR. 277. **Et.** *porcar*, sm., văcar, d. lt. *porcarius*.
- Porceni** *tp.*: порчани, DML. 1515 GSI. I, 330, art. порчанин, DȚR. 1631 Aprilie 20, BAR. del. Dnc. pc. 254, порчани, DȚR. 1665, BAR. XCV-70. **Et.** *Porcul*, satul ~ ului, v. cuv.
- Porcești** *tp.*: порчещи, DML. 1648, RIAF. V, 395. **Et.** *Porcul*, satul ~ lui, d. *porc*, d. lt. *pōrcus*.
- Porcul** *on.*: поркъл, DML. 1536, GSI. I, 248, DȚR. 1630, F. CDB. **Et.** *porc*, d. lt. *pōrcus*.
- Portăreștii** *tp.*: портарещи, DML. 1624, GSI. V, 266. **Et.** *portar*, v. cuv. în CCR.
- Portari** *tp.*: портар(и), DML. 1495, BDȘM. II, 63. **Et.** *portar*, v. cuv. în CCR.
- Portariul** *on.*: портарюл, DȚR. 1584, ȘDSR. 240. **Et.** *portar*, v. cuv. în CCR.
- Portiță** *tp.*: портицы, DȚR. 1573, VF. 203. **Et.** *portiță*, sf. dm. lui *poartă*, v. cuv. în CCR.
- Porumbița** *on.*: порумбница, DML. 1626, CU. XXIII, 92. **Et.** *porumbiță*, sf., femela păsării *porumb*, d. lt. *pōlūmbus*, SD.
- Porumbul** *on.*: порумбоул, DȚR. Matei Basarab, BAR. XLIII-4. **Et.** *porumb*, sm. o specie de pasăre, v. **Porumbița**.
- Pospală** *on.*: поспалъ, DML. Vasile Lupu, BAR. PA. 73. **Et.** *pospală*, sf. *pospăială*, spoială, d. a *pospăi*, d. ngr. πασπάλη, RDW.
- Potârniche** v. **Păturliche**.

- Potcoavă** *on.*: ПОТКОАВЪ, DȚR. 1573, HCT. VIII, 584. **Et.** *pot-coavă*, d. sl. ПОДЪКОВЪ.
- Poteca Păcăleanului** *tp.*: ПОТЕКА ПЪКЪЛЪКЪНЪЛОВ, DȚR. 1563 Ocotomvrie 22, ASI. **Et.** *potecă*, v. cuv. în CCR. + *Păcăleanul*, v. cuv.
- Potlog** *on.*: ІВН ПОТЛОГ, DML. 1623, CU. XVIII, 349. **Et.** *potlog*, sn. rest de piele sau zdreanță aruncată, SD. d. sl. ПОДЪЛОГЪ.
- Potlojiani** *tp.*: ПОТЛОЖАНИ, DML. 1573, CU. XXIII, 14. **Et.** *Potlog* satul lui ~, forma ml. v. cuv.
- Potropopëni** *tp.*: ПОТРОПОПЪНИИ, DML. 1580, IIR. V, 190-191. **Et.** *potropop*, sm. pop. p. *protropop* = protoiereu, d. gr. ΠΡΟΤΟΠΟΠΑΣ, prin sl. ΠΡΟΤΟΠΟΠЪ.
- Potropopeștii** *tp.*: ПОТРОПОПЕШТИИ, DML. 1633, GSI. II, 116. **Et.** aceiași ca la *Potropopëni*.
- Prădălicești** *tp.*: ПРЪДЪЛИЧЕЩИ, DȚR. 1544, BAR. LXXXIX-59, cs. **Et.** sl. rom. ПРЪДАЛИКА.
- Prăpădenia** *tp.*: ПРЪПЪДЕННА, DML. 1583, BAR. ms. rom. 5235. **Et.** *prăpădenie*, loc periculos, d. sl. ПРЪПАДЪ, cf. srb. ПРЪПАДАЊЕ.
- Preotești** v. **Preutești**.
- Prepusa** *on.*: DȚR. 1613, ȘDSR. 336. **Et.** *prepus*, ~ *ă* adj. bănuială, îndoială, dubiu, d. a *prepone*, a pune ca să se vadă, a spune, a transpune, a traduce, SD. d. lt. *praepone*.
- Preseacă** *on.*: ПРЪСЪКЪКЪ, DML. 1464, BDȘM. I, 84. **Et.** *prísacă*, v. cuv. în CCR.
- Preslopul** *tp.*: ПРЪСЛОПЪЛ, DȚR. 1502, ȘDSR. 46. **Et.** *príslop* sn. probabil 1. mal abrupt, 2. colină mică sau 3. loc de adăpost, de refugiu, dacă este d. rs. ПРЪСЛОПЪ.
- Preutești** *tp.*: ПРЪШТЕЩИ, DȚR. 1502 Mai 3, ASI., ПРЪШТЕЩИ, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. **Et.** Preut, satul Preutului, pop. d. *preot* sm. d. lt. pop. *prebiter*, SD.
- Pribag** v. **Pribeagul**.
- Pribeagul** *on.*: ПРЪТРОЕ ПРЪБЪКЪСЪЛ, DȚR. 1546, AIR. I, 49 ș. ml. ТРОАДЪР ПРЪБАГ, DML. 1602 Mai 14, cs. CDB. **Et.** *pribeag*, v. cuv. în CCR.
- Priboiani** *tp.*: ПРЪБОИАНИ, DȚR. 1565, BAR. ms. rom. 5152. **Et.** v. **Colnicul Priboiului**, în OTR.
- Priboiu** *tp.*: ПРЪБОУ, DȚR. 1579, BAR. L-5. **Et.** *priboiu* v. **Colnicul Priboiului**.
- Prigoriia** *tp.*: ПРЪГОРЪА, DȚR. 1616, ȘDSR. 354. **Et.** *prigorie*, *prigoare* sf. 1. arsură, aprindere, 2. o pasăre, SD. d. sl. ПРЪГОРЪКЪТИ.
- Prioteasă** *on.*: ПРЪДЪЛ ПРЪШТЕСЪР = *Radul al Priotesei*, DȚR. 1615 August 17, CEK. **Et.** *prioteasă* = *preuteasă*, v. cuv. în CCR.
- Pripas** *on.*: DȚR. 1615, BAR. III-138. **Et.** *pripas* sn. prăsilă, puiu de vită, rătăcit, SD. d. sl. ПРЪПАСЪ.

- Pripor** *tp.*: DȚR. 1620 Iunie 21, AS. cmp. 1935 Septembrie. **Et.** *pripor* sn. scoborâș, povârniș, d. rs. припоръ.
- Priporul Păduceilor** *tp.*: припоръл пѣдученлор, DȚR. 1579, CCFR. mș. Bezdeadu. **Et.** p. sm. *păducel*, o specie de copac, d. lt. *peducellus*.
- Prislopul Stogului** *tp.*: прислопъл Сторълов, DȚR. 1545, ȘDSR. 110. **Et.** *prislop* = *preslop*, v. **Preslopul**.
- Prislupul Vețelului** *tp.*: прислопъл вецелълшн, DML. 1583, BAR. ms. rom. 5235. **Et.** p. *Prislup* v. **Prislopul Stogului**, p. *Vețel*, v. **Vițelu**.
- Privalul lui Manea Vacarul** *tp.*: привалъл Манев вакарюл, DȚR. 1580, HCT. VIII, 586. **Et.** *prival* sn. 1. gârlă mică sau locul unde a fost aceasta, 2. șivoiu mare, d. nsl. приваль + *vacar*, v. cuv. în CCR.
- Pruncea** *on.*: прѣнчѣк, DȚR. sc. XVI, HCT. VIII, 573. **Et.** *prunc* sm. copil, mai ales care sugă încă sau e ținut în brațe, SD. d. lt. *proventus*, SD.
- Prundul** *tp.*: прѣндъл, DȚR. 1506 Aprilie 12, ASI. **Et.** *prund* sn. grind, pietriș de pe malul râurilor, SD. d. sl. прѣндъ.
- Pruni** *tp.*: прѣни, DȚR. 1547, TC. IV, 36. **Et.** *prun*, sm., o specie de arbore, d. lt. *prūnus*.
- Prunii Nanului** *tp.*: прѣнии нанълов, DȚR. 1594, ISD. VIII, 270. **Et.** pl. art. *prunii*, d. *prun*, v. **Pruni**.
- Prunișor** *tp.*: прѣнишор, DȚR. 1593, RIAF. I, 386. **Et.** dm. din *Prun*, v. cuv.
- Puescul** *on.*: Стан Пѣскъл, DȚR. 1642, ȘSC. 81. **Et.** *Puiu*, al lui ~, d. *puiu*, sm. d. lt. *pülteus*.
- Puești** *tp.*: пѣщѣи, DML. 1650, GSI, III, 327. **Et.** *Puiu* sau *Puescul*, v. **Puescul**.
- Puică** *on.*: пѣнкъ, DȚR. 1599 August 4. F. CIRM. **Et.** *puică*, f. lui *puiu*, v. **Puescul**.
- Puiu** *on.*: пѣю, DML. 1479, BDȘM. I, 223 ș. пѣюл, DȚR. 1573, VF. 203, DML. 1604, GSI. V, 237. **Et.** *puiu*, v. **Puescul**.
- Puiul** v. **Puiu**.
- Pulați** *tp.*: пѣлаци, DȚR. 1570, VF. 182. **Et.** *Pulă*, satul lui ~, d. *pulă*, sf. d. lt. *pullus*.
- Pulberianii** *tp.*: пѣлберѣнии, DML. 1655, SDL. 74. **Et.** *Pulbere*, satul lui ~, d. *pulbere*, sf. praf, d. *pülvois*, ~ *eris*.
- Pulëni** *tp.*: поулѣни, DȚR. 1599 Aprilie 12, F. CIRM. **Et.** d. *Pulă*, satul lui ~, v. **Pulați**.
- Pulpă** *on.*: пѣлпъ, DȚR. 1589 Iunie 6, F. CDB. ș. поулпѣ, DML. 1495, BDȘM. II, 57. **Et.** *pulpă*, sf. d. lt. *pülpa*.
- Pulpe** v. **Pulpă**.
- Pulpești** *tp.*: поулпѣции, DML. 1495, BDȘM. II, 57. **Et.** *Pulpă*, satul lui ~, v. **Pulpă**.

- Pungești** *tp.*: пунѣци, DML. 1558, GSI. XIX, 29 ș. ml. поунжецих, DML. 1437, CDM. I, 515, поунжеци, DML. 1558, GSI. XIX, 29. **Et.** *Pungă*, satul lui ~, d. *pungă*, sf. săculeț de ținut bani, cf. ml. *punga*.
- Punjești** v. **Pungeschi**.
- Pupezeni** *tp.*: поупезѣни, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. **Et.** *Pupăză*, satul lui, cf. *pupăză*, o pasăre mare ca mierla, cu ciocul lung, cu penele pestrițe și cu un mare moț de pene în cap, d. alb. *pupă*, dm. *pupăză*, d. lt. *urupa*, gr. ἔποψ.
- Purcar** v. **Porcar**.
- Purcel** *on.*: Мирча Поурчел, DML. 1495, BDȘM. II, 53. **Et.** *purcel*, sm. d. lt. *pörcellus*.
- Purcelescul** *on.*: поурчелескѣл, DML. 1429, CDM. I, 239. **Et.** *purcel*, v. **Purcel**.
- Purcelești** *tp.*: пурчелещи, DML. 1429, DML. CDM. I. 239. **Et.** *Purcelescul*, satul lui ~.
- Purecații** *tp.*: пурекати, DȚR. 1615 Mai 15, CEK. **Et.** *Purec*, satul lui ~, *purec* = *purece*, d. lt. *pūlex*, ~ *icis*.
- Purece** *on.*: пурече, DML. 1491, BDȘM. I, 458 ș. пуриче, DML. 1619, GSI. V, 262. **Et.** *purece*, v. **Purecații**.
- Purice** v. **Purece**.
- Puriceni** *tp.*: пуричѣни, DML. 1646, GIZ. II, 2, 103. **Et.** *Purice*, satul lui ~, v. cuv.
- Pustiul** *on.*: пестіюл, DȚR. 1620, ȘDSR. 405. **Et.** *pustiu*, sm. pustietate, deșert, SD. d. sl. поустыни.
- Putineiu** *tp.*: пстинеюл, DȚR. 1631, CCFR. mș. Putineiu. **Et.** *putineiu*, sn. dm. p. *putină*, v. cuv. în CCR.
- Putredul** *on.*: пстрѣдѣл, DML. 1505, CDBV. 32. **Et.** *putred*, adj. descompus, intrat în putrefacție, SD. d. lt. *pūtrīdus*.
- Puturoasa** *tp.*: птуроаса, DȚR. 1483, PDȚR. 341. **Et.** *puturoș*, ~ *oasă*, adj. d. *putoare*, d. lt. *putor*, ~ *ris*.
- Puțea** *on.*: пуцѣ, DȚR. 1502 Martie 9, ASI. **Et.** *puță* sf. d. lt. *praeputium*, cf. ung. *pucu*.
- Puțeanul** *on.*: поуцѣноул, DML. 1497, BDȘM. II, 107. **Et.** *Puță* a lui ~, d. *puță*, v. **Puțea**.
- Puțeni** *tp.*: поуцѣни, DML. 1497, BDȘM. II, 107. **Et.** *Puțeanul* satul lui ~, d. *puță*, v. **Puțea**.
- Puținei** *tp.*: пстинеи, DȚR. 1623 Ianuarie 25, BAR. Dnc. ach. 10-II-1944. **Et.** *Putinel* satul lui ~, *putinel* dm. d. *pūtin*, ~ă, adj. cf. lt. *putinus*, SD.
- Puțul** *on.*: поуцѣл, DȚR. 1599 Aprilie 12, F. CIRM. **Et.** d. *puț* sn. d. lt. *pūteus*.
- Puțul Fierului** *tp.*: пуцѣл Жилезов = *Puțul Fierului*, DȚR. 1580 Decembrie 12, ASI. **Et.** p. *puț*, v. **Puțul**.

R

- Răbegii** *tp.*: РѢБѢЦІИ, DȚR. 1599
 Aprilie 12, F. CIRM. Et. d.
răbegi = rebegi vr. a amorți de
 frig, a înțepeni, d. ung. *rebegni*.
- Răceștii** *tp.*: РѢЦЕШІИ, DML. 1591,
 GIZ. I, 1, 195. Et. *Răcea* ml.
 p. *Recea* satul lui ~, d. *rece*
 adj. d. lt. *recens*, ~ *tis*.
- Răchită** *on.*: РѢЧИТѢ, DML.
 1601, GSI. V, 21. Et. *răchită*,
 v. cuv. în CCR.
- Răchitēni** *tp.*: РѢЧИТѢНИ, DML.
 1520, CDȘV. 191. Et. *Răchită*
 satul lui ~, d. *răchită*, v. cuv.
 în CCR.
- Răchitiș(ul)** *tp.*: РѢЧИТИШ(Ъ),
 DML. 1452, CDM. II, 432,
 1495, BDȘM. II, 59. Et. *ră-*
chitiș sn. loc cu *răchitiși*, d.
răchită, v. cuv. în CCR.
- Răchitoasa** *tp.*: РѢЧИТОАСА, DML.
 1636, GSI. III, 231. Et. *răchi-*
tos, ~ *oasă* adj. cu *răchitiși*, d.
răchită, v. cuv. în CCR.
- Răculeț** *tp.*: РѢКУЛЕЦ, DȚR. 1598
 Septembrie 6, cs. BAR. Dnc.
 ps. 162. Et. *răculeț*, sm. plantă
 poligonacee ce crește prin pă-
 șunile umede dela munte, a
 cărei rizomă groasă, târătoare
 și răsucită are proprietăți astrin-
 gente și vulnerare, SD. dm. d.
răc, sl. *ракъ*.
- Răd(ă)cinești** *tp.*: РѢД(Ъ)ЧИНЕЩИ,
 DȚR. 1595, BAR. XXXIII-211
 ș. MDP. I, Nr. 45. Et. *Rădă-*
cină, satul lui ~, d. *rădăcină*,
 sf. d. lt. pop. *radicina*.
- Rădēiu** *on.*: РѢДѢЮ, DȚR. 1583,
 ȘDSR. 229. Et. *rădeiu = rădiu*
 sn. pădurice, d. ung. *rét*, SD.
- Rădiche** *on.*: РѢДИКѢ, DȚR. 1627
 Octombrie 10, CEK. Et. *rădi-*
che = ridiche, o plantă cruciferă,
 după SD. d. lt. *radicula*.
- Răgulēni** *tp.*: РѢГУЛѢНИИ, DȚR.
 1624, RIAF. III, 222. Et. *Ră-*
gulă, satul lui ~, d. *răgulă* sf.
 neam, rasă, SD. d. lt. *regula*,
 prin pol., SD.
- Răi** *tp.*: РѢИ, DML. 1608, GSI.
 XVI, 17. Et. pl. adj. *rău*, d.
 lt. *reus*.
- Răioasa** *tp.*: РѢИОАСА, baltă, DȚR.
 1595, CCFR. mș. Negoiu ș.
 forma *РѢИОАСА*, DȚR. 1620
 Martie 9, BAR. achz. 1945.
 Et. *răios*, ~ *oasă*, adj. plin de
 râie, d. lt. *aranea*.
- Râmeștii** *tp.*: РѢМЕЩИИ, DȚR.
 1587, ȘDSR. 271. Et. *Râmă*,
 satul lui ~, d. *râmă*, sf. un fel
 de vierme, d. *râmă*, d. lt.
rîmo, ~ *ăre*.
- Rândurești** *tp.*: РѢНДУРЕЩИИ, DȚR.
 1515 Mai 20, ASI. Et. pl. *rân-*
duri, d. *rând* sn. d. sl. *рѢДЪ*.
- Rândzești** v. **Rânzești**.
- Rănița** *tp.*: РѢНИЦА, DȚR. 1520
 Aprilie 10, ASI. Et. *rănit*, ~ *ă*
 adj. care are o rană, d. sl.
ранити.
- Rânzești** *tp.*: РѢНЗЕЩИИ, DȚR.
 1620, GSI. XXI, 219, РѢН-
 ЗЕЩИИ, DML. 1623, GSI. II, 312.
 Et. *Rânză*, satul lui ~, d. *rânză*

- sf. pipotă, stomac, d. sl. рѣдза, RDW. SD.
- Râpa** *on.*: Рѣпа, DȚR. 1579, ȘDSR. 210. *Et. râpă*, v. cuv. în CCR.
- Râpa Scoicii** *tp.*: Рѣпа Скоицин, DȚR. 1610, ȘDSR. 317. *Et. râpa*, v. cuv. în CCR. + *scoică*, o moluscă ce locuiește într'un înveliș dur și calcaros, d. sl. сколька, prin bl. скоика.
- Răpejune** *tp.*: Рѣпежунѣ, DȚR. 1610, VI. 257. *Et. răpejune, răpejiune, răpejune* sf. porvârniș, CDE. d. *repede*, d. lt. *rapīdus*.
- Râpile Sacului** *tp.*: Рѣпилѣ Гакшлшн, DML. 1617, BAR. CLXXXI-75. *Et. v. râpă*, în CCR. ș. *sac*, în CRS.
- Răscruce** *tp.*: Рѣскрѣч(ѣ), DȚR. 1598 Septembrie 6, cs. BAR. Dnc. pc. 162. *Et. răscruce* sf. răspântie, d. *răs + cruce*, cf. srb. *raskršće*.
- Răspopii** *tp.*: Рѣспопиѣ, DML. 1491, CDȘM. 153, Рѣспопи, DȚR. 1500, BAR. XX-173. *Et. Răspop*, satul, locul lui ~, d. *răspop* sm. poră răspopit, SD. cf. srb. ș. rs. *распоп*.
- Răsteu** *on. ș. tp.*: Рѣстеу, DML. 1600-1606, BAR. PA. 117, Рѣстеу, DML. 1633, GSI. II, 115. *Et. răsteu = resteu* sn. bățul (sau fierul) mobil cu care se închide jugul spre partea din afară, SD. d. ung. *resztó*, SD.
- Rătédze** *tp.*: Рѣтѣдзѣ, DML. 1640, GSI. XVI, 69. *Et. rătédz*, sn.
- rătez*, pl. ~ *ze*, 1. clanță, 2. mecanism, prin care teica morii se poate ridica sau coborî, SD. d. sl. рѣтѣзъ, prin rt. рѣтѣз.
- Rătunda** *tp.*: Рѣтунда, DȚR. 1630, GSI. V, 141. *Et. rătund*, ~ *ă = rotund*, ~ *ă* adj. d. *rötön-dus*, SD.
- Rătundu, Rătundul** *on. ș. tp.*: Рѣтундѣ, DȚR. 1476, BRB. 97, Рѣтундѣ, lac, DȚR. 1576, HCT. VIII, 585, Рѣтундѣ, DML. 1623, GSI. II, 311. *Et. rătund = rotund*, v. **Rătunda**.
- Rață** *on.*: Рацѣ, DȚR. 1621, ȘDSR. 417. *Et. rață* sf. d. nsf. раца.
- Rățoi** *on.*: рацоицѣ Рѣцон, DML. 1487, BDȘM. I, 310. *Et. rățoiu* sm. d. *rață* v. **Rață**.
- Răul** *on.*: Раулѣ Рѣул, DML. 1610, GSI. XX, 189, Манѣ Рѣул, DȚR. 1615 August 17, CEK. *Et. rău* art., v. **Răi**.
- Răuleștii** *tp.*: Рѣулешиѣ, DML. 1610, GSI. XX, 189. *Et. Răul*, satul lui ~, v. **Răul**.
- Răzmiriță** *on.*: Рѣзмирицѣ, DȚR. 1579 Noembrie 12, ASI. *Et. răzmiriță* sf. rebeliune, răscoală, SD. d. sl. размирица.
- Răce** *tp.*: Рѣче, DȚR. 1620 Septembrie 27, ASI. *Et. v. Răcești*, în OTR.
- Răcea** *tp.*: Рѣча, DML. 1493, BDȘM. II, 27. *Et. rece*, art. adj. d. lt. *receus*, ~ *tis*.
- Răci** *tp.*: Рѣчи, DȚR. 1587, ȘDSR. 271. *Et. pl. reci*, d. adj. *rece*, d. lt. *ręcens*, ~, *tis*, SD.

- Repede** *on.*: Репеде, DȚR. cc. 1517-1521, NDA. 46, Ркпедє, DML. 1522, BDB. V, 5. **Et.** *repede*, adj. d. lt. *rapidus*.
- Resteiani** *tp.*: рестеяни ș. forma Рестеяни, DML. 1522, CDȘV. 407, Ржстияни, DML. 1585, GSI. XIX, 186. **Et.** *Resteu*, satul lui ~, v. **Răsteu**.
- Retedzești** *tp.*: Ретедзеци, DML. 1436, CDM. I, 475. **Et.** *Rătez*, satul lui ~, v. **Răteaza**.
- Robul** *on.*: робул, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. DML. 1636, GSI. III, 231. **Et.** *rob*, v. cuv. în CCR.
- Rogojelul** *tp.*: рогожелул, DȚR. 1613, ȘDSR. 335. **Et.** *rogojel*, sm. dm. d. *rogoz*, o plantă, d. sl. *porozh*.
- Roșia** *tp.*: рошия, DȚR. 1465, PDȚR. I, 262. **Et.** *roșia*, art. d. *roș*, *roșie*, v. **roș** în CCR.
- Roșii** *tp.*: рошии, DȚR. 1642 August 3, BAR. achz. 1945. **Et.** *roș*, v. cuv. în CCR.
- Roșiori** *tp.*: рошіори, DML. 1434, CDM. I, 374. **Et.** *Roștor*, d. *roștor*, dm. d. *roș*, v. cuv. în CCR.
- Roșu, Roșul** *on.*: рошл, DȚR. cc. 1477, BRB. 133, рошл, DȚR. 1639, ȘDSR. 490. **Et.** *roșu*, v. **roșu**, în CCR.
- Rotarești** *tp.*: ротарещи, DȚR. 1517-1521, NDA. 44. **Et.** *Rotar*, satul lui ~, d. *rotar*, sm. făcător de roate și de alte lucruri ale carului și căruței, SD. d. *roată*, d. lt. *rōta*.
- Rovinari** *tp.*: ровинари, DȚR. 1618, ȘDSR. 363. **Et.** d. *rovină*, sf. groapă, adâncătură, surpătură, podină mocirloasă, baltă cu stuf, SD. d. sl. *rovъ*, prin srb. *ровине*.
- Rudariul** *tp.*: рударюл, DȚR. 1596, RIAF. IV, 543. **Et.** *rudar*, sm. cel care lucrează la rudă, mină, minier, d. bl. *рударь* sau srb. *рудар*, d. sl. *рӯда*.
- Rugi** *tp.*: руги, DȚR. 1620, ȘDSR. 398. **Et.** *rug*, sm. 1. tufă rozacee, măracine, salcâm, 2. grămadă de lemne pe care se ardeau condamnării, SD. 1. d. *rūbus*, 2. d. lt. *rōgus*.
- Rugina**, ~ *ă* *tp.* ș. *on.*: ругина, DȚR. 1490, PDȚR. 389, Nr. 176, Кондрѣ ругинъ, DML. 1587, BAR. PA. 208; Ружинъ, DML. 1617, GSI. II, 101 ș. rtm. Гима ружиръ, DML. 1495, BDȘM. II, 71. **Et.** *rugină*, sf. d. lt. *ae-rugīna*, RDW.
- Rujină** v. **Rugină**.
- Rujiră** v. **Rugină**.
- Rumâni**, ~ *ii* *tp.*: румъни, DML. 1623, CAR. V, 329, румъни, румъни, DML. 1629, GSI. XXI, 32. **Et.** *rumân*, v. cuv. în CCR.
- Rumânul** *on.*: румънл шерел, DML. 1587, CU. XXIII, 38. **Et.** *rumân*, v. cuv. în CCR.
- Rumtura cu Grumazii** *tp.*: румтуръ съе грмази, DȚR. 1644, ȘDSR. 513. **Et.** *rumtură*, v. cuv. în CCR. + *grumaz*, sn., ridicătură de deal, DLR.

Runcu *tp.*: рункс, DȚR. 1486, PDȚR. 353. **Et.** *runc*, v. cuv. în CCR.

Ruptă *tp.*: рупта, DȚR. 1572, RIAF. X, 273. **Et.** *rupt*, ~ *ă* adj, d. *rupe*, d. lt. *rūmpo*, ~ *ere*.

Ruptură *on. ș. tp.*: мик руптсра, DML. 1434, CDM. I, 374, мик руптсрж, DML. 1490, BDȘM. I, 396, руптсра, DȚR. 1571, RIAF. I, 187. **Et.** *ruptură*, v. cuv. în CCR.

Rupturi *tp.*: руптсри, DȚR.

Alexandru Coconul, F. CIRM. **Et.** *ruptură*, v. cuv. în CCR.

Rusești *tp.*: рсещи, DML. 1443, CDB. **Et.** *Rusul*, satul lui ~, *rus*, sm. d. sl. руськ.

Rusul *on.*: рсеса, сынз Івна Татсалеска = *Rusul*, *feciorul lui Ion Tatulescu*, DML. 1507, CDBV. 108, рсеса, DȚR. 1570, ȘDSR. 183. **Et.** *rus* v. **Rusești**.

Ruși, ~ **ii** *tp.*: руши, DȚR. 1451, PDȚR. I, 219, ршшн, DȚR. 1570, F. CDB. **Et.** *Rusul*, satul lui ~, v. **Rusești**.

S

Saca v. **Seaca**.

Sacălișeștii *tp.*: Гакзлишецін, DML. 1469, BDȘM. I, 134. **Et.** d. *săcăliș*, *săcălaș*, *sacaluș*, *săcăluș* sn. un fel de tun foarte mic, CDE. d. ung. *szakallás*, d. sl. соколз.

Săcară v. **Secară**.

Săcărăni v. **Secărăni**.

Săcăria *tp.*: Гзкзриа, DȚR. 1588, TC. III, 50. **Et.** *săcărie* = *secărie* sf. locul unde s'a adunat secara, d. *secară*, d. lt. *secăle*.

Săcătura lui Ion *tp.*: Гзкзтсра лшн Івн, DȚR. 1620 Iunie 21, AS. cmp. Septembrie 1935. **Et.** *secătura*, *săcătura*, v. **săcătura**, în CCR.

Săcelul *tp.*: Сьчелса, DȚR. 1587, ȘDSR. 271. **Et.** contr. d. *sățcel*, sn. dm. lui *saț*, d. mlt. *fossatum*.

Săcuiani *tp.*: Гзксани, DML. 1448, CDM. II, 342. **Et.** *Săcuia* satul lui ~, sau satul Săcuilor, d. *săcutu* sm. ungar din Răsăritul Transilvaniei, d. ung. *Szekely*, SD.

Sacul *on.*: Гакса, DML. 1625, GSI. XXIV, 121. **Et.** *sac*, sm. d. lt. *saccus*.

Săcul *tp.*: Гзкса m-re, DML. 1591, MCR. 230. **Et.** ml. *săc* p. *sec*, *seacă* adj. v. **Seaca**.

Săinul *on.*: Гтан Гзшнса, DȚR. 1572, RIAF. X, 276. **Et.** *săin*, *sein* adj. sur, cenușiu, brumariu, SD.

Salbe *tp.*: DȚR. 1618, ȘDSR. 370. **Et.** pl. *salbe*, d. *salbă* sf. 1. obiecte de ornament înșirate pe un fir și purtate de femei la gât, 2. două specii de arbori, SD.

Salce *on. ș. tp.*: Салче, DML.

- 1495, BDŞM. II, 69, DŢR. 1594, TC. III, 113, Галчѣ, DML. 1548, GIZ. I, 1, 81. Et. *salce*, v. cuv. în CCR.
- Salcişor** *tp.*: Галчишорѣ, DŢR. 1392-1408, PDŢR. I, 75. Et. *salcişor* sm. d. *salce*, v. cuv. în CCR.
- Sămânță** *on.*: Гѣмѣнциѣ, DŢR. 1606 Decembrie 16, AS. mtr. Bucureşti, LXIV-1. Et. *sămânță* sf. d. lt. *sementia*.
- Sângurëni** *tp.*: Гынгорѣни, DML. 1473 Ianuarie 8, BPK. XXV-831. Et. *Sângur*, satul lui ~, d. *sângur* ml. p. *singur* adj. d. lt. *singulus*.
- Sărari** *tp.*: Гѣрари, Гарари, DŢR. 1606 Decembrie 17, ASI. Et. *sărar* sm. negustor de sare, SD. d. *sare*, sf. d. lt. *sal*, ~ *is*.
- Sărata** *tp.*: Гѣрата, DŢR. 1482-1496, BRB. 207 Nr. CLXXII, DML. 1484, BDŞM. I, 282, Гарата, DML. 1528, GSI. II, 336. Et. *sărat*, ~ *ă* adj. d. a *săra*, sau d. lt. pop. *salatus*, SD.
- Sărătëni** *tp.*: Гѣрѣтѣни, DML. 1554, GSI. IX, 31. Et. *Sărata*, v. cuv.
- Sărbescul** *on.*: Гѣрѣскѣл, DML. 1456, CDM. II, 799. Et. *Sărbul*, *sărb*, d. sl. сръбинѣ, cf. srb. срб.
- Sărbî** *tp.*: Гѣрѣн, DML. 1423, CDM. I, 156, art. Гѣрѣи, DML. 1436, *ibid.* I, 488 Et. pl. d. sm. *sărb*, v. **Sărbescul**.
- Sărbul** *on.*: Гѣрѣл, DŢR. 1418, PDŢR. I, 115. Et. *sărb* v. **Sărbescul**.
- Sărindariu** *on.*: Гѣриндарю, DŢR. 1501 Decembrie 15, ASI. Et. *sărindar* sn. rugăciune pe care o face preotul p. morţi ş. a. la 40 de zile dela moarte, banii daţi preotului p. această slujbă, SD. d. ngr. σαρντάρι, prin sl. сарандарѣ.
- Sasul** *tp.*: Гасѣл Кѣрѣтѣ, DŢR. 1599 August 4, F. CIRM. Et. sl. Гасѣ.
- Sătcele** *tp.*: Гѣтѣлѣ, DŢR. 1482-1496, BRB. 199. Et. pl. *sătcele* d. *sătcel* = *sătcel* sn. dm. p. *saț*, d. ml. *fossatum*.
- Sătcelu** *on.*: Гѣтѣлѣ, DŢR. 1480, PDŢR. I, 312. Et. *sătcel* = *sătcel*, sn. dm. p. *saț*, v. cuv. în CCR.
- Sătëni** *tp.*: Гѣтѣни, DŢR. 1604 Ianuarie 20, F. CEK. Et. *sătëan*, sm. d. *saț*.
- Scântëe** *on.* ş. *tp.*: Гѣкѣнтѣе, DML. 1617, GSI. V, 123, Гѣкѣнтѣѣ, DŢR. 1613, ŞDSR. 336. Et. *scântëe*, sf. d. lt. *scintilla*.
- Scântëia** v. **Scântëe**.
- Scântëeşti** *tp.*: Гѣкѣнтѣи, satul lui Гѣкѣнтѣе, a cărui nume există în act, DML. 1642 Martie 14, BAR. F. XII-3. Et. *Scântëe*, satul lui ~, v. cuv.
- Scărişoara** *tp.*: Гѣкѣришѣара, DŢR. 1556, HCT. VIII, 576. Et. *scărişoară*, sf. dm. p. *scară*, d. lt. *scala*.
- Scăunëni** *tp.*: Гѣкѣшѣни, DŢR. 1495-1508, PDS, 20. Et. *Scaun*, satul lui, sn. d. lt. *scamnum*.
- Scaunul** *on.*: Гѣкашѣл, DŢR.

- 1614 Mai 19. ASI. Et. *scaun*, v. **Scăuneni**.
- Scoarța** *tp.*: DȚR. 1620, ȘDSR. 408. Et. *scoarță*, sf. coaja, învelișul trunchiului și ramurilor copacilor, velință, învelitoare de pat țesută din lână ca și covorul național, loitră (leasă) făcută din scândură sau din împletitură, SD. d. lt. pop. *scorteia*.
- Scorțești** *tp.*: скорцеци, DML. 1546, BAR. PA. 39. Et. *Scoarță*, v. cuv.
- Scradă** *tp.*: скрада, мъгъра скръзев, матка скръзев = *Scrăzii*, DȚR. 1581, ȘDSR. 222. Et. *scradă*, sf. un fel de iarbă înaltă care crește pe văile munților și care place oilor, SD. cf. sl. *скрада*.
- Scumpești** *tp.*: скѡмпец(и), DML. 1568, GSI. XIX, 69. Et. *scump*, adj. d. sl. *скѡпѡ*.
- Scumpie** *tp.*: скѡмпіе, DȚR. 1566, BAR. LXXIV-182. Et. v. **scumpie**, în CCR.
- Scurăta** v. **Scurta**.
- Scursură** *tp.*: скоуресурж, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. Et. *scursură*, sf.: locul pe unde se scurg apele.
- Scurta** *tp.*: скърта, DȚR. 1502, ȘDSR. 46, 6кърта, DȚR. 1480, PDȚR. I, 310. Et. *scurt*, ~ă adj. d. lt. *curtus*, SD.
- Scurtești** *tp.*: скъртеци, DȚR. 1627 Octomvrie 10, CEK. Et. *Scurtul*, satul lui ~, *scurt*, v. **Scurta**.
- Scurtul** *on.*: скъртоуа, DML. 1449, CDM. II, 386, скъртѡа, DȚR. 1535-1545, TDSR. 349. Et. *scurt*, v. **Scurta**.
- Scurți** *tp.*: скърць, DML. 1591 GSI. XX, 24. Et. *Scurtul*, satul lui ~, d. *scurt* v. **Scurta**.
- Seaca** *tp.*: сѣка, DȚR. 1436, PDȚR. I, 169, DML. 1490, BDȘM. I, 385 Nr. CCIII; монастыр зовоми сѣка = *mănăstirea numită Seaca*, DȚR. 1519 Septemvrie 19, ASI. ș. ml. сака, DML. 1641, GSI III, 237. Et. *sec*, *seacă* adj. d. lt. *siccus*.
- Săcani** *tp.*: сѣкани, DȚR. 1421, PDȚR. I, 129. Et. *seaca* v. **Seaca**.
- Secară** *tp.*: секарж, DȚR. cc. 1482-1487, BRB. 192, секарж, DML. 1488, CDȘM. 127, ml. сѡкарж, DML. 1486, BDȘM. I, 290. Et. *secară* sf. plantă graminee, d. lt. *secăle*.
- Secăreni** *tp.*: секарѣни, DȚR. 1577, TC. V, 113, ml. сѡкарѣни, DML. 1420, DML. I, 135. Et. *Secară*, satul lui, *secară*, v. **Secară**.
- Secătura Leușteanului** *tp.*: секарѣна лѣщѣнков, DȚR. 1641, CCFR., mș. Bezdeadu. Et. *secătura*, v. **săcătura**, în CCR. + *leuștean* sm. o plantă umbeliferă, d. lt. *levisticum*.
- Săcere** *on.*: Лазар сѣчере, DML. 1605, TC. III, 84. Et. *secere* sf. unealtă agricolă, d. lt. *sicilis*.
- Săcetă** *on.*: Гавриа сѣчетж, DML.

- 1604, GSI. XXI, 147. Et. *secetă* sf. d. lt. *siccitas*, ~ *tis*.
- Săciul : Colunului** *tp.*: сѣчюл колунѣлор, DȚR. 1610, ȘDSR. 316. Et. *seciu* + *colun*, v. cuv. în CCR.
- Secriiul** *tp.*: секретюль, DML. 1473, CBCK. XXV-83. Et. *secriu*, v. cuv. în CCR.
- Siliștia Plopilor** *tp.*: силищя плопилор, DȚR. 1658, NDA. 230. Et. *siliște*, v. cuv. în CCR. + *plop*, d. lt. *populus*.
- Silișteanul** *on.*: силищѣнѣл, DML. 1641, GSI. VIII, 283. Et. d. *siliște*, v. cuv. în CCR.
- Siliștëni** *tp.*: силищѣнѣн, DML. 1641, GSI. VIII, 283. Et. *siliște*, v. cuv. în CCR.
- Siminiceanii** *tp.*: симиничанѣн, DML. 1480, BDȘM. I, 243. Et. d. *siminic* sm. o mică plantă răcoasă, CDE, cf. bl. сѣменикъ ș. rs. сѣменникъ, сѣмянникъ.
- Simziana** *on.*: симзиана, DML. 1638, IN. VIII, 121. Et. *simziană* = *sânzâiană*, o plantă rubiacee, SD. d. lt. *Sanctus Ioannes*.
- Singurëni** *tp.*: а синѣрѣнѣлор, DȚR. 1659-1661. Et. *Singur*, satul lui ~, d. *singur*, v. **Sângurëni**.
- Slămea Scoicii** *tp.*: слѣмѣ скочкѣл, DȚR. 1610, ȘDSR. 317. Et. *slăme*, culme SD. d. sl. слѣмѣ prin srb. слеме + *scoică* d. sl. сколька, prin bl. скойка.
- Slămea Vederei** *tp.*: слѣмѣ вѣдерѣн, DȚR. 1535 Mai 15, cs. CDB. Et. *slăme* + *vedere*, d. vr. *vedea*, d. lt. *videre*.
- Slobozia** *tp.*: монастыр вт Глобозѣм нѣжѣ се зовѣт ван-де-ен = *mănăstirea dela Slobozia*, ce se numeste *Vai-de-ei*, DȚR. Matei Basarab, BAR. XLIII-17. Et. *slobozie*, v. cuv. în CCR.
- Slujnicele** *tp.*: служничѣл, DML. 1589, BDV. V, 43. Et. *slujnică* sf. probabil slujitoarea la curtea domnească, d. *slujnic*, d. sl. служникъ.
- Soare** *on.*: солре, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. Et. *soare* sm. d. lt. *sol*, ~ *is*.
- Socaciul** *on.*: стан сокачюл, DȚR. 1613, ȘDSR. 336. Et. *socaciū* sm. bucătar, d. ung. *szakács*.
- Soci** *tp.*: 8 оуѣтѣ сочилор = *la gura Socilor*, DML. 1533, SDL. 7 ș. art. сочѣн, DML. 1529, BAR. PA. 311. Et. pl. *soci*, d. *soc* sm. un copăcel caprifoliceu, SD. d. lt. *sabucus*.
- Socu** *on.*: дан сокѣ, DML. 1598, GSI. VIII, 242. Et. *soc* v. **Soci**.
- Sora** *on.*: DȚR. 1502 Martie 9, ASI. DML. 1587, CU. XXIII, 37, сорѣ, DML. 1487, BDȘM. I, 516. Et. *soră*, sf. d. lt. *soror*, ~ *oris*.
- Soră** v. **Sora**.
- Sorbele** *tp.*: соркѣл, DȚR. 1470, PDȚR. I, 272. Et. sm. art. *sorb*, un pom rozaceu pădureț, SD. d. lt. *sörbus*.

- Spahiul** *on.*: пан спашисл, mare ban al Craiovei, DȚR. 1653 Iulie 29, cs. CDB. **Et.** *spahiu* sm. călăraș turcesc ori arăbesc, SD. d. tr. *spahi*.
- Spânaci** *on.*: Нѣросъ Ѣпзнач, DȚR. 1555, NDSR. 295. **Et.** *spânaciu*, adj. *spânac*, *spânatec*, om căruia nu-i prea crește barba și mustețile, d. *spân*, d. gr. σπανος, prin sl. спанъ, cf. ș. RDW.
- Spânul** *on.*: спанул, DML. 1575, GSI. II, 219 ș. rtm. спануль, DML. 1507, CDBV. 131. **Et.** v. **Spânac**.
- Spânzurătoare** *tp.*: спанзурѣтоаре, DȚR. Mihai Viteazul, BAR. XLV-143. **Et.** *spânzurătoare*, d. lt. *ex pendeo*, SD.
- Spăriații** *tp.*: спариацин, DML. 1641, SDL. 54. **Et.** *spăriat*, ml. p. *speriat*, adj. înspăimântat, d. *a se speria*, d. lt. *expaneo*, ~ *ere*.
- Spărteanul** *on.*: Гаврил спрѣтѣнл, DML. 1604, GSI. XXI, 147. **Et.** *Spartu*, fiul lui ~, d. *spart*, d. *sparge*, d. lt. *spargo*, ~ *ere*.
- Spărturi** *tp.*: спрѣтѣри, DȚR. 1618, ȘDSR. 369. **Et.** pl. *spărturi*, d. *spărtură*, sf. d. *sparge*, d. lt. *spargo*, ~ *ere*, RDW.
- Spărul** v. **Spânul**.
- Spata** *on.*: спатъ, DȚR. 1547, NDA. 73. **Et.** *spată*, sf. = *spadă*, d. lt. *spatha*.
- Spătărești** *tp.*: спѣтѣрѣци, DML. 1604, GSI. V, 257. **Et.** *spătar*, satul spătarului, v. cuv. în CCR.
- Spătëni** *tp.*: спѣтѣни, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. **Et.** *Spată*, satul lui ~, v. cuv.
- Sperlea** *on.*: спѣрлѣ, DȚR. 1572, RIAF.X, 278. **Et.** *sperlă*, sf. cenușă foarte subțire, SD.
- Sperlești** *tp.*: DML. 1409, CDM. I, 64. **Et.** *Sperlea*, satul lui ~, v. cuv.
- Spineanul** *on.*: Шѣфѣлѣ спинѣнѣнѣлѣ, DML. 1482, BDȘM. I, 262. **Et.** *spîn*, d. lt. *spīnus*.
- Spinëni** *tp.*: спинѣни, DȚR. 1480, PDȚR. I, 310, спинѣнин, DML. 1576, GSI. V, 227. **Et.** *Spīneanul*, satul lui ~, d. *spîn* sm. d. lt. *spīnus*.
- Spinet** *tp.*: спинѣт, DȚR. 1421, PDȚR. I, 129. **Et.** *spinet* sn. desis de spini, spinărie d. lt. *spinetum*.
- Spini** *tp.*: DȚR. 1564 Iunie 12, cs. CDB. **Et.** *spîn*, d. lt. *spīnus*.
- Spinișor** *tp.*: спинишор, DȚR. 1561 Mai 22, ASI. **Et.** *spinișor* sm. dm. d. *spîn* d. lt. *spīnus*.
- Spinoasa** *tp.*: спиноаса, DML. 1642, GSI. II, 115. **Et.** *spinos*, ~ *oasă* adj. art. *spinoasa*, cu mulți spini, d. lt. *spinosus*, SD.
- Spinul** *tp.*: ѡ спинѣлѣ ѡт Ѡвѣице = *în Spinul din Loviște*, DȚR. 1565, BAR. ms. rom. 5152. **Et.** v. **Spinëni**, în OTR.
- Sprânceană** *on.*: Гаврил спрѣнѣчанѣ, DML. 1580, GSI. XIX, 136. **Et.** *sprânceană* sf. d. lt. *supercilia*.

Stăjarul v. **Stejarul**.

Stâlpul Grecului *tp.*: стѣлпѣ грекълов, DȚR. 1645, Ol. I, 130.

Et. p. stâlp, v. cuv. în CCR.

Stâna Guei *tp.*: стѣна гѣек, DȚR. 1615 Mai 15, CEK *Et. p. stână*, v. cuv. în CCR.

Stâna Mare *tp.*: Голѣма стѣна, DȚR. 1451, PDȚR. I, 216. *Et. p. stână*, v. cuv. în CCR.

Stânca *tp.*: стѣнка, DML. 1601, ISD. VIII, 209. *Et. stâncă*, d. sl. стѣна, cf. srb. стѣње, стѣнька, rs. стѣнка = ogradă de piatră.

Stângă *tp. ș. on*: стѣнгѣ, DȚR. 1577, GSI. VI, 163, DȚR. 1627, ȘDSR. 437. *Et. stâng*, ~ *ă*, adj. d. lt. pop. *stancus*.

Stângaci *on.*: Жѣрѣж стѣнгачѣ, DML. 1426, CDM. I, 178, *art. стѣнгачюл ș. стангачюл*, DML. 1581, GSI. XIX, 154. *Et. stângaciu*, adj. care face cu stânga ceia-ce alții fac cu dreapta, SD., d. *stâng*, v. **Stângă**.

Stângăciani *tp.*: стѣнгѣчани, DML. 1609, BDB. XIV, 4 ș. стангачани, DML. 1533, GSI. IX, 20. *Et. Stângaci*, satul lui ~, v. cuv.

Stârcea *on.*: стѣрѣѣ, DML. 1626, BCI. X, 22. *Et. stârc*, sm. bățlan, barză, SD. d. sl. стѣркѣ.

Stârceani *tp.*: стѣрѣчани, DML. 1588, GSI. IX, 48. *Et. Stârcea*, satul lui ~, v. cuv.

Stârcești *tp.*: стѣрѣѣѣи, DML. 1487, BDȘM. I, 308. *Et. Stârcea*, satul lui ~, v. cuv.

Stârcii *tp.*: стѣрѣи, DȚR. 1538, ȘDSR. 105. *Et. stârc*, v. **Stârcea**.

Steclă *on.*: Гаврил стѣклѣ, DML. 1567, GIZ. I, 118. *Et. steclă*, sf. ml. p. *sticlă*, d. sl. стѣкло, prin rs. стѣкло.

Stegar *on.*: DML. 1606, BAR. LXXIX-26, *art. стѣгарюл*, DML. 1634, GIZ II, 1, 89. *Et. stegar*, v. cuv. în CCR.

Stejari *tp.*: стѣжари, DȚR. 1604, RIAF. III, 215. *Et. pl. stejari*, d. *stejar*, v. cuv. în CCR.

Stejarul *tp.*: стѣжарѣ, DML. 1604, GSI. XXI, 147, DȚR. 1577, ȘDSR. 198 ș. стѣжарюл, вел стѣжарѣ = *Stejaru Mare*, DȚR. 1608 Iunie 9, CESC. *Et. stejar*, v. cuv. în CCR.

Stejereanul *on.*: Іѣнашко стѣжерѣнѣ, DML. 1624, GSI., XXI, 19. *Et. Stejarul*, v. cuv.

Stejerei *tp.*: стѣжерѣнѣлор = din ocina (moșia) Stejereiilor, DȚR. 1579, ȘDSR. 213, стѣжерѣнѣ, DȚR. 1581, ȘDSR. 220. *Et. pl. stejerei* d. *stejerel*, v. cuv. în CCR.

Stejerel *tp.*: DȚR. 1545, CDB., ș. *art. стѣжерѣнѣл*, l. c. *Et. stejerel*, v. cuv. în CCR.

Sterpenii *tp.*: стѣрпѣни, DML. 1635, MCH. 58. *Et. Sterpul*, satul lui ~, v. cuv.

Sterpul *on.*: Яврам стѣрпѣл, Dml. 1649, GIZ. II, 2, 211. *Et. sterp*, v. cuv. în CCR.

Stoborăști *tp.*: стѣборѣѣи, DȚR.

- 1600, CBK. **Et.** *stobor*, v. cuv. în CCR.
- Stogsor** *tp.*: Стoгшoр, DȚR. Ol. I, 130. **Et.** *stogușor*, dm. d. *stog* = țlaie de fân, d. sl. стoгъ.
- Stolniceanii** *tp.*: столничанин DȚR. 1576 Aprilie 30, F. CIRM. DML. 1609, GSI. XXI, 175. **Et.** *stolnic*, satul era unde fusese casa lui Petre stolnicul, v. **stolnic** în CCR.
- Străchinar** *on.*: Конко стрăкинарь, DȚR. 1639, VF. 308. **Et.** *străchinar* sm., fabricant sau vânzător de *străchini*, d. *străchină*, farfurie sau castron de lut, gr. Ѡстрахиѧ.
- Strâmba** *tp.*: стрѧмба, DML. 1431, CDM. I, 315, до хотарѧ стрѧмбѧи = *până în hotarul Strâmbei*, DȚR. 1549, ȘDSR. 123, монастыр глаголемаго стрѧмба = *mănăstirea numită Strâmba*, DȚR. 1620, BAR. XCV-58. **Et.** *strâmb*, ~ă adj. d. lt. pop. *strambus*.
- Strâmbătași** *tp.*: стрѧмбѧтаци, DȚR. 1480, PDȚR. I, 310. **Et.** *Strâmbătate*, satul lui ~, d. *strâmbățatê* sf. nedreptate, d. *strâmb*, d. lt. pop. *strambus*.
- Strâmbătura** *tp.*: стрѧмбѧтѧра, DML. 1603, GSI. XVI, 7. **Et.** *strâmbătura* sf. locul unde un lucru este strâmb, curbat, SD., d. *strâmb*, v. **Strâmba**.
- Strâmbele** *tp.*: стрѧмбѧле, DȚR. 1535, AS. mr. Govora, X, 1. **Et.** pl. art. *strâmbele*, d. *strâmba*, v. **Strâmba**.
- Strâmbii** *tp.*: стрѧмбѧи, DML. 1579, BAR. PA. 312, стрѧмбѧи, DML. 1428, CDM. I, 209. **Et.** pl. art. *strâmbii* d. *strâmba*, v. **Strâmba**.
- Strâmbul** *tp.*: монастыр wt стрѧмбѧ = *mănăstirea dela Strâmbul*, DȚR. 1625 Iunie 15, AS. **Et.** art. *strâmbul*, d. *strâmb*, v. **Strâmba**.
- Strâmînoasa** *tp.*: стрѧмѧноаса, DML. 1439, COM. II, 41. **Et.** poate d. *strâmînare*, *strâmîrare* sf., nuia, prăjină, SD. d. lt. *stîmular*, ~ *ris*, RDW.
- Strâmtură** *tp.*: с стрѧмтѧрѧ = *în Strâmtură*, DML. 1603, GSI. XVI, 9 ș. стрѧмтѧрѧ, DML. sc. XVII, ibid. XVI, 135. **Et.** *strâmtură*, v. cuv. în CCR.
- Strâmturești** *tp.*: стрѧмтѧрѧщи, DȚR. 1624, VF. 287. **Et.** d. **Strâmtură**, v. cuv.
- Strâmbeni** *tp.*: стрѧмбѧени, DȚR. 1612, GSI. V, 137. **Et.** *Strâmbul* = *Strâmbul*, satul lui, v. **Strâmbul**.
- Strântură** v. **Strâmtură**.
- Strechă** *on.*: Дѧмѧтрѧ стрѧкѧ, DȚR. 1635 Septembrie 18, CEK. **Et.** *streche*, sf., un fel de muscă mare, SD., d. sl. стрѧкѧ.
- Strîmtișorul** *tp.*: стрѧмтѧшoрѧ, DȚR. 1486, PDȚR. I, 352. **Et.** *strîmtișor*, adj. dm. p. *strîmt* = *strâmt*, v. **Strîmtul**.

- Strimțul** *tp.*: стримтѣла, DȚR. 1486, PDȚR. I, 352. **Et.** *strimt* = *strâmt* adj. îngust, nu larg, d. lt. *strinctus*.
- Strungă** *tp.*: стрѣнгѣ, DML. 1609, GSI. II, 130. **Et.** *strungă*, v. cuv. în CCR.
- Strunga Hărteștilor** *tp.*: стрѣнга хрѣтецилом, DȚR. 1476, NDA. 24. **Et.** v. **Strunga**.
- Struțul** *on.*: стрѣцѣла, DML. сс. 1608, GSI. IX, 78. **Et.** *struț*, o pasăre, d. vgr. *struthion*, prin lt. *struthio*, SD.
- Stuhucinele** *tp.*: стѣхѣцинеле, DML. 1588, SDO. Nr. 11. **Et.** *stuhuciune* ml. p. *stufăciune*, cf. *stufărie* = desigur de stuf, trestie, d. *stuf*.
- Stup** *on.*: стѣпѣ, DȚR. 1650, ȘDSR. 545. **Et.** *stup*, v. cuv. în CCR.
- Stupina Iugăi** *tp.*: стѣпина югѣе, DȚR. 1618, ȘDSR. 369. **Et.** v. *stupină*, în CCR.
- Suilă** *on.*: дѣмитрѣс ешил(ѣ), DML. 1620, GIZ. I, 2, 131. **Et.** poreclă d. *a sui* = a urca, a ridica, d. lt. *subeo*, ~ *ire*.
- Sulă** *on.*: илѣ еслаж, DML. 1587, GSI. XX, 1. **Et.** *sulă*, sf. d. lt. *sūbŭla*.
- Sulariul** *tp.*: соуларюл, DȚR. 1596, RIAF. IV, 1596. **Et.** d. *sulă*, d. lt. *sūbŭla*.
- Sulěníi** *tp.*: еслаѣни, DML. 1587, GSI. XX, 1. **Et.** *Sulă*, satul lui ~, v. cuv.
- Suma** *on.*: есма, DȚR. 1624 Februarie 12, CEK. **Et.** *sumă*, sf. total, d. lt. *summa*.
- Supt-Co(a)stă** *on.*: соупѣть костѣ, DȚR. 1463, PDȚR. I, 246. **Et.** *supt prep.* = sub, d. lt. *sub* + *coastă*, v. cuv. în CCR.
- Supt-Dos** *tp.*: есупѣ-дос, DȚR. 1633, AS. mr. Arnota I, 2. **Et.** *supt*, prep. = sub, d. lt. *sub* și *dos*, sn. fig. adăpost, d. lt. pop. *dōssum*.
- Suptîrēni** *tp.*: есупѣрѣни, DȚR. 1544, BAR. LXXXIX-59. **Et.** *Suptîre*, satul lui ~, d. *suptîre*, d. lt. *subtilis*.
- Surata** *on.*: соурата, DML. 1546, BDB. V, 56. **Et.** *surată*, sf. soră de cruce, RDW. d. *soră*, v. **Sora**.
- Surdeanul** *on.*: есудѣе есрдѣнѣла, DML. 1647, GSI. III, 63. **Et.** *surd* ~ *ă*, adj. d. lt. *surdus*.
- Surpături** *tp.*: есрѣпѣтѣри, DȚR. 1620 Iunie 21, AS., cmp. Septembrie 1935. **Et.** pl. *surpături*, d. *surpătură*, sf. loc surpat, d. *a surpă*, v. **Surpați**.
- Surpați** *tp.*: есрѣпѣци, DȚR. 1610, ȘDSR. 319. **Et.** *surpat* = prăbușit, năruit, SDR. d. lt. *surpere*, SD.

S

- Șarpe** *on.*: есѣрма Шарѣе, DML. 1501, BDȘM. II, 181, art. Шарѣе, DȚR. 1512-1521, TDSR. 227, Nr. 234. **Et.** *șarpe*, sm. d. mlt. *sērpes*.
- Șatră** *on.*: Шарѣж, DȚR. 1622

- Ianuarie 15, CEK. **Et.** *șatră*, sm. cort, d. sl. шатръз.
- Șchëul** *tp.*: Шкѣла, DȚR. 1505, BAR. L-14. **Et.** *șchean* sm. bulgar sau sârb, SD. d. mlț. *sclavus*.
- Șerba Paușescul** *on.*: Шерба Пашескълз, DML. 1426, CDM. I, 182. **Et.** p. *Șerb*, d. *șerb*, sm. = rob, d. lt. *servus*.
- Șerbești** *tp.*: Шербѣщи, DȚR. 1577, ȘDSR. 198. **Et.** *Șerb*, satul lui ~, d. *șerb* = rob, d. lt. *sĕrvus*.
- Șipotele** *tp.*: Шипотелѣ, DML. 1628, AS. F. Nr. 5. **Et.** *șipot*, v. cuv. în CCR.
- Șișăști** *tp.*: Шишѣщи, DȚR. 1632, ȘDSR. 451. **Et.** poate d. Șiș, satul lui ~, d. șiș, sm. lamă de metal supțire și ascuțită, ascunsă într'un baston pentru a servi ca armă, SD. **Et.** tr. pers. šiš, cf. bl. шишъ = sabie ș. frigare și srb. шиш = frigare.
- Sofran** *on.*: Шофран, DML. 1573, BDB. V, 21. **Et.** *sofran*, o plantă iridee, d. sl. шафранз.
- Sofrănești** *tp.*: Шофрѣнещи, DML. 1617, GSI. V, 121. **Et.** *Sofran*, satul lui ~, v. cuv.
- Șoimar** *on.*: Шѣнназ Шоимар, DML. 1643, CAR. V, 334, Шоимарю, DML. 1602, IN. 4, 147. **Et.** *șoimar*, sm. crescător de șoimi, d. *șoim*, d. ung. *sólyom*.
- Șoimărești** *tp.*: Шоимѣрещи, DML. cc. 1580, GSI. XIX, 167, DML. 1604 Iunie 5, CDB. **Et.** *Șoimar*, satul lui ~, v. cuv. V. ș. **Șoimărești**, în OTS.
- Șoimul** *on.*: Шѣнназ Шоюмѣла, DȚR. 1467, PDȚR. I, 265. **Et.** *șoim*, sm. o pasăre răpitoare, d. ung. *sólyom*.
- Șopârla** *on.*: Шопрѣла, DML. 1483, BDȘM. I, 274. **Et.** *șopârlă*, sf. o reptilă sauriană mică, SD.
- Șopârlești** *tp.*: Шопрѣлѣщи, DML. 1483, BDȘM. I, 275. **Et.** *Șopârlă*, satul lui, v. cuv.
- Știlbicanii** *tp.*: Штильиканѣи, DML. 1488, BDȘM. I, 351. **Et.** *Știlbic*, satul lui ~, d. *știulbic* = *știrbic*, băț lung cu care pescarul scocioraște peștii printre pietre spre a-i face să iasă din ascunzători, CDE.
- Știubeești** *tp.*: Штиубѣещи, DML. 1448, CDM. II, 342. **Et.** lac cu știubee, d. *știubeiu*, stup, buduiu, trunchiu scorburos pus vertical în pământ ca să se adune și să vie la suprafață apa unui izvor, SD.
- Știubei** v. **Știubeiul**.
- Știubeiani** *tp.*: Штѣбѣани, DML. 1456, MOD. 21. **Et.** *Știubeiu*, satul lui ~, d. *știubeiu*.
- Știubeiu** v. **Știubeiul**.
- Știubeiul** *tp.*: Штѣбѣюла, DML. 1492, BDȘM. I, 510, Штѣбѣюла, DȚR. 1616 Iunie 29, F. CIRM. ș. *neart.* Штѣбѣю, DȚR. 1493 Iunie 3, ASI., Штѣбен, DML. 1503, BDȘM. II, 215. **Et.** v. **Știubeești**.

Știubeiul Prajei *tp.*: ШЮБЕЮЛ Пражер, DȚR. 1486, PDȚR. I, 352. **Et. v. Știubeești.**

Ștreangu *on.*: ШРКНГС Арман, DȚR. 1614 Fevruarie 23, CEK.

Et. v. ștreang, în CCR.

Șuvăita *tp.*: ШУВЪИТА, DȚR. 1580 Decembrie 12, ASI. **Et. șuvăit**, ~ *ă*, adj., cotit, întorto-chiat.

T

Tabăra *tp.*: Табъра, DȚR. 1613, NDA. 85. **Et. tabără**, v. cuv. în CCR.

Tăbârtă *on.*: ТЪБАРТА ТЪБЪРЦЪ, DML. 1610, AIR. III, 205. **Et. tăbârtă** sf. = *tăbârcă*, sarcină grea, d. a *tăbârci*, d. ung. *toporcsolni*, SD.

Tăciune *on.*: ТЪЧЮНЕ, DML. 1591, MCR. 230. **Et. tăciune**, sm. lemn ars care nu s'a prefăcut încă în cărbune, SD. d. lt. *tittio*, ~ *onīs*.

Tăica *on.*: Таика, DȚR. 1526, BAR. CVIII-38. **Et. tăică**, sm. fam. *tață*, SD. d. srb. *тајко*.

Tăistră *on.*: Таистрѣ, DML. 1611, GSI. V, 242. **Et. tăistră** traistă, sf. săculeț de merinde purtat pe umeri, SD.

Tălhar *on.*: Тълхар, DML. 1619, GIZ. I, 2, 125. **Et. tălhar**, sm. ml. p. *tălhar*, brigand, bandit.

Tălharești *tp.*: Тълхареци, DML. 1633, GSI. II, 115. **Et. Tălhar**, satul lui ~, v. cuv.

Tălmăci *on.*: Талмач, DML. 1503, CDȘM. 255, Каснаѣ Талмач, DML. 1624, GSI. XXI, 19, **Et. v. tălmăciu**, în CCR.

Tălmăci v. **Tălmăci**.

Talpă *on.*: ЛЪПА ТАЛПА КЪПАР, DML. 1628, GIZ. I, 2, 196.

Et. talpă, sf. 1. ~ piciorului, ~ încălțăminteii, 2. grindă care servește ca temelie la casele țărănești, 3. fiecare din cele două lemne pe care alunecă sania, 4. fiecare din cele două lemne groase (unite cu altele două mai scurte) care formează cadrul și baza războiului de țesut, SD. cf. ung. *talp*, bl. și srb. *тапа*.

Tălpășești *tp.*: Тълпъшеци, DȚR. 1577, ȘDSR. 198. **Et. Tălpășită**, satul lui ~, d. *tălpășită*, sf. pe-destru, d. ung. *talpas*.

Tămburești *tp.*: Тъмбурецци, DȚR. 1515, BAR. XI-3. **Et. Tambur**, satul lui ~, d. *tambur*, sn. un fel de mandolină cu gâtul foarte lung și cu coardele de metal, SD. d. tr. *tambur*.

Tâmpa *on.*: Тѣмпа, DȚR. 1402-1408, PDȚR. I, 81, Тѣмпа, DML. 1443, CDB. **Et. tâmp** adj. = *tâmpit*, d. sl. *тѣмпѣ*. V și **Mirilești** lui **Tâmpeanu**, în OTRS.

Tânjelești *tp.*: Тѣнжелеци, DML. 1634, SDL. 45. **Et. Tânjală**,

- satul lui ~, d. *tânjală*, sf. prăjină cu care se prelungeste proţapul când se înjugă mai mult de cât doi boi, prăjină înţepenită în jug, care serveşte la târit o căpiţă, o grapă, ş. a. SD. d. sl. тажало, RDW. şi SD.
- Tântava** *tp.*: ТАНТАВА, DȚR. 1633, CGDF. Et. *tântav*, ~ ă, gângav, prost, neghiob.
- Tărăţă** *on.*: ДРЪГАН ТЪРЪЦ(Ъ), DML. 1584, CRA. I, 122. Et. *tărăţă* = *tărăţe*, sf. rămăşiţă de grâu sau de păruşoiu după ce s'a cernut făina, SD. d. sl. трица, cf. srb. трице şi бі. трици.
- Târgul-Jiului** *tp.*: ТЪРГЪЛ ЖИУЛЪНЪ, DȚR. 1601, ŞMI. 291 ş. ТРЪГЪЛ ЖИУЛЪНЪ, DȚR. 1604, ibid. 305. Et. p. *târg*, v. cuv. în CCR.
- Târleşti** *tp.*: ШЖА ТРЪЛЕЩИЛОР = *funia Târleştilor*, DȚR. 1615, ŞDSR. 350. Et. *Târlă*, satul, moşia lui ~, d. *târlă*, sf. odaie, căslă, îngrăditură de vară p. oi la câmp, locul unde se odihnesc oile după muls, SD. cf. бі. търлс, МБФР. şi srb. трло.
- Târtea** *on.*: ТЪРТЪК, DȚR. 1612, GSI. I, 348, ТЪРТЪК, DȚR. 1654, ibid. I, 353. Et. porecla celui ce trage beşini, din *târt*.
- Târzii** *tp.*: ТЪРСІН, DML. 1531, BAR. DPA. 98. Et. *Târziu*, satul lui ~, v. **Târziul**.
- Târziul** *on.*: СЕЛО ТЪРСІН, ГДЕ БЫЛ КИЪСЪ ТЪРСІСА = *satul Târ-*
- zii unde a fost cneaz Târziul*, DML. 1531, BAR. PA. 98. Et. poate d. *târziu*, adj. tardiv, cf. *târziu la vorbă*, greoiu la vorbă, SD. d. lt. pop. *tardivus*.
- Tătărani** *tp.*: ТЪТЪРАНИ, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. Et. d. *tătar*, v. cuv. în CCR.
- Tătărăş** *tp.*: ТЪТЪРАШ, DML. 1629, ТБК, III, 411. Et. *tătărăş*, sm. dm. p. *tătar*, d. sl. ТАТАРИНЪ.
- Tătăreanul** *on.*: ТЪТЪРЪКЪСА, DML. 1472, CDŞM. 77. Et. *Tătar*, fiul ~ ului, d. *tătar*, v. cuv. în CCR.
- Tătărenii** *tp.*: ТЪТЪРЪНИН, DML. 1624, PCD. 52. Et. *Tătăreanul*, v. cuv.
- Tătăreştii** *tp.*: ТЪТЪРЕЩИН, DML. 1487, BDŞM. I, 291. Et. *Tătărescul* = fiul lui Tătar, v. **tătar**, în CCR.
- Tatarii** *tp.*: ТАТАРИН, DML. 1472, BDŞM. I, 173, ТЪТАРИН, DȚR. 1626, NDA. 129. Et. *tatar* = *tătar*, v. cuv. în CCR.
- Tătarii** v. **Tatarii**.
- Tătarul** *on.*: КЪСЪТЪКЪ ТЪТАРЪЛА, DȚR. 1418, PDȚR. 115. Et. v. **tătar**, în CCR.
- Tauraş** *on.*: СТОНКА ТАУРАШ, DȚR. 1567, ŞDSR. 161. Et. dm. d. *Taur*, v. **Taurul**.
- Taurul** *on.*: НЪКЪ ТАУРАСА, DȚR. 1475, PDȚR. I, 290, НЪКЪШЕ ТАУРАУЛА, DML. 1491, CDŞM. 156. Et. *taur* sm. bou nejugănit, SD. d. lt. *taurus*.

- Tăvești** *tp.*: ТѢВЕЩІИ, DML. 1493, BDSM I, 18. **Et.** *Tavă*, satul lui ~. cf. *Miclea Tavă*, DML. 1438, CDM. II, 20, d. *tavă*, sf. un fel de vas de aramă, d. tr. *tava*.
- Terchilă** *on.*: ТЕРКИЛЪ, DML. 1636 Fevruarie, BAR. Dnc. pc. 265. **Et.** d. *terchilă* sf. pălărie proastă, SD.
- Teșcioara** *tp.*: ТЕШЧОАРА, DML. 1583, BAR. ms. rom. 5235. **Et.** dm. d. *teș*, *teasă*, d. sl. ТЕШАТИ.
- Tipariu** *on.*: ТИПАРЮ, DȚR. 1618-1620, BAR. LXXV-82. **Et.** *tipar*, v. cuv. în CCR.
- Tirlic** *on.*: ТИРЛИК, DML. 1647, MDP. I, Nr. 83. **Et.** *tirlic*, *târlîc* sm. pl. papuci de postav de umblat prin casă sau de încălțat un mort, SD. d. tr. *terlik*.
- Topești** *tp.*: ТОПЕЩИИ, DȚR. 1483, PDȚR. I, 337 Nr. 148. **Et.** probabil d. *a topi* vr. d. sl. топити.
- Torcești** *tp.*: ТОРЧЕЩИ, DML. 1644, GSI. III, 262. **Et.** poate d. *toarce* vr. întoarce, SD. d. lt. *törquere*.
- Toropală** *on.*: КАРТИК ТОРОПАЛЪ, DML. 1628, GIZ. I, 2, 196. **Et.** *toropală* sf. ciomag mare, SD.
- Torturești** *tp.*: ТОРТУРЕЩИ, DML. 1631, AIR. I, 112. **Et.** *tortură*, sf. chin, caznă, d. lt. *tortura*, SD.
- Trandafir** *on.*: ТРАНДАФИР, DML. 1610, AIR. III, 205. **Et.** *trandafir* sm. d. ngr. τρ(ι)αντάφυλλον.
- Trăpădușe** v. **Trepăduș**.
- Trăsura** *tp.*: ΤΡΑΣΟΥΡΑ, DȚR. 1626, BAR. XLII-29. **Et.** *trăsură* sf. vehicul pe arcuri d. prt. a *trage*, d. lt. *trahere*.
- Tremurici** *on.*: ЮНАШКО ТРЕМУС-РИЧ, DML. 1604, SDL. 35. **Et.** *tremurici* sm. tremurătură, fior, și porecla omului care tremură din obișnuință sau a avut un șoc nervos, d. a *tremura*, d. lt. *trēmūlo*, ~ *äre*.
- Trepăduș** *on.*: ТРЕПЪДУШ, DML. 1558, CDȘV. 382, ТРЕПЪДУШ, DML. 1570, BAR. DPA. 1 ș. ТРЪПЪДУШЕ, ТРЕПЪДУШЕ, DML. 1652, GIZ. III, 1, 20. **Et.** *trepăduș*, sm. om care se sbuciumă, aleargă de colo până colo d. a *trepăda*, d. lt. *trēpido*, ~ *äre*.
- Trestelani** *tp.*: ТРЕСТЕИАНИ, DML. 1517, PCD. 23. **Et.** *Trestie*, satul lui ~, d. *trestie*, v. cuv. în CCR.
- Trestiana** *tp.*: ТРЕСТИАНА, DML. 1446, CDM. II, 263. **Et.** d. *trestie*, v. cuv. în CCR.
- Trestio(a)ră** *tp.*: ТРЕСТИОРА și тРЕСТИОРА, DȚR. 1492, BAR. PA. 206, MDP. Nr. 19. **Et.** *trestior*, ~ *oară*, dm. p. *trestie*, v. cuv. în CCR.
- Tri-Cuturi** *tp.*: ТРИ-КУТУРИ, DML. 1609, GSI. XXI, 175. **Et.** *trii cuturi*, într'adevăr trei cuturi căci satul era: ГДЕ БИЛ ДРАГОШЕ И СИМНИН ЖЮДЕКЕ И ГДЕ

- бил дом Петра столника = *unde au fost Dragoș și Simion juși și unde a fost casa lui Petru stolnicul*, d. *cut*, v. cuv. în CCR.
- Tri-Plute** *tp.*: три-плате, DȚR. 1618, ȘDSR. 369. **Et.** p. *plute* d. *plută* sf. v. **Plutești**, în OTR.
- Trudești** *tp.*: трудеци, DML. 1490, BDȘM. I, 397. **Et.** *trudă* sf. muncă din greu, d. sl. трѹдѹ.
- Tufa Șarpelui** *tp.*: тѹфа змиев, DȚR. 1607, ȘDSR. 309. **Et.** *tufă*, v. cuv. în CCR.
- Tufe** *tp.*: тѹфе, DȚR. 1593, BDPD. 3. **Et.** pl. *tufe* d. *tufă*, v. cuv. în CCR.
- Tulești** *tp.*: тѹлеци, DML. 1448, CDM. II, 342. **Et.** *Tulea*, satul lui ~, d. *tuli* vr. a se pitula, a se ascunde, SD. d. rs. тѹлить, SD.
- Tunseștii** *tp.*: тѹнсецини, DML. 1453, CDM. II, 468. **Et.** *Tunsul*, satul lui ~, v. cuv.
- Tunsul** *on.*: Нон тѹнса, тѹнсоуль, DML. 1546, GSI. I, 183, тѹнса, DȚR. 1629, AS. eps. Arges, XXXII-3 ș. тѹнса, DML. 1453, CDM. II, 467. **Et.** *tuns*, ~ *ă*, adj. d. a *tunde*, d. lt. *tondo*, ~ *ere*, SD.
- Tunși** *tp.*: тѹнши, DȚR. 1619, ȘDSR. 390. **Et.** *tuns*, v. **Tunsul**.
- Tupilați** *tp.*: тѹпилаци, DML. cc. 1609, GSI. XX, 183, DML. 1638, ibid. III, 7. **Et.** *tupilat*, ~ *ă*, *pitulat*, ~ *ă*, adj. pitit, ascuns, scund, SD. d. a *pitula*, d. sl. притѹлѹти.
- Turbata** *tp.*: тѹрбата, DML. 1475, BDȘM. I, 206. **Et.** *turbat*, ~ *ă*, adj. d. lt. *tūrbo*, ~ *āre*.
- Turbatești** *tp.*: тѹрбатеци, DML. 1428, MOD. 8 ș. тѹрбатеци, DML. 1647 August 25, BAR. Dnc. pc. 266. **Et.** *Turbat*, satul lui ~, d. *turbat*, ~ *ă*, adj. bolnav de turbare, d. *turba*, d. lt. *tūrbo*, ~ *āre*.
- Turbătești** v. **Turbatești**.
- Turbați** *tp.*: тѹрбаци, DȚR. 1441, PDȚR. I, 198. **Et.** *turbat* v. **Turbatești**.
- Turbure** *on.* ș. *tp.*: тѹрбуре, DML. 1460, BDȘM. I, 41, DȚR. 1584, DRA. III, 2, 353, тѹрбурѹ DȚR. 1502 Martie 9, ASI. ș. ȘDSR. 47. **Et.** *turbure* adj. nelimpede, d. lt. pop. *tūrbūlus*.
- Turceanul** *on.*: тѹрчанса, DȚR. 1538, ȘDSR. 105. **Et.** *turcean*, d. *turc*, v. **Turcul**.
- Turcăni** *tp.*: тѹрчѹни, DȚR. 1559-1568 August 29, ASI. **Et.** *Turcul*, satul lui ~, d. *turc* sm. d. sl. тѹрчѹкѹ.
- Turcul** *on.*: стѹпан тѹрѹса, DȚR. 1461, PDȚR. I, 245, Иванѹ тѹрѹса сѹлар, DML. 1488, BDȘM. I, 317. **Et.** *turc* sm. d. sl. тѹрчѹкѹ.
- Tureatca** *tp.* ș. *on.*: тѹрѹтка, DML. 1628, CU. XVIII, 419 ș. тѹрѹтка, DML. 1656 Fevruarie 22, CDB. Дѹмитрашко тѹрѹтка, DML. 1641, CU. XXIII,

159. **Et. tureatcă** sf. **tureac** sm. carămb de cizmă, SD.

Turiatcă v. **Tureatcă**.

Turnu *tp.*: ТУРНУ, DȚR. 1532, PDS. 33. **Et. turn**, v. cuv. în CCR.

Turtilă *on.*: ДУБЛА ТУРТИЛА(Х), DȚR. 1605 Septemvrie 16, PADO. ș. GSI. VI, 182. **Et. poreclă** d. **turtă** sf. d. lt. pop. **tūrta** sau **tōrta**.

T

Tânțar *on. ș. tp.*: Тодер Цкнцар, DML. 1639, GSI. III, 14, Цжнцарюл, DȚR. 1512-1521, TDSR. 416. **Et. tânțar**, d. lt. pop. **zinzalus**, SD.

Tânțareanul *on.*: Цкнцаркнсл, DȚR. 1632, ȘDSR. 453. **Et. Tânțar**, fiul lui ~, sau din satul lui ~, v. cuv.

Țap *on.*: Цап, DML. 1572, AIR. I, 134. **Et. țap**, rudă cu pers. **čapis**, SD.

Țăpăluș *on.*: Цкпкльш, porecla lui Basarab III supranumit și cel Tânăr, fost domn al Țării Românești, DȚR. cc. 1491-1492, BRB. 194. **Et. dm. lui Tepeș**, v. cuv., d. **țeară**, par ascuțit în care se înfigea trupul celui destinat torturii și care apoi se înțepenea în pământ, SD. d. sl. **цкпа**.

Țăpëni *tp.*: Цкпкнн, DML. 1502, GIZ. I, 2, 6 și Цепкнн, DML. 1603, ibid. I, 2, 15. **Et. probabil** d. **Țap**, satul lui ~, v. cuv.

Țăpești *tp.*: Цкпцин, DML. 1499, BDȘM. II, 140. **Et. probabil** d. **Țap**, satul lui ~, v. cuv.

Țară-Lungă *on.*: Радүл постелник Царь-Лыгкь от Гжцин, DȚR. 1647, AS. nr. Câmpu-

lung, XII-7. **Et. țară**, sf. d. lt. **tērra + lung**, ~ **ă**, adj. d. lt. **longus**, ~ **a**, ~ **um**.

Țărănă *on.*: Ивн Цкркнх, DML. cc. 1617, GSI. XX, 237. **Et. țărănă** sf. pământ sfărâmat, d. **țară**, d. lt. **terra**, SD.

Țață *on.*: Ивн Цацц, DȚR. 1636, NDA. 162. **Et. țață**, sf. epitet ș. formă familiară, SD. d. ngr. **τσάτσα**.

Țăța *tp.*: Цкца, DȚR. 1572, CCFR. mș. Bezdeadu. **Et. țăță**, sf. mamelă, d. lt. pop. **ũtia**, SD.

Țeara lui Oană *tp.*: Цкпа Оанер учина = **moșia Țeara lui Oană**, DȚR. 1515 Mai 20, ASI. **Et. țeară** = **țară**, d. lt. **terra**.

Țênchea *on.*: Цкнкк, DȚR. 1626, ȘDSR. 437. **Et. țênchi**, sm., hotar, limită, SD. d. mgrm. **zanke**, SD.

Țenchiu *on.*: Некифор Цкнкю, DML. 1636 Septemvrie 27, BAR. dc. Dnc. pc. 106. **Et. v. Țenchea**.

Țepenii v. **Țăpenii**.

Țepeș *on.*: Цкпш, porecla lui Vlad II, fiul lui Vlad Dracul, fost Domn al Țării Românești, DȚR. 1500 Ianuarie 21, ASI. **Et. țeară**, v. **Țăpăluș**.

Țicma Scurtului *tp.*: ș **цикма**

- цкъртслов** = în *Țicma Scurtului*, DȚR. 1639, AS. eps. Buzău XXXIII-10. **Et.** p. *țicmă* = pisc de munte, necunoscută.
- Țifesti** *tp.*: цѣѣци, DML. sc. XVII, MCR. 260. **Et.** poate d. *țif*, sn. bărbuță, cioc, SD.
- Țiflea** *on.*: цѣлѣ, DȚR. 1502 Martie 9, ASI. **Et.** *țiflă* poate = *țifloaie* sf. = țevoaie, adică umflat ca cu țeava, foarte umflat, SD.
- Țigănaș** *on.*: цѣгѣнаш, DȚR. 1598 Septembrie 6, cs. BAR. Dnc. pc. 162. **Et.** *țigănaș*, dm. p. *țigan*, v. cuv. în CCR.
- Țigăneii** *tp.*: цѣгѣнии, DML. 1495, BDȘM. II, 46. **Et.** *Țigănel*, satul lui ~, dm. p. *țigan*, v. cuv. în CCR.
- Țiganesti** *tp.*: цѣганѣци, DML. 1624, TBK. III, 396. **Et.** *Țigan*, satul lui ~, d. *țigan*, v. cuv. în CCR.
- Țigani** *tp.*: цѣгани, DȚR. 1502 Martie 9, AS. **Et.** *țigan*, v. cuv. în CCR.
- Țigănușa** *on.*: цѣгѣнѣша, DȚR. 1526 Ianuarie 7, ASI. **Et.** *țigănuș*, dm. p. *țigan*, v. cuv. în CCR.
- Țintă** *on.*: цѣнтѣ, DML. 1570 CU. XVIII, 179 ș. *art.* цѣнтѣ, DML. 1491, BDȘM. I, 467, DȚR. 1546, BAR. CXXXVI, 206. **Et.** *țintă*, v. cuv. în CCR. ml. Цѣнтѣ, DML. 1595 Februarie, RDSR. 439.
- Țintea** v. **Țintă**.
- Țințar** *on.*: цѣнцѣр, DML. 1599, GSI. XXI, 137. **Et.** *țințar*, român din Macedonia, RDW.
- Țurcan** *on.*: цѣркѣн, DȚR. 1593, RIAF. I, 386. **Et.** *țurcan*, ~ă adj. cu lâna creată, destul de moale și lungă, vorbind de oi, SD.

U

- Ufundata** *tp.*: Ѥѣсѣндѣтѣ, DȚR. 1589 Iunie 6, F. CDB. **Et.** *ufundat* = infundat, astupat, închis, d. *fund*, cf. lt. *infundo*, ~are, DLR.
- Uliu** *on.*: Ѥсѣѣ Ѥлѣсѣ, DML. 1448, CDM. II, 323 ș. *art.* Ѥлѣлѣ Ѥлѣсѣ, DML. 1502, BDȘM. II, 207. **Et.** *uliu* sm. o pasăre răpitoare, d. ung. *ölyü*, *ölyü* ș. *ölyv*.
- Ulmanul** *on.*: Ѥлѣманѣлѣ, DML. 1644, GSI. V, 305. **Et.** *ulman* sm. cel care se ocupă cu descoperirea vânatului, d. a *ulma* = a adulmeca, a lua urma, mirosind (cum fac câinii ca să des-
- copere vânatul sau vânatul ca să se ferească de vânători), SD. cf. ș. *olm*, miros, SD. d. lt. *ölmén*, SD.
- Ulmëni** *tp.*: Ѥлѣмѣни, DȚR. 1578, BAR. PĂ. 113, DML. 1644, GSI. V, 305. **Et.** *Ulmănul*, satul lui ~, v. cuv.
- Ulmii** *tp.*: ОѤлѣмѣи, DML. 1487, BDȘM. I, 516. **Et.** *ulm*, v. cuv. în CCR.
- Ulmuleț** *tp.*: ОѤлѣмѣлецѣ, DȚR. 1588, BAR. XL-67. **Et.** *ulmuleț*, sm. dm. p. *ulm*, v. **ulm**, în CCR.
- Ulmuleți** *tp.*: Ѥлѣмѣлѣци, DȚR.

- 1618, NDA. 109. **Et.** pl. *ulmuleŝi* d. *ulmuleŝ*, v. **Ulmuleŝ**.
- Umăr** *on.*: Тоадєр Ѣмзр, DML. 1613 Martie 8, BAR. Dnc. pc. 64. **Et.** *umăr*, d. lt. *hūmērus*.
- Umbrar** *on.*: Крєткє сынз Ѣм-єрар = *Cârstea fiul lui Umbrar*, DML. 1603, BSDM. 20. **Et.** *umbrar* sm. adăpost de verdeață ca să facă umbră, d. *umbră*, d. lt. *ūmbra*.
- Ungheni** *tp.*: Ѣнгѣни, DȚR. 1471, PDȚR. I, 273 ș. Ѣнгѣяни, DML. 1628, GSI. XXI, 26. **Et.** *unghiu*, v. cuv. în CCR. v. ș. **Unghiu**.
- Unghiani** v. **Ungheni**.
- Unghiul** *tp.*: Оунгюл, Оунгоул, DML. 1462, BDȘM. I, 52. **Et.** *unghiu*, v. cuv. în CCR.
- Ungul** v. **Unghiul**.
- Unguran** v. **Ungureanul**.
- Unguraș** *tp.*: Ѣнгєраш, DML. 1629, GSI. IX, 112. **Et.** *unguraș*, sm. dm. d. *ungur* v. **Unguri**.
- Ungurașii** *tp.*: Ѣнгєрашїн, DML. 1468, BDȘM. I, 130, Dt. Оунгєрашилор, DML. 1490, ibid. I, 398. **Et.** v. **Unguraș**.
- Ungurăanul** *tp.*: Жоуржз Оунгєрѣнүлз, DML. 1409, CDM. I, 64 ș. Ѣнгєран, DML. 1650, AIR. III, 229. **Et.** *ungurean*, sm. d. Ungaria, SD. d. *ungur*, d. sl. жєринз, оугєринз.
- Ungurelul** *tp.*: Ѣнгєрєлєл, DȚR. 1502 Martie 9, ASI. **Et.** *ungurel* sm. dm. p. *ungur*, v. **Ungurean**.
- Ungurëni** *tp.*: Оунгєрѣни, DML. 1448, CDM. II, 355. **Et.** *Ungureanul*, satul lui ~, v. cuv.
- Ungurul** *on.*: Ѣнгєрєл, DML. 1585, CCFR. mș. Crivești. **Et.** *ungur*, v. **unguri**, în CCR.
- Untëni** *tp.*: Ѣнтѣни, DML. 1593, VDI. 15 ș. Ѣнтєни, Оунтѣни, DȚR. 1649, NDA. 195. **Et.** *Untul*, satul lui ~, d. *unt* sn. d. lt. *ūnctuos*, v. ș. **Dealul Untului**, în OTS.
- Urăta** *on.*: Оурєтє, DML. 1546, GSI. I, 252 ș. Ѣрїтє, DML. 1490, BDȘM. I, 390. **Et.** *urăt*, ~ *ă* adj. d. *a urî*, d. lt. *horresco*, ~ *ëre*.
- Urătescul** *on.*: Ѣрєтєскєл, DML. 1604, GSI. XXI, 147. **Et.** *Urăt*, ~ *a*, fiul lui, sau al~, v. **Urăta**.
- Urătii** *tp.*: Ѣрєцїн, DȚR. 1572, AS. eps. Râmnic, XVII. **Et.** *Urăt*, v. **Urăta**.
- Urdari** *tp.*: Ѣрдєрїн, DȚR. 1598, ȘDSR. 296. **Et.** *urdă*, v. cuv. în CCR.
- Urdeștii** *tp.*: Оурдєцїн, DML. 1467, CDȘM. 69. **Et.** *Urdă*, satul lui ~, d. *urdă*, v. cuv. în CCR.
- Ureche** v. **Ureche**.
- Urecheanul** *on.*: Оурєкѣнєлє, Оурєкѣнєл, DML. 1533, GSI. XVIII, 184. **Et.** fiul lui Ureche sau d. satul Urechëni, d. *ureche*, d. lt. *auricula*.
- Urechăatul** *on.*: Єтєнка армаш Оурєкѣтєул, DȚR. 1652 Ianuarie 22, cs. CDB. **Et.** *urecheat* = urechiat, adj. = cu urechile mari, d. *ureche*, d. lt. *auricula*.
- Urecheștii** *tp.*: Оурєкєцїн, DML.

- 1472, AS. F. 34-1, ș. CDBV. 167 nt. 20. **Et. Ureche**, satul lui ~, v. **Urecheanul**.
- Urecle** *on.*: Оурекле, DML. 1437, CDM. I, 536, Оурѣкле, DML. 1414, *ibid.* I, 112, Оурѣкле, DML. 1412, *ibid.* I, 98, Ѣрѣкле, DML. 1641, SDL. 54, оурѣкле, DȚR. 1599 Aprilie 12, F. CIRM. **Et. urecle** = *ureche*, d. lt. *auricula*, cf. lt. pop. *oricla*, care a dat rom. *urecle*, SD.
- Urcele** v. **Urecle**.
- Urgiceni** *tp.*: Dt. Эрничнилорь, DML. 1491, BDȘM. 449. **Et. urgie**, exil, SD. d. vgrm. *orge*, lt. pop. *orgia*, SD.
- Uricanii** *tp.*: Эриканѣи, DML. 1627, IN. VI, 167. **Et. d. uric**, v. cuv. în CCR.
- Urлаți** *tp.*: Эрлаци, DML. 1507, CDBV. 127. **Et. Urла, Urlea**, satul lui ~, d. vr. *urla*, d. lt. *urulo*, ~ *are*, SD.
- Urluești** *tp.*: Эрлуещи(и), DȚR. 1590, RIAF. I, 190. **Et. Urluiu, Urloiu**, satul lui ~, d. *urluiu, urloiu* sn. burlan, olan, uluc la casă, stup, horn, SD.
- Urs** v. **Ursu**.
- Ursea** v. **Ursu**.
- Urseni** *tp.*: Эрѣни, DȚR. 1572, ȘDSR. 189. **Et. Ursea**, satul lui ~, v. **Ursea**.
- Ursești** *tp.*: Эрещици, DȚR. 1493 Iunie 15, ASI. **Et. Ursu**, satul lui, v. **Ursu**.
- Ursoaia** *tp.*: Эрсоаѣа, DȚR. 1594 Decembrie 24, ASI. **Et. Ursoaia**, soția lui Ursu, v. **Ursu**.
- Ursu** *on.*: Эрѣ, DML. 1487, BDȘM. I, 308, Эрѣ, DȚR. 1530, TDSR. 314, Эрѣ, cc. 1577-1578, BDR. 308, Nr. CLXXXII, TDSR. 375, Эрѣла, DML. 1643, GSI. III, 161, Эрѣк, DȚR. 1493 Iunie 15, ASI. **Et. urs** sm. d. lt. *ursus*.
- Ursul** v. **Ursu**.
- Urși**, ~ **i** *tp.*: срши, DȚR. 1477, PDȚR. I 298, сршін, сршилор, DȚR. 1502 Mai 3, ASI. **Et. urs** v. **Ursu**.
- Urzica** *tp. ș. on.*: срзика, DȚR. 1619, ȘDSR. 377, срзика DȚR. 1512-1520, TDSR. 418, срзика, DML. 1644, GSI. III, 262. **Et. urzică** sf. o plantă, d. lt. *urtica*, pop. *urdica*, SD.
- Urziceni** *tp.*: срзичѣни, DȚR. 1637, NDA. 165. **Et. Urzică**, satul lui, v. **Urzica**.
- Urzicuță**, v. **Drumul Urzicuței**.
- Uscătescul** *on.*: Жсржа скз-тескѣла, DML. 1599, GSI. II, 6. **Et. Uscat**, ~ *ul*, fiul lui ~, v. **Uscatul**.
- Uscatul** *on.*: Ивѣнѣ Оускатоул, DML. 1439, CDM. II, 61, ск-катѣла, DML. 1620, GSI. II, 49. **Et. Uscat**, d. vr. *usca*, d. lt. *exsuco*, ~ *ăre*.
- Uscați** *tp.*: скаци, DȚR. 1614 Decembrie 27, cs. CDB, DML. 1623, GIZ. I, 2, 159. **Et. Uscaț**, locul, satul lui ~, v. cuv.
- Ușița** *tp.*: на шшицѣ ла Ушиță, DML. 1472, CDȘM. 88. **Et. ușiță** sf. dm. p *ușă*, d. lt. *ostium*, pop. *ustium*.

Ușurel *on.*: ДИМА ПОСТЕЛНИК
ШУШРЕЛ, DȚR. 1649, NDA. 200.

Et. ușurel, adj. dm. d. *ușor*,
d. lt. *lëvis*.

V

Vaca *tp.*: ВАКА, DȚR. 1532,
CCFR. mș. Bezdeadu. **Et. vacă**,
sf. d. lt. *vacca*.

Vacarești v. **Văcărești**.

Văcărești *tp.*: ВЪКЪРЕЩИ, DȚR.
1577 BAR. XL-47, ВЪКАРЕЩИ,
КАКАРЕЩИ, DȚR. 1649, NDA.
195. **Et. văcar**, v. cuv. în CCR.

Văcăriță *tp.*: АН КОАДА ВЪКЪРИ-
ЦЕВ, DȚR. 1619 Decemvrie 8, cs.
CDB. **Et. văcăriță** sf., soția *va-*
carului, d. *văcar*, v. cuv. în
CCR.

Vacariul v. **Privalul lui Manea**
Văcariul.

Vad *tp.*: ВАД, DML. 1487, BDȘM.
I, 302. **Et. vad** sn. 1. loc pe
unde se poate trece un râu cu
piciorul, cu carul sau călare
sau pe unde este malul mai
lin și apa mai neadâncă 2.
liman, SD., d. lt. *vadum*.

Vădeni *tp.*: ВЪДЕНИ, DȚR. 1620,
ȘDSR. 408. **Et. vad**, v. **Vad**.

Vadul Făgulețului *tp.*: УТ БРО-
ДА ФАГЪЛЕЦЪСАШ = *din Va-*
dul Făgulețului, DML. 1473,
BDȘM. I, 183. **Et. făguleț** sm.
dm. d. *rag* = fag tânăr sau mic,
DLR. v. cuv. în CCR.

Vaduri *tp.*: ВАДУРИ, DȚR. 1465,
PDȚR. I, 262. **Et. vaduri**, d.
vad, v. **Vad**.

Vaideei *tp.*: ВАНДЕЕН, ПАНЮА
ВАНДЕЕНЛОР, DȚR. 1504 Iunie
15, ASI. **Et. vai-de-ei**.

Vaideești *tp.*: ВАНДЕЕЩИН, DȚR.

1498 destinat mănăstirii Rân-
căciiov, ASI. **Et. vai-de-ei**.

Vălarii *tp.*: ВЪЛАРИН, DȚR. 1594,
RIAF. II, 308. **Et. Vălar**, satul
lui ~, d. *vălar* sm. probabil cel
care umbra cu *vălăritul* = umbra
cântând cu lăutarii la Paști și
la Sfântul Ioan pe la casele
oamenilor, SD.

Vâlcea *on.*: ВЪЛЧА, DML. 1407,
CDM. I, 56, ВЪЛЧА, DML.
1433, CDM. II, 650, ВЪЛЧЪ,
DML. 1437, MOD. 11 ș. ВЪЛ-
ЧА, DML. 1415, CDM. I, 122.
Et. vâlcea, v. cuv. în CCR.

Vâlceale *tp.*: ВЪЛЧАЛЕ, DȚR.
1586 Iulie 10, ASI. **Et. pl. vâl-
cele d. *vâlcea*, v. cuv. în
CCR.**

Vâlceaua Cotețului *tp.*: ВЪЛ-
ЧКА КОТЕЦОУЛОВ, DȚR. 1599
August 4, F. CIRM. **Et. p.**
Coteț v. *Coteț*.

Vâlceaua Sfrădelului *tp.*: ВЪЛ-
ЧКА СФРЪДЕЛОВ, DȚR. 1618,
ȘDSR. 363. **Et. vâlcea** + *sfredel*
sn. = burghiu d. sl. СВРЪДЪЛЪ.

Vale *tp.*: ВАЛЕ, m-re, DȚR. 1506
Septemvrie 1, ASI. ș. *art. валѣ*,
DȚR. 1428, PDȚR. I, 151. **Et.**
vale, v. cuv. în CCR.

Vale-Seacă *tp.*: ВАЛЕ СЪКЪ,
DML. 1453, CDM. II, 472. **Et.**
vale, v. cuv. în CCR. + *sec*,
seacă adj. d. lt. *siccus*.

Valea v. **Vale**.

Valea Aurarilor *tp.*: ВАЛѢ АУ-

- рарилор, DT. 1564, TDSR. 550 Nr. 533. Et. *vale* + *aurar*, v. cuv. în CCR.
- Valea Bârna** *tp.*: валѣ вѣрна DT. 1564, TDSR. 550 Nr. 533. Et. *vale* + *bârna* = ceață, DLR.
- Valea Buciumilor** *tp.*: на долниѣ вѣчсмилор = *pe Valea Buciumilor*, DML. 1569, GIZ. I, 1, 126. Et. *vale* + *bucium*, v. *bucim*, în CCR.
- Valea Cânelui** *tp.*: валѣ кѣнелѣши, DȚR. 1657, BAR. ach. Septembrie 1937. Et. *vale* + *câne*, d. lt. *canis*.
- Valea Calului** *tp.*: валѣ калѣлѣши, DȚR. 1587, ȘDSR. 266. Et. *vale* + *cal*, sm. d. lt. *caballus*.
- Valea Cornetului** *tp.*: валѣ корнетѣлѣши, DȚR. 1620 Septembrie 27, ASI. Et. p. *vale*, v. cuv. în CCR., p. *Cornet*, v. cuv. în OTR.
- Valea Fântânei** *tp.*: валѣ кладеницев, DȚR. 1570, ȘMT. 267, валѣ фѣнтѣнев, DȚR. 1586, ȘDSR. 248. Et. *vale* + *fântână* sf. = puț d. lt. *fontana*.
- Valea Fântânelei** *tp.*: валѣ фѣнтѣнѣлѣши, DȚR. 1506 Mai 14, ASI. Et. *vale* + *fântânea*, sf. dm. lui *fântână*, d. lt. *fontana*.
- Valea Flămânzeștilor** *tp.*: валѣ флѣмѣнѣщѣилор, DȚR. 1560, HCT. VIII, 578. Et. *vale* + *flământ*, ~ *ă*, adj. d. lt. *famulentus*.
- Valea Hotarului** *tp.*: валѣ хотарѣлов, DȚR. 1570, ȘMT. 267. Et. *vale* + *hotar*, v. cuv. în CCR.
- Valea Lupului** *tp.*: валѣ лѣпѣлов, DȚR. 1579, CCFR. mș. Bezdeadu. Et. *vale* + *lup* sm. d. lt. *lupus*.
- Valea Lustuioilor** *tp.*: валѣ лѣстѣшилор, DȚR. 1560, HCT. VIII, 578. Et. *valea* + *lustun*, sm. = *lăstun*, varietate de rândunică, d. sl. ласточнѣ.
- Valea Mărgineii** *tp.*: валѣ Мѣрѣиелѣи, DȚR. 1620 Septembrie 27, ASI. Et. p. *vale*, v. cuv. în CCR. p. *Mărginea* e dm. d. *marginē*, v. **Mărgină**, în OTR.
- Valea Mielului** *tp.*: валѣ Миелѣлулѣи, DȚR. 1610, VI. 257. Et. *vale*, v. cuv. în CCR. ș. *miel*, sm. d. lt. *agnellus*, prin *amne'ŭ*, RDW.
- Valea Pârâului** *tp.*: валѣ пѣрѣлѣлѣши, DȚR. 1618, ȘDSR. 369. Et. *vale* + *pârâu*, v. cuv. în CCR.
- Valea Purcăreților** *tp.*: валѣ Пѣрѣрѣцилор, DȚR. 1626, BAR. F. III-24. Et. *vale* + *purcăreț*, *porcăreț*, dm, d. *porcar*, v. cuv. în CCR.
- Valea Rea** *tp.*: валѣ Рѣѣ, DȚR. 1516 Noembrie 3, ASI. Et. *vale* + *rea* f. lui *râu*, d. lt. *reus*, ~ *a*, ~ *um*.
- Valea Spinișului** *tp.*: валѣ спѣнишѣлулѣи, DȚR. 1610, VI. 257. Et. *vale*, v. cuv. în CCR. ș. *spiniș* sn. = *spinet*, desiș de spini, spinărie, SD. d. lt. *spinētum*, PEW. ș. SD.
- Valea Șerbului** *tp.*: валѣ шѣрѣлова, DȚR. 1515, GSI. I, 331.

- Et. vale** + *serb.*, v. **Șerba Păușescul**.
- Valea Teiului** *tp.*: вале теиули, DȚR. 1566, BAR. LXXIV-182. **Et. v. teiu** ș. **vale**, în CCR.
- Valea Turcului** *tp.*: вале туркулов, DȚR. 1594, ISD. VIII, 270. **Et. v. Vale** și **Turcul**.
- Valea Tâței** *tp.*: вале тѣței, DȚR. 1620 Iunie 21, AS. сmp. Septembrie 1935. **Et. vale** + *Tâța*, v. **Tâța**, în OTR.
- Valea Ursului** *tp.*: до изворѣ вѣи ѡрсѣлов = *până'n izvorul Văei Ursului*, DȚR. 1589 Iunie 6, F. CDB. **Et. vale** + *urs*, v. **Ursu**.
- Valea Zgâi** *tp.*: вале згѣи, DȚR. 1590, ȘDSR. 287. **Et. vale**, v. cuv. în CCR. + *zgău* sn. pânțece, măruntae, SD.
- Vălëniî** *tp.*: вале ниî, DML. 1482, BDȘM. I, 260. **Et. d. vale**, v. cuv. în CCR.
- Văltur** *on.*: вале тур, DȚR. 1545 Mai 30, ASI.; art. вале турѣ, DȚR. 1568 Iulie 30, ASI. вале турѣли și вале турѣлюи, DȚR. 1565 Aprilie 4, ASI. **Et. vultur** cea mai mare pasăre răpitoare din Europa, SD. d. lt. *vũltũr*.
- Vălturești** v. **Vulturești**.
- Vâna Seacă** *tp.*: вѣна сѣкѣ, DȚR. 1618, ȘDSR. 369. **Et. p. vână** sf. șuvoiu de apă sau strat metalifer sub pământ, SD. d. lt. *vĕna* + adj. *seacă*, d. *sec*, d. lt. *siccus* ~ *a*, ~ *um*.
- Vânăț** *on.*: вѣнѣт вѣнѣт, DML. 1649 Martie 15, BAR. Dnc. dc. pc. 106. **Et. vânăț**, adj. albastru închis, d. lt. *vĕnĕtus*.
- Vânătorii** *tp.*: вѣнѣторѣи, DML. 1620, AIR. I, 70. **Et. vânător** sm. d. lt. *venator*, SD.
- Vânju** *tp.*: вѣнжѣ, DȚR. 1620, GSI. XXI, 218. **Et. vânj** sm. veniș, o specie de ulm, SD. d. sl. *вѣжѣ, вѣжѣ*.
- Vântul** *on.*: вѣнтѣл, DML. 1530, AIR I, 133. **Et. vânt** sn. d. lt. *vĕntus*.
- Vărăștii** *tp.*: вѣрѣци, DȚR. 1606 Noembrie 23, ASI. **Et. poate** d. *var*, protoxid de calciu, d. sl. *варѣ*.
- Vărăți** *tp.*: вѣрѣци, DȚR. 1654 Iunie 28, CEK. **Et. cf. vâri**, a băga, a introduce.
- Vardzar** v. **Vârzar**.
- Vârhuț Măgurilor** *tp.*: вѣрѣлѣ Мѣгурѣлов, DȚR. 1556, HCT. VIII, 575. **Et. vârh** = vârf, d. sl. *врѣхѣ* + *măgură*, v. cuv. în CCR.
- Vârhuț Omușorului** *tp.*: вѣрѣлѣ Ѡмуșорѣлов, DȚR. 1589 Iunie 6, ASI. **Et. vârh**, v. **Vârhuț Măgurelor** + *omușor*, sm. dm. d. *om*, d. lt. *homo*, ~ *inīs*.
- Vărsături** *tp.*: вѣрѣтѣри, DȚR. 1618, ȘDSR. 369. **Et. pl. vârsături**, d. *vărsatură* sf. locul unde se varsă un râu, SD. d. *a (se) vărsa*, d. lt. *vĕrsare*.
- Vârtejști** *tp.*: вѣртежѣци, DML. 1591, GSI. XX, 24. **Et. vârtej** sn. volbură, vârtoare, SD. d. sl. *врѣтежѣ*.
- Vârtopul** *tp.*: вѣртопѣл, DML. 1559, GIZ. I, 1, 109, DȚR.

Vizunii *tp.*: визунїи, DȚR. 1598
Septembrie 6, cs. BAR. Dnc.
pc.: 162. **Et.** *vizunie* = *vizuină*,
v. **Lacul Vierzuniilor**, în OTR.

Vlabnic v. **hlabnic**, în CCR.

Vlădică *on.*: владѣкъ, дѣла владѣкъи = *părțile Vlădicăi*, DȚR. 1605, GSI. VI, 183; Иванко владика, DML. 1469, BDȘM. I, 136. **Et.** *vlădica* sm. episcop sau arhiereu, SD. d. sl. владыка.

Voevodeasa *tp.*: воеводесен, DML. 1583, BAR. ms. rom. 5235. **Et.** *voevodeasă*, soția voevodului, d. *voevod*, d. sl. воєвода.

Voinicul *on.*: воиникъ, DȚR. 1619 Decembrie 8, cs. CDB. **Et.** *voinic*, v. cuv. în CCR.

Vorovești *tp.*: воровещи, DML. 1456, CDM. II, 569. **Et.** *Voroavă*, satul lui ~, d. *vorovă* sf. = vorbă, SD. var. d. *vorbă*.

Vrabia v. **Vrabie**.

Vrabie *on.*: вравѣ, DML. 1604, KHГ. 10-12 ș. *art.* *vrabia*, DML. 1483, BDȘM. I, 269. **Et.** *vrabie* sf. o specie de păsărică, d. sl. вравни.

Vrăbiiani *tp.*: вравниани, DML. 1598, SDL. 28. **Et.** *Vrabie*, satul lui ~, v. cuv.

Vrâstații *tp.*: вравстаціи, DML. 1491, BDȘM. I, 445. **Et.** *Vrâstat*, satul lui ~, v. **Vrâstat**, în OTS. d. *vârstat*, în vârstă, d. *vârstă*, d. sl. вравста.

Vulparul *on.*: манѣ ввапаръ, DȚR. 1502 Iunie 19, ASI. **Et.** *vulpar* sm. probabil vânător de vulpi, d. *vulpe*, d. lt. *vulpes*.

Vulpe *on.*: воупе, DML. 1495, BDȘM. II, 59 ș. ml. хупе, DML. 1614 Martie 30, BAR. Dnc. pc. 259. **Et.** *vulpe*, sf. d. lt. *vulpes*.

Vulpescul *on.*: драготъ воупескоуль, DML. 1495, BDȘM. II, 82. **Et.** *Vulpe*, fiul lui, v. cuv.

Vulturești *tp.*: ввалтсрещи, DML. 1487, BDȘM. I, 516; ввалтсрещи, DȚR. cc. 1517-1521, NDA. 46, ввалтсрещи, DȚR. 1568 Iulie 30, ASI. și ml. хвалтсрещи, DML. 1649 Martie 15, BAR. Dnc. dc. pc. 106. **Et.** v. **Văltur**.

Z

Zamă *on.*: замѣа замѣ, DML. 1633, GSI. II, 96. **Et.** *zamă*, sf. suc, d. lt. pop. *zēma*, d. vgrm. *zēma*, SD.

Zănoaga *tp.*: зѣноага, DȚR. 1504 Iunie 12, ASI. **Et.** *zănoagă*, v. cuv. în CCR.

Zăpodia Socilor *tp.*: черес зѣ-

подію Гочнаур = *peste Zăpodia Socilor*, DML. 1492, BDȘM. I, 510. **Et.** *zăpodie*, v. cuv. în CCR. + pl. *soci*, d. *soc*, sm. un copăcel caprifoliceu, d. lt. *sabucus*.

Zăpodia Ulmilor *tp.*: Дт. до хстїе зѣподїи Оуамилор = *pă-*

nă la gura Zăpodiet Ulmilor, DML. 1492, BDȘM. I, 510. Et. *zăpodie* + pl. *ulmi*, d. *ulm*, v. cuvv. în CCR.

Zârnă v. **Dzârmă**.

Zăvoiani *tp.*: Завојани, DML. 1520, CDȘV. 211. Et. *Zăvoiu* satul lui ~, d. *zăvoiu* sm. luncă, coahalm, berc, pădure de sălcii, plopi, arini, ulmi și frasini pe malul unui râu, SD. d. sl. *завон*.

Zbârcea *on.*: Збърчѣ, DȚR. 1620, ȘDSR. 398. Et. probabil d. *sbârci*, = a (se) zgârci, a (se) încreți, SD. d. bl. *бърча*.

Zbârcetească *on.*: покъни Ине и Преда дела Збърчетѣскѣ = a *cumpărat lane și Preda partea Zbârcetească*, DȚR. 1600, BPD. 164. Et. *Zbârcea*, partea din vechime a lui ~, v. cuvv.

Zbëră *on.*: Збѣрѣ, DML. 1462, BDȘM. I, 56, Збіарѣ, DML. 1459, BDȘM. I, 32, Збнарѣ, DML. 1460, ibid. I, 41, Збіера, DȚR. 1579, ȘDSR. 213. Et. vr. *zbiera*, *zbera*, a striga, a răcni, d. lt. *ex-bélo*, SD.

Zberëni *tp.*: Зберѣнін, DML. 1624, PCD. 52. Et. *Zberea*, satul lui ~, v. cuvv.

Zbiera v. **Zbëră**.

Zbuciumatul *tp.*: Збучюматѣ, DȚR. 1545, CDB. Et. *zbuciumat*, ~ *ă*, adj. d. a (se) *sbuciuma*, a se agita, a se chinui, a se bălă-

băni, SD. d. *bucium*, v. cuvv. în CCR.

Zeamă v. **Dzeamă**.

Zěmești v. **Dzěmești**.

Zgâești *tp.*: Згъещѣн, DȚR. 1626, NDA. 134. Et. *Zgâitu*, satul lui ~, v. cuvv.

Zgâitu *on.*: Згъитѣ, DȚR. 1587, ȘDSR. 259. Et. *zgâit*, ~ *ă*, adj. d. a (se) *zgâit*, a holba ochii, a se uita uimit, porecla unuia ca atare.

Zgârciți *tp.*: Згърчѣци, DȚR. 1599 August 4, F. CIRM. Et. *zgârcit*, ~ *ă*, adj. avar, d. sl. *сгърчѣти сѣ*.

Zmulți *tp.*: Змѣлци, DML. 1448, CDM. II, 323. Et. *zmulț*, ~ *ă*, adj. d. a *zmulge*, a scoate cu violență, a scoate (sabia din teacă), SD. d. lt. *ex-mulgère*.

Zorești *tp.*: Зорѣци, дѣла Зорѣцилар, DȚR. 1626, BAR. L-13. Et. *Zor*, satul lui ~, d. *zor* sn. grabă, urgență, nevoie, SD. d. tr. *zor*, RDW.

Zorilă *on.*: Зорил(ѣ), DȚR. 1535, ȘDSR. 103. Et. *zorilă*, luceafărul de dimineață, SD. d. *zori* = auroră, d. sl. *зора*, prin bl. *зора*, cf. въ зори = *în zori*.

Zorilești *tp.*: Зорилѣци, DȚR. 1535, ȘDSR. 103. Et. *Zorilă*, satul lui ~, v. cuvv.

Zugravi *tp.*: Згравѣ, DML. 1620, BAR. Dnc. pc. 259. Et. *zugrav*, v. cuvv. în CCR.

CUPRINSUL

	<u>Pagina</u>
Introducere	5 — 11
Prescurtări folosite în text	12 — 22
I CUVINTE ROMANEȘTI ÎN FLEXIUNE ROMÂNEASCĂ	23 — 218
A. Cuvinte comune	23 — 121
B. Onomastică și toponomastică	123 — 218
II CUVINTE ROMANEȘTI ÎN FLEXIUNE SLAVĂ	219 — 243
A. Cuvinte comune	219 — 228
B. Onomastică și toponomastică	229 — 243
III CUVINTE SLAVE ÎN FLEXIUNE ROMÂNEASCĂ	245 — 256
A. Cuvinte comune	245 — 249
B. Onomastică și toponomastică	251 — 256
ADAOGIRI ȘI ÎNDREPTĂRI	257 — 270
CUPRINSUL	271

- râu, de drum între dealuri, sau între munți, 2. padină într-o coastă, *зснодія*, DȚR. 1637 Mai 29, cs. CDB.; *art. гори зснодія крѣннич* = în sus de *zăpodia fântânei*, DML. 1468, BDSM. I, 127. Et sl. *зснодх*. V. ș. *Zăpodia Socilor*, ~ *Uimilor*, în OTR., *zăpodie*, în CRS. ș. *Zăpodia Iuf Beles*, în OTS.
- zaraf v. zarez.**
- zarbah sm.:** zarba, zarpa, stofă scumpă de mătase țesută cu aur sau cu argint, brôcat, SD. *зарбах*, DȚR. 1582 August 27, ASI. și forma *ѣднѣ каѣтан шт зарбах* = un câștan de *zarbah*, DML. 1609, BAR. PA. 153. Et. tr. pers. *zeraf*, SD:
- zarez sm.:** zaraf, schimbător de bani în schimbul unei plăți, *зарез*, DML. 1593, AS. mr. Cetățuia, XI-2, DȚR. Matei Basarab, BAR. XLII-81. Et. tr. *saraf*, d. ar. *sarraf*.
- zârnă v. Dzârnă**, în OTR.
- zarpah v. zarbah.**
- zăvoiu v. Zăvoiani**, în OTR.
- zbârci v. Zbârcea**, în OTR. ș. *Zbârcetească*, în OTS.
- zbera v. Zbêrea, Zbereniș**, în OTR.
- zbuciumat v. Zbuciumatul**, în OTR.
- zeamă v. Dzeamă, Dzemăști** ș. *Zamă*, în OTR.
- zestre v. dziilastre.**
- zgăit v. Zgăit, Zgăești**, în OTR.
- zgărcit v. Zgărciți**, în OTR.
- zgău v. Valea Zgăi** ș. *Zgăi*, în OTR.
- zldar sm.:** *art. зндарѣа*, DȚR. 1585, AS. mtr. București, ne-
treb. CLX-1, *pl. зндарн*, DȚR. 1509, TDSR. 475. Et. sl. *зндарѣ*.
- zlătar sm.:** aurar, cel care se ocupa cu extragerea aurului, *art. злхтарѣа*, DȚR. 1520 Aprilie 10, ASI. *pl. злхтарн*, DML. 1642, GIZ. II, 2, 13. Et. sl. *злхтарѣ*.
- zlot sm.:** 1. florin de aur apoi leu și parte din leu, SD. 2. dare, *pl. злоци*, DML. 1592, CU. XVIII, 221, *злоци вѣтн - злоти бѣтѣтѣ*, DML. 1632, BAR. CIV-18, *нх ѣ аспри, нн два златѣ нн злоци за домѣнѣа* = *nici 50 aspri, nici doi galbeni nici zloti pentru domni*, DML. 1634, BAR. XLVI-138, *злоци срѣзѣннх* = *zloti de argint*, DML. 1635 Fevruarie, CMP. Et. sl. *злато*, prin pol. *zloty*.
- zmult v. Zmulți**, în OTR.
- zor v. Zorești**, în OTR.
- zorilă v. Zorilă** ș. *Zorilești*, în OTR.
- zpre prep.:** spre, *зпре кхрѣрѣ*, DȚR. 1519 Iunie 28, F. CIRM. Et. lt. *sūpra*.
- zof sn.:** zof, o stofă subțire de lână de Angora, SD. *ѣднѣ зѣф вѣло* = un *zof alb*, DȚR. 1579, AS. mtr. București, IV-3. Et. tr. *zof, sof*, SD. cf. și rs. *зѣфѣ*.
- zugraf sm.:** zugrav, *зѣгрѣѣѣ*, DML. 1425, CDM. I, 168, *зѣгрѣѣѣ*, DȚR. 1614 Mai 19, ASI. și forma *art. зѣгрѣѣѣа*, DȚR. 1608 Iunie 9, CESC. Et. ngr. *ζωγράφος* prin sl. *зѣгрѣѣѣѣ*.
- zugrav v. zugraf**, în CCR. ș. *Zugravi*, în OTR.

II

CUVINTE ROMĂNEȘTI IN FLEXIUNE
SLAVĂ

A

CUVINTE COMUNE

A

asupreală *sf.*: велиа асупреала = mare asupreală, DML. 1574, GIZ. I, 1, 140, асупреалас, DML. 1617, AIR. III, 212. Et. *asupreală* *sf.* apăsare, încălcare a drepturilor cuiva, d. a *asupra*,

d. *asupra*, d. lt. *ad-supra*.
asuprenie *sf.*: великон асупреніе = mare asuprenie, DML. 1617, GIZ. I, 2, 103. Et. *asupreală*, v. cuv.

B

băneasă *sf.*: сыновни бѣнѣстѣни = fiii bănești, DȚR. 1496 Aprilie 14, ASI. Et. v. **băneasă**, in CCR.

bîr *sn.*: pl. бирѣри, DȚR. 1566, ȘDSR. 157. Et. v. **bîr**, in CCR.

bîrnica *s.*: бѣла естъ бирника естъ бир = a fost bîrnică cu bîr, DȚR. 1548, BAR. XL-29. Et. *bîrnica*, ~ă, v. cuv. in CCR.

blidar *sm.*: велицие Жюуржа блидарѣ = sefiștea lui Jurj blidar, DML. 1459, BDȘM. I, 27. Et. *blidar* *sm.* olar care face blide, DLR. d. *blid*, d. sl. бялодо.

boartă *sf.*: и пакѣ даде едина

боарта да бчинит = și deasemeni a dat să-i facă o boartă, DȚR. 1565, AS. mr. Snagov, XXX-1. Et. *boartă*, *bartă*, *sf.* cunună, DLR. d. grm. *Borten*, DLR.

bobov *sn.*: бобовѣ = bobou, DȚR. 1421, BRB. 11. Et. *bobou*, *sn.* manta groasă țărănească de lână, DLR. cf. ung. *guba*, SD.

bucată *sf.*: а бската сребро = 1 bucată de argint, DT. sc. XVI, TDSR. 461 Nr. 462, едина бката земля = o bucată de pământ, DML. 1452, CDM. II, 410. Et. lt. *buccata*, DLR.

C

călărăskih *adj.*: некихъ дѣвѣнъ кѣлѣраскихъ = niște dăbtle călărăsești, DML. 1652. GIZ. III, 1, 20. Et. *călărăș*, v. cuv. in CCR.

călugăr *sm.*: да сѣтъ волницѣ кѣлѣгарѣ = să fie volnici călugării, DȚR. 1593-1601 Aprilie 3, ASI. Et. v. **călugăr**, in CCR.

- călugerită sf.**: *Нанани ккалугерици = Ilenei călugăritei*, DML. 1667, DB. 195. **Et. v. călugărită**, in CCR.
- camară sf.**: *разваина камарѣ = a spart cămara*, DȚR. cc. 1480-1482, BRB. 171 Nr. CXXXIX. **Et. cămară**, v. cuv. in CCR.
- cășarie sf.**: *кашарія господска = cășăria domnească*, DȚR. 1498 Iulie 19, ASI. ș. BDȘR. 61 nt. 3, кашаріе, DȚR. 1524 Iulie 24, ASI. **Et. v. cășărie** in CCR.
- cinstit adj.**: *до чинститого хана = la cinstitul han*, DML. 1633-1634, CCFR. mș. Crivești. **Et. cinstit adj.**: = onorat.
- ciochiarlat sm.**: *чокъра(а)тъ*, DT. sc. XVI, TDSR. 461 Nr. 462. **Et. ciocărlat**, stofă de culoare stacojite, DLR. d. ung. *sakarlat*, DLR.
- comădat sn.**: *они сѣт поминпан и комедати данн = ei i-au pomenit și comădate au dat*, DML. 1599, BAR. CCXXXIV-49. **Et. comădat = comăd**, bani sau lucruri dă-
- ruite in amintirea unui mort, d. lt. pop. *commando*, ~ *are*.
- comis sm.**: *вѣтра пана жържи комисѣла = credința panului Jurj comisul*, DML. 1453, DML. 1453, CDM. II, 446. **Et. v. cuv.** in CCR.
- copaciu sm.**: *до копачик = până la copaciu*, DȚR. 1588, BAR. XI-67. **Et. copaciu**, forma veche p. *copac*, arbore, d. alb. *kopac*.
- coș sn.**: *pl. сѣ кошѣ = cu coșuri*, DȚR. cc. 1504 sau 1507, BRB. 219. **Et. coș**, aici coviltir p. car, d. sl. *кошъ*, prin bl. sau srb. *koš*.
- coț sm.**: *и ѣ кот сѣкно = și 6 coți de postao*, DML. 1647 GSI. X, 36. **Et. coț**, măsurătoare p. stofe și capacitatea vaselor, d. lt. *cutitus*.
- culme sf.**: *на кълани = la culmea*, DML. 1475, BDȘM. I, 206. **Et. v. culme**, in CCR.
- curtênstvo sn.**: *къртъство = curtenie*, DML. 1606, BAR. CLVII-73. **Et. d. rom. curtean** v. cuv. in CCR.-s'a creiat sl. *къртъство*.

D

- datovë sf. pl.**: *даторк = daturi*, DȚR. 1585-1591 Ianuarie 8, ASI. **Et. dat**, v. cuv. in CCR.
- dorobant sm. pl.**: *доробанти*, DȚR. 1523, DDN. 41. **Et. v. dorobant**, in CCR.
- dulamă sf.**: *за даламс = pentru dulamă*, DȚR. 1509, TDSR. **Et. v. dulamă**, in CCR.
- dvorniceasă sf. art.**: *дворничѣса*, DȚR. 1584, CDB. **Et. dvorniceasă**, prin inf. sl. *дворникъ*.
- dvornicel sm.**: *subaltern al marelui vornic, pl. дворничен*, DML. 1598, AS. nr. Adam VI-8a. **Et. dm. d. vornic**, prin inf. sl. *дворникъ*.

F

- falce** *sf.*: ЕДНЪ ФААЧЪ ВНОГРАДС-
o falce de vie, DML. 1499,
BDŞM. II, 147. Et. v. **falce**,
in CCR.
- fătăcina** *sf.*: ФЪТЪЧИНЪ = *fătăcînă*,
DŢR. 1645, AS. mtr. Bucureşti
XCIII-26. Et. *fătăcînă* = *fătă-*
ciune, loc destinat pentru ani-
male când fată, *fătătoare*; DLR.
d. *făta* d. lt. *felare*.
- fătăciune** *sf.*: МЕСТО ЗА ПЧЕЛАР-
СТВО И ЗА ФЪТЪЧЮНЪ = *loc de*
prisacă și de fătăciune, DŢR.
1548, AS. mtr. Sf. Ioan din
Focșani I-1. Et. v. **fătăcina**.
- fiin** *sm. pl.*: НА ДЪШЪ ФІИНОМ
ѢЖ = *pe sufletul ființor ei*, DŢR.
1480, BRB 158. Et. *fiin* = *fin*,
v. cuv. in CCR.

G

- gârlă** *sf.*: И ГЫРАЛАНЪ *și cu gâr-*
lele, DML. 1455, CDM. II,
531, НА ГЪРАЛЪ = *la gârla*, DML.
1670, CCFR. mș. Ciortolomu.
Et. v. **gârlă**, in CCR.
- gârliță** *sf.*: ДО ЕДИНЪ ГЪРАЛЦЪ =
până la o gârliță, DML. 1670,
CCFR. mș. Ciortolomu. Et.
dm. d. *gârlă*, v. cuv. in CCR.
- ghienă** *sf.*: ВЪ ГІЕНН ДОЛННЪ =
din ghiena văiei, DML. 1639,
GSI., XVI, 67. Et. v. **ghiană**
in CCR.
- giudeț** *sm.*: И ЮДЕЦНА ЦЪРАН-
СКНЪ = *și giudeților țigănești*,
DML. cc. 1600, HAI. I, 135.
Et. v. **giudeț**, in CCR.
- giudeve** *smpl.*: ЮДЕВЕ = *giuzi*,
DML. 1627, BAR. LXXXIV =
159. Et. **giude**, v. cuv. in CCR.
- grabit(se)** *vr.*: ДА СЕ НЕ ГРАБИТЕ =
să nu vă grabiți, DT. cc. 1540-
1550, BDR. 315 Nr. CXCVI,
TDSR. 468 Nr. 470. Et. a se
grăbi, a se pripri. d. sl. *грабти* =
a jefui.

H

- ham** *sn.*: *pl.* ХАМСРЕ = *hamuri*,
DŢR. 1512-1521, TDSR. 243.
Et. *ham*, curelărie necesară la
înhamarea unui cal, DLR. d.
ung. *ham*.
- hatalmure** *smpl.*: ХАТАЛМСРЕ =
hatalmuri, DŢR. 1615, BAR.
CXXXIV-2. Et. *hatalm*, v. cuv.
in CCR.
- hotarăsati** *vr.*: ХОТАРЪСАТИ, DŢR.
1592 Martie 7, ASI. Et. a *ho-*
tări, cf. *hotărăse*.
- hotarâti** *vr.*: ПО ГДЕ ХОТАРЪАН
БОЛЪРНЪ = *pe unde au hotărât*
boierii, DML. 1628, CMP. Et.
a *hotări* = a delimita.

I

iaz sn.: УТ КОНЕЦ ПАЗА СТАВОРА = *dela capătul iazului heleşteu-
lui*, DML. 1491, BDŞM. I, 456, | *pl.* -иѣтѣ пазѣ, DŢR. 1559
Aprilie 24, ASI. Et. v. **iaz**,
in CCR.

J

jah sn.: fâşie de loc, *pl.* вчнѣ ѣ
Маницаж УТ ДЕА КЪРЪМИДОВ
и Ѡанчев деа жахове..., три
жахѣ = *ocină în Manița din
partea lui Căramidă și a lui
Oancea două jahuri..., trei
jahuri*, DŢR. 1569, AS. mtr. | București, CXXXI-1. Et. v. **jah**
in CCR.
judece sm.: и свѣм жѣдечем =
și tuturor judecilor, DML.
1481, BRB. 283. Et. *judece* =
jude, v. cuv. in CCR.

L

lac sn.: *pl.* лажѣ = *lacuri*, DŢR.
1589 Iunie 6, F. CDB. Et. v.
lac, in CCR. | dura ce se pune pe căpriorii
invelitoarei, ŞDE. d. grm. *Latte*.
laț sn.: *pl.* лажѣ = *lazuri*, DŢR.
1572 Iulie 4, ASI. Et. v. **laz**,
in CCR.

M

mal sn.: ПОД МАЛО = *sub mal*,
DML. 1546, CCFR, mş. Mără-
şeşti. Et. v. **mal**, in CCR. | *cu voia tuturor megiaşilor și a
moştênitor*, DŢR. 1537 Iunie
20, ASI. Et. *moştean* = *mos-
nean*, v. cuv. in CCR.

N

nepot sm.: съ непотом иго = *cu
nepotul lui*, DML. 1440, BAM.
31. Et. v. **nepot**, in CCR. | DŢR. cc. 1525-1527, BDR. 298
Nr. CLXV, TDSR. 431 Nr.
430. Et. Dt. d. *noi*, d. lt.
n:be, SD.

nouă pr. prsn.: Dt. поем = *nouă*,

O

- odăjdit** *s/pl.*: из свѣтлѣхъ вѣжж-
дѣи • în sfințele odăjdit, DȚR. cc.
1582-1583, NDPȘ. Et. *odăjdit*,
haine preotești de ceremonie
când se oficiază, d. sl. одѣжда.
- odraslă** *sf.*: вдраслѣ тѣло емѣс =
odraslă din trupul lui, DȚR.
1594 Iunie 3, ASI. Et. *odraslă*
urmaș, descendent, d. sl. о-
траслѣ, отрасль.
- oraș** *sf.*: съ печатъ врашскомаѣ =
cu pecetea orașului, DML.
1632 Măi, CMP. паркалави по
врашоу = *părcălabl de orase*,
DȚR. 1451, PDȚR. I, 226. Et.
v. **oraș**, în CCR.
- orășan** *sm.*: pl. врашани • *orășani*,
DML. 1439, CDM. II, 59.
Et. *orășan* = *orășean*, d. *oras*,
d. ung. *óáros*.

P

- pâlc** *sn.*: pl. пѣлки за садѣи =
pâlcuri de saduri, DML. 1654,
CMP. Et. *pâlc*, grup, ceată,
d. sl. пѣлкѣ.
- părăgină** *sf.*: двѣ погоанѣ за
виноградѣ пѣраунѣ недѣланѣ =
două pogoane de vie părăgină nelucrate, DȚR. 1622,
AS. eps. Buzău, XXVI, 11. Et.
v. **părăgină**, în CCR.
- pârگار** *sm.*: pl. пѣргарѣм = *pârگارilor*,
DȚR. 1474-1476, BRB.
123 Nr. XCVII. Et. v. **pârگار**,
în CCR.
- pârș** *sm.*: безъ пѣриша = *fără pârș*,
DȚR. cc. 1503, BRB. 217.
Et. *pârș*, *pârș* *sm.* = *reclamant*,
d. *pâră*, d. sl. пѣри, при.
- pecete** *sf.*: съ мою печетѣю = *cu
a mea pecete*, DȚR. 1530,
PDS. 31 Nr. XXII. Et. v. **pe-
cete**, în CCR.
- plop** *sm.*: pl. до плопѣи = *pâ-
nă'n plopi*, DȚR. 1588, BAR.
XL-67. Et. *plop*, d. lt. *populus*.
- po(a)rtă** *sf.*: портѣ = *poartă*,
DML. 1470, BDȘM. I, 144,
DȚR. 1508 BRB. 226. Et. v.
poartă, în CCR.
- podvoade** *s/pl.*: съ подвоадѣхъ =
la podvoade, DML. 1593,
BTDB. I, 117. Et. *podvoada*,
v. cuv. în CCR.
- prăsilă** *sf.*: една скроафъ съе прѣ-
силѣ = *o scroafă cu prăsilă* (cu
purcei), DML. 1618, ȘDSR. 370.
Et. cf. bl. прасило.
- prețovați** *vr.*: призоваля = *pre-
țuți* DML. 1634-1653, BAR.
CLXVI-18. Et. a *pretui*, d.
pret, d. lt. *pretium*.
- pribegiti** *vr.*: занеже естъ билъ при-
скунѣ = *pentru-că pribegise*,
DȚR. 1584 Iulie 2, ASI. Et.
a *prbegi* = a emigra, d. sl.
прѣбѣгати.
- prun** *sm.*: поинже прѣша = *mal
jos de prun*, DML. 1436, CDM.
I, 444. Et. *prun*, o specie de
arbore, d. lt. *prunus*.
- pungă** *sf.*: поаскъ-нѣнга = *brâu
pungă*, DT. sc. XVI, TDSR.
461 Nr. 462. Et. cf. mlt. *pungă*.

R

ripa sf.: рипк = *râpă*, DML. 1491, BDŞM. I, 449 *pl.* рипи = *răpele*, DML. 1428, CDM. I, 224. **Et.** *râpă*, v. cuv. în CCR.

răzvală sf. pl.: куда вѣше тѣх

развала = *când au fost acele răzvaluri*, DML. 1609 August 21, CDB. **Et.** *răzvală* = *devastare*, SD. cf. bl. развала.

S

sac sm.: *pl.* сачи = *saci*, DŢR. c. 1482-1492, BRB. 295 Nr. CCXXXIX. **Et.** *sac*, d. lt. *saccus*.

sad sn.: *pl.* сѣдѣри = *stete saduri de oie*, DŢR. Matei Basarab, AS. eps. Buzău, XXX-2. **Et.** *sad*, vie sădită de curând, SD. d. sl. сѣдѣ.

sălaş sn.: *pl.* сѣлаши = *sălase*, DML. 1583, AIR. I, 144. **Et.** v. *sălaş* în CCR.

scutar sm.: *pl.* сѣтарикѣ = *scutari*, DML. 1595, AIR. I, 181. **Et.** v. *scutar*, în CCR.

slănină sf.: една сланина за тѣчно = *o slănină de grăsime*, DŢR. 1618, ŞDSR. 370. **Et.** bl. ş. srb. сланина.

slobozie sf.: дали есми слобозню сѣлѣ монастирскому на нѣмѣ Бохриници = *am dat slobozie satului mănăstiresc anume Bohrineşti*, DML. 1458, BDŞM. I, 14. **Et.** v. *slobozia* în CCR.

slugereasă sf.: дело жѣнаницѣ Станѣ сѣдѣрѣкѣ = *partea jupânitel Stana slugereasa*, DŢR. 1639, ŞDSR. 487. **Et.** *slugereasă*, soția slugerului, d. *sluger*, v. cuv. în CCR.

sorociti(se) dr.: сорочити се = a

se soroci, DŢR. 1555 Martie 24, ASI. вин сорочити по Станчул пред господство ми = *ei au sorocit pe Stanțul înaintea domniei mele*, DŢR. 1578, AS. mtr. Bucureşti, CXXIX-1. **Et.** *a (se) soroci*, a fixa termen, d. *soroc*, termen, d. sl. сѣрокѣ.

spatar sm.: спатарѣл = *a spatariului*, DML. 1453, CDM. II, 459. **Et.** v. *spatar* în CCR.

spatarel sm.: Романѣ спатарѣлѣ = *lui Roman spatarel*, DML. 1472, BDŞM. I, 172. **Et.** *spătarel*, dm. d. *spătar*, v. cuv. în CCR.

stână sf.: 8 стѣни = *la stână*, DML. 1591, MCR. 230. **Et.** v. cuv. în CCR.

stuf sm.: до стѣха = *până la stuf*, DML. 1584, AS. mr. Cetăţuia, IV-5. **Et.** *stuf*, trestie, v. *stuf*, în CCR.

stupină sf.: мѣстѣ стѣпинѣ = *loc de stupină*, DŢR. 1502 Mai 3, ASI. **Et.** v. *stupină*, în CCR.

svat sn.: съ ексѣм сватовомъ волѣромъ = *cu tot sfatul boierilor*, DML. 1400, CDM. I, 31. **Et.** *svat-sfat*, v. *svat*, în CCR.

Ș

șindlă *sf.*: WT ШИДНАС = *de șindlă*, DȚR. 1496-1507, BRB. 243; *pl.* ШИДНАН = *șindlle*, DML. 1607, BAR. LXXVII-34. Et. *șindlă* = *șindrilă*, scândurică despicață de acoperit casele, d. lt. *scindula*, prin grm. *schindel*, SD.

șoltuz *sm.*: ШОЛТУЗОУ = *soltuzul*, DȚR. 1459-1460, BRB. 100, *pl.* ШОЛТУЗЫ = *soltuzi*, DML. 1453, BDȘM. I, 10. Et. v. **șoltuz**, în CCR.

șteadză *sf.*: СЪ ЧИСАМИ = *cu ștea-*

dze, DML. 1570, AS. mr. Ta-zlău, IV-4. Et. *șteadză*, ml. p. *stează*, pluă, fabrică de poștav gros, SD.

ștreang *sn.*: șleau de funie, *pl.* ШТРЪКНУРЕ = *ștreanguri*, DȚR. 1512-1521, TDSR. 243. Et. v. **ștre(a)ug**, în CCR.

șvară *sf.*: А БИ КЪПИАН НАМ ШВАРЪ = *că să ne cumpere nouă sfoară pentru năvod*, DML. sc. XVI, TDSR. 546 Nr. 528. Et. *șoară*, ml. p. *sfoară*, d. ngr. σφόρα.

T

tabără *sf.*: СЪ ТАБЕРЪ = *cu tabără*, DM. 1610 Septemvrie, CMSM. Et. v. **tabără**, în CCR.

temniță *sf.*: 8 ТЕМНИЦЪ = *în temniță*, DȚR. 1514-1515 sau 1522, DDN. 67. Et. v. **temniță**, în CCR.

testement *sm.*: ТАКОЖЕ НАПИСАЕТ И ВЪ ТЕСТЕМИНТ ЕГО СЪ БЕЛНКОЮ КЛѢТВО = *cum scrie și în testamentul lui cu mare jurământ*, DML. 1633 Martie 6, CMSM. Et.

testament, d. lt. *testamentum*.

tindă *sf.*: ВЪ ТИИДЪ ЦРКВЕВЪ ВЪИХ-ТРОКЪНЪ = *în tindă biserică în-năuntru*, DȚR. 1579, BAR. XL-53, 8 ТИИДЪ = *în tindă*, DML. inc. sc. XVII, BAR. Dnc. pc. 64. Et. *tindă*, pridvor (al biserică), d. lt. pop. *tênda*.

tipsie *sf.*: ІДНА ТИПСІЖ = *o tipsie*, DML. 1618 Martie 26, CMSM. Et. *tipsie*, tablă, tava, d. tr. *tebst*, *tepsi*.

T

țărănski *adj.*: ПЧЕЛН ЦѢРАНСКЫ = *stupt țărănesc*, DML. 1661-1665, CMSM. Et. *țărănesc*, d. *țaran*, v. cuv. în CCR.

țarenă v. **țarină**.

țarină *sf.*: НА КОНЦЪ ЦАРНИИЪ = *la capătul țarinei*, DML. 1400, CDM. I, 41, 8 старн царниѣ = *în țarina oechie*, DȚR. 1583

Junie 9, ASI.; И WT ПОЛѢ И WT ЦАРЕНЪ = *și din câmp și din țarină*, DML. 1623, GIZ. I, 2, 153. Et. v. **țarină**, în CCR.

țesală *sf.*: ЦЕСАЛЪ = *țesală*, DȚR. 1509, TDSR. 475. Et. *țesală*, perie de fier de curățat caii, d. sl. чесао.

U

ușar sm.: ушарю = *ușarului*,
DML. 1482, BDȘM. I, 262. Et.

v. *ușar*, în CCR.

V

vad' sn.: на вадѣ Прѣта = *pe vadul Prutului*, DML. 1631, BAR. PA. 69, pl. вадѣри = *vaduri*, DȚR. 1572, BAR. XL-44, DML. 1610, AIR. III, 209. Et. v. **Vad**, în OTR.

vadră sf.: една вадръ = *o vadră*, DȚR. 1624 Octombrie 20, ASI. PA. Et. v. **vadră**, în CCR.

vecin sm.: pl. вът вѣчныхъ монастири = *dintre vecinii mănăstirii*, DȚR. 1482, PDȚR. I, 322; нашимъ драгемъ вѣчнымъ... сѣдцѣ въ Брашнѣ и вѣсемъ прѣгаромъ = *dragilor nostru vecini... județului din Brașov și tuturor pârgarilor*, DȚR. 1495-1496,

BRB. 195-196 Nr. CLX; se cum-pără и сѣ знаніѣ вѣсемъ вѣч-немъ и вадръшаномъ вът школо = *și cu știrea tuturor vecinilor și orășanilor din jur*, DȚR. 1590 Aprilie 14, CESC. Et. **vecin**, 1: șerb. 2: vecin; v. cuv. în CCR.

vecinstvovati dr.: сът вѣчностъ коралл расне волѣ имъ = *au fost veciniți fără voia lor*, DȚR. 1601, AS. nr. Arnota I, 2. Et. a **vecini**, a face vecin = a face șerb, d. **vecin**, v. cuv. în CCR.

vodă sm.: Стѣмѣши вода = *Stimeon vodă*, DȚR. 1605 August 23, ASI. Et. **vodă**, v. cuv. în CCR.

Z

zaceti dr.: зачитн, DȚR. 1612, AS. eps. Râmnic, XIV-11. Et. a **zăcea** = a suferi de o boală, d. lt. *zaceo*, ~ *ere*.

zalogiti dr.: заложити = a *zalogi*, внѣ истъ тѣхъ вѣчна заложитѣ радѣ ѣ аспри = *fusese acea moște zalogită pentru 300 de aspri*, DȚR. 1597 Aprilie 25, ASI. Et. **zalogi** = amaneta, d. sl. заложити.

zapis sn.: pl. записѣри = *zapsuri*,

DȚR. 1619, ȘDSR. 378. Et. **zapis**, v. cuv. în CCR.

zapodie v. zăpodie.

zăpodie sf.: мѣкѣ хлѣмовъ заподіѣ = *muchea holmului zăpodiei*, DML. 1593, CDM. II, 56 nt. 3, Тон заподіѣю = *pe această zăpodie*, DML. 1425, CDM. I, 168, 8 заподіѣта = *în zapodie*, DȚR. 1569 August 23, ASI. Et. v. **zăpodie**, în CCR.

III

CUVINTE SLAVE IN FLEXIUNE
ROMÂNEASCĂ

A

CUVINTE COMUNE

B

belëgele *s/pl.*: БЕЛЪГЕЛЕ, DȚR. 1583 Mai 9, BAR. achz. Ianuarie 1941. Et. prin inf. art. rom. sl. БЕЛЪГЪ.

brătvele *s/pl.*: БРЪТВЕЛЕ, DȚR. cc. 1482, BRB. 187. Et. prin inf. art. rom. bl. брътвение.

C

căliștile *s/pl.*: КАЛИШТИЛЕ, DȚR. 1612, AS. eps. Argeș, netreb. XVII-4. Et. prin inf. art. rom. sl. калище.

calugăr *sm.*: pl. сз КАЛЪГЪРЪИ, DML. 1459, BDȘM. I, 30 ș. art. КАЛЪГЪРЪИИ, DȚR. 1634, ȘMT. 311. Et. prin inf. rom. *călugăr*, sl. калюґгѣръ.

calugheresc *adj.*: ЧЪТАРЪ КАЛЪГЪРЪЕСКЪ, DȚR. 1650, CCFR. mș. *Radila*. Et. prin inf. rom. *călugăresc*, sl. калюґгѣрьскъ.

clucear *sf.*: КЛЮЧАРЪ, DȚR. 1522-1529, TDSR. 292 Nr. 295, КАЧЪ ЧАРЪА, DȚR. 1490, PDȚR. I, 391. Et. prin inf. formei neart. rom. sl. ключарь.

coajă *sf.*: КИНГА ГОСПОДСТВА МИ ЗА КОДЖЪ *e cartea domniei mele din piele*, DȚR. 1650, ȘDSR. 552. Et. prin inf. rom. *coajă*, sl. кожа.

cotlovele *s/pl.*: КОТЛОВЕЛЕ, DȚR. 1535 Iulie 22, ASI. Et. prin inf. formei art. rom. sl. котълъ.

D

dălogi *sm.*: pl. ДЪЛОГИ, DȚR. 1509, TDSR. 471. Et. prin inf. rom. *dărtlog*, sl. дологъ.

dohtor *sm.*: ГЪРЪГ ДОХЪТОРЪ, DȚR. 1535-1545, TDSR. 339. Et. prin inf. formei neart. rom. sl. до-

хъторъ.

dvornic *sm.*: ДВОРИНКЪ, DȚR. 1494 Aprilie 1, ASI. ДВОРИНКЪА, DȚR. 1620, NDA. 115. Et. prin inf. formei neart. și art. rom. sl. дворяникъ.

P

pişeţu sm.: Пирѣк пишецѣ, DŢR. 1632, CCFR. ms. Bezdeadu. Et. prin inf. formei neart. rom. sl. пнсьць:

planinul s.: планина, DŢR. 1526 Iulie 6, ASI. Et. prin inf. art. şi gen. rom. sl. планина.

plemeniţi sm.pl.: племенници, DML. 1573, BDB. V, 21. Et.

prin inf. art. rom. sl. племенникъ, pl. племенници.

podlesul s.: подлесла, DML. 1617, BAR. CLXXXI-75. Et. prin inf. art. rom. sl. подлѣскѣ.

pomēnticile sn.pl.: помѣнничиле, DŢR. 1650, ŞMT. 324. Et. prin inf. art. rom. sl. помѣнничикъ.

S

săvâcupeti se dr.: до куда се съвкупникъ хотарѣла, DŢR. 1570 Noembrie 7, ASI. Et. prin inf. vt. rom. sl. съвкупити се.

sclădeţnice sf.pl.: склѣдѣничѣ, DŢR. 1620, BAR. CXXXIV-62. Et. prin inf. rom. sclădeţniţă, sl. склѣдѣннѣ.

sedenie sn.: шт сѣднѣла зѣмле, DŢR. 1620, BAR. CXXXIV-18.

Et. prin inf. rom. sl. сѣдѣннѣ

sedlarul sm.: Сѣтлѣ сѣдларѣла, DŢR. 1657 Martie 6, CGDF. Et. prin inf. art. rom. sl. сѣдларѣ.

strelar sm.: стрѣлар, DML. 1617, BAR. ms. 4081, fl. 5. Et. prin inf. suf. rom., căci în sl. e стрѣльць, d. стрѣла.

svitocol v. osvitocol.

U

usvitocol v. osvitocol.

V

vătag sm.: вѣтаг, DML. 1605, GSI. XX, 137. Et. inf. rom., sl. fiind вѣтагѣ.

vătah sm.: вѣтагѣла, DŢR. 1630, GSI. V, 139. Et. inf. rom. sl. fiind вѣтагѣ.

Z

zalojfti dr.: понеже ест книга заложитѣ, DŢR. 1585-1591, Mai 13, ASI. заложна, DŢR. 1599

Ianuarie 15, ASI. Et. prin inf. rom. a zalogi, sl. fiind заложити.

zalojfti v. zalojfti.

ADĂOGIRI ȘI ÎNDREPTĂRI¹⁾.

La pag. 9 r. 11 să se suprimе: *mârșă*; r. 13 în loc de *sulferle*, să se citească *sulgerie*.

La pag. 11 r. 3 și 4 să se suprimе: *ghlană, mârșă, trepăzar, țicmă*; r. 4 în loc de *sulferle* și *zălogie*, să se citească: *sulgerie* și *zălojie*, în acelaș r. să se adaoге: *trapeziță*.

La pag. 12 r. 2 după *ach.*, să se adaoге: *achiz, achz.*; în r. 8 după *ar.* să se adaoге: *arab.*; în r. 10 după *art.* să se adaoге: *articol*.

La pag. 13 r. 9 după *bl.* să se adaoге: *blg.*

La pag. 14 r. 7 și 8 în loc de: *Mengleno, mengleno*, să se citească: *Meglenu, meglenu*; după r. 25 să se adaoге: CMC. = Colecția de documente a d-lui Mihai Costăchescu; după r. 32 să se adaoге: col. = coloana.

La pag. 15 r. 1 după CSP., să se adaoге: *csp.*; după r. 8 să se adaoге: *cump. = cumpărat*; r. 27 după Dml. să se adaoге: DML.; după r. 30 să se adaoге: DPA. = Documente cu peceti atârnatе.

La pag. 16 r. 8 înainte de: *eps.*, să se adaoге: *ep.*

La pag. 17 r. 31 în loc de *lc*, să se citească: *l. c.*; după r. 37 să se adaoге: *ltn. = lituanian, ä. m. = masculin*.

La pag. 18 r. 10 în loc de: *mengleno*, să se citească: *meglenu*; după r. 21 să se adaoге: *m-re = mănăstire*; după r. 24 să se adaoге: *mtt. = metateză*.

La pag. 19 după r. 10 să se adaoге: *nmf. = numeral femenin*; în r. 30 să se adaoге după ND. = NDA.; după r. 36 să se adaoге:

1. Lucrarea de față s'a cules în grele condiții tehnice, coală cu coală, din această cauză s'au strecurat o serie întreagă de omisiuni. În cele ce urmează semnalăm greșelile cari produc confuzie în text. Adăogăm tot aici că Tipografia neavând suficiente majuscule, nu peste tot unde era nevole s'au putut folosi majusculele chirilice iar lipsa și a caracterelor specifice limbii sârbe; *ѣ* și *ѧ*, ne-a silit să le înlocuim prin *ъ* și *ь*.

per. = personal, iar în r. 37 în loc de: personal, să se citească: persan, ă.

La pag. 20 r. 4 după populară, să se adauge: vulgară; în r. 12 să se elimine: prsn. persoană; după r. 14 să se adauge: r. = rândul; în r. 26 în loc de: *rotocism*, să se citească: *rotactism*, iar în r. 39 în loc de: SDSF., să se citească: SDST.

La pag. 21 după r. 1 să se adauge: sf. = substantiv feminin; după r. 13 să se adauge: simpl. = substantiv masculin plural; după r. 16 să se adauge: snpl. = substantiv neutru plural; după r. 20 să se adauge: ss. = săsim; iar după r. 24 să se adauge: Șc. = Școala.

La pag. 22 după r. 18 să se adauge: vgr. = greaca veche; după r. 19 să se adauge: vr. = verb; iar în r. 20 în loc de: vsr. să se citească: vr. = vrs.

La pag. 25 col. I r. 24 să se suprimă: **Albii**; r. 27 în loc de: **adăoği Adaoge**, să se citească: **adăuği Adauge**; în col. II după r. 27 să se adauge: **albișor**, v. **Albișor**, în OTR.

La pag. 27 col. I r. 20 și 21 să se suprimă: V. și **Armanul**, în OTR.; în col. II r. 17 în loc de: *asterne*, să se citească *așterne*; iar în r. 22 să se adauge: poate locul unde poteca se îngustează foarte mult, dacă nu mai probabil: loc de pândă. Et. lt. *ex attinere*.

La pag. 28 col. I r. 27 să se citească: **Balaie** în loc de: **Bălaia**; în rândul 30 să se adauge: **Bălan**; iar în col. II r. 36 în loc de: **АДНН**, să se citească: **АДНН**.

La pag. 29 col. I după r. 23 să se adauge: **bănie**, v. **Bănie**, în OTR.; în col. II r. 33 să se suprimă: **cu Piatră**; după ultimul r. să se adauge: **batiște**, v. **Lacul Batiștilor**, în OTR.

La pag. 30 col. I r. 7 în loc de: **Băzdăgă**, să se citească: **Băzdigă**.

La pag. 31 col. I r. 3 să se adauge: **Birciul**; în r. 37 în loc de: preceptorul, să se citească: perceptorul; în col. II r. ultim în loc de: **Bolboră**, să se citească: **Bolborč**.

La pag. 32 col. I r. 21 să se suprimă; în r. 22 și 23 în loc de: **Sillștea Borcanilor**, să se citească: **Borcani**; după r. 25 să se adauge: **borduh**, v. **Măgura Borduhului**, în OTR.; în r. 29 în loc de: **bosiu Bosluc**, să se citească: **bosloc Bosluc**; în col. II după r. 2 să se adauge: V. ș. **Botășani**, în OTR.; în r. 4 să se adauge: **Bofești**; în r. 9 și 10 în loc de: **Boorescul**, să se citească: **Booreanul**; în r. 10 să se suprimă: **Buorean**;

după r. 23 să se adauge: **bragă**, v. **Brăgărești**, în OTR.; în r. 25 în loc de: **Brândușă**, să se citească: **Brândușe**.

La pag. 33 col. II r. 2 să se adauge: **Bucureasa**; r. 9 să se suprimе.

La pag. 34 col. I în r. 13 și 14 să se suprimе: **Boorescul** și să se adauge: **Booreanul**; în r. 15 să se adauge: **Buorean**; în r. 25 în loc de: **Bosâioc**, să se citească: **Bosiuc**; în col. II r. 16 să se adauge: **Budza Gruinlui** ș. **Buzea**.

La pag. 35 col. I r. 2 și 24 în loc de: VT să se citească VT; în r. 17 să se adauge: **Calul**; în r. 18 în loc de: **Calăpăr**, să se citească: **Calopăr**; în r. 28 în loc de: **călăraski**, să se citească: **călăraskih**; iar în r. 38 să se adauge: **Căldărușani**.

La pag. 36 col. I r. 4-5 în loc de: *cherpăsărite*, să se citească: *cherpăsărite*; r. 16 în loc de: *кама а*, să se citească: *камара*; r. 27 în loc de: OTR., să se citească: OTRS.; iar în col. II r. 10 în loc de: **Ed.**, să se citească: **Et**.

La pag. 37 col. I după r. 9 să se adauge: **cap**, v. **Cap-Rău**, **Cap-Tare**, în OTR.; în r. 21 și 22 să se suprimе: **Căpățâne** și să se adauge: **Căpățină**; r. 26 și 27 să se suprimе; în r. 27 în loc de: OTR., să se citească: OTR.; în r. 29 să se suprimе: **Căpățâne**; în col. II r. 25 în loc de: **Carâmbu**, să se citească: **Carâmbul**; în r. 38 în loc de: **Cărăreni**, să se citească: **Carareni**.

La pag. 38 col. I r. 5 să se suprimе: **Cărbune**; r. 18 în loc de: tr., să se citească: trad.; în r. 19 să se adauge: **Cărlan**; în r. 21 să se adauge: **Cărligi**; după rândul 28 să se adauge: **cărlionț**, v. **Cărliașia**, în OTR.; în col. II r. 20 în loc de: **Căscoi**, să se citească: **Cascoi**; iar după r. 31 să se adauge: **cășcioară**, v. **Cășcioarele**, în OTR.

La pag. 39 col. I r. 20 după v., șă se adauge: **cătină**, în CCR.; în r. 36 în loc de: **Cățălești**, să se citească: **Cățeleștii**; în col. II r. 16 în loc de: n., să se citească: nt. iar p. să se suprimе; în r. 18 în loc de: I uziceanul, să se citească: Iuzicianul; în r. 34 să se suprimе: **Șeapă**, iar după: OTR., să se adauge: **Satul Șepelor**, în OTRS.

La pag. 40 col. II r. 34 în loc de: GCЧЯ, să se citească: GCУЯ; în col. II r. 38 în loc de: CD., să se citească: CDM.

La pag. 41 col. I r. 4 să se suprimе: **Poiana Cetățeli**; în r. 9 în loc de: **Chăae**, să se citească: **Chée**; în r. 15 să se suprimе: la noi prin sl. *кларь*; col. II r. 8 în loc de: **Chesănul**, să se citească: **Chesănul**; după r. 16 să se adauge: **chiciură**, v. **Chl-**

ciură, în OTR.; în r. 26 să se suprimе: la noi prin sl. КИЯНЪ.

La pag. 42 col. I r. 15 să se suprimе: poate prin rs. КИНО-
вапы; r. 30 în loc de: *kep*, să se citească: *kép*; r. 38 în loc de:
OTR., să se citească: OTRS.; în col. II r. 21 să se suprimе:
TCD. IV, 265; în r. 22 să se adauge: **Ciorecești**; în r. 31
să se suprimе: **Ciocaul**.

La pag. 43 col. I r. 1 în loc de: **ciochiarlit**, să se citească:
ciochiarlat; în col. II r. 7 și 8 să se suprimе: V. ș. **ciubr**, în
CRS.; r. 25 în loc de: **Ciucărăscul**, să se citească: **Ciucurâscul**;
în r. 27 să se adauge: **Ciuntul**; după ultimul rând, să se adauge:
ciut, ~ă, v. **Bădea Ciut**, în OTRS.

La pag. 44 col. I r. 6 în loc de: **Ciutărești**, să se citească:
Ciuturești; în r. 9 să se adauge: **Văcăriță**; în r. 31 în loc de:
Clăditei, să se citească: **Clăditei**.

La pag. 45 col. I r. 14 în loc de: ȘDS., să se citească:
ȘDSR.; în col. II r. 30 și 31 în loc de: **Colaciul**, să se ci-
tească: **Colacul**.

La pag. 45 col. I r. 10 după cuv. să se adauge: **comădat**.

La pag. 47 col. I r. 6 în loc de: **Coarnele**, să se citească:
Cornele; după r. 9 să se adauge: **cornățel**, v. **Cornățelul**, în
OTR.; în r. 10 să se adauge: **Valea Cornetului**; în col. II r.
16 în loc de: **Coțofeni**, să se citească: **Coțofani**; în r. 25 să se
adauge: **Crăciun**, **Crăciuneasa**, **Crăciuneni**, **Crăciunești**; în
r. 26 să se adauge: ș. OTRS.

La pag. 48 col. I r. 3 să se adauge: **Crângari**, **Crângul**;
r. 9 în loc de: **Crăpățureni**, să se citească: **Crepățureni**; r. 37
să se adauge: **Crucea**; în col. II după r. 16 să se adauge: **cucor**,
v. **Cucoreanul** ș. **Cucorëni**, în OTR.; r. 23 să se adauge: V. ș.
Cucută ș. **Cucutëni**, în OTR.

La pag. 49 col. I r. 2 după OTS. să se adauge: **culme**, în
CCRS.; col. II r. 30 în loc de: dm. să se citească: d.

La pag. 50 col. I r. 8 să se adauge: **Curteni**; col. II după
r. 2 să se adauge: **curțișoară**, v. **Curțișoara**, în OTR.

La pag. 51 col. I r. 7 în loc de: **dorobanț**, să se citească:
dorobant; col. II r. 14 să se adauge: **Bășineștilor**.

La pag. 52 col. I după r. 1 să se adauge: **deochiat**, ~ă, v.
Deochiați, în OTR.; după r. 9 să se adauge: **desăra**, v. **Desă-
rați**, în OTR.; în col. II r. 12 și 13 să se suprimе: prin sl. ДУА-
КОУХ; în r. 35 în loc de: w, să se citească: wu.

La pag. 53 col. I r. 9 în loc de: **oeroa**, să se citească:

ooeod; col. II r. 16 să se adauge: **Dos**; r. 19 în loc de: **Drăculești**, să se citească: **Drăculești**.

La pag. 54 col. I r. 1 să se adauge: **Drumul Cârnelui**; în r. 4 să se adauge: **Săpatului**; r. 35 în loc de: **OTR.** să se citească: **OTRS.**; col. II după r. 31 să se adauge: **dzănă**, v. **Dzâna**, în **OTR.**; r. 33 și 34 în loc de: **Dzeameștii**, să se citească: **Dzemeștii**; în ultimul rând să se citească: **sectre**.

La pag. 55 col. I r. 19 să se adauge: **Vaidcești**; r. 32 să se adauge: **Făguleț**; după r. 33 să se adauge: **fălcău**, v. **Fălcău**, în **OTRS.**; în r. 30 să se suprimă: **Făgețelul**; col. II r. 7 în loc de: **piscop**, să se citească: **piscup**; în r. 13 să se suprimă: prin sl. **мѣрѣ**; după r. 25 să se adauge: **ezer**, v. **iazzer**, în **CCR.**, **Ezer**, în **OTR.** și **Ezerean**, în **OTRS.**; după r. 33 să se adauge: **frânar**, v. **Frânar**, în **OTRS.**

La pag. 56 col. I r. 37 să adauge înainte de *în*: **fătăciune**.

La pag. 57 col. II r. 16 să se suprimă: **Floarea**; r. 17 să se adauge: **Florescul**; în r. 35 să se suprimă: **Frâncul**; după r. 35 să se adauge: **frânge**, v. **Ciofrângăni**, în **OTR.**

La pag. 58 col. I r. 2 în loc de: **CESK.**, să se citească: **CESC.**; r. 10 în loc de: **Frățică**, să se citească: **Frătică**; r. 23 în loc de: **Fromoșța**, să se citească: **Frumușța**; col. II r. 24 și 25 în loc de: **Furca Zlătarului**, să se citească: **Furcă**; în r. 25 să se suprimă: în **OTS.**

La pag. 59 col. I r. 16 să se suprimă: **Galben**; r. 27 să se suprimă; r. 34 să se adauge: **Et.** mlt. *galleta*; col. II r. 1 și 2 în loc de: mlt. *galleta*, să se citească: d. *gălcătă*, v. *cuv.*; r. 18 după **Et.** să se adauge: *dm.*; după r. 21 să se adauge: **gândăcoi**, v. **Gândăcoae**, în **OTR.** **găoază**, v. **Găojani**, în **OTR.**; r. 26 în loc de: **Gârbovanul**, să se citească: **Gârbovul**.

La pag. 60 col. I r. 4 să se adauge: **Gaura**; r. 11 și 12 să se suprimă: **Geamăna**; r. 12 să se adauge: **Lacul Geamăn**; r. 14 și 15 în loc de: **Jamărul**, să se citească: **Jamănul**; r. 25 în loc de: **Jamini**, să se citească: **Jamiri**; r. 28 să se adauge: **Genune**; r. 30 să se suprimă: **Jer**.

La pag. 61 col. I r. 9 în loc de: **gl d**, să se citească: **glod**; r. 34 să se suprimă: d. **H.**; col. II după r. 18 să se adauge: **grapă**, v. **Grăpeni**, în **OTR.**; r. 25 să se adauge: **Graur**; r. 28 să se adauge: **greu**, v. **Greul**, în **OTRS.**; în r. 37 în loc de: **grivină**, să se citească: **grivnă**.

La pag. 62 col. I r. 5 să se adauge: **Buhtii**; r. 16, să se

suprime: **Grosul**; r. 18 în loc de OTR., să se citească: OTRS.

La pag. 63 col. I r. 13 în loc de: *halasto*, să se citească: *halastó*; r. 14 să se adauge: în CCR. ș. **Hălășteu**, în OTR.; în r. 15 în loc de: **hamure**, să se citească: **ham**; r. 20 în loc de: **Hămeiului**, să se citească: **Hemeosului**; r. 21 înainte de: ș., să se adauge: OTRS.; r. 28 în loc de: ttr., să se citească: tt.; după r. 28 să se adauge: **handră**, v. **Hândrești**, în OTR.; în col. II r. 12 în loc de *haraciu*, să se citească: *haraciul*; după r. 18 să se adauge: **hârc**, v. **Hârcul**, în OTR.; r. 19 în loc de: **harea**, să se citească: **hăreș**.

La pag. 64 col. I r. 9 în loc de: **hatalm**, să se citească: **hatalmure**; r. 18 în loc de: **hărbănte Hărbănte**, să se citească: **herbănte Hărbănte** și să se suprime: **Balta**; r. 20 în loc de: **hărbănte**, să se citească: **hărbănte**.

La pag. 65 col. II r. 29 și 30 să se suprime: TRI. II (1884) 3, 231.

La pag. 66 col. I r. 20 în loc de: pr. să se citească: prez.; col. II r. 9 după **vultur**, să se adauge: în CCR. și **Hulturești**, în OTR.; r. 12 în loc de: **Hurezi**, să se citească: **Hurez**; r. 23 să se suprime: **ezer** ș.; r. 37, în loc de: **inpuțit**, să se citească: **Impuțita**, în OTR.

La pag. 67 col. I r. 12 în loc de: **infera**, să se citească: **inferat**; r. 17 în loc de: **injinghia**, să se citească: **injunghia**; r. 19 în loc de: **Inpuțita**, să se citească: **Impuțita**; r. 34 în loc de: vr., să se citească: v.; col. II după r. 27 să se adauge: **izlaz**, v. **Izlaz**, în OTR.

La pag. 68 col. I r. 32, în loc de: **jacure**, să se citească: **jah**; r. 34 și 37 în loc de: **Jamin Jamini**, să se citească: **Jamir Jamiri**; col. II r. 3 în loc de: OTR., să se citească: OTRS.; r. 8 în loc de: **Jerdianii**, să se citească: **Jerdënii**; r. 25 în loc de: **Jigăreni**, să se citească: **Jigărenii**.

La pag. 69 col. I r. 32 după **giudeve**, să se adauge: ș. **judede**; col. II r. 5, după CDM., să se adauge: I.

La pag. 70 col. I r. 17 să se adauge: **Lac**; r. 23 în loc de: **jacure**, să se citească: **lac**; col. II r. 12 după: v., să se adauge: **Măgura lu Leaotă**, în OTR.; r. 16 și 17, în loc de: mgr. *lanne*, SD., să se citească: cf. srb. ланац, ланца (pl. ланци), bl. ланецъ și rt. ланць, ланца; r. 25 înainte de: ș., să se adauge: în OTR.

La pag. 71 col. I r. 20 să se adauge: **Lazul**; r. 21 în loc

de: **lazure**, să se citească: **laz**; r. 31 în loc de: OTR., să se citească: OTRS.; după r. 31 să se adauge: **leaț**, v. **laț**, în ÇCRS. **leaotă**, v. **Măgura lui Leaotă**, în OTR.; după r. 32 să se adauge: **lemn**, v. **Drumul Lemnelor**, în OTR.; r. 35 să se citească: **Lepăduța**; col. II r. 5 să se citească: **leurdă**; r. 6 să se citească: **Leuștean**; r. 8 în loc de: **Licurici**, să se citească: **Lecurici**; r. 10 în loc de: **Limbă**, să se citească: **Limbă**; r. 16 după: apă, să se adauge: o casă, etc. și în r. 24 înainte de: măsură, să se adauge: aici:

La pag. 72 col. I r. 7 în loc de: **Logofețeni**, să se citească: **Logofețeni**; r. 38 în loc de: *prs.* să se citească: *prsn.*; în col. II r. 9 și 13 în loc de: **Lumineani**, **Lumirăni**, să se citească: **Luminăni**, **Lumirăni**; r. 34 să se adauge: **Groapa Lupului**; după r. 37 să se adauge: **lupo**, v. **Drumul Lupului** și **Bătrân**, în OTR.

La pag. 73 col. I r. 16 și 17 să se suprimă; col. II r. 3 în loc de: махал, să se citească: махала; după r. 37 să se adauge: **mânji**, v. **Mânjești**, în OTR.

La pag. 74 col. I r. 3-4 în loc de: lt. pop. *martur*, SD., să se citească: gr. μαρτυρ; r. 4 să se suprimă: **Mănjea**; r. 24 în loc de: **Marjine**, să se citească: **Marjină**; după r. 27 să se adauge: **mărginea**, v. **Valea Mărgineli**, în OTR.; după r. 36 să se adauge: **Balta Măstăchinului**; col. II r. 36 și 37 în loc de: **Măstecănu**, să se citească: **Măstecăr**; în ultimul r. să se adauge: **Mătăsești**.

La pag. 75 col. I r. 3 în loc de: матуша, să se citească: матуша; r. 5 cu **Mătăiul**, să se treacă după: OTR. și să se adauge după acest cuv.: în OTRS.; r. 6 în loc de: OTR. să se citească: OTRS.; col. II r. 2 după: medelnicerului, să se adauge: dregătorul de mic rang, care turna Domnului apă pentru spălatul mâinilor.

La pag. 76 col. II r. 18 să se suprimă: prin sl. мѣстѣх; în r. 28 să se suprimă primul cuv.; în r. 33 în loc de: **Midarul**, să se citească: **Midariul**.

La pag. 77 col. I r. 2 în loc de: **Mierlari**, să se citească: **Merlari**; r. 28 în loc de: miață, să se citească: miea; în col. II r. 2 și 3 să se suprimă: prin sl. митрополитѣ.

La pag. 78 col. I r. 23 să se suprimă: **Badea**; în col. II r. 2 în loc de 159, să se citească: 1593; în r. 6 să se suprimă: V. ș. **Muchia**, în OTR.

La pag. 79 col. I r. 1 în loc de: **musteață**, să se citească: **Musteață**, în OTR.; r. 2 în loc de: **Musteață**, să se citească:

Mustață; r. 29 să se adauge: **Capul Năsipului** și să se suprimе: **ș. Capul Năsipului**, în OTS.; r. 32 să se adauge: **Nasol**.

La pag. 80 col. I r. 10 și 13 după: v., să se adauge: **Nia-tedul**, în OTR. ș.; r. 17 să se adauge: **Nisporescul**, în OTR.S.; r. 18 în loc de: *ps.*, să se citească: *pos.*; r. 29 în loc de: *unus, a, um*, să se citească: *una*; în col. II r. 7 în loc de: *ps.*, să se citească: *persn.*; r. 9 în loc de: **noem**, să se citească: **nouă**; r. 17 să se adauge: **Gruțul Nucului**.

La pag. 81 col. II r. 24 în loc de: **odăjdie**, să se citească: **odăjdii**; după r. 24 să se adauge: **odor**, v. **Odor**, în OTR.; r. 35 în loc de: **Oglindare**, să se citească: **Oglindoa**.

La pag. 82 col. I r. 29 în loc de: **omșorului**, să se citească: **Omsorului**; col. II r. 29 să se adauge: **Orbeasca**.

La pag. 83 col. I r. 2 în loc de: **Ordzea**, să se citească: **Ordzia**, să se suprimе, tot acolo: **Orzea**; r. 21 să se suprimе: dm. d. *pisc, picis* și să se adauge: V. ș. **Păcură**, în OTR.; r. 37 în loc de: **Pădurem**, să se citească: **Pădurēni**; în r. 38 în loc de: OTR. să se citească: OTS.

La pag. 84 col. I r. 30 în loc de: OTR. să se citească: OTS.; col. II r. 22 să se adauge: **Părău**; r. 38 în loc de: *porkolab*, să se citească: *porkoláb*.

La pag. 86 col. I r. 33 în loc de: **Piersica**, să se citească: **Pierseca**; r. 39 în loc de: **Pieiricea**, să se citească: **Pietricea**; col. II r. 22, să se adauge: **Bahlui**; după r. 27 să se adauge: **piscop**, v. **Piscupești**, în OTR.

La pag. 87 col. II r. 3 în loc de: **dătar**, să se citească: **dătaf**; r. 15 în loc de: ngr. plăgi, SD., să se citească: lt. *plagiūm*, cf. ș. rt. плаї, пляя = cărare de munte; r. 16 și 17 în loc de: **Sâmbotinul**, să se citească: **Simbotinul**.

La pag. 88 col. I r. 16 și 17 în loc de: **Siliștea**, să se citească: **Siliștia**.

La pag. 89 col. I r. 30 să se suprimе: **Poenarul**; r. 32 în loc de: **Poenariul**, să se citească: **Poenarii**; în col. II r. 7 să se suprimе: **Poenarul**; în r. 25 în loc de: **pomēnic**, să se citească: **pomēnicile**.

La pag. 91 col. I r. 10 în loc de: 2, să se citească: indicat în Muntenegru; r. 20 să se adauge: V. ș. **Poteca Păcăleanului**, în OTR.; r. 23 să se suprimе; col. II r. 20 în loc de: **prașilă**, ză se citească: **prăsilă**.

La pag. 92 col. I r. 14 să se adauge: în CCR. ș. **Preslopul**,

in OTR.; col. II r. 7 in loc de: **Priboieni**, să se citească: **Priboiani** și să se adauge: **Priboiu**; după r. 21 să se adauge: **prîpor**, v. **Prîpor** și **Prîporul Păducelor**, in OTR.

La pag. 93 col. I r. 34 să se adauge: **Purcel**; col. II r. 10 să se suprimе: **Pustiul**; r. 27 in loc de: OTR. să se citească: OTRS.; r. 34 să se adauge: **Puțul** și in loc de: OTS., să se citească: OTR.

La pag. 94 col. I r. 4 in loc de: OTR., să se citească: OTRS.; r. 16 să se adauge: **Răchitëni**; după r. 28 să se adauge: **răculeț**, v. **Răculeț**, in OTR.; r. 38 și 39 in loc de: BDSM. să se citească: BSDM.; col. II r. 17 in loc de: **Răpejune**, să se citească: **Răpejune**; r. 24 după: ș, să se adauge: **Răpop**; r. 27 să se suprimе: **Răstifanți**; r. 30 in loc de: *ret*, să se citească: *rêt*; după r. 30 să se adauge: **rătedz**, v. **Rătēdzē**, in OTR.; r. 32 să se adauge: **Rătunda**, **Rătundu**, ~ I; r. 38 să se adauge: **Cap-Rău**.

La pag. 95 col. II r. 6 in loc de *lua*, să se citească: *lui*; după r. 22 să se adauge: **retedz**, v. **Retedzești**, in OTR.; după r. 36 să se adauge: **rogojel**, v. **Rogojelul**, in OTR.

La pag. 96 col. I r. 6 să se suprimе; după r. 18 să se adauge: **roștor**, v. **Roștorii**, in OTR.; col. II r. 2 in loc de: **Rugiră**, să se citească: **Rujiră**; in r. 27 in loc de: lt. med. să se citească: *mlt*.

La pag. 97 col. I r. 21 in loc de: OTS. să se citească: OTR.; după r. 27 să se adauge: **săcărie**, v. **Săcăriia**, in OTR.; r. 33 să se suprimе: **Săcătura**, **Secătura**; r. 34 in loc de: **Secătura**, să se citească: **Săcătura**; col. II r. 2 să se suprimе: **Mic**; r. 6 să se suprimе: **Rus** și să se adauge: **Rusești**; r. 11 in loc de: **Rumănu**, să se citească: **Rumărul**.

La pag. 98 col. I după ultimul r. să se adauge: **sărar**, v. **Sărari**, in OTR.; col. II după r. 19 să se adauge: **sărindar**, v. **Sărindariu**, in OTR. **sas**, v. **Sasul**, in OTR.

La pag. 99 col. I r. 20 să se suprimе: prin sl. **скитя**; r. 22 să se suprimе: **Scorțeni**; col. II r. 14 in loc de: **scumpie**, să se citească: **Scumpie**; r. 17 să se suprimе: **Scurtescul** și să se adauge: **Scurtești**.

La pag. 100 col. I r. 3 și 4 in loc de: = **скотарь** prin suf. rom. *rie*, să se citească: **скотя**; r. 19 să se suprimе: **din**; r. ultim in loc de: **Secriul**, să se citească: **Secrițul**.

La pag. 101 col. I r. 3 in loc de: **Silișteea**, să se citească;

Siliștea; r. 4 și 5 să se suprimе : ș. **sellște**, în CSR.; col. II r. 16 să se adaoгe : **Slobozia**, în OTR.

La pag. 102 col. II r. 2 să se suprimе ; r. 3 în loc de : OTR. să se citească : OTRS.; r. 33 după ș., să se adaoгe : **spatar**.

La pag. 103 col. I r. 10 să se adaoгe : **Sperlea**; r. 11 și 12 să se suprimе : **Spineni**; în r. 12 să se adaoгe : **Spini**.

La pag. 104 col. I r. 30 să se adaoгe : **Stejerel**, col. I r. 14 și 15 să se suprimе : prin sl. стижарх.

La pag. 105 col. I r. 9 și 10 în loc de : **Strâmbeni**, să se citească : **Strâmbeni**; r. 20 să se adaoгe : **Strâmturești**; col. II r. 11 în loc de : CT. să se citească : HCT.; r. 14 în loc de : **Stuhuciuenele**, să se citească : **Stuhucinele**; r. 29 în loc de : **Stupinelor**, să se citească : **Stupinilor**; r. 32 să se adaoгe : **Sulariul ș. Suleni**.

La pag. 106 col. I r. 11 după sf.: să se adaoгe : locul unde se colectau vitele și oile cu lapte care serveau ca *salgia* (v. *sulf*); col. II r. 4 să se adaoгe : Et. tr. *sütçü*; r. 18 în loc de : pe, să se citească : din; în r. 33 să se adaoгe : **Supt-Dos**.

La pag. 107 col. I r. 4 să se adaoгe : **Măgura Surpată**; r. 15 să se suprimе ; r. 29 în loc de : **Scheanul**, să se citească : **Schël**; r. 38 să se suprimе ; col. II r. 34 în loc de : **svară**, să se citească : **șfară**.

La pag. 108 col. I r. 12 să se adaoгe : și **ștreang**, în CCRS.; col. II r. 2 în loc de : **Știlbic**, să se citească : **Știlbicanii**; r. 3 înainte de : **Știubeiul Prajel**, să se adaoгe : **Știubetul**.

La pag. 109 col. I r. 20 să se suprimе : și **Tâlpianul**; r. 21 în loc de : OTR., să se citească : OTRS.; col. II după r. 6 să se adaoгe : **tare**, v. **Cap-Tare**, în OTR.; r. 14 în loc de : **Jiului**, să se citească : **Jiulul**; r. 21 să se suprimе : și **târgoveț**, în CRS.; r. 35 și 37 să se suprimе, iar în locul r. 37 să se adaoгe : **târziu**, v. **Târziș ș. Târziul**, în OTR.

La pag. 110 col. I r. 15 după : ȘDSR., să se adaoгe : 309; r. 16 în loc de : **Teiș**, să se citească : **Teiuș**; după r. 16 să se adaoгe : **teiuș**, v. **Teiuș**, în OTRS.; r. 19 să se adaoгe : V. ș. **Valea Teiului**, în OTR.

La pag. 111 col. I r. 1 și 2 să se suprimе ; r. 19 în loc de : OTS., să se citească : OTR.; col. II r. 13 înainte de : *pl.*, să se adaoгe : **sofragiu**.

La pag. 112 col. I r. 6 să se suprimе : prin sl. триналь; r. 22 să se suprimе ; r. 25 să se adaoгe : **Țânțăreanul**.

La pag. 113 în capul pag. să se citească: **țâr-țig**; col. I r. 21 să se suprimе; în locul r. 21, să se adauge: **țărână**, v. **Țărână**, în OTR. **țărănesc**, v. **țărănski**, în CCRS.; r. 29 să se suprimе; r. 30 în loc de: **Țărână**, să se citească: **Țărână**; col. II r. 13 în loc de: *lt. termulus*, să se citească: *lt. termulus*, var. *d. termen* și *terminus*, SD.; după r. 14 să se adauge: **țicmă**, v. **Țicma Scurtului**, în OTR.

La pag. 114 col. I r. 12 în loc de: OTR., să se citească OTRS.; iar în r. 23 să se adauge: **Ulmuleț**.

La pag. 115, col. I r. 5 să se adauge: **Drumul Unghenilor**, în OTR.; r. 21 să se suprimе: **Untescul** și **Unții**; r. 28 să se adauge: **Urătescul**; col. II r. 2 să se suprimе: ș. **Ureche**; r. 23 în loc de: CRS., să se citească: OTRS.

La pag. 116 col. I după r. 14 să se adauge: **văcăriță**, v. **Văcăriță**, în OTR.; r. 16 să se adauge: **Vaduri**; r. 17 să se suprimе: **Vaduri**; col. II r. 7 să se adauge: **Vălceua Cotețului**; r. 7 și 8 în loc de: **Vălcăle**, să se citească: **Vălceale**; r. 20 să se adauge: ~ **Câinelui**; r. 22 în loc de: **Flămânzilor**, să se citească: **Flămânzeștilor**; r. 25 în loc de: **Purcăreștilor**, să se citească: **Purcăreșilor**; r. 27 să se adauge: ~ **Teiului**; r. 34 în loc de: *vamos*, să se citească: *vámos*.

La pag. 117 col. I r. 3 în loc de: **Vânjea**, să se citească: **Vânju**; după r. 14 să se adauge: **veche**, v. **Brânză**, în OTR.; r. 28 în loc de: **Vărzărești**, să se citească: **Vărzerești**; r. 31 în loc de: **Vardzar**, să se citească: **Vărzar**.

La pag. 118 col. I r. 3 și 4 să se suprimе; după r. 11 să se adauge: **vierăcel**, v. **Vierăcel**, în OTR.; r. 20 să se adauge: V. ș. **vierăcel**; după r. 20 să se adauge: **vișoară**, v. **Vișoara**, în OTR.; col. II r. 14 în loc de: CDȘB., să se citească: CDȘV.

La pag. 119 col. I r. 7 în loc de: **vișin** CRS., să se citească: **Vișin**, OTRS.; în col. II r. 32 să se suprimе.

La pag. 121 col. I r. 10 în loc de **Beleş**, să se citească: **Beloș**; în r. 40 în loc de: **Zgăi**, să se citească: **Zgăeștii**.

La pag. 127 col. I r. 3-7 să se suprimе.

La pag. 129 col. I r. 18 să se citească: **Lată**; col. II r. 12 în loc de: pt.; să se citească: p.

La pag. 130 col. I r. 23 în loc de: **Beleuj**, să se citească: **Beleuja**.

La pag. 131 col. I r. 32 să se suprimе: *lt. + suf. ar.*; col. II r. 3 în loc de: DS., să se citească: SD.; r. 6 să se suprimе: poate.

La pag. 132 col. II r. 1 în loc de: **Bosâloc**, să se citească: **Bosîloc**.

La pag. 133 col. II după r. 10 să se adauge: **Brânză-Veche**, v. **Brânză**.

La pag. 137 col. I r. 5 să se suprimă: V.; col. II r. 13 în loc de: **Câneni**, să se citească: **Câneni**.

La pag. 139 col. II r. 3 în loc de: **Cărăbăt**, să se citească: **Cărăbăț**.

La pag. 141 col. II r. 1 în loc de: mg., să se citească: ung.; în r. 35 în loc de: аспѣн, să se citească: Часпѣн.

La pag. 143 col. I r. 11 în loc de: met., să se citească: mtt.

La pag. 144 col. I r. 5 înainte de: *tp.*, să se adauge: Dt.; r. 8 în loc de: **Ciolani**, să se citească: **Cioțani**; col. II r. 5 în loc de: **Cîreselul**, să se citească: **Cîreșelul**; r. 9 în loc de: **Ciresul**, să se citească: **Cîreșul**.

La pag. 145 col. II r. 35 în loc de: кл потъ, să se citească: клопотъ.

La pag. 146 col. I după r. 16 să se adauge: **Cocoreanul**, v. **Cucoreanul**. **Cocoreni**, v. **Cucorênii**; r. 36 în loc de **Cojocar**, să se citească: **Cojocariul** și să se suprimă: art.

La pag. 148 col. II r. 18 să se adauge: V. ș. **Crăctun**, în OTRS.

La pag. 158 col. I r. 15 în loc de: BDȚR. să se citească: BDȘM.

La pag. 160 col. II r. 10 să se citească: *fasole*; r. 17 să se citească: *fituo*; în r. 32 în loc de: **Gabenu**, să se citească: **Galbenu**.

La pag. 162 col. II r. 37 în loc de: *deosum*, să se citească: pop. *jossum*, care e d. lt. *deosum*, SD.

La pag. 164 col. I r. 38 în loc de: NAI., să se citească: HAI.; col. II, **Grivii** să se treacă în OTRS.; în r. 28 în loc de: p., să se citească: pc.

La pag. 165 col. I r. 23 și 24 în loc de: *mtc*, *mtxcls*. să se citească: *nuc*, *nucls*.

La pag. 166 col. I r. 16 în loc de: OTR. să se citească: OTRS.; în col. II r. 24 în loc de: mg., să se citească: ung.

La pag. 167 col. II r. 33 să se suprimă: F. și în loc de: CIR., să se citească: CIRM.

La pag. 168 col. I r. 3 în loc de DML. SDSR., să se citească: DȚR. ȘDSR.

La pag. 170 col. II r. 4 în loc de: антѣ, să se citească: лантѣ.

La pag. 174 col. I r. 24 să se adauge: p. *Leaolă* = *Laiolă*, v. cuv. în OTRS.; în col. II r. 18 în loc de: *mălatu* v. **Mălăescul**, să se citească: **Mălăescul**, v. **Mălăiu**.

La pag. 175 col. II r. 24 în loc de: vgm., să se citească: vgrm.

La pag. 176 col. I după r. 13 să se adauge: **Măstacărul**, v. **Măstăcărul**; r. 14 în loc de: **Măstacănul**, să se citească: **Măstăcărul**; cuv. d. r. 16-18 și încep. r. 19 să se citească înaintea cuv. d. r. 14 și 15; r. 20 în loc de: **Măstacănul**, v. **Măstăcărul**, să se citească: **Măstăchinul**, v. **Măstăcărul**; după r. 27 să se adauge: **Măstăcărul**, cu tot textul de pe r. 14-20.

La pag. 177 col. I r. 9 după: *ѣтнак*, să se adauge: = *satul unde se cheamă la Mic Futilă*.

La pag. 178 col. I după r. 11 să se adauge: **Mozavîrul on.**: *Бадѣ Могакирса*, DȚR. 1643 Noembrie 2, CEK. Et. *mozavir* = *mosafir*, *musafir*, oaspete, d. tr. *musafir*; r. 22 în loc de: **Muntea**, să se citească: **Munția**; după r. 35 se va trece: **Munția**, de pe r. 22-24.

La pag. 181 col. I r. 26 în loc de: **Obrejuță**, să se citească: **Obrejiuță**.

La pag. 182 col. I r. 8 în loc de: **Olarul**, să se citească: **Olanul**.

La pag. 184 col. II r. 14 în loc de: **Pârtea**, să se citească: **Pârția**.

La pag. 185 col. I r. 19 să se adauge: **Paște**, v. **Paște**, în OTRS.; r. 26 să se citească: *colîrnica*; în col. II r. 19 în loc de: vgrm., să se citească: vgr.

La pag. 188 col. I r. 20 în loc de: DSR, să se citească: DLR.

La pag. 189 col. II r. 4 în loc de: dcl., să se citească: dc.

La pag. 191 col. I r. 14 și 15 în loc de: *прислонса*, să se citească: *прислонса*.

La pag. 192 col. I r. 1 în loc de: **Pustiul**, să se citească: **Pustiul**.

La pag. 195 col. I r. 12 în loc de: **Rătează**, să se citească:

Rătédze.

La pag. 197 col. I r. 14 în loc de: BPK, să se citească: CBCK.; în col. II r. 5 în loc de: a., să se citească: anume.

La pag. 199 col. II r. 12 în loc de: BDV, să se citească: BDB.

La pag. 201 col. I r. 13 în loc de: *тјенъе*, să se citească: *стјенъе*.

La pag. 202 col. II după r. 35 să se adauge: **Strîmbîl**, v.

Strâmbîl.

La pag. 203 col. II r. 34 în loc de: SDR, să se citească: SD.

La pag. 205 col. II r. 19 să se citească: *таппа*.

La pag. 207 col. II r. 31 la început să se adauge: **Trestlor**.

La pag. 208 col. I r. 22 să se citească: тулить.

La pag. 212 col. I după r. 20 să se adauge: **Urîta**, v. **Urîta**.

La pag. 213 col. I r. 32 în loc de: *rag*, să se citească: *fağ*.

La pag. 215 col. II r. 26 în loc de: **Omușorului**, să se citească: **Omușorului**.

La pag. 217 col. II r. 7 în loc de: d, să se citească: d.

La pag. 218 col. I r. 5 în loc de: **Dzârmă**, să se citească: **Dzârnă**; col. II r. 6 în loc de: **zgăitu**, să se citească: **Zgău**; r. 7 în loc de: cuv., să se citească: **Valea Zgăi**; r. 18 în loc de: *zmulf*, să se citească: *zmull*; în r. 31 după: cf., să se adauge: bl.

La pag. 222 col. I r. 11 în loc de: BDȘR, să se citească: BDSR.; în col. II r. 5 să se suprimă: 1453, DML.

La pag. 227 col. I r. 35 în loc de: конецъ, să se citească: конецъ.

La pag. 231 col. I r. 16 în loc de: **Balalëtu**, să se citească: **Balaleu**.

La pag. 234 col. II r. 5 în loc de: **Dulcescul**, să se citească: **Dulcescul**; iar în r. 9 în loc de: *șmă*, să se citească: *Ашма*.

La pag. 236 col. I r. 31 după: sau, să se adauge: ml.

La pag. 241 în capul pag. în loc de: 41, să se citească: 241 și în dreapta: **sâr-sut**; col. II r. 10 în loc de: l spă-, să se citească: al spă-; în r. 13 în loc de: *atn*, să se citească: *dtn*.

La pag. 243 col. II r. 26 după: probabil, să se adauge: persoană.

La pag. 247 col. I cuv. **dălogi**, să se suprimă.

